PAMĚTNÍ KNIHA
OBCE
LOŠTIC.

1638/ 1923 - 1945

Okresní archív
v Šumperku

Fond AM LOŠTICE

Sign. _____

Inv. čís. 119a

Poř. čís. 91a

mtz 13 88 čs

PAMĚTNÍ KNIHA

MĚSTA

LOŠTIC.

ZALOŽENA R. 1923.

PŘEDSTAVENSTVO:

Starosta: Josef Jova stavitel

I. náměstek: Bohumil Kunc obchodník

II. „ „ „ Antonín Steiger učitel.

Radní: Dubský Jaroslav, Fischer Čeněk

Krůgl Josef, Weiser Jan,

Adam Rudolf, Jerlich Antonín,

Hacaxc Tomáš.

Tiskl Jos. Hrádek, Uhlíř. Janovice.

Kronikář
Vojtěch Zubeník malíř
narozen 20 dubna 1850.
Funkce tu ujal se 18 února 1926.

Město Zdětice leží na státní silnici z Olomouce do Prahy vedoucí, 30 km. od Olomouce vzdáleno, protékající řekou Třebůvkou, která opouští tichá údolí od strany Jevíčské a asi 2. km. z Zdětic vlévá se u obce Moravičan do Moravy.
Zdětice jsou město nevelké, rozdělením Třebůvky ve dvě nestejné části rozdělené. Leží na pravém břehu jmenované řeky část města dříve kratce „Závodím" zvaná. Od r. 1891 po zavedení nových názvů jsou ulice a čtvrtě nově pojmenované: Jungmanova třída, Olomoucká silnice, Havelkova třída, Závodí, Palonínská ulice, Pod Zuštěm, Na střelnici, a na Nábřeží.
Vlastní město rozkládá se na levém břehu Třebůvky a obsahuje vedle Velkého náměstí tyto ulice: Hradská ulice, Pivovarská čtvrť, Mlýnská ulice, Jevíčská silnice, Kostelní ulice, Kostelní náměstí,

Moravičanská ulice, Palackého třída, Polní ulice, Nemocenská ulice, U vody, Na trávníku, Žadlovská ulice, Žižkovská čtvrť, U Rybníka

Kromě toho náleží k Kostelcům také samota Dolský mlýn nyní Centrála městské elektrárny a osada Vlčice v pěkném údolí Třebovky.

Velké náměstí jest téměř do čtverce stavěno, obsahuje 101 m. délky 96.5 m. šířky. Je vroubeno domy jedno- a dvou patrovými slušně stavěnými od roku 1879 stínými (stromy) lipami kolem vysázeno. Uprostřed náměstí stojí dvě husté skupení jasanu. Jedno z nich věnčí socha sv. Trojice, druhé kašna, se sochou Svatopluka krále Velkomoravy.

V západním koutě náměstí stojí radnice.

Až do roku 1844 stával na náměstí, několik kroku jižně od sv. Trojice městanský pivovar.

Farní kostel zasvěcený sv. Prokopu stojí délkou na proti fáře. Zvony na věži byly čtyři. Dva zvony, poledník a klekání byly ve světové válce rekvirované k válečným účelům. Poledník zvon vážil 340 kg. nesl letopočet 1793. Klekání zvon od roku 1756 vážil 220 kg. Velký zvon kterýž zvonil váží 560 kg. malý zvon Umíráček a zvon Sanktus.

Ku vzdělání dítek jest od roku 1895 postavena školní budova pro školy obecné, a měšťanské. Mimo obecnou školu, jest umístěna v budově škola měšťanská dívčí a chlapecká, každá o 4. třídách, dále. Dětská zahrádka, a dvou třídní pokračovací průmyslová škola pro učně.

Od roku 1904 jest zde „Zimní hospodářská škola pro dorost
rolnický, v roce 1923 přeměněná na „Odborna škola hospo-
dářska.

Z veřejných budov zasluhuje povšimnutí městská střelnice. Výstavě
na jest o lese na kraji kopce „Luště" odkud jest rozkošný pohled
na hory Jesenické: Sněžka Kralická, Praděd, Vysoká Hole, a k
východu opět vidíme na rovině Mnčov, Sternberg, sv Kopeček,
Litovel. Obrátíme-li oči k západu spočineme na nevelkém si-
ci ale okouzlném zámku Žadlovickém, obemknutém sluŝným
parkem.

Zoštice čitají celkem 369 domů, na Věčici 18, na odděl Žadlovic k Zoštickům
přísluŝný 11. domu. Obec židovská měla XXII domů, a ty domy
byly označeny římskými číslicemi.

Obyvatelů mají Zoštice ke posledního sčítání z r. 1921 - 2719 duší,
dle náboženství 2075 římsk. katolíků, 430 čechoslováku, 123 bez vy-
znání 75 židů, evangel. (?)

Hlavním pramenem výživy obyvatelstva jest rolnictví. Průmysl
v Zoštících jest nepatrný. Jediný průmyslový závod jest: První
rolnická sladovna a pivovar od roku 1870. Byly zde dvě ruka-
vičkářské továrny, které zaměstnávaly na 200 dělníků, avšak ku
konci 19 století obě zanikly. Později postavil Jan Svozil sirkárnu
v které bylo zaměstnáno na 150 dělníků, tuto později prodal
bance „Helios" a jelikož se (prý) nevyplácela byla zavřena.

Jediný průmysl který zde oživuje jest tovární výroba sýreček.
V roce 1924 jest zde celkem 12 výrobců sýreček, a tyto vyhlášené
Zoštické sýrečky rozesílají se na všechny strany. Jest zde
spolek „Hospodářské družstvo" který obchoduje s hospodářskými
a průmysl. výrobky, „Ovocnářské družstvo" louje a vede
obchod s ovocným vínem, angreštovým, rybízovým a slivovicí.

Ze spolků zde stávajících nutno na první místo uvésti „Občanskou besedu" nejstarší spolek v Lošticích, která zřízena byla v roce 1867. V Občanské besedě soustřeďovali se vlastenci a šeli směr národního uvědomění mezi lid, které se vzmáhalo a nesle blahodárné ovoce. Dnes každý uvědomělejší občan odebírá časopis a pilně čte, nemá Občanská beseda té důležitosti a významu jako v letech 1870 až do roku 1888, kdy občanstvo bylo pod vládou německou.

V roku 1869 byla pod ochrannými křídly „Občanské besedy" založena „Omladina" Řemeslnicko pěvecký spolek „Omladina" zařízen byl dne 5. října 1869. Účel toho spolku byl: vzdělávat se čtením, deklamacemi zpěvem a dovolenou hrou se bavit. Čele spolku stáli vážení tehdejší muži, a zároveň členové výboru: Josef Schönhoffer měšťan, Ant. Lang měšťan, Jan Bubeník, Martin Bizza vládek, Josef Bubeník Rudolf Schönhoffer obchodník Josef Bartl. a j. Ku konci roku 1872 čítal spolek 86 členů, 73 členů svobodných, vesměs z Loštic. V neděli a ve svátky scházeli se členové v místnostech spolkových, prvně v hostinci Jana Svobody čís. 146 na Olomoucké předměstí. Ku konci roku 1870 přestěhovala do „Sivovaru". Občas docházel do spolku v prvním roce 1869-70 pobočník barona Gudenaua v Žadlovicích Jind. Smola a předčítával nám o dějinách českých což mělo na naši mládež mysl zdárný účinek, zvláště když předčítával o válkách husitských: byli jsme nadšení. Spolek súčastňoval se „Táborů" o té době pořádaných. Účinil zájezd na tábor do Holice, Květova a Dubicka, vyslána byla deputace na zakázaný Tábor ve Slatiňanech.

V Lošticích odbýval se „Tábor lidu" dne 18. července 1869. Účastníků na táboře se odhadovalo na 15 tisíc.

Zlobilo nás že v hostele zpěvy na „Osmé" v neděli a svátky

jsou německé, a proto jsme se usnesli že to překazíme.
Jednu neděli jsme šli hromadně do kostela, uvědomily jsme o tom tajně naše dlastenky, a mše sv. té neděle byla česká. Z toho povstal velký poprask mezi němci, a proto se celý týden připravovali na příští neděli. V hostinci u Labuťe se scházeli a učili se zpívat píseň: Wir verlassen nun das nindrer, i dva žídy si vzali na pomoc Mor. Fischa a Pepe Hirsche. My ovšem neleníli a zvali naše známé na neděli na „Osmou“. Výtečně nám pomáhala svou agitací Terezie Strnadová Každý zajemník byl zvědav jak to dopadne, a hlavně kdo zvítězí. V kostele bylo tu neděli lidu jako máku. My měli obsazený velký kůr, a němci malý kůr na levé straně. Když kněz P. Tom. Ptáček vyšel ze zákristie Kollátáře a než sestoupil se schůdků před početím mše počali jsme zpívat: Einstimmig pozdr. Tebe sv. lid v přízemí hned pak. A nám do noty. To ovšem neočekali němci že jich přejdem, započali sice též zpívat ale jejich hlasy se úplně ztratily, tak že nechali zpěvu a z kůru odešli, a víceckráte na „Osmou“ nepřišli.
Když to se nám zdařilo přemýšleli jsme jak bychom se zbavili německých kázaní které se obývali každou čtvrtou neděli a svátky vánoční, velikonoční, svatek a na Petra Pavla. Plán se nám zdařil. Když bylo německé kázaní stáli jsme u kostela a neb se procházeli; kostel byl poloprázdný což rozčilovalo pana faráře Jana Urbana tak že na nás poslal kaplana P. Jana Zemana. Ten nám vyřídil vzkaz pana faráře bychom prý se hned odebrali do kostela, a přitom se usmíval, viděli jsme že jej

to těšil že jsme uvědomělí. Jednu neděli však při-
šel na nás p. farář sám, a hubě jako na ove bývá-
lé žáky, na nás spustil, a hnal nás do kostela, šli
jsme, ale než měl oblečenu na sobě rochetku o zákri-
stii byli jsme i sdečaty venku z kostela. To učinko-
valo, kázaní nedělní byly zrušeny, a omezil se P.J. Urban
na čtyry kázaní svátečni.

Ku konci roku 1872 byli jsme volani členove Omladiny
na radnici před obecní radu, která nám přednesla
že se bude zřizovat o Loštici, kavičky sbor, a vyz-
vali nás bychom k tomu sboru přistoupili. Byli
jsme volni přistoupit, ale pod tou podmínkou budeli
velen české. Páni nám řekli že Komando bude němec-
ké ale že se bude ve spolku také moravsky mluvit a
vysvětlovat. Na to jsme nepřistoupili a z radnice o-
děli

Nebylo těžky div že němci viděli v nás nebezpečný ú-
by dorost pro jejich rozšiřovaní němectví o Loštici
a usilovali, očerňovanim, vyhrožovanim, falešným
udáváním k rozpuštěni spolku. Počátkem ledna 1873
přijel komisař od hejtmanstvi ze Zábřeha, sešel se
celý obecní výbor, a komisař poslal policajta Konečný-
ho st. pro méně uvědomělé členy spolku, těm komisař
pohrozil vojančinou nebudouli mluvit pravdu.
Mně si dal přečíst napovědy a vyslýchal. jaké jsme
jsem učil zpívat, odebral mi zpěvník který propadl
konfiskaci. Na mě nic nevytáhl co by zavdalo
příčinu k rozpuštěni spolku. Žádal se kdo psal
o kostele za varhany, revolučni, pobuřujici pla-

káty nebolí nápisy na zdi. Musel jsem s komisa-
řem a policajtem jít do kostela. P. učitel Kubíček nám
otevřel kůr. Komisař porovnával písmo ve zpěvníku
s písmena na zdi, a stotožňoval že jest to písmo stej-
né, proti čemuž jsem se rozhodně opřel, řka že my
zpěvník jest stále pujčován a že někdo napodobil
písmo na můj vrub.
Že se přijímali hoše do spolku 14 ti leté – nebylo pravda.
Přijal se do spolku Jan Brlík, kterému scházelo 1½ měsíce na
18 roku. (z domu č. 81. pivovarská čtvrť.)
Že jsme se opijeli a dělali v noci výtržnosti – nebylo
pravda. Že jsme zpívali revolučně písně nebylo rovněž
pravda – zpívala se Marseleisa, Kde domov můj, Na prej! oj.
Dne 11. února 1873 došel výnos že se spolek „Omladina"
rozpouští.
Vojt. Zubatý

V roce 1873 byl zřízen spolek „Vojenských vysloužilců" s vele-
ním německým, později s českým.

V roce 1874 byl založen spolek „Jednota divadelních ochotníků
v Lošticích" který trvá dosud.

V roce 1875 založen spolek „Dobrovolných hasičů" s německým
velením. (Freiwilligen Feuerwehrverein in Loschitz.)

Roku 1883 utvořen tu místní odbor „Ústřední matice
školské.

V roce 1887 zřízena zde dvě společenstva: Společenstvo sou-

bodných a koncesovaných živností v Lošticích.
a „Společenstvo řemeslných živností v Lošticích.

Roku 1892 zřízen „Český hasičský spolek".

Roku 1899 zřízená „Tělocvičná jednota „Sokol"

Roku 1894 zřízen „Střelecký spolek „Prokop"

Roku 1903 zřízen „Okrašlovací spolek.

Roku 1905 zřízen „Včelařský spolek.

V roce 1891 byl zřízen Hospodářský spolek okrskový „tyčký pro soudní okres Mohelnický, a ustavil se Český hospodářský spolek v Lošticích.

V roce 1910 zřízen zde „Odbor národní jednoty."

V roce 1909. založen zde. „Spolek rybářský".

V roce 1909 zřízená byla z Dolského mlýna. Centrála městské elektrárny.

Dále jest zde spolek „Domovinářů" „Spolek vale-
ných poškozenců.

V roce 1921 zřízená zde jednota „Orel"
V roce 1910 založený odbor ženský „Národní jednoty.

V roce 1922 zřízen v hostinci číslo 62. na náměstí, Tělo, cvičnou jednotou „Sokol" = Biograf.

Ze znamenitějších rodáků loštických uvádím profesora Jana Havelku archeologa, Antonína Artuse odborného přednostu v ministerstvě a Josefa Kesla, za historického malíře, roz. v čís. 235 na Olomoucké silnici, bytem ve Vídni. Byl to vyteřený malíř kostelních obrazu. Maloval též obraz do Nazareta. V Palonínském kostele jest oltářní obraz „sv Rodina" od něj malovaný.

Purkmistři loštičtí: Roku 1782 byl purkmistrem Jgn. Josef Lev, městským rychtářem pak Tomáš. Alois Artus, Od roku 1787—1799 Josef Hladiš. 1799—1811 Sigmund Sholík, 1812—19 Ignat Sholík, 1819—1830 Ondřej Hepil 1830—32 Josef Dekoš, 1833—47 Vincenc Schönhöffer 1848—50 Karel Krátký, 1850—70 Jan Sommer, 1870—77 Josef Sommer, 1877—80 Karel Fiala, 1880—82 Josef Sommer, 1882—89 Adolf Fiala, od roku 1889 do r. 1904 Rudolf Schönhöffer první čerky starosta, slib složil 6/9 1889. Pius Geisler od roku 1904 do r. 1908, od roku 1908 jest starostou Josef Sova do r. 1925.

Čítárské spolky: Roku 1868 Israelitischer Glücksverein. 1885 „Chevra Kadischa". 1876 Deutscher Lesverein, — 1907 Glücksverein, 1897 Israelitischer Frauenverein, — 1870 Spolek „Unitas", 1896 Lesverein. Ortsgruppe des Deutschen Schulvereines r. 1904, Bund der Deutschen Gruppe 1908.

Dne 26 března 1910 zemřel první český starosta obce Rudolf Schönhöffer vlastenec vynikající, měl vel. podíl na vítězných volbách, Loštice byly více jak 40 roků pod vládou německou.

Dne 19. března 1911 zemřel MUDr. Jan Vavrouch vlastenec, nad jiné čilý pracovník, získal si nehynoucích zásluh o dobytí Loštic z rukou německých. Vilu u velkého mostu si vystavěl r. 1907. č 3. do Loštic přišel r. 1882.

O pohromách živelních a jiných.

Za války 30ti leté, před rokem 1638, Loštice lehly popelem, ještě ze všech čtyr stran o vjnitku i za městem množství domu do gruntu vyhořelo.

Roku 1791 lehlo 30 křesťanských a 5 židovských domu popelem.

Roku 1793 dne 27. února vyšel o 1. hodině s půl, noci opětně oheň v jedné kožalně v židech a strávil za 2. hodiny 29 křesťanských a 9 židovských domu, a sice: od čísla 59 dolu až ke kostelu a mostu. Téhož roku dne 2. března byla hrozná bouřka.

Roku 1798 dne 18. května následkem veliké bouřky s krupobitím stekla voda most

loštický na obou koncích jeho a zaplavila celý Trávník i Závodí. Dva domy i s chlévy se shroutily mnoho jiných domu muselo býti podepřeno.

Roku 1805 za válek francouzských přišlo dne 4. prosince po bitvě u Slavkova, a sice již po uzavřeném příměří 18 francouzských střelců které jeden na koňský zběh, rodák mohelnický vedl do Loštic a sice do čísla 64 k Josefu Hladišovi a žádali od ob. ce 2000 zl. výpalného, spokojili se však 150 zl. Vzali však Hynku Molíkovi 2 koně které si pak on musel vyplatiti, a kupci Vincenci Schönhöffe rovi sebrali mnoho zboží.

Roku 1846 dne 8. července shořelo od 5 hod. do ½ 7. hod. ranní 15 domu se stodolami. Vyhořeli: Ant. Tichý, Josef Špička ml. Ign. Geisler, Ant. Scholz, Martin Hladiš, Vinc. Albrecht, Frant. Červinka, Tom. Fischer, Ant. Molík, Josef Rothschein, Jan Seidl, Jan Schönhöffer, Vincenc Schönhöffer a Josef Vejkovic.

Roku 1863 opětně v Lošticích dvakrát hořelo s jara i na podzim. Podzimní oheň vyšel z domu Jana Silberského č. 109 vedle pivovara. Té noci byla velká vichřice. Strana od pivovaru shořela až k náměstí. Pivovar a kořelužna zustala uchráněna. Zde to oheň se přenesl na Olomouckou silnici do čísla 2.

a odtud od čísla 3 vyhořela celá strana domů až ku konci. (Olomoucké předměstí mimo domu 303 který byl přeskočen) U kon. se domu na levé straně oheň se přenesl na stranu pravou kde opět asi 6 domů vyhořelo. Byla to hrozná noc. Tu noc odjinudšeli z Loštic vojáci hu. lání kteří byli zde ubytovaní dlouhý čas, pro jinudše. lí při ohni městem, koně ržali, dobytek běhal po uli. cích a řval. Lid byl na střechách, hasil padající jiskry které se sypaly tak husté jako sníh. Matky s dětmi běhaly po ulicích a křičely. V krajních domcích v Valoníně byli lidé na střechách, a hasili padající žhavé jiskry ze slámy. Vyhořelo vysoko přes třicet čísel. Říkalo se že vojáci založili oheň u Jana Silbenstýho.

Od roku 1863 do roku 1888 hořelo v Lošticích ještě 13krát. byly to celkem menší požáry.

V roce 1876 hořelo, oheň ztrávil 7. domů.

Roku 1891 při jarní sněhové vodě, byl stržen lošťický most. Obecní strážník Josef Blechta jda po mostě byl při padajícím mostě stržen sebou do vody, zachytiv se trámu plaval s ním až k domu čís 249. v vody, kdež se zachytil vrby a za při. pění lidu byl z vody vytažen

Roku 1889 odbývali se volby obecní, při kterých

česká národní strana zvítězila.

Názvy tratí lesních: Na Hájku, Stádla, Hatlánský vrch, Hr„ Dinova žmola, Zelená cesta, Holý vrch, Kozí vrch, u Obe„ šeného, Krahující důl, u Zlaté lipky, u Františka, v Pase„ kách, u Peněžitého dola, u Luží, u Žermovky, Rovenská ces„ ta, u Kamenec, (Karafiátky) u Vysouzeného lesa, u Pěkného boru, v Lišnách, nad Papírnou, nad Elektrárnou, u Černé jívy, u Oltářka, u Panáčkové skalky.

Tam kde končí Lišna, na levé straně pramé„ nek vody táhnoucí se od Luží v malé úžlabině, tam mezi dvěma jedlí asi 1/2 3 mt. od sebe, bylo narovnáno kamení jako ved„ asi přes 1 mt. výšky. Jan s mojí matkou v letech asi 1860 v lese táral jsem se po příčině narovnání toho kamení, řekla mi, že jistý loho„ slovec jménem Seidl měl se tam sloužit mši sv. Odtud ná„ zev u Oltářka. Oltářek onen stál tam až do r. 1863 neb 64, rozeb„ ral jej Jan Silberský a kameny odvezl, možno že na opravu v domě po velkém ohni v r. 1863. = 11„ Pěkného boru" bor ten měl v ob„ jemu asi 1/2 3 mtr. = 11. Panáčkové skalky" pověst o skalce byla že ve válce se Švédy, kteří loupily a vybíjeli domy a D. kte„ rýsi kněz (panáček) v této skalce měl uschovanou monstranci z kostela. = V„ Peněžitým dole našli prý ze pěkné péči kacení stromu také šla pověst že v pařízových dnech tam bylo vidět hořet peníze. „Hatlánky vrch" Roku 1658 Tobiáš Hatlánek vzal si za manželku šlech„ tičnu Hedviku Drahaňovskou z Němčína rozenou Rudavskou z Rudavy, možno tedy že kopec ten byl jejích vlastnictvím. Patřil jim zinkovní dům č. 116.

Dějiny Litic V. Kalivoda.

Názvy tratí polních:

Brablec, Kobylý důl, Spaničce, Okuláry, Chloumek,

Na Hraničkách, Klemova cesta, u Lužé, Na tabulích, u C. Marie, u Sirkárny, Mezi vodama, u Labutě, Na panokým, u Žižovských hrobů, Ke vejmolech, na Lišce, Husí smrt, na Pandejích, u Střeštinky, na Horce, na Láncech, na Lipince.

U konce města Loštic na Olomoucké silnici sejdeme po levé straně na polní cestu vozovou, u kříže se cesta dělí ve dvě cesty, levá se vleče mezi polí k Láníům a pravá bývalá to silnice z Olomouce do Čech, která se táhla přes loštická a palonínská pole k Přímicům a odtud k Olomouci. Z zmíněného kříže dáme se pravou cestou a asi po 5 minutách dojdem opět k rozcestí, levá cesta jde k Doubravici a pravá k Nových mlýnům. Asi 200 kroků od rozcestí po pravé straně k císařské silnici nyní státní, stál hostinec „Labuť“ Kde povozníci jedoucí k Olomouci nebo zpět, koně napájeli a krmili a též přenocovali. Po vystavění nynější silnice v letech 1822-23-24- pozbyl hostinec „Labuť“ té důležitosti. Ten veselý život který tam býval umlkl a zahnízdil se tam pelech lupičů a vrahů a proto byl z rozkazu (nyní) vládního rozbořen. Ve sklepě nalezené kvadné věci a lidské kosti. Hostinec zrušen byl v roce asi 1862. Byla tam znamenitá pitná voda, a ještě lepší pivo.

„Husí smrt“ Kdo byl majitelem toho pozemku před Augustinem Hatlánkem z č. 71. není mi známo, a právě předchůdce Hatlánkův byl onen vražedník hus. Žabloce, dila-li husa z řeky na onu loučku, a uštípla si travičku, byvši přistižená majitelem této loučky by-

la bez milosti usmrcená. Odtud název „Husí smrt."

„Na chloumku" Na chloumku bylo staré popravní místo. Vyorano a vykopáno tam množství lidských kostí.

Kobylí důl. Jdemeli mezi domem č. 87/86 vlevo strany pěšin„ kou po hrázy nad rolí J. Selingra přijdem k příkré do„ líně, která má svah až blízko k stavení mlýnské. Jistý občan oral na hrázi, při zatáčce s pluchem ko„ ni se nohy uklouzly a kůň (kobyla) sletěl do hlubi„ ny a zabil se. Odtud název Kobylí důl.

Dodatek k lesním tratím!

Kozí vrch. Kdo přijde na Kozí vrch nechť se všimne zde na jihovýchodní straně jest příkop lidskou rukou zhotovený Po mýcení lesa zajisté asi dvakráte byl příkop ten zasí„ páván a poškozen. Původně sloužil ten příkop s hrází za útočiště lidu loštickému, za útočiště před Švédy, hrox„ ného to nepřítele. (Dějepis Loštice V. Kubíček.)

„Žeranovka" V Žernovce ze země vyvěrá voda čistá pramenitá a zdravá, před lety chodili staří lidé se džbány pro tuto vodu na pitě proti žaludečním chorobám. V letech asi 1900 byla voda jistou cizí rodinou vzata do Vídně k prozkoumání, a tam byla uznaná za léčivou.

Nová obydlí v Lošticích.

Roku 1895 vystavěl dům Josef Sova stavitel, na Olomou„

ské silnici. Dům má číslo 336.

V roce 1898 byl vystaven „Líhovar" na moravičanské silnici.

V roce 1900 vystavěl Jan Svoril po levé straně moravičanské silnice „Továrnu na zápalky."

V roce .... vystavená byla Ant. Poštulkou po pravé straně k moravičanům „Vatárna"

V roce 1912 vystavěl dům Israel Fischer po levé straně za „Velkým mostem" číslo 247.

V roce 1912 vystavěl dům učitel Urbašek v Žadlovické ulici číslo 341.

V roce 1912 vystavěl Čeněk Fischer cihelnu (kruhovku) při polní cestě „Lipince" k Ujezdu.

V roce 1913 vystavěl cihelnu při staré Kalonínské cestě „Na řádkách" Frant. Červinka. (cihelna jest t. zv. kruhovka.

V roce 1913 obnovil a přestavěl dům s Líhovarské čtvrti Alois Svara. č 293

V roce 1913 vystavěl dům č. 9 Mlyn. Mich. Bakovský. Jungmanova třída.

V roce 1913 vystavěl dum č 350 Adolf Šenk na „Skřičkách"

Jevíčská silnice

V roce 1913 vystavěl Doubek Ant. domek - Na skřičkách

V roce 1913 vystavěl domek Bittner Josef. na Skřičkách

V roce 1913 si vystavěl obydlí č 229 Janrar Ferdinand.

V roce 1913 vystaven domek Majerem August.

V roce 1913 vystavěl si domek Till Frant.

V roce 1912 vystavěl dum učitel Jaromír Oštádal č. 347.
v Žadlovické ulici

V roce 1912 vystavěla si dům pod č. 211 vdovaka Ehrlicho
vá v Žadlovické ulici.

V roce 1914 vystavěl dum při silnici k Líšnici Josef
Bibeník stolař.

V roce 1911 na konci Palackého třídy postavil si jedno-
patrový dům akademický malíř Adolf Kašpar č. 343.

V roce 1914 vystavil si za uličkou k Trávníku 1 patro
vý dům katecheta Václav Kubíček.

V roce 1914 vystaven předek domu na Olomoucké silnici
číslo domu 146 patřící manželům Ludmile a Aloisu
Fichymu.

1914.

V roce 1914 po vyhoření obnovil se domek Frant. Kara, fiat. v Závodě.

Dne 30 března vypukl oheň v domě č. 8 v Závodě u Felixe Holika. Vyhořela stodola a chlévy. Oheň byl asi založen.

Dne 16 dubna vypukl oheň v Závodě o 6. hod. ráno proti Felixe Holíka v domě J. Svarce, vyhořela stodola, chlévy a obytné stavení. Následkem silného větru přenesl se oheň přes ulici na domek Fr. Kavafiata.

Dne 20 dubna vyhořela v Žadlovicích (odděl Loštice) stodola Čeňka Hamala, Pravilo se že jmenovaný měl v kůlně u stodole uschovanou větší část peněz, šel pro ně když byla stodola a kůlna v plamenech, byv zachvácen žárem ohně a plameny, jsa hrozně popálen za krátký čas v Olomoucké nemocnici zemřel. Málo bylo těch kteří jej litovali, an týž se svým otcem zle, tyransky nakládal tak že otec Pavel Hamala nemoha déle týrání synovo snést se otrávil.

Dne 14 listopadu. Jelikož se v některých městech vyskytla nemoc úplavice a kolera, zapovídá se přísně prodávat nezrálé ovoce. — Zde onemocněli: Jan Weiser, a Nejezchleba Karel.

Místodržitelství nařizuje by obec měla zařízenou isolační nemocnici dle předpisu pohotově v případě nákažlivých nemocí.

Úkapy

Za války světové.

Německo a Rakousko již po několik roků zbrojilo, a chystalo se k velké válce. Jejich úmysl byl, vyhubit slovanské národy. Příčina však k započetí války žádná nebyla. Až v roce 1914 28. června rozletěli se telegrafní a telefonní zprávy ze Sarajeva že nástupce trůnu Ferdinand a jeho choť byli zavražděni. Událost tato přišla jak Německu tak rakouským němcům velice vhod, nic nepomohlo zakročení Anglie a Ruska aby se upustilo od války.

Dne 28. července bylo J. Vel. toto prohlášení války:

Na základě nejvyššího rozhodnutí Jeho c. a kr. Apošt. Veličenstva, že dne 28. července 1914 bylo dnes zasláno král. srbské vládě ve francouzské řeči sepsané prohlášení války: — Ježto srbská vláda notu která jí byla rakouskouherským vyslancem v Bělehradě dne 23. července 1914 odevzdaná nezodpověděla uspokojivým způsobem, vidí se c. k. vláda nucena pečovati sama o uhájení svých práv a zájmu a zatím účelem apelovati na moc zbraní. Rakouskouherská pokládá se od tohoto okamžiku ve válečném stavu se Srbskem. — Rakouskouherský ministr zahran. záležitostí

Hr. Berchthold v. r.

Nejvyšší vlastnoruční list:

Milý hrabě Stürkhu!

Vidělo se mi nařídit ministru mého domu a věcí zahraničních aby oznámil královské srbské vládě, že mezi mocnářstvím a Srbskem nastal stav válečný. V této osudné chvíli jest mi potřebou obrátiti se na Svoje národy. Nařizuji Vám tudíž abyste přiložený manifest veřejně vyhlásil.

V Zázních Ischlu 28. července 1914.

Stürkh v. r. Franz Josef v. r.

Dne 29 července. Z Petrohradu: Rusko bude všemy prostředky svého velmocenského postavení pohotově odpovědět. Rusko nedopustí zničení slovanského státu, je však ochotno podporovati rakouské požadavky a přimětí Srbsko k ústupnosti, nedopustí však aby za zločin jednotlivce trestán byl celý národ.

Z Vídně. Z prostřednictvací akce Anglie byla bezvýsledná. Hrabě Berchtold prohlásil že akce přišla pozdě, poněvadž válečný manifest byl již podepsán.

Dne 30 července byla vyhlášená všeobecná mobilisace. Při vyhlášení mobilisace byl v Žoštících neobyčejný živý ruch, řemeslníci odkládali své náčiní, kupili se na ulicích a rokovali o tom

co přinese budoucnost, nikdo ten den nepracoval. Největší zájem o tom měli ti kteří byli vázáni službou vojenskou. Když pak dne 31 července o 8. hod. večer roznášeli obecní zřízenci rozkazy k narukování do 24. hodin, mužům, otcům rodin, tu mnohému bylo možno čísti z tváře otázku co se stane s rodinou kdyby válka dlouho trvala.

Dne 1. srpna byli na náměstí odváděni koně z celého polit. okresu Žabřežského. Na náměstí bylo plno venkovanu s povozy a koňů přes 300. Odvedeno bylo do ½9. hod. večer přes 200 koňů, a tito byli ihned večer najatými lidmi zavedeni do Olomouce. Vzrušující byl pohled na řadu ušlechtilých to krásných koní, z nichž mnozí se vzpínali nechtíce dále, jakoby tušili že odvádění jsou na smrt. Ještě druhého dne byl odvod koní.

Dne 1. srpna. Hejtmanství v Žabřeze zděluje že dle zprávy Akc. společn. „Helios" jest v sirkárni nahromaděno mnoho výbušných látek jako: Chlorečnan draselnatý a p. a dělnictvo jest narukované, proto vybízí hejtmanství obecní představenstvo by se postaralo o náležité hlídání v továrni.

Dne 2. srpna odjížděli narukovavší vojíni. Na nádraží v Moravičanech Lošťátce nebylo nikdy tolik lidu jako toho dne. Srdcelomné to bylo loučení, mužové s manželkami a jich dětmi, rodičů se syny a p.

I nejstatečnější muži slzeli nad výjevy tohoto smutného loučení.

Níže uvedení narukovali po prvé mobilisaci:

1 Josef Kerlar
2 Ferd. Novaček
3 Ferd. Havelka
4 Svozil Jan
5 Kolb Frant.
6 Krejčíř Adolf
7 Gärtner Josef
8 Elias Frant
9 Straka Frant
10 Komárek Jan
11 Bohač Vlastimil
12 Semerád Václav
13 Zwrčka Jan
14 Kalvoda Čeněk
15 Říha Alois
16 Beneš Josef
17 Hlaněk Jan
18 Houser Frant
19 Sitta Frant.
20 Petrik Bedř.
21 Olešnajdr Jan
22 Arnold Karel
23 Šimeg Ant
24 Kriegel Josef
25 Nasadil Václ.
26 Sikl Jan
27 Bubeník Čeněk
28 Blecha Josef
29 Žák Frant.
30 Oplustil Blažej
31 Fischer Teodor
32 Dubský Jaroslav
33 Červinka Rudolf
34 Rác Václav
35 Bernkraut Josef
36 Melcher Jan
37 Janeturník Jan
38 Nevrlý Cyril
39 Drahal Ant
40 Kontuník Josef
41 Tichý Alois z Chanovic
42 Blaček Josef
43 Nasadil Karel
44 Houser Alois
45 Čtvrtečal Jan
46 Černý Karel
47 Kuba Frant
48 Fritscher Rud.
49 Marek Jan
50 Urban Jan
51 Kündl Jul.
52 Vykydal Jan
53 Vaňečka Josef
54 Coutyš Ladisl
55 Spička Ferdin.
56 Prokeš Jan
57 Linhart Bohum.
58 Fischer Frant
59 Majer August.
60 Spička Emil
61 Nevrlý Norbert
62 Václav Frant
63 Svoboda Frant
64 Rínot Frant
65 Weiser Jan
66 Hertl Julius
67 Vlček Jan
68 Formánek Oldřich
69 Linhart Frant.
70 Bittner Bruno
71 Zimmermann Alois
72 Navara Mořic
73 Heuman Frant
74 Michálek Josef
75 Havlíček Karel
76 Appel Adolf
77 Tichý Alois
78 Coufiček Lud.

79 Nejezchleba Fadiš. 83 Kovařík Jan 87 Svozil Oswald
80 Hodina Ant. 84 Suchý Teodor 88 Slouka Florian
81 Kolovrat Otto 85 Melcher Jan 89 Silberský Hugo
82 Žák Fraut 86 Heumann Max 90 Čoštulka Ant.
91 Havlásek Karel.

Dne 9 srpna v neděli jeli Lošťicemi automobily z Čech rekvírované k účelům válečným. Průjezd těchto automobilů trval od 1. hod odpol. až do 4 hod.

Dne 10 srpna došlo od hejtm. nařízení že všichni kteří provozují živnosti, jakož i hostinští aby ihned vyvěsily ceny dle jakosti svého zboží, a nápoje ve svých místnostech.

Ceny potravin před válkou. Mouka pšeničná O. 42 haléřů za 1. kg. žitná chlebová 29 hal. maso hovězí kor. 1.28 hal. za 1. kg. maso vepřové kor. 1.60 h. telecí K. 1.60 — máslo kor. 2 až 2.60 hal sádlo 2 kor. mléko 1 litr 20 hal. — 1. vejce 7 až 8 hal. mýdlo 1. kg. 64 až 68 hal.

Srpen. V tomto měsíci stalo se opatření že automobily jezdící skrze Lošťice byly zadržovány. V té příčině byli obecní doručeni četnictvem střídavě státi u rohu ulic na stráži ve dne i v noci, a to u hostince „Labuť" a u „Černého orla". Aby automobil nemohl s náměstí odjet byly tyto ulice na příč zatažené vozy. Když automobil dojel k této překážce, museli se osoby v něm sedící četnické stráži legitimovat, na to byl vůz pak odtažen a autom. mohl dále jeti. Toto zalikování

dělo se na všech silnicích, z příčiny že v autech jezdili vyzvědači.

Sbírkou pro „Červený kříž" v Lošticích požádanou sebráno bylo 1601 kor. 10 hal. Mimo toho se sbírek vedlejších podělovali dívky loštické na nádraží „Moravské Loštice" vojíny jezdící z Čech do boje, pečivem, nápoji, doutníky a p. později pak podávali občerstvení raněným vojínům přijíždějícím z bojiště.

Místodržitelství nařídilo maxim. ceny na mouky a jiné: Pšeničná O. 70 hal. za 1 kg. žitná I. 56 h. krupice 70 hal. hrách 64 hal. loupaný hrach 84 h. za 1 kg. Petrolej 56 hal. za 1 litr.

V měsíci září, říjnu započali nuceně noční hlídky z příčiny aby zlomyslní lidé nepoškozovali telegrafní a telefoní dráty na tyčích kol silnice.

Počet domobranců nastoupivších službu vojenskou.

1 Hrdý Jan	10 Valek Antonín	19 Vítek Emil
2 Zacpal Jan	11 Keslar Frant.	20 Seidl Ant.
3 Špička Ignat.	12 Toulíček Josef	21 Marek Jan
4 Seidl Adolf	13 Straka Oldřich	22 Bláha Frant.
5 Kovář Severin	14 Soec Vojtěch	23 Pokorný Ant.
6 Hnojek Frant.	15 Tyl František	24 Konečný Frant.
7 Wolf Frant.	16 Frenel Jan	25 Lilek Josef
8 Bláha Ignat.	17 Deutsch Justin	26 Veselý Josef
9 Kučera Jan	18 Lazebníček Ant.	27 Pek Frant.

28 Tichý Alois
29 Tik Robert
30 Tilek Frant.
31 Karafiát Karel
32 Hencl Ant.
33 Hirsch Karel
34 Kreifl Frant.
35 Heidenreich Mož. ml.
36 Votava Jan
37 Čuchystal Josef
38 Černý Jan
39 Nejezchleba Kar.
40 Ekstein Siegfried
41 Klička Václav
42 Adámek Frant.
43 Kuba Frant.
44 Smital Jan
45 Linduška Frant.
46 Steiger Ant.
47 Zdrahal Jan
48 Hirt Josef
49 Fritscher Jan
50 Kašpar Adolf

Padlí vojíni ve válce v roku 1914.
Josef Dostál nadporučík pak u Žukova.
Rudolf Špaček major pak v Srbsku.
Frant. Kolb desátník " " u Horní Barmije v Srbsku.
Rudolf Drkoš u Golazzoi – Eppert Rudolf
Čeček Říha u Kielce. = Jeneš N.
Ant. Šmíg u Poliyna = Malíček Josef.

V měsíci září počala být velká tíseň peněžní, spořitelny a zá-
ložny nevyplácely více jak 100- až 200 kor na vypověžených
1000 kor. Následkem toho lid šmahem vypovídal peníze z ústa-
vu z obavy že poklesnou o ceně. Lid počal stříbrné a zlaté
peníze schovávat, tak že peníze zlaté a stříbrné není k vidění.
By se tomu odpomohlo vydala vláda vyhlášku že stříbrné
peníze 1 kor. 2. a 5ti kor vyjdou z oběhu. Za krátký čas bylo
peněz dostatek. Za krátký čas pak byly vydané nové šou-
kromy ve velkém množství.

V podzimu se počaly vyplácet podpory pro ženy a jich dítky
jichž muži jsou narukovaní ve válce.

V měsíci říjnu bylo bubnem vyhlášeno by lid trhal ostružinové listy, jich sušil a upotřebené věnoval válečné účelově k stravování vojínům. Tyto listy jsou prý výbornou náhradou za čajové listy.

Rok 1915.

Počátkem ledna byl vydán ministerstvem spis: Kterak se má obyvatelstvo žíti za války. Jelikož nepřátelské státy snaží se nás vyhladověti, nařizuje se by s masem šetřilo, mlékem, mastnotou, moukou chlebem, luštěninami, brambory, zeleninou ovocem a nápoji.

Ve dnech od 1. do 5. března byl nařízený soupis zásob obilí a mouky v celé říši.

V Pošticích shledáno:

Pšenice 21297 kg. Žita 55425 kg. Ječmene 53990 kg. Kukuřice 1996 kg. Mouky žitné 32031 kg. Pšeničné 19770 kg Ječné 2622 kg. Krupice 712 kg. Krup 1876 kg.

Dne 16 března bylo o Poštících vyhlášené stanné právo.

Výtah z vyhlášení stanného práva.

1. Zločin neoprávněného verbování.
2. Zločin svádění.
3. Zločin vyzvídání
4. Zločin velezrady
5. Zločin urážky veličenstva.

6 Zločin rušení veřejného pokoje.
7 Zločin vzpoury
8 Zločin veřejného násilí spáchaný poškozováním drah.
9 Zločin poškozování telegrafu a telefonu.

Vyhlášením stanného práva odumřel na dobro v Soštících společenský život, nastala všeobecná stísněnost. Každý se bál hlasitě promluvit, obávaje se udávačství z velezrady. Případy falešného udání z osobní msty dějí se často, a ti ač byla jejich nevinna dokázana byli několik měsíců žalářovaní. I v Soštících bylo dost udávačů. Bylo to v roce 1914 16. srpna, že v hostinci u „Černého orla" mladíci zpívali, mezi těmito byli též bratří Karafiatové z Soštic, šel okolo hostince jistý J. Kukačka krejčí, ten učinil četnictvu udání že tito bratří zpívali velezrádné písně, četníci vnikli do hostince a oba bez výslechu zatkli a spoutané zavedli k soudu do Mohelnice, odkud pak byli dopravení k vojenskému soudu do Krakova, kde po několika nedělích, když byla jejich nevinna dokázana byli z vězení propuštěni.

Dne 17 března. Hostinští, výčepníci a obchodníci budou přísně potrestáni kteří vojínům prodají lihové nápoje, při opětném přestoupení se dotyčné provinilce zavřou.

V tomto měsíci bylo nařízeno zbírat koně, jako: mosaz, měď, cín a p. K válečným účelům. K tomuto sbírání koní byli ustanovení žáci všech tříd.

28

Dne 17 března byl vydán zákaz pekařům péci bílé pečivo rohlíky, bochníčky, pletynky a housky. Na to bylo povoleno péct menší bochníčky, které však byly počátkem dubna zapovězeny péct.

Došlo nařízení že se nesmí v hostincích užívat ubrousků lněných neb bavlněných nýbrž papírových.

Dne 20 března byla cena potravin v Lošticích tato:
Mouka pšeničná 86 hal. za 1 kg. režná 60 h. Krupice 92 h. kaše 88 h. za 1 kg. mléko za 1 litr 24 h. petrolej 1 kg. Kor 1.12 1 q uhlí 4 kor. maso vepřové Kor. 2.80, hovězí 2 kor za 1 kg telecí 2.80 máslo 1 kg. 360 až 384. sádlo nevyvařené 4 kor 1 vejce 10 hal.

Dne 23 května vypověděla Italie válku.

Počátkem války s Italií přišli do Loštic lidé z tamních území, jsou to lidé z Istrie od Pulje, a jsou ubytováni v papírně na Vlčici v které se nepracuje, jest jich ku 100 osob. Kol Bůrzova na Dolách, v Klenicích a Podolí jsou ubytováni Italové s kterými se lid tamní nemůže dorozumět.

Výnosem místodržit. dovoleno není prodávat lihové nápoje v hostincích a obchodech do 9. hod. ráno. Od 9 hod. mohou se lihové nápoje prodávat jen do 5ti h. odpol. Vojákům se vůbec nesmí kořalka prodat.

Odvedení domobranci od 18ti do 36 roků 1915.

1. Zrzavý Jan	6 Švarc Václ	11 Pospíšil Alois
2 Slavíček Fr.	7 Ráž Josef	12 Bubeník Oldřich
3 Beisler Jan	8 Volek Josef	13 Pudil Jan
4 Řezula Karel	9 Veiner ml. obuvník	14 Kubica Rudolf
5 Týčný Karel	10 Macharáček Alois	

Dne 16 června byla vydaná maximální cena a sice: 1. vejce 9 hal. 1 kg másla 3 kor. čajové 4 kor. Hospodyním se zdála být ta cena nízká, a proto nepřišly do trhu s prodejem. Četnictvo sice zakročilo, zhánělo selky do trhu a však tyto šly k židům s trhem, od nichž obdržely větší obnos. Židé sice neplatili více za máslo než byla maximální cena ale přidali jim za cestu do Loštic, až 2.3 kor. Za vejce žádali až 20 hal. Toto zdražování másla vajec a drůbeže původili polští židé z Haliče (vystěhovalci) Byli to vesměs bohatí židé, skupovali vše co se koupit dalo mýdlo, vejce, sádlo, mastnotu, svíčky a j. a přeplácelí, jakoby tušili, že později bude vše dražší.

Dne 18 června prodávalo se 1 kg. nevyvařeného sádla za 1 kg. 4.50 kor. Kukuřice 90 hal. za 1 kg. před válkou 20 hal.

Dne 24 července se platilo: 1 kg. másla 4.20. — 1 kg mýdla K. 1.88 h. husa menší 9 kor. hovězí maso K. 3.20 vepřové 4 kor. 1 kg. cukru 1 kor. — 1 kg. tvarohu 1 kor. 1 litr smetany 2 kor.

Z nejvyššího nařízení muselo se veškeré obilí od rolníků dodávat válečnému obilnímu ústavu. V Lošticích prostřednictvím žida Siegla v Mohelnici. Nerolník nesměl se od rolníka ničeho koupit, a rolník pod přísným

trestem, nesmí nikomu obilí odprodat. Ani pivovar se sladovnou nesmí si potřebný ječmen k spracování v Zoštících nakoupit. Až v podzimu bylo mu přičteno 3 vag. ječmene na Holešovsku.

Dne 19/7 bylo vyhlášeno že lihové nápoje smí se prodávat v hostincích od 9 hod. ráno do 5½ hod. odpoledne.

V měsíci srpnu objevily se v Zoštících nákažlivé nemoce u dětí chodící do židovskoněmecké školy, u dětí spála, — u dospělých střevní tyfus, v Mnězově u vojska neštovice. Vzhledem ku zavlečení této nemoci do Zoštic vyzývají se občané k očkování proti neštovicím.

Hejtmanství oznamuje že v Mohelnici mezi mužstvem tamní posádky jest rozšířená pohlavní nemoc a hlavně též rozšíření muněk (filechů) Sluší se v Zoštících učinit opatření, to jest: Dozor nad prostitucí (šmštinami) na jejich nemravný život atd.

Došla písemná výzva by Zoštice zaopatřily asi 240 lůžek pro případ kdyby sem byli dopravení zranění neb nemocní vojíni. Občanstvo se vyzývá by zapůjčilo k tomu účelu ložních potřeb které se pak vrátí.

Bylo zjištěno že rolnictvo dalo větší zásoby obilí mlynářům k semletí než jim příslušelo, a proto četnictvo činilo ve mlýnách přehlídky, a více mleté rolníkům zabavilo.

Dne 21. června odvedeni byli: Soukup Jiří, Švec Vilém, Weiser Frant.
Pudil Frant. Frankod Kocpelny,) Čenkal Kvant z Zalomina.

Dne 24. srpna byla překládka branců. Odvedeni byli:

1.	Hlavac Tomáš	16	Kuba Jan	31	Šebela N.
2.	Šváre M.	17	Sláma Vilém	32	Dulík Spořic
3	Hudovcich Mař. st.	18	Sesvadbík Frant	33	Beneš Jan.
4	Jaroliím Rudolf	19	Weiser Karel	34	Bubeník Ladis.
5	Klein Mořicz rykl	20	Hirsch Bernardovy	35	Bican N.
6	Zezula N.	21	Semůšil N.	36	Pudil Frant
7	Skopal N.	22	Bednářík Alois	37	Kreč Eman.
8	Svoboda Čeček	23	Šimotky J.	38	Coufal Frant.
9	Volek Čeček	24	Koch Frant.	39	Veselý Ludvík
10	Vodička Josef	25	Liepold nošt. vyrkl	40	Kerlar N.
11	Homola učit.	26	Švec Ant.	41	Karkoš J.
12	Dragoun z Vlčic	27	Suchomel Josef	42	Ruprecht N.
13	Čavelka J.	28	Slavek N.	43	Dolanotky J.
14	Kühn Karel	29	Theuer Fr.	44	Appl Konst.
15	Krejčíř Fr.	30	Koudelka Jan	45	Leiner N. zahrad.

Bylo přísně zakázáno nosit stuhy v slovanských barvách červenomodrobílé z přízěmy že Srbsko a Francie užívá tyléž barvy, zdálo by (prý) se že sympatisujem s těmito nepřátelskými národy. Krabičky na zápalky musely obchodníci oškrobat že byly v těchto barvách. Plakáty, fámy, tabulky od pojišťoven musely býti odstraněne. Vývěsní tabule: „Občanské záložny“, „Občanské besedy“ byly sundané a přemalované. Krapovy se směly oztýčit jen v barvách velkoněmeckých černočervenožluté, červenožluté neb modrobílé.

V měsíci květnu bylo pro budoucno zapovězeno v úterý a pátek výrek a prodej masa.

V měsíci září bylo zapovězeno (až do odvolání) prodávat v neděli ch neb svátcích lihové nápoje po celý den jak v hostincích tak v obchodech.

V týdnu od 21 října do 6. listopadu nebylo k dostání rezné mouky. V mnohých domech byly rodiny bez chleba přes 14 dní.

Dle soupisu zásob v říjnu bylo v Lošticích shledáno:
Pšenice 43111 kg. žita 7608 kg. ječmen 5640 kg. ovsa 24335
Mouky 6428 kg pšeničné, mouky žitné 8285 kg. jiné 1057 kg.
boby 2190 kg. hrach 39 kg. čočky 19 kg.

Domobranci kteří byli odvedeni 21 října. Nastupují službu.

1	Veselý Antonín	9	Špička Ant.	17	Vařeka Edvard
2	Votava Ferdin.	10	Kindl Frant.	18	Nejezchleba Jan
3	Kneifl Frant.	11	Götzel Frant.	19	Doležel Rajmund
4	Walter Bohuš	12	Vařeka Edvard	20	Navrátil Frant.
5	Heidenreich Mor. ml.	13	Selinger Jan	21	Šajak Mikuláš
6	Tichý Frant.	14	Vařeka Frant	22	Šlouhal Ferdin.
7	Matoušek Vilém	15	Fölgner Rajm.	23	Červinka Josef
8	Bednářek Frant	16	Šmidt Josef		

Byly vydané maximalní ceny na potraviny platící na měsíc říjen.
Kapusta za 100 kg kor 8 až 10. Zelí 100 kg. — kor. 8.

Červená řepa 100 kg	14. kor.	Cibule 1. kg. – 1 kor. až 1.10.	
Špenát 1. kg	24 hal až 30	Česnek 1. kg 2.40 kor. až K. 2.60	
Sádlo vepř- 1. kg	6.30 až 7. kor.	Slanina 1 kg 6.00 až 7. kor.	
Sýr měk 1. kg.	kor. 1.40 až 1.80	Husa živá s peřím 1. kg 2.40 až 2.80	
Máslo domácí 1. kg.	Kor. 3.50 až 3.70	1. vejce 12 až 14 haléřů.	
Husa nevykuchaná 1 kg 3.30 K.		Husa vykuchaná 1. kg 3.60 K.	
Kachna 1. kg.	Kor. 3.60	Slepice 1 Kus	Kor. 2.40.
Zajíc 1. kg	Kor 1 až 1.20.	Kovpteo 1. kus	80 hal až 1. kor.
Bažant 1. kus	Kor. 3 až 4	Máslo čajové	Kor. 4.60 až 4.70 1. kg
Tvaroh 1 kg. 70 hal.			

Dle ministerského nařízení se přísně zapovídá vyrábět šlehanou smetanu, a smetana jakoukoliv prodávat.

Rok 1916.

Od 1. ledna bylo možno koupit mouku jen na chlebové lístky. Tyto lístky byly vydávané na radnici od tak zvané Komise chlebové. Lístky vydávané byly vždy v sobotu. Na každou osobu určen 1 lístek na který bylo možno koupiti buď 1 kg 40 dkg mouky aneb 1 kg 96 dkg chleba. Na den připadá na osobu 28 dkg chleba 1 kg. chleba stál 50 h. a 1. kg chlebové mouky 48 hal. Mouka dodávaná jest z Mohelnice od žida Siegla jest velice špatná, obilí jest na 85% semlené, tak že při osypání mouky do mléka neb vody, otruby vyplavou na povrch a otruby utvoří husty okraj loupy, mimo toho jest mouka těžká, po požití chleba dostanou staříci lidé a dítky kryzení

v životě. Mýšenině mouky jest totéž, těsto více nakyne ale po vystydnutí pečiva jsou buchty klihovité a jako cihla. Tento žid rodák Loštický dodával jen takové zboží do Loštic, v Mohelnici měli prý zboží dobré, nefalšované.

Následkem malé výroby piva stěžovali si cestující u místodržitelství že hostinští odpírají jim nalít pivo, a rovněž odmítli hostinští nálev piva přes ulici. Jim vyloučeno že budou hostinští pokutováni.

Jelikož kůže na podešve budou se vyrábět jen na vojenskou obuv, a kůže budou prý stoupat do závratné výše, vybírá místodržitelství společenstva by dali vyhlásit kdo by chtěl vyrábět podešve dřevěné ať se přihlásí u zemské rady.

Dne 16 ledna přišli do Loštic vojáci, odvedenci na výcvik, Rusíni z Haliče a Bukoviny, v stáří od 16 do 46 roků. Přišli ve velice zbědovaném stavu mnoho nemocných. Bylo jich asi 1300, byli ubytováni ve škole, na střelnici, u Labuťe, na Košťe, na domě č. 10, u Černého orla, v pivovaře, na Skřičkách u Langra a j. Většinou jsou vyznání pravoslavného, dobří, zbožní lidé, jsou povahou pravý opak odešlých dříve ubytovaných zde Hulánu, Poláku od Lvova, kteří pravou rukou se křižovali a levou kradli.

27/I V den narození císaře německého Viléma bylo nařízeno vystrčit z domů prapory. Četníci zdejší Langer a Teumer chodili dům od domu a domlouvali občany s pohrůžkou pokuty 20 kor. kdo prapor nevztyčí. V blízké Skhelnici byl vztyčen prapor na soudní a poštovní budově, a nikde jinde.

Dne 14 února odešlající do boje jedna část vycvičených vojáku v počtu 600, méně schopní zůstali zde.

Dne 23 došel nový transport vojáků v počtu asi 400, v stáří od 17 let do 50 let roků.

Dne 21 února naverbovali z Loštic odvedenci rození v r. 1868. 69-72. v počtu 18 mužů. Bylo to bolné loučení těchto statných mužů, se svými milými.

Na péči válečnou bylo v Loštických sbírkami sebráno

Červenému kříži	"	"	1526. kor.
farní úřad (sbírou?)	"	"	75.10
Za odprodané kokardy	"	"	55. =
Čs. odboru. Sázy Jednoty	"	"	126. =
		Kor.	1782 10

Na válečné invalidy vrátivší se z vojny . . 80 kor
Mimo to věnoval obecní výbor města Loštic pro fond pro sirotky po padlých vojínech 2000 kor.
Na zřízení pomníku po padlých vojínech 500 kor.

Dne 24 února. Hejtmanství žádá o vyhlášení v obci

že ženy které berou podporu za své muže a zpe-
čují neb nechtí pracovat u lidí těmto bude podpo-
ra odejmuta, a ty ženy které pracují u občanů ja-
ko nadeničce těm bude podpora ponechaná a nebu-
de jim odňatá.

Dne 4 března bylo vyhlášeno že kdo chce odevzdat kotel
měděný který byl v roce 1915 rekvirován k válečným
účelům, má jej odvést do skladnice obchodníka
Langerové.

Stále do Loštic přicházejí nové čety odvedených Rusínů.

Dne 7. března ck. okr. hejtmanství zasílá výnos v kterém
přísně nařizuje vyvěšení cen jídel, nápojů, cen
postelí, pokoje v hostincích, a čistota záchodů se
přísně nařizuje.

Dne 18 března byly vydané lístky ku přiznání se mno
holi má kdo zásob buď mouky neb obilí.

Dne 20 března bylo u obchodníků sepisování zásob kávy.

Dne 21. března. Vydávají se lístky na cukr, přiděleno na
1. osobu 1 kg. na 30 dní.

Cena potravin a jiného zboží počátkem roku 1916.
Hovězí maso 1. kg. 3.60. — telecí 3.60 — vepřové 4. kor. sádlo
7. kor. — lůj 3.60. — hrach 2.40 — kaše K. 1.70 — nýže

Kor 1.80.— čočka 2.00 K. Zelenina: 1. hlávka kapusty 20 až 30 hal. 1 paličká česneku 14 h. 1. kořen petržele 4 h.— 1. cibule 10 h. Mýdlo 1 kg. 4 K. Pivo obyčejné 60 hal. litr, černé 80 h. víno bílé 2 K. za 1. litr, červené 2.70. Obuv stoupla v ceně k nemnění. botičky pro 1. rok staré dítko kor 13. dámské botky 36–40 kor. mužské pérka 56–60 boty sholeněma 80 K. a výše.

Dne 25 března. Jsou zde dosud vojáci kteří přišli v lednu na vyjevík, měli jíž odejít do boje a však nedošla jim obuv a j. chodí roztrhaní a bosí, a velká část jest jich nemocných. Jsou zde zřízené na náměstí 3 nemocnice: u říše Jos. Grone č. 72, Ant. Hausera a Jana Jerlicha. Pro těžce nemocné vaří jim z milodaru paní a dívky bočtické u pí Sedláčkové na náměstí č. jídlo. Dle dosbechu najali se této samaritánské obětí pí Dubská, a sl. Šanderova, Smítalova, dvě sl. Sovovy, Jerlichova Marie a Julie, Lenhartova, Svorčíkova a Sedláčkova.

Dne 1 dubna jest vyhláška že se mají přihlásit mladíci v roce 1898 rození na radnici k zápisu. Odvod bude konán od 16 dubna do 1. května v celém rakousku.

Všeobecná sbírka pro válečné zajatce v Rusku vybráno mi. lodary 130 kor. které byly hejtmanství v Žabřeze zaslany.

Dříví k palivu se velice zdražuje. Na panství biskupickém stojí 1. q. bukového kor 11.80 za I tř. dovozné od 1. m. 6 kor. na panství bízovském 1. q. 10. 11. a u sov. Zámku v Doubravě stojí 1. q. 16. kor.

Dne 3. dubna vyhořela v sušárně Jana Svorila sušírna na dřívka zápalkové. Oheň vyšel z pře topených kamen. Škoda odhadnutá na 70.000 kor. Jelikož mladíci ze spolku hasičského byli ve vál. se, pomáhali při ohni zde ubytovaní vojáci.

Dle ministersk. nařízení ze dne 4. března dostanou jen ony osoby cukerní lístky které nemají v domácnosti více jak 3½ kg cukru v zásobě. Nesprávné údaje budou ve smyslu zákona trestány.

Dne 13 dubna byl opět odvod koní v Zošticích. Z míst ních koní nebyl odveden žádný, jelikož z toho zbytku koní, které zustalé žádny se nehodil.

Již 14 dní jsou řezníci bez masa hovězího. Zabíjí se kozy, kuzlata, telata a prasata. Hospodyně posílají pro maso do Moravičan, Mohelnice a až do Zhoty Vránové.

Dne 18. dubna byli u odvodu v Zálesí jinoši narození v roce 1898 v počtu 19. Odveden byli:

1 Eliáš Jan
2 Šrank Šrant
3 Pospíšil Jan
4 Řmat Šrant.
5 Spevšil Šrant
6 Šick z Jv. Šichova
7 Šebela Jan
8 Motka Šrant.
9 Tomek Emil
10 Falšynek
11 Dolezel Josef
12 Kulhaj ze Zaškov.
13. Červinka Šrant.

Vyhlášeno bubnem že se nesmí barvit velikonoční vajíčka.

Dne 29. dubna bylo bubnem vyhlášeno že se mají v obecním domě přihlásit muži roku 1866 počínaje až do roku 1897 v přičině že budou všecky tyto ročníky přehlížené k vojsku.

Dne 1. května po příkladu Německa jest též v Rakousku od 1. května zaveden změněný čas, hodinový a sice: 1. května posínou se ručičky na hodinách o 1. hodinu tak že bude poledni hodina nyní o 11 hodině Změna tohoto času potrvá až do konce září.

Dne 1. května konaly zdejší dceřiny obchůzkou sbírku na „Červený Kříž" byl to nazvaný týden „Červ. Kříže.

Jest vyzvání od c.k. místodrž. by dámy věnovali hodně zlata na ražení peněz.

Dne 8. května Obcházeli po domech ředit. Al. Anudova a učit. Nesvadbík F. s výzvou by občanstvo hodně upisovalo na IV válečnou půjčku.

Dne 9. května bylo mšno v Lošticích, bylo vyhlášeno že Ed. Špička vysekává po dlouhé době hovězí maso. Hospodyně úprkem spěchali k nákupu masa. Výjatce bylo takovo zácpa že ženy stály několik hodin na ulici. Maso se vekalo za maxim cenu za 1. kg. Kor. 4.60

Dne 6 května byla dovezená moutka od Siegla z Mohelnice, moutka kukuřičná a černá č. 2. pšeničná. Moutka byla stuchlá a porostlá, Pečivo z této moutky bylo klihovité

a onemocněly.

Dne 11. května bylo sepisování kozy. Dle dosaženého jsou dojné kozy doporučovány do Vídně k výživě malých dětek vídeňských anžto se ve Vídni nedostává mléka kravského.

Dne 12. května v pátek v týdenní den v Litovli prodávalo se 1. páru selat 7. 8. 9 kg těžkých za 260 až 310 kor. před válkou o té samé váze 20 až 30 kor.

Sníh masa, ani sádla, loje. Luj stál posledně 1 kg 7 K. Mohelničtí řezníci když k nim přijde občan z Loštic pro maso, tak mu neprodají proto že jest z českých Loštic.

Jest vyvěšené povolání k novým odvodům opakovaným, jimž se od roku 19, do 50 let. Odvody se odbývaly 15. června a odvedeni byli:

1 Homola Karel
2 Dlouhý Jan
3 Šibl Alois
4 Krobot Al.
5 Appl Jan
6 Dokoš Fran
7 Švarc Josef
8 Müller Albert
9 Preisler N
10 Beran Miloslav
11 Frank Josef
12 Vodička Josef
13 Navrátil J.
14 Havlíček Rich
15 Svoboda Rok.
16 Strašák Hyn
17 Sazejs Jindř.
18 Seidl Adolf
19 Steigl Josef
20 Funek Domin.
21 Dewitocher Fran.
22 Nevrlý Josef
23 Zeman Oldř.
24 Tichý Josef
25 Mazurant Jan
26 Skála Peregrin
27. Silhan Josef

Od počátku světové války došlo k následujícím vyhlášení (vypovězení) války:

1	Rakousko-Uhersko	– Srbsku	28 července	13	Rakousko-Uhersko	– Japonsku 25 srpna
2	Německo	– Rusku	2 srpna	14	" " "	– Belgii 27 srpna
3	Německo	– Francii	3 srpna	15	Rusko	– Turecku 30 října
4	Německo	– Belgii	3 srpna	16	Anglie	– Turecku 5 listop.
5	Anglie	– Německu	4 srpna	17	Francie	– Turecku 6 listop.
6	Rakousko-Uhersko	– Rusku	5 srpna	18	Belgie	– Turecku 7 listop.
7	Srbsko	– Německu	5 srpna	19	Italie	– Turecku 21 srpna
8	Černá Hora	– Rakousku-Uhersku	7 srpna	20	Anglie	– Bulharsku 15 října
9	Francie	– Rakousku-Uhersku	7 srpna	21	Německo	– Portugalsku 9. března
10	Anglie	– Rakousku-Uhersku	13 srpna			
11	Černá Hora	– Německu	13 srpna			
12	Japonsko	– Německu	23 srpna			

Válečný stav mezi Bulharskem a Srbskem nastal bez vypovězené války. Rovněž se tak stalo mezi Bulharskem, Anglií, Francií a Italií.

Dne 3. června. Říšský poslanec Dr. K. Kramář, Dr. Rašín, Vinc. Červinka tajemník „Nár. listů" a účetní o Brodku u Přerova Jos. Zamazal, všichni byli odsouzeni k smrti. Počítal se jim zločin velezrady §. 327 vojenského trest. zákona

Vyvěšené plakáty na rozích že se budou sbírat kovy, hadry a vlna.

Není tabáku kančavého, šnupacího, ani lacinějších doutníků, jen lepší (dražší) druhy doutníků jsou k dostání.

Vůbec nejeví stále nové čety mužstva odvedeného k výcviku, jsou to ubožáci, jsou mezi nimi hoši 14 roků staří.

Dne 18 července. Branci kteří byli odvedeni 15 června ku., dou nastoupit 1. srpna.

Dne 19. července. Jest vyhláška na radnici náměstí, že se mají odevzdávat na radnici předměty kovové které byly četnictvem u obyvatelu shledané a k odevzdání určené jako: měděné kotle, žehličky mosazné, kliky, svícny, a cínové nádobí. Předmětu těchto bude upotřebeno k lití děl a nábojů.

Místodržitelství vydalo ceny ku prodeji zemáku za 1 kg. 26 hal. Vyhlášením této ceny přestali všichni ti kteří dříve zemáky prodávali za vyšší cenu (za 1 kor.) zemáky vykopávat a ustali v prodeji, tím stal se velký nedostatek potravin, jelikož mouka jak režná tak pšeničná žádná není. Jsou ženy že matky které mají četnou rodinu trpí hlad a chodí na pola a vykrabují lidům brambory.

Dne 13 srpna. Cena masa: Maso hovězí z předku 7.60 k. za 1 kg. sviňková 8 k. telecí 7. k. vepřové 9. kor. sádlo o mase 10 až 12 kor. Kuře k zabití 3.40 až 4 kor. husa nekrmená 18 až 20 kor.

Již dlé týdny nedošla žádná mouka chlebová jen

jičmená, a kterou v tak malém množství že matky obdrželi po ½ kg. pro četnou rodinu na 7. dnů. Samozřejmo že tím byl velký nářek v rodinách zvláště tam kde rodina obtížená více dítkami.

Dne 12 srpna v sobotu došla touženě očekávaná žitná mouka, odtud se zpráva ta rozšířila spěchaly ženy ve velkém počtu na radnici a žádaly o vydání mouky pro obchodníky by tito mohli ženám mouku rozprodávat, by mohly po dlouhé době svým dítkám chleba upéct. Jaké však bylo jejich zklamání když jim bylo sděleno že mouka se bude až v pondělí obchodníkům rozdávat ku prodeji, tak prý nařídil ředitel hospodářské školy Matěj Grübl předsed vyživovací komise. Zpráva tato popudila ženy tou měrou že v počtu asi 60 osob táhlo k Mat. Grüblovi ze žádosti by mouka byla vydána dnes v sobotu z příčiny že dítky již tolik dní neměli chleba. Ředitel však nechtěl žádosti žen vyhověť a odkazoval je na pondělí, kterémuž se hněvám chovali a urážlivými slovy je vykazoval z domu. To popudilo ženy tou měrou že se chystali k násilí, chtějíce vytlouci řediteli okna. Ředitel vida toto rozjitřené ženy, tušil kdyby nevydáním mouky mělo pro něj nemilé následky, odebral se v průvodu žen na radnici a mouku obchodníkům vydal k rozprodání.

Dne 16 srpna přišel transport vojáku z Haliče pravoslavní. Přišli z boje, roztrhaní, ochromení, znavení a nemocní.

41

18/8 Dle zjištěných zpráv bylo v červencových bojích o Halič mnoho pluku zajato. Z loštických vojínů byli zajatí Tatarec Ant. obchodník, Jindř. Novaček hostinský, Ladislav Bubeník obchodník, Jan Komárek rolník a Otakar Bubeník malíř.

/

Dne 18 srpna přišli opět z bojiště vojáci Ruští na ubytování, jsou stářím velice rozdílní, od 16ti do 54 roků. Mezi nimi jest mnoho chvravých, a šedivých starců.

Chudý lid který sobě sbíral klásky na polích není mu dovoleno by si dal zrní to semlet bez úředního povolení, tak jako rolník musí žádat o povolení k semletí, oznámit obnos obilí a v kterém mlýně dá semlet. Po tomto semletí přijde kontrola a správnost tohoto údaje zjistí. Kdo podloudně dal si semlíti do jiného mlýna než který oznámil bylo mu toto obilí neb mouka zabavena.

Mor na drůbež byl přitažen z venkova do Loštic. V mnohých domech pošla všechna drůbež. V obcích Bílá Lhota, Mělník, Římnice a j. na trakařích vyváželi mrtvou drůbež na mrchoviště K Zakopání.

Na základě §. 7 cís. nařízení ze dne 20. dubna r.z. číslo 96 nařizuje se:

I. Dětem a mládeži kouření na ulici ve veřejných sadech se zapovídá.

II Dětem a mládeži se zapovídá bez průvodu rodičů a příbuzných do hostinců, kaváren neb výčepů všeho druhu po 9.

hod večer. (od 1. října do 30 dubna do 8 hod. večer.)

III Dětem a mládeži se zapovídá vstup do kořalen.

IV Dětem a mládeži se zapovídá na veřejných místech hráti karty neb jiné hazardní hry. Hostinským se zapovídá dovolovati mládeži hru o karty.

V Dětem a mládeži se zapovídá návštěva divadel, varieté a zpěvních síní, kabaretu i v průvodě rodičů.

VI. Dětem a mládeži se zapovídá bezúčelné zdržování se bez průvodu dospělých na ulici po 8 hod. večer.

VII Konečně se dětem zakazuje prodej květin, zápalek a podobné v hostincích večer, neb v sadech a ulicí

Dne 27 srpna. Žně jsou u konce, sklizeň na obilí jest špatná, řež sype skoro polovic než předešlá léta pšenice jest též pochybná, místy sněticá, a zemáky jest málo a drobné a některé druhy hnijí. Ječmeny a prosa jsou dobrá.

Dne 30 srpna. Obecní strážník s četníkem činili obchůzku od domu k domu a nařizovali že nikoho nesmí vy dolovat zemáky k prodeji. Zemáky ku prodeji počnou se vykopávat po 15 září.

Dne 30 srpna. Churavý zde vojáci jsou posílání na trhání kopřiv. Z listových kopřivových se budou tkatí plátna pro vojsko, jako ze lnu neb konopí.

Stále docházejí transporty nových odvedenců z Haliče v stáří od 16 do 50 tých roků. Na počet jest jich zde na 1600 mezi

nimi přes 300 židů. Vojáci jsou otrhaní, a bosí.

Následkem dunebního moru, pokleslo tato o ceně.

Počátkem roku jest zostřené nařízení obmezit se na vaření piva, oláda zabavila v pivovarách ječmeny, a ponecha la jen nepatrnou část k vaření. Následkem toho přidávají k vaření piva melasu (šťáva cukerní). Mnohé pivovary přidávají ku sladu při vaření polní pejř. Pivo s těmito přísady není tak dobré.

Dne 4 září. Ministerstvo vyhláškou nařizuje obmezit se na spotřebu piva. Dovoleno jest jen 1/2 litra piva píti denně. Dle tohoto nařízení smí hostinští prodávati pivo v době od 7 hod. do 10 hod večer, v neděli a svátky od 6 hod. odpol. do 10 hodiny večer jedné osobě nejvýše půllitru piva.

Jest velká úroda na ovoce, zvláště karlátky a jablka se udařily a vždy tomu jest ovoce drahé. Karlátky 3.4 za 2 hal. před válkou 8.10.- jablka - 1. jablka 2 hal.

Jsou vydané železné 20ti haléře co náhrada za niklové.

Vydávají se lístky na kávu, lístek platí na 8 týdnu. Lístky znějí na 3/8 kávy.

9/9
Vydávají se lístky na tuky: Máslo, sádlo a luj. Lístek platí na 4 týdny.

Znova vydané maxim. ceny na zemáky: Ministerstvo nařízením ze dne 12. srpna 1916. Od 1. září do 20. září 1916. Přes 10 kg až pod 100 kg 17 až 18 hal. za 1. kg. za přebrané, — za nepřebrané 15–16 hal. Od 21. září do 5. března 1917, přes 10 kg až pod 100 kg za přebrané 14 až 15 hal. za nepřebrané 12 až 13 h. za 1. kg. Toto nařízení vstoupilo v platnost 1. září 1916.

Nová daň ze zápalek a zapalovadel. Ve dnech zářijových zjišťovali finanční stráže u obchodníků a hostinských zásoby zápalek, aniž to budou zápalky zdraženy.

Dne 18 září. Toho dne rozbíjeli vojáci zvony na věži kostelní, zvony ty byli vzaty pro válečné účely, a více ku litě šel na vražení lístů. Zvony byli z velkou námahou dolu s věže sneseny. Lid lovčil se plačíc s těmito u vědomí že tyto zvony sloužily více století ku zbožným výkonům a tisícům lidům svým zvukem ku věčnému odpočinku doprovodili. Poslední hlahol vzdali Jos. Hartlovi zřizateli školy v Croitějově, který zemřel v Lošticích, dne 4 září. Rozbíjení zvonu v Třešticích a Mohelnici bylo slyšet až v Lošticích. V Moravičanech před počátím rozbíjením zvonu které po století volali lid k službám božím a nyní ja, ko by byli odsouzené k smrti, počalo se zvonit umíráčkem, na to pak všemy zvony a konečně každým obzvláštním zvonem se zvonilo zvlášť. A když pak vojáci velkými kladivy zvony rozbíjeli, a údery se daleko do okolí nesli mnozí lidé tak jako v Lošticích — zaplakali, a mnohy z těch zbožných katolíků se zadumal na tu naši římskou víru jak ve skutečnosti vypadá když posvěcené věci

se vydávají na vraždění lidu. — 5tého příkl. Nezabiješ.

Dne 25 září dalo představenstvo obce vyhlásit že kdo se chce zá-
sobit zeměáky, nechť se přihlásí na radnici a udá zá-
dané množství, obec zeměáky zaopatří a pak jich bude
prodávat za maximální cenu.

Jest zdražené pivo v celém Rakousku též u nás jest cena pi-
va vyšší. 1 litr piva přes ulici stojí 80 hal. v hostinci
½ lit. 46 hal. Plzeňské v městech 1. l. K. 1.60. Před válkou
naše obyčejné ½ l. 14 hal.

Dne 27. září byl proveden u rolníků soupis na mák, hrach,
čočku, proso a j.

Ač jsou již 2 měsíce ode žní a zásoby zde se odevzdalé ží,
dové Sieglové dodavateli, mouku žitnou jsme dosud
žádnou nedostali. Mouka jest dodávaná ječná a
černá pšeničná.

Jest opět nedostatek drobných peněz, zvláště stříbrných
korun a dvoukorun. V té příčině vláda povolila že
smí dvoukorunové bankovky roztřihovat na 2 až
4 díly, každý díl platí 50 hal. Časopisy oznamují
že budou vydané papírové 50 hal. a papír. 1. kor.

Dne 30 září budou hodiny od půlnoci zvýšené ke staré;
ho kalendářního času, ručičky se posunou na hodi-
nách o 1. hod. opředu, tak jako před 1. květnem.

Cena mýdla stále stoupe, naše mýdlo nejnižší jakosti stojí 8 kor. 1 kg a lepší 9 K.

Dne 1. října obmenil se prodej mléka v Palonínské mlékarně jen 1/2 l pro četnou rodinu 1 litr. Tím jsou Loštice velice poškozené, an mnoho rodin bere mléko z této mlékárny. Mléka se nedostává tím že Palonín odevzdal mnoho hovězího dobytka.

Jest vyhlášeno že se mají sbírat kaštany, žaludy a bukvice, tyto budou upotřebené buďto olej, nebo za krmivo.

Dne 1 října byly zvýšené poštovní sazby, známka na dopisy do 20 gr. 15 hal. dopisnice 8 hal. z otištěnou známkou, opět lepenou 10 hal.

Dne 7 října odešli vojáci z Lošťic, zůstali zde jen žíže a vojáci nemocní a kulhaví.

Jsou nařízené v týdnu tři dní a sice: pondělí, středa a pátek, v kterých se nesmí požívat maso.

Dne 16 října v bezmasitný den, obcházel četník v poledne po chůzkou do domu a vyšťoval v rodinách požívajíli maso. Kdo byl postižen platil pokutu dosti vysokou jak dále bude naznačeno.

Vyhlášeno že kdo dosud neodevzdal kotle, hmoždíře ať do 20 října tak učiní.

Každý kdo pěstoval zemáky musí odevzdat z 1. míry 2 mtc. Tyto budou dodané buď pro vojsko neb do velkých měst.

Studující na školách gimnasial. a realných musí se cvičit jako vojáci v pochodech a zbratech. Činí celodenní pochody, obdrží do tlumoku 5 kg. pístku a s tím činí pochod na celý den. Jest to příprava až dospěje 17 roku k odvodům.

Dne 25 října bylo sepisováno dobytka hovězího, vepřového a drůbeže.

Dne 28 října bylo bubnem vyhlášeno že v den svátku Všech svatých a na Dušičkový den nesmí se na hrobech rozsvěcovat svíce a lampy.

Měděné blotny které jsou v zemi zakopané pod drátem blesko-svodným (hromosvod) jsou zabavené, v případě potřeby budou vyňaté a upotřebené k válečným účelům

Ok. místodržitelství dává vyhlášku nájemcům honů že při kolejových honech má ze polovice zastřeleného množství zajíců zaslat do Bína.

Byla vydaná maximální cena na hlávkové zelí a je stanovena za 1. mtc. 14, až 16 Kor.

20 listopadu bylo vyhlášeno že kdo potřebuje zemáky nechť se přihlásí v obecní kanceláři. Maxim. cena 14 Kor. 1 q., na osobu 30 kg.

Dne 21 listopadu o 9. hod. večer zemřel císař a král Franc. Josef I. král český v zámku Schönbrunně.

Jest velký nedostatek mléka. Následkem sbírání hovězího dobytka na dodávaním vojsku a do velkých měst, menší se byl, ale množství, což jest následek nedostatku. Lid chodí pro mléko do vzdálených obcí kde není ubytované voj. sko.

Vojáci zde ubytovaní mají velký nedostatek o jídle, 1. bochníček chleba kukuřičného na pět dní, a on jej sní za dva dni. K obědu mají polévku s několika stébly zelí a 1. zemák, k snídani a k večeři hnědou vodu, (čínu) bez cukru (kávu) Masa mají za 10 dní jednou, proto chodí do vzdálených obcí žebrat, a nikdo jich nepostrádá jsouli 2 neb 3 dni nezvěstní. Chodí žebrat do Bouzkova, Pavlí, Kozova a Vránové Lhoty a jinde.

Po smrti císaře Františka Josefa I. ujal se vlády v noci dne 22. listopadu následník trůnu Karel.

Ceny potravin počátkem provincie: Sádlo nevypuštěné 1 kg kor. 9,50 — lůj 9 kor — mléko 1. litr 32 hal. tvaroh 1 kg. K. 1.60. — máslo 8 kor. vejce 36 až 40 hal. cibule 1 kg. 1.70 h.

Ku každému vlaku chodí četník na nádraží, a prohlíží ženám zavázadla, pakli obleva potraviny k odvezení, jsou zabavené a odejmuté, at máslo, tvaroh, vejce mouka a p. Zavedení této kontrole lid místní schvalují an osoby ty

přepláci potraviny, a místní chudý lid nemůže se ní, čeho koupit.

Dne 13 prosince. Rakousko-Uhersko a Německo nabízí míru Rusku, Anglii, Francii, Italii atd. A však spojenci již dne 14 pros. zaslali odpověď že neschovají dříve meče do pochvy, dokud nebude dosaženo míru, který by byl uzavřen z plné moci. — Lloyd George praví: Přijetí německého návrhu znamenalo by, že dáváme své hlavy do smečky. Bez zadostiučinění je mír nemožný.

Rok 1917.

Dne 2. ledna sněžilo od strany Bouzovské bouře s bleskem a hřímáním.

Dne 5 ledna vyhlášeno že kdo má ještě přebytečné obilí, luštěniny, zvláště pak mák, má vše odvést do Mohelnice ke židu Siegloví, kdo by zamlčel zásoby bude trestán peněžitou pokutou.

Dne 8 ledna. Vojáci zde ubytovaní jsou více méně churavi a proto dostali všichni okorem dovolenou, mimo však odjet o civilních šatech svých, který jich nemá kupuje si od občanů. Dovolená tato jest jim dána s nedostatku ztravy, hlad zeje ze všech koutů.

Dne 8 ledna byla přísná o Moravičanech prohlídka hospo-

dářských domů, sepisovali a zabavovali řepy, cukrovku, řábesku a vodnici (utrniční) k vaření pro vojsko.

Ku straně 41 této kroniky. Časopis „Obzor" uveřejnil zprávu že odsouzení vlastenci Dr Kar. Kramář Dr. Al. Rašín a soudruzi obdrželi ei, vařem Karlem milost v ten smysl že Dr. K. Kramář odsouzen k 15 letému vězení, Dr. Rašín 10 roků, redaktor Poláček a Žamazal 6 roků vězení.

Dne 19 a 20 ledna odbývaly se odvody, v letech od r. 1892 až do r. 1898. narozených.

Jahoda Jakubov.	Ruprecht Dělník	Kaukoš Tomáš
Weiner hodinář	Čikl Rud. slavební písmák	Jungwirth úřed. sirkárny
Cudil Jan čeledín	Kejčí Štěpán kolář	Mařek Dělník
Blažek Dělník	Lindnerka Fr.	Skácel řemenář
		Horák kamnař.

Dne 28 ledna upsali Zoštice na 5tou válečnou půjčku 516.500.

Zemský úřad na zvelebování živnosti vydal návod jak se má šetřiti s obuví. I. Poučení obyvatelstva o šetření obuví jíž právě používá II. Kterak zacházeti koženou obuv a jak zacházeti s mokrou obuví III. Šetření kožených podešví, chrániče podešví, IV Kterak si počínati s vadnými podešvemi; náhradní podešve. V Jak zjednati náhradní obuv. VI Zřízení poradny na Moravě za příčinou opatření obyvatelstva obuvy.

Ku konci ledna bylo zabaveno ve mlýně obilí k semletí se mlýn soudně uzavřen. Stalo se tak že občané dali do mlýna obilí semlít bez povolení úředního, neboť každý mleč

jest nucen zařaďat u úřadu o povolení k semletí, mmí však tak dlouho se semletím čekat až povolení jemu doručeno jest. Velikož mlečí nečekali až jim povolení dojde, a zrno semleli což bylo vyznačeno zrádci, kterých jest v Loštících dosti, dostavil se Siegl s úřední osobou, a obilí všechno a i moučku zabavil. Když pak přijel povoz od Siegla pro zabavené obilí, sešlo se u mlýna velké množství lidu a zvláště žen a bránili by se obilí odvezlo. Spadačky se vypálí, a různé výčitky slyšel Siegl, to vše nic nepomohlo obilí a mouka bylo odvezeno do skladiště.

Dne 4 února bylo z pivovaru vydané poslední pivo do hostinců. Vláda veškerý ječmen v Rakouzku zabavila, nezustal pivovarum žadný ječmen k sesladovácí.

Ku všemu zlu které máme, zima den ode dne stoupe. Dne 9. února bylo 20 stupňů Reumúra. Uhlí kamení nemí k dostání, pro letošní tuhou zimu došlo 4 neb 5 vagonu, které bylo na dračku. Dříví drahé a není lidu ku kácení lesa. Uhlí nedochází z příčiny že není vagonu, časopisy však píší že není oleje a tím prý se kola u stroju zavařují a zustávají stát.

Dne 9 února. V příčině nedostatku uhlí k vytápění učíren ve škole jest škola od 9. února na neurčitou dobu zavřená, a to nejen v Loštících ale dojde k tomu v celém rakousku, pakli válka brzy neskončí. Náhrada za tyto prázdniny bude se vyučovat v červenci a srpnu.

Dne 11. února. Není petroleje ani oleje, lidé kteří nemají elektrické světlo, jsou úplně bez světla.

Z posledních sem došlých vojáku ze zabraných zemí Haliče a Bukoviny, většinou jsou všichni churavé a chromí. Tito chudáci trpí velkým nedostatkem, následkem toho jsou tak vysílení že se sotva na nohou drží. Chodí od domu k domu prosit, aspoň slupky ze zemáků když dostanou jsou rádi, ty uvaří do vody, osolí a uvaří a ani místo polevky, slepicím berou potravu z krytníka. Několik jich již zemřelo vysílením a zmrznutím. V únorových tuhých mrazích se odvážili dva jít na Žeň, brám do Moravičan, na spáteční cestě klekli u sochy Matky Boží na silnici a byliby zmrzli, lid šel pro ně a odnesl do Šoštic. Za to zajatci od závodečko výše vedou zcela jiný život, sami to bohatí žijí, jsou ubytováni v soukromých bytech, a v hostincích stravují. Jsou zhýralí, kupují zdravím, shání se za křesťanskými dívky, a do boje prý nepůjdou . . . proto že prý oni žijí vydržují válku vočkovými pujčkami.

Dne 26 února započnou nejpřísnější prohlídky domu k zjištění zásob potravin a zrní. Lidé kteří měli ve mlýně nech obilí k semletí byli donucení této ať třeba z polovice semleté sobě vzít domu. Mlýny jsou zcela uzavřené.

Dne 27–28 dostavil se úředník od hejtmanství asi s 9. vojáky k těmto byli přibrání dva obecní radní a dva občané

56

ze zemědělců kteří tvořili komisi za přičinou zjiš-
tění zásob obilí, zemáku, máku, lušděnin a p. Dva
vojíni stáli na chodbách na stráži aby se nic neodnes-
lo, ostatní byli dáni komisaři k ruce na přeměřování
obilí. Tam kde se úřadu zdálo že občan udal malou zá-
sobu byla prohlídka přísná. Šátralo se v pokojích
o postelích, skříních, komarách, nástalích, na hum-
nách ve slámě a p. Co bylo přes udaje nálezem bylo vše
zabaveno.

Dne 8 února započala obleva, celý den pršelo, následkem čehož
sníh rozlával, tak že se jevil úkaz že se toužebně čeká-
né jaro dostaví, a že bude konec tuhé zimě která již
tak dlouho trvá. Zatím 9 února počala silná vichři-
ce a zuřila celý den v neobyčejné síle se sněhovou
vánicí a přitom mrzne jako dřív. Chudé ženy které
mají četnou rodinu nemohou do lesa na klestí, jsou
v největším nedostatku.

Lístky na mouku neb chléb vydávají se každý týden ale mouka
přijde až za tři neděle. Ženy jezdí každý týden na krajinnou
stav, a prosí by jim byla mouka každý týden dodaná an
nemají dítky co jíst a však prosba jejich jest vždycky vy-
slišena.

Při zjišťování zásob úřední komisí která započala 26.
27-28 února a skončila 10 března zabaveno bylo 73 mtc.
obilí a 5 mtc. zemáku. Dle dotlechu po jarním zave-
tí bude opět konaná přehlídka, a co zbylo, vezme se.

Dne 12 března dostavilo se mnoho žen do obecní kanceláře a žádaly důvazně by jim přiděleny byly zemáky ani nemají ničeho pro sebe a dítky k výživě. Zemáku se však nikdež žádný přebytek nenašel, vyjma výše naznačených 5 mtc. které byly hned po 4. 5 tis kg. rozprodané mezi chudinu, a jiných není.

Zkušení jednoho bezmasného dne v týdnu bude provedeno zvláštním nařízením ještě tento týden. Nedostatek mouky a zemáku nutí k tomuto opatření.

Také velcí lichvaři budou stíháni. Ve zlaté jedná se o mimořádných přísných opatřeních proti lichvě, jimž mají být též velcí lichvaři postiženi, což by zajisté obyvatelstvo radostně přijalo.

Při odvodu dne 11. 12 a 13 února bylo odvedeno z 18ti letých mladíků tito: Ullrich Josef, Sova Arnošt. stud. Krejčí Bohuš stud. Siegl Jan, Sukany Alois, Švec Jan, Homola Karel stud. Hacar Karl mlynářský, Hulák Kar. Sudil Ant. Krejčí Boh. Kolář, Vodička Josef stolař. Výše uvedení narukovali 10 března.

Žáci obecné a měšťanské školy upsali na 7tou válečnou půjčku 6150 kor.

Mýdlo obyčejné k praní stojí dnes 1 kg. Kor. 14.80 — před válkou 64 hal. 1 přadénko bavlny na pletení punčoch 9. kor. před válkou 40–50 hal.

Dne 13. března odbývaly se opakující odvody již po čtvrté těch samých ročníků od r. 1872 do roku 1891 rozených. — Odvedeni byli:

Bubeník Jos. truhlář	Faltýnek pocmuch	Zoulík zámkař
Ekstein Siegfr. řezař	Heidenreich zámkař	Hübner vlášek
Havlíček Jos. truhlář	Heuel Aut	Frömel obuvník
Leis účetní se sirkárny	Novák ředitel se sirkárny	Petzel rukavičkář
Straka z Vlčice	Hofman Aut. truhlář	Špička Edvard řezník
Hanal Č. Radlovice	Lang Karel obch.	Tomášek zámečník
Tichý M. hostinský	Hirt Jeník	Wikt. Weiss žid.
Drkoš Jan	Soec Vojtěch	Urbánek učitel.
Tichý č. 10	Zoženek	Wolf K. zámkař
Cudil Ernst	Pěnl ze sirkárny	Tománek F. hostinský.

Dne 13. března vypravilo se mnoho žen k Sieglové do Mokelnice a žádaly jej o dodání mouky, jelikož mouka není dodávaná jak na lístkách určeno. Tento komerční rada Siegl se k ženám nepěkně choval, nadával, vykřikoval zavřením a p. ano jedné ženě vytáhl políček, to popudilo ženy tou měrou že se na komerčního radu vrhly a vrátily mu za tuto facku několik nepočítaných zpět. — Pomohlo to. — Na příští den zaslal do Žoštic několik pytlů mouky k rozprodání. Teď ženy pravily že nebudou jezdit do Žalváče, ba na hejtmanství žebrat o moučko, ale budou chodit do Mokelnice k Sieglovi.

Dne 28 března bylo vyhlášeno že každý zemědělec musí ještě z odměřeného zrní 40 kg. na 1. míru k jaru sázeti ještě

odevzdat 10% tak že zbývá k osetí ječmene na 1. míru jen 30 kg. kdežto obyčejná míra jest 45 kg. Setba bude z této malé dávky velice řídká, obilky jsou mírty pocky, bené a odspouty míží požrané.

Dne 7. dubna dodal Siegl z Mohelnice na svátky velikonoční řezňou čerstvou sotrubu smíchanou moukou. Na tyto velikonoce budou zajisté děti pamatovat, nebudou míti ani koláče ani vajíčka i ty jsou zapovězena bav. vět.

Letní čas v roce 1917. Pro dobu od pondělka 16 dubna 1917 do pondělka 17 září 1917 bude zaveden letní čas přeložením času o 1. hodinu. Hodiny budou dne 16 dubna ráno o 2 hod. dle dosavádního počítání posunuty o 1. hod. napřed a dne 17 září ráno o 3. hod. dle počítání o 1. hod. do zadu.

Drahota. Kůže 7 kg. těžké stojí 30 kor. — vylihlá hanova ta 1 kus 6 kor. — kuřátka 5 kor. dospělý kohout 15. kor. kůrkový kartáč kor. 2.20 před válkou 18 hal. kamenné uhlí 1. q. 9 kor.

Do 22 dubna zemřelo ze zde ubytovaných vojáků 38 — vysílením.

Trestní nálezy. O přestupcích nařízení týkajících se životních potřeb a předpisů:
Majdalena Pluskalová soukromnice v Loučeních pro nedodržení bezmasotných dnů pla-

tila pokuty 100 kor. — Marie Ztraničkova pro nedodržení bezmasných dnů 200 kor. Ant. Zdráhal pro překročení maxim. cen při prodeji másla a vajec 50 kor. pokuty. Tomáš Hacar mlynář pro nedodržení mlecích předpisů 100 kor.

Počátkem května vzbouřily se ženy v Prostějově, následkem nedostatku potravin. Několik set žen s dítkami táhly ulicemi vytloukajíce okna v domech a počaly devastovat krámy s potravinami, a obchody smíšeným a stříženým zbožím. Bylo na kvap z Olomouce povoláno vojsko, byli to 18ti letí mladíci, nařízeno jim střílet do těchto bezbranných žen, zastřeleno bylo 39 žen, 7 dětí a asi 100 raněných z nichž některé již zemřely. Při pitvě u dvou žen, shledáno o žaludku jen usazenina z černé kávy.

Dne 9. května snesla se nad Loštickem velká bouře slijákem podobný průtrž mračen, blesk několikrát uhodil. V Valoníně napadlo spousta krup. Pole jsou zaplavená.

Tád u hovězího dobytka. Rolníci jsou stále donucováni dodávat pícniny válečným účelům následkem čehož jim zbývá nepatrná část pro krmení vlastního dobytka, čímž jest dobytek slab a vysí-

len. Stelné krávy nemohou se udržet na nohou, leh-
nou si a však více nepovstanou a následkem toho
musí se tyto krávy zabít.

Dne 12 května byla již po druhé dodaná na místo mou-
ky tak zvaná ovesná rýže, jest to zrno omleté od
šupiny. Po požití téhož dostaví se hryzení v žalud-
ku a silný průjem. Lid usuzuje že jest to rýže stvo-
řená z divokých kaštanů.

Od 14 do 19 května bylo po zasazení zemáku nové re-
girování těchto, tím jsou veškeré zbylé zásoby
vyčerpané a rolníkům nezbývá na kmení vlast-
ního dobytka ničeho.

Dne 24. května byl odvod koní, Po tomto odvodě ne-
zustalo mimo stavých koní a hříbat žádné koň-
stvo. Za služného koně platí se 3 až 4. tisíce korun.

Dne 25 května opakovali se odvody zbylých ještě mu-
žů, rozených od r. 1893 do r. 1867. Odvedeni byli: Josef
Šumpelík pekař, Brygar domkař a Diebl u Valchy na
„Skříčkách."

Dne 26 května bylo regirované sádlo u těch kteří v zimě
zabíjeli prasata. Každý z těch byl teď donucen urči-
tou část sádla odevzdat k rozprodání pro chudý
lid. Rozpočteno na 1. osobu 5 Dkg. — 1 kg sádla stojí 9 kr.
Pivo žádné není. sodovka láhev 50 hal. špatné víno 1. litr 8. kr.

32

Za 1. mte. zemáků rád by každý dal 30 kor. ale tyto nej-
sou nikde k dostání. Valutě židé přeplácí všech-
no, za 1. vejce platí 60 hal. za 1. kg másla 30 kor.
za 1. litr mléka 60 hal. V Loštěnicích snadný lid mléko ne-
dostane, jest nucen chodit do mlékárny v Valoníně
kde obdrží pro sebe četnější rodinu 1/2 lit. mléka za
20 hal.

Jest zde ubytováno na 3000 vojáku, samých invalidů,
mimo židů, kterých jest asi polovina, vyznavačů
různým: pravoslavní, ortodoksní, evangelíci, řecko-
katolíci, římskokat. a židé. Žijí zde v hladu.

Není tabáku kuřivého, není doutníků, a není taba-
ku šňupacího. Vyžáci kouří zde jakou sušenou
trávu.

Jest již velký nedostatek mezi chudinou, matky posí-
lají své dítky do horských obcí po žebrotě o
kousek chleba neb zemák.

Z dějiště bojiště vojáci trpí již takovým nedostatkem
že kupují od hokyní, salát, petržel, cibuli, ka-
pustu, póru a syrové pojídají.
Dne 30 června zemřeli čtyři vojáci následkem
mnoho požití syrového jabloňového lis-
tí.

Dne 11. července byly na místě mouky do Loštic dodané mořské ryby a sušené zelí.

Od počátku července do 2 srpna byla nesnesitelná vedra, až 36 st. ve stínu, země jest vyprahlá jako na poušti. Následkem tohoto vedra bude málo zemáku. Při vykopávce nachází se 2 nejvýše 3 zemáky pod trsem. (kopeum.)

Drahé obilí: za žito (žito) se platí za 1 mtc. 220 Kor a za pšenici 330 kor. Cena látek rovněž jest ve vysoké ceně, kousek kanafasu na cáchy stojí až 300 kor. před válkou asi 7 kor. cajk na halhoty 1. mtr. 20–30 kor. před válkou K. 1.20 – 1.80. – 1 cifka nití 18–19 kor.

Dne 1 září byla poprvé dodaná mouka na celý lístek 1 j. 1 kg. 20 Dg. na osobu.

Na co na všechno jsou vydané lístky bez kterých nelze nic koupit: Na mouku, chléb, máslo, cukr, vejce, tvaroh, maso, brambory, zeleninu, uhlí, mýdlo.

Při odvodech dne 6 září odbývaných byli z toho zbytku odvedení: Seidl Fran. holič a Bednářich Nevrlý studující.

Dne 25 září snímali vojáci poslední zvony z kostelů Přerotína, Bílé Lhoty, Bouzova, a vesnických kaplí.

V tomto roce jest 440 rodin v Ložticích, Vlčici a Žadlovicích (oddíl Ložtic) bez elektrického světla, a musí se svítit petrolejem.

Místodržitelství vydalo vyhlášku dle které jest povoleno že se mohou rodiny zakoupit na zimu po 1. mtr. brambor na osobu.

Časopisy uveřejňují: Všichni ti kteří byli při odvodech od r. 24 do 50té let uznaní za neschopné musí nyní konat jako domobranci s výjimkou bez zbraně, a budou přidělení k onějm pracím které zastávají vojíni kteří byli uznaní způsobilými a jsou v kancelářích a pod.

Jest k neuvěření do jaké výše se vyháněji ceny ve zboží střižném, na př. podvlánka do postele 50 kor. ženská kožile 45 kor. džíve 3.4 kor. 1. kus platna asi 24m - 500 kor. 1. mtr černé látky mužské přes 100 kor. 1. přeštěnkolny na plet. punčoch 16 kor. džív 60 hal.

Ve dnech 16.-17 a 20 října děla se dobrovolná sbírka prádla a obleku, jakož i nohavek, kapesníků a p. pro vojsko.

Dne 15 října byla peněžitá sbírka pro válečné syrotky.

Dne 17 října byl vydán místodržit. výnos v kterém se přísně přikazuje by obchodníci jak střížní

ným, krátkým, galanterním, šatstvem, obuvy a pod. měli ve výkladních skříních vyvěšené neb přiložené ceny zboží ku prodeji určené. Tentýž výnos byl vydán pro hostince kteří musí mít ceny jídel, nápojů vyvěšené.

Dne 18 října. Hejtmanství uděluje že na „Věčné světlo" o našem kostele obec jest povinna z přídělu petrole, je které obdržela dodat farnímu úřadu 3 kg. měsíčně.

Nejhroznější bitva nastává — bitva o hlavem.
Strany již se ohlásily a také snih již padal. Vulice, ech kteří se skřehlé a vyhublé ženy ve frontách a jich děti a čekají až řezník odevře moženolé si koupit kousek loje na omastek. Také však vklamání, řezník ženám hlásí že dobytče psy žádný loj nemělo. Jiné ovšem, paničky jej obdržely dříve než chudina přišla, ty jej potřebují nutnější na — vaření mýdla.
Jiné ženy a dítky bosé, běží do Kalonína již o 1/2 4 hod. ráno v dešti, blátě a vychřínci do tamější mlékarny pro trochu mléka te drobatině, čeká od 6 hodin až jest mléko od rolníků do mlékarny sneseno — konečně se odevrou dveře mlékárny a hlásí se umrzlým ženám že se dnes mléko vydávat nebude, proto že se bude dělat máslo... A ta chudina odchází se slzou v oku a přemýšlí co dá svým dětem k snídani.

Pro nedostatek petroleje, není svíček, venkovský lid zavádí světlo jak za starých časů, smolné louče, neb dřevěnkami. (posvěty.)

Již se prodávají papírová plátna, ubrusy, ručníky k nerozeznání od pravých. Mnohá hospodyně chodila do kotla k vyvaření sukní a j. a vytáhla s kotla lopatku hadrů.

Vláda nařídila pilné sbírání bukového lístí k výrobě tabáku. Z Vežnického lesa za Kozovem odváží se vpolných vozech bukový list na dráhu Moravoslavice a odváží se k výrobě.

Vypisuje se VIII válečná půjčka. Jest činěn velký nátlak na každého občana od hejtmanství.

Máme zde stále několik set vojáku chudých vyšlých z nemocnic. Tito lidé jsou tak vzbuzování že jest bol, no na ně hledět (mimo židů), stále umírají — z hladu. Byly již čtyři pohřby o jednom dnu, lidé ti byli pochováni bez rakví do jámy.

Kde jsou posvěcené zvony? Z říšské radě uvedl pod. Ženáček, že pešťský továrník Manfred Weiss vydělal 600 milionu Korun na rekvirovaných zvonech z nichž vyrábí pro vyděleční účele modrou skálici pro uherské vinaře.

Neočekávaná rekvisice. V týdnu od 17 prosince započala nepředvídaná přísná prohlídka domu četníky, za asistence vojáku. Prohlídka tato stala se s podnětu že zemědělci přiznali málo zrní k odevzdání pro zaopatřování potřeby, a pak že místní vojenské velitelství postrádá ve skladišti množství hovězí, obuvy, oděvu a prádla. Nebylo nikomu tajno že vojáci z hladu zanášeli do domu rodinám vše co se odnést dalo — za kousek chleba. V mnoha domech byly nalezené různé vojenské věci.

Ku konci roku 1917 byly ceny různého zboží tyto: Vejce za kus 82 až 90 hal. Sušené ovoce: Jablka (křížaly) za 100 kg - 400 kor. hrušky 400 kor. Švestkové povidly za 100 kg 270 kor. Mléko 1. litr 84 hal. Hedbávné punčochy 32-40 kor. Vlněné 8 kor. - mužská košile a kal. haty 120 kor. Vlněné 30-40 k. - Kožich 7000-8000 k. Vlněné 2000 k. kožené rukavice 35-40 kor. Vlněné 3-4 kor. Mužské střevíce 220 kor. Potraviny: Káva pražená 1 kg. 4 kor. žitná mouka 1 kg 4 kor. pšeničná 5-6 kor. cibule 1 kg. 11 kor. sádlo vepřové 70 kor za 1 kg. — Kartáč rýžový před válkou 8 hal. nyní 4 kor. metla březová 1 kor. koš na zemáky 4 kor. před válkou 60 hal.

1918.

Den ode dne hůře, není zemáků, není uhlí, nedostatek všeho zeje ze všech koutů. Nejhůře jest s omastkem, chuďasa vůbec omastku nemá. Sádla vepřového by se od některého rolníka dokoupilo, a však kdo mu, že si chudých sádlo koupit když rolník žádá za 1 kg. 80 kor. a k tomu s podmínkou že mu

přinesete darem pakliček tabáku nebo doutníky, které musíte s obtížemi a za vysokou cenu někde sehnat a pak darovat přídavkem za tu milost že jste obdržel 1 kg. sádla, a kdomu ještě putovat buď do Podolí, Olešnic a jinam, kde se co sehnat dá.

Dne 20 března vypukl oheň u Vydrželic č. 302 na Olomoucké silnici o 1/2 11 před polednem. Jejich značek (pý) založil se oheň na hnojišti od kterého se vzňalo stavení.

Jak ceny ve všem stále stoupají viděno z toho že v březnu se prodávali selata 7.8. kg těžká za 350 kor. 1 pár a již v dub. nu (5. dubna) stoupla cena na 800 kor.

V roce 1918 byly smutné velikonoce, mouka žádná nedošla, omastek rovněž žádný, a mléko z mlékarny Valonín, ské také se nedostalo. Byly to svátky bez koláčů. U zemědělců ovšem to nebylo.

Dne 18 dubna objevil se první případ skvrnitého tyfu u haličského vojína, a již za několik dnu bylo již více jich touto nemocí postiženo. Nemocnice pro ně jest zřízená na „Skřičkách" ve vatárně Emila Langra.

Dne 15 dubna ze druhé hodiny ranní stala se hodina 3tí. čímž nastal vládní letní čas, který potr, vá až do 16 září do 3tí hodiny ranní, kdy ručičky na hodinách budou posunuty o hodinu zpět.

Za čtyři měsíce budou tomu čtyři roky co válka započala a není naděje na její brzké zakončení. Lid stal se vůči tomu již úplně lhostejným. Při započetí války chodil se venkovský lid večer modlit ku křížům za brzké ukončení války, a když válka v roce 1914 nebrala konce zavanchal modlení. Nyní pořádají se koncerty, a taneční zábavy jako před válkou. A zábavy tyto jsou tak navštěvované že místnosti pro obecenstvo nestačí. Vstupme do taneční síny a všimněme se té společnosti. Jsou tam hoši 15. 16. a 17ti letí, an starší muži mimo mrzáku neb slabochu jsou všichni na vojně. Zábavy tyto se pořádají hlavně na popud ženských které zábavy postrádají, (hlavně na venkově) proto jest při každé zábavě tolik těchto Evinych dcer že se sotva protlačíš, hlavně vdaných, kterým tato válka již dlouho trvá. Peněz jsou zásobeny nebot berou podporu. Mnohé vdané ženy již v mravech tak klesly že udržují milostný poměr s haličáky, mi vojáky ženatými, atžíž neb pravoval. to jest jim stejné. Samozřejmo že následky těchto milostných pletek se u některých jeví, až se vrátí muži jejích z války budou se koukat na přírustek o kterém nemají tušení.

Že podobné zábavy jak o vrchu naznačeno kazí mravy u hochů a děvčat netřeba podotýkat, jsou toho již dnes zřejmé případy. Dle časopisu „Čechu" o Olomouci, každou noc zatkne policie až 13 děvčat.

Dne 29 dubna byl odvod koní, kde jaký kůň se hodící, byl odveden.

70

Zlaté a stříbrné peníze docela zmizely z oběhu, ani ko-
runku neviděť, a kdoby se prozradil že má pár nas,
třásaných stříbrňáků nebo zlatých mincí, přijde
četník do bytu, přehází vše, peníze dotyčnému se
vezmou a vymění za papírové.

Následkem vypuknuvšího se střevního tyfu mezi voj-
skem, jest postaven v poli za „Mlíčkou" chudobin-
ecm barák.

Jsme již 14 dní bez mouky. Na svátky svatodušní na
místě mouky rozprodávalé se brambory od
5 kg do 10 kg. Ke počtu členů rodiny.

Ze 26 na 27 května byl tuhý mráz 4 st. Reum. následkem
téhož zemáky na polích omrzly, nať zčernala
a od slunce spálená.
Ze 4 na 5 června uhodil tak silný mráz že mimo zemáku i
jáčiny omrzly, v zahradách zelenina, okurky, fazole
aj.

Ceny potravin v červenci: 1 kg tvarohu 9 Kor. na tuto přemrštěnou
cenu vydalo místodrž. maxim. cenu Kor 2.50 následkem
toho rolníci než by dali tvaroh za tuto cenu
vypou jej slepicím. Třešně 1 kg. 5 až 5.10 Kor. bo-
rovky 1 kg 4 Kor. hlávka zelí 4 Kor. — 1 kedluben 60 hal.
žežuľ kapusta K. 1.60 h. nové zemáky 1 kg 2.20 — houby
za 1 kg 12 Kor. aneb výměna za potraviny.
Zboží: 1 kus. plátna který stál před válkou 16–20 Kor.

stojí až 800 kor. Deštník 40-50 až 60 kor. 1. předěnko bavl, ny na pletení punčoch 25 kor Dříve 70-80 hal.

Dne 10 července sneslo se k 3½ hod. odpol. bouře s krupobitím nad Lošticemi. Kroupy velkosti ořechu vypalé ne po, činaje od „hájku" směrem k Moravičanům. Na ovoc, ných stromech ku konci Olomoucké silnice způsobena v zahradách škoda.

Dochází naší vojáci ze zajetí z Ruska. Všichni líčují že se vracejí do Rakouska ani v Rusku měli potravin dosta, tek a zde o Rakousku trpí tolik hladu.

Dne 23. července ráno asi o ½7. hod. vypukl oheň v domě u Škrab, lu č. 306 Olomouc. silnice. Oheň zustal omezen na polovi, ci domu an o obou stran domu jsou ohnivzdorné štíty. Oheň byl zaviněn trhlinami v chatrném ko, mině, u kterého byla narovnaná sláma.

Dopraveny sem byly dítky od „Českého srdce" z Kahy. Jsou to dítky nejchudších rodičů z velkoměsta, a aby ne, zemřely hlady jsou poslany na venek do rodin které jsou majetné. Jest jich v Loštících asi 20 v stáří od 5 ti roků a výše. Přijali dítky: MUDr. Bakovský, sl. Marie Pazlichova, pí Šitová, Jos. Fried. lékárník, Jos. Cumpelík pekař, Slíbureck poštmistr P. Václ. Kubíček katecheta, J. Kašpar farář, Šeblachova soukrom. K. Cinný, Živný Val. obchodník, Smítal Tom. obchodník Benda Jarosl. stavitel.

Dne 17 srpna došla po čtyr nedělích první mouka režná černá jako bota a načichlá stuchlynou.

Osmá válečná půjčka. Loštice upsaly na VIII válečnou půjčku 102.000 kor. Soudní okresy: Žábřeh 3.574.900, Mohelnický 2.305.200, Šilperk-ský 1.579.400.

Místodržitelství a zemská školní rada jak v Čechách tak na Moravě zapověděla žákům zpívat píseň: „Hej slované."

Španělská chřipka. Počátkem roku 1918 uveřejňovaly časopisy zprávy že ve Španělsku objevila se nová nemoc kterou nemohou lékaři rozpoznat. Chřipka ta postihla celou Evropu. U nás v Lošticích bylo zachváceno touto nemocí na 700 osob, v době od počátku října až asi do polovice měsíce října zvýšila nejvíce. Nemoc tato se objevuje na různý způsob, předně počne se někdy silné bolení hlavy, zimnice, u jiného bolení v kuku že sotva lze otočit hlavou, u jiného opět kr, vácení z nosu, uší a úst, tito lidé se obyčejně uzdraví, kteří však jsou zachvácení zápalem plic těch zemře polovice, kdo však trpí srdeční vadou zemře každý. V Lošticích zemřelo touto nemocí přes 20 osob. Nejvíce jsou postiženi dítky a mladší osoby. Nemoc tato jest velice nákaživá. Po smrti těla mrtvého zmodrá do tmava. Při pytvě shledáno že plíce, a nebožtíka jsou celé poskvrněné hnisem.

Dne 27. října v neděli svolal „Občanský klub" v Lošticích veřejnou schůzi „Na střelnici" Schůzi této sučastnilo se lidu že sál byl přeplněn. Shromáždění toto zahájil uvítáním P. Bakovský. Na návrh Pana Geidlera zvolení do výboru pp Jos Sova starosta města Loštic, za náměstka Al. Fichý starosta z Čalouna, a zapisovatelem J. Nesvadbík učitel. Řečníkem byl JUDr R. Fischer advokát a zemský poslanec z Olomouce (rodák Loštický). Přednáška týkala se „Vzniknutí československého státu" přednes byl místy tak uchvatný a tklivý o době našeho utrpení, a demonstrantství od němců před válkou a zvláště za války, že sotva které oko jak u žen tak u mnohých mužů zustalo suché. Po ukončení řeči veškeře přítomní zapěli s obnaženými hlavy hymnu „Kde domov muj?" a „Hej slované" kteréžto písně byly vládou po čas války zapovězené zpívat.

Dne 29 října. Jakmile došla toho dne zpráva z Prahy že čes. Kosloveský stát jest prohlášen, plnilo se náměstí a ulice lidem. Dělnici ze sirkárny byli propuštěni z práce. Na všech domech byli vztyčené prapory. Omladina „Sokolové" uchopili se hned práce. Na domě kde bydlí četnici byla strčena fírma, orel na budově poštovní a na trafikách odstraněné. Večer pak byl uspořádán průvod s lampiony a hudbou kterého se sučastnilo nesčíselné množství místního i přespolního lidu. Lid zpíval vlastenecke písně a provolával slávu Wilsonovi a Masarykovi a všem čes.

kým průkopníkům. Po ukončení slavnostního průvodu, shromáždil se lid u městské radnice, kde Dr. Bakovský a starosta Jos. Sova promluvili k lidu za což byli potleskem odměněni. Hudba pak zahrála „Kde domov můj?" a „Hej slované".

Slavnost tato ukončena zábavou stolovou hudbou a zpěvy v Občanské besedě.

Československý stát prohlášen.

Lidé českoslovenští!

Tvůj odvěký sen stal se skutkem. Stát československý vstoupil dnešním dnem v řadu samostatných kulturních států světa. Národní výbor nadaný důvěrou veškerého lidu československého, přejal jako oprávněný a zákonodárný činitel dosavadní zřízení správu Tvého státu. . . . .

Lidé českoslovenští!

Vše co podnikáš, podnikáš jako nový svobodný člen velké rodiny samostatných svobodných národů. Spolu s tímto okamžikem o této chvíli zahajuje se nové a bohaté slavné dějiny Tvé. Nezklameš očekávání celého kulturního světa který s úžasem na tvých vzpomíná Tvých slavných dějin, jež vyvrcholily v nesmrtelných výkonech československých legií na západním bojišti a v Sibiři. Celý svět sleduje Tvůj krok do nového života, Tvůj vstup do země zaslíbené. Zachovej štít čistý jako jej zachovalo Tvé národní vojsko — české

slovenské legie.

Nezapomínej národní kázně a buď si stále vědom že jsi občanem nového státu nejen se všemi právy, ny-
brž i povinnostmi a t. d.

Dbejte bezvýhradně rozkazu Národního výboru.

V Praze 28 října 1918.

V. Soukup. Stříž. Stříbrný. Ant. Švehla, V. Vavro Šrobár. Dr. M. Rašín.

Mučednící naši, klekáme před Vámi, z krve Vaší vy-
kvetla nám svoboda.

Dne 28 října dosáhl československý národ splnění své-
ho staletého snu: Stal se opět národem svobodným,
cizí jho netíží ho více. . . . . .

Se slzami v očích děkujeme Vám vy československé legio-
náře, kteří jste měli svornou odhodlání zbraně vmíšené
Vám vrahy proti vlastním Vašim, kteří jste přija-
li meč aby jste po boku pravých našich přátel bo-
jovali za svobodu lidstva, za osvobození českého
národa.

Z 50 tisíc československých legionářů zbyl na Chemin des
Dames (Šmen de Dam) jeden tisíc.

Na Chemin des Dames
hotovo k boji,
padesát tisíc jich stojí.

Na Chemin des Dames kde granaty vo-pouští kopeče
a jam rozrytá země se bouří. — Kde běsí bitvy nej-
úžasnější šílé — hle tam vysoko prapor vlaje červe-
nobílý! To hoši jsou z Podřipska, od Šumavy z pod
Brd a Říčecka, od Sázavy, to Pražská chasa i

Hradecké děti s bradatými hosi i holobrádci z Moravy.
Ti všichni přišli sem za práva národu, rovnost a svobodu životy klást.

Náhrobní nápis na Chemin des Dames.

Cestičce! Dones pozdrav náš milené vlasti na břeh zích Vltavinách a zvěstuj tam bratřím, my že zde mrtví ležíme, čtyřicet tisíc, umřevše zase v zápa su za svobodu světa, v naději jisté, že svět nedá zahynouti jim ni budoucím.
Pěší stojí jak žulové sloupy, jež snad se skáceji — však nestoupí, už jen tisíc jich jest. O Hospodine což nechás je všecky zhubit? —
V tom v zadu slyš! Trubky břeskné zvuky, to došly francouzské pluky vystřídat legii. . . . . .
„Za frontou čeká tam, — francouzský maršál sám — s celým svým štábem a regimenty, přišel se pokloniť hrdinám. A jak tu ten tisíc pochodem jde, zastavuje pro si maršál zde. Sesedá s koně a sníma s hlavy, před ně se staví, nízko se sklání na obě strany, před jejich praporem. Kolena shýbá, lem jeho líbá. Za Francii a svobodu, díky čím českému národu.

Tak velí svému průvodu:
Tomu tisíci vzdejte čest,
to tisíc nesmrtelných jest!

V tom v dálí — slyš! Hlahol tisíců zvonu za hot děl, hlasy milionu sem dolehly z dálky a dorážejí stále blíže a více. To Paříž jim jásá, hří, má pozdrav svůj vstříc. . . . . .

Cena bramboru stanovená jest pro Moravu za 1. mtc. 25 kor.

Karel Landa vystavěl si villu s názvem „Ostrov" pod skalou čís. 256.

Německožiďovská škola byla vystavěna v roce 1916–17. a v roce 1919 byla zrušená.

Benda Jarosl. vystavěl villu „Žitřenka" při Olomoucké silnici v r. 1916.

Bouzovský hrad obsazen vojskem z půičiny aby se nemohly drahocené věci z hradu odvážet do ciziny.

Na vš. Svaté, v den památky zemřelých, místní Tělocvičná jednota „Sokol" postavila u hlavního kříže na hřbitově katafalk s věnci ozdobený. Katafalk postaven byl ku poctě československých legionářů kteří padli v boji. Legie zřízené byly většinou ze Sokolstva a bojovali hrdinně v Rusku, Francii a Italii. Ve Francii zabránili průlom. němců na Paříž. Před katafalkem byl položen nápis, ten týž jak na straně 76. Poutníče! Doneso atd. U katafalku stáli Sokolové na stráži v kroji s zbraněmi (kordy). K večeru pak za velké účasti lidu provedl předseda „Sokola" br. Bakovský posmrtnou vzpomínku na padlé legionáře, na kterou zahrála hudba tklivě píseň „Kdož jste boží bojovníci a zákona jeho atd a Kde domov můj?

78

Dne 15. listopadu bylo bubnem vyhlášeno že ti vojíni kteří bez ohlášení vzdálili se od svého pluku a jsou pobytem ve svém domově, by bez prodlení nastupovali ku svému kádru, a ti kteří mají dovolenou, až tato lhůta vyjde rovněž nastupovali. Nařízení se je se proto by náš nový stát měl silnou armádu k obsazení hranic našeho státu a to hlavně v uher. ské slovaši, kde maďaři vraždí bezbranný lid a nech. ti vstoupit na hranice jim vykázané. Kdo neuposlech. ne a bude se vzpírat nastoupením k vojsku bude jeho rodině, neb rodičům odejmuta válečná peně. žitá podpora.

Dne 18. listopadu rozešel se v Lošticích hasičský spolek s německým velením.

Příjezd presidenta československé republiky do Prahy.

Nejméně 1 milion Čechoslováku uvítal v sobotu 21 pros. svého osvoboditele, prvního presidenta českosl. republi. ky Tom. Masaryka, čehož nedají se vypsati scény a doj. my při uvítání.

I u nás v Lošticích o den příjezdu presidenta Masaryka do Prahy bylo město ozdobeno prapory, a večer hrála hudba na náměstí.

1919.

Ceny kuřiva v roce 1919. Doutníky: Gracioosas Kor. 1.60 regalia media 80 hal. — havanské vyzržinky 70 hal. —

trabuka 66 hal. — britanika 54 hal. — jemné viržinky 36 hal — kuba 32 h. — brasilská viržinka 24 h. — portoriška 20 hal — krátké doutníky 14 hal. — cigarilos 12. hal cigarety egyptské 24 h. — Dames 20 h. damské 10 hal. športky 8 hal. — uherské 3. h. — Cigaretní tabáky: nejjemnější turecký, krabička 33 Kor. — jemný turecký, balíček K. 4.50 — jemný hercegovský K 2.40. — nejjemn. uherský 80 h. — Kuřlavé tabáky (baličky) zvláštní směs K 3.40. — knaster 60 h. obyčejný kuřlavý 20 h. — vaječná směs 20 hal.

Dne 6 ledna byla přednáška na Střelnici o presidentu Masarykovi za hojné účastenství lidu.

Dodávání mouky na lístky se teď lépe, mouka se pravidelně každý týden dodává. Maso se též každý týden vysekává, poměry se počínají lepšit.

Poměr řemeslníka vůči agraristu.

Vymaloval jsem jistému rolníku v Moravičanech pokoj který měl výměry 107 □ₘ a žádal jsem za vymalování 80 Kor. Na dvoře pobíhalo stádo hus, tázal jsem se hospodyně zač by mi přenechala 1. husu, řekla mi že pro mne za 88 kor. pro jiného za 90 kor. Já měl přípravné vydání k malbě 34 kor. a mnohdy vydání (vejce) měla velka při té husy?
Truhlář B..... v Dolních zhotovil psací stůl pro jistého rolníka z venkova za umluvenou cenu 200 K. při tom si truhlář vyminěl obnos ten za výmě-

mu za máslo. Při odevzdání hotového pracího stolu obdržel truhlář 4 kg. másla a účet byl tím vyrovnán. Máslo čítal rolník 1 kg. za 50 kor. Jistý krejčí žádal za zhotovení celého mužského oblečku 190 kor. za výměnu žádal ½ q žní a ½ q pšenice. rolník mu však odpověděl že pod 300 kor. zrní ono nemůže mu prodat.

Jakou regie má rolník, který má na poli vše tak ~~jinak~~ jako před válkou? Hlína stála před válkou 3. 4 až 5 kor. Jakou regie má řemeslník, když přípravy (suroviny) a pracovní síly jsou tak vysoké ceně?

Píše se stále proti lichvě, apeluje se na cit svědomí a při tom to velikání — ketaní dále.

Osmihodinná doba pracovní. Dle zákona ze dne 19 prosince 1918 čís. 91 nesmí od 12. ledna 1919 v podnicích živnostenskému řádu podrobených nebo po živnostensku provozovaných, skutečná pracovní doba zaměstnanců trvati z pravidla déle než 8 hodin ve 24 hodinách, nebo nejvýše čtyřicetosm hodin týdně. Náleží ve 24 hodinách odpočinek 12 hod. z nehož aspoň 8 hod. na spaní a aspoň půl. hodiny na polední odpočinek.

Předražování: V každém obchodě potravinářském i v hostincích musí býti vyvěšen na viditelném místě čitelný ceník prodávaného zboží, a v každé výkladní skříni, musí býti vyznačena cena vystavovaných předmětu. Tolikéž platí o prodeji látek, prádla, oděvu, obuvi a p.

Vymílání obilé. Zemský obilní ústav z nařízení zavedl počátkem ledna 1919 následující způsob vymílání I

I Pšenice vymílá se na 75% a to 5% krupice 45% mouky vařivé a 25% mouky chlebové 22½% otrub a 2½% promelku.

II Žito vymílá se na 85% a to 85% jednomleté mouky 12% otrub a 3% promelku.

III Ječmen na 80% a to 30% mouky vařivé 50% mouky chlebové a 16½% otrub a 3½% promelku.

IV Oves vymílá se na 40%.

Ceny potravin, nápojů a j. Mléko 1. litr K. 1.60 h. 1. vejce 90 hal. 1. kg másla stojí 40 kor. sůl 50 K. sůl 1. kg 1. kor. — cikorie 1. válcček 1. kor. — cukr písková 1. kg. 3 kor. — pepř 1. poan (větší špetka) 50 hal — koření nové 1. špetka 50 h. — kmín 1. šp. 50 hal. — Víno obyčejné 1. litr 16 kor. pivo obyčejné 1. litr 1.84 až 2. kor. — Maso hovězí stojí 1. kg. 8 kor. telecí 1. kg 9 kor. vepřové 24 kor. — Kůže stojí 180 až 200 kor. — kráva 3000 — 1. pár služných koní stojí 40 až 50.000.

Dne 27 ledna bylo bubnem vyhlášeno že mléko smí se prodávat za cenu 1. litr za 70 hal. a máslo 1. kg za 24 kor. oproti 40-50 kor. a maso vepřové tučné bylo sníženo na 20 kor oproti 24. — vejce na 60 h. — a pivo na 1.40 za 1. litr.

Jaké bylo postavení gážistů, řemeslníků a malých domkářů za války? — Tito lidé byli nuceni shánět potraviny kde se co sehnat dalo, a však ve vlastní obci od rolníka sotva co jsi dostal koupit. Zatvrdlo srdce bohatých sedláku vůči vlast.

ním lidem. A příčina? – Uplatnila se všeobecně zásada: Za maximální cenu dáti jest škoda, a přehnanou cenu na domácím člověku žádati je hanba. A tak výsledek byl, že se na všecky prosby žádatelů odpovídalo: Nemám! A zatím viděli jsme denně kterak váleční zbohatlíci, překupníci a zámožné lidé z měst od těchto rolníků, kteří domácího člověka přikře odmítali, odváželi tyteř produkty za vysoké ceny. A prodávalo se pod rukou za ceny nikoliv o 100 proc. zvýšené, jež byl by rád zaplatil každý malý živnostník a gážista ale za ceny o 500 až 600 proc. nad maxim. zvýšené, ano ještě dráže. Vyskytli se sice mezi rolníky šlechetní jednotlivci kteří odolali pokušení a dopřáli obživy svým chudým spolubratřím, leč těch byla bohužel možná menšina.

Že slz a hladu jedněch vyrostala pýcha a bohatství druhých pých. + Jestliže byl kdo válkou duševně i tělesně vyčerpán, pak nebili to zemané agrární, kteří oplývali vším, nýbrž byly to ony ubohé rodiny, ženy a děti které musely stát ve frontách po celé noci pro kousek chleba, byli němci a gážisté kteří přišli o všechno rodinné jmění a nechtějíce zemříti hladem, byli nuceni se nadlužiti a ožebračit svoje vlastní děti. . . .

A rolníci? Ti potřebné věci v domácnosti ani nekupovali nýbrž vyměňovali. Denně přicházelo do vsi mnoho lidí kteří na výměnu za potraviny přinášeli látky, prádlo, obuv, šperky, cukr, kávu, petrolej, tabák a vůbec vše možné. Ačkoli hlad je zlá věc, dalo se za poměrně skrovné kvantum požívatin opatřiti snadno všechny potřeby v domácnosti. A tak vidíme dnes v

mnohých selských rodinách neviděný přepych v zařízení a hlavně v prádle, šatstvu jakého v době mé ani nebývalo. Hospodyně těžily za máslo, vejce, sádlo a drůbež ohromné sumy peněz. Zvláštní bylo že ani krávy nechtěly dát mléko za maxim. cenu, ale jakmile se jim nabídly 2. kor. nebo více za 1. litr bylo mléka dost.

Praha a Loštice. Časop. Lidový Denník uveřejnil zprávu že dne 23. února 1919 odbýval se ples v Praze v Representačním domě ve všech třech sálech při dvou vojenských kapelách hudebních. Vstupné za osobu 6 kor. a rodina 18 kor. . . . . V Lošticích odbýván ples agrárního dorostu dne 18. února 1919 na „Střelnici" při kterém bylo vstupné za osobu 4 kor. a 3 členná rodina 10 kor. Hudba loštická. Návštěva plesu byla tak četná že byly místnosti přeplněné. Ujídlo a pití bylo jak náleží postaráno, i rohlíky po čtyřech letech tam byli k vidění a prodávaní 1. rohlík za 1. kor. U pokladny se hádeli na talíř 10ti kor. aniž by návštěvník byl žádal 3. kor. zpět. Příjem obnášel přes 2700 kor. Hudebníkům vyplaceno 1000 kor. před válkou placeno 60 kor.
Když bylo obecenstvo v nejlepší zábavě tu právě o půlnoci vyšel oheň na zadku Školní u Fr. Zháněla č. 235 při Olomoucké silnici. Oheň prý byl naléčen na jmenovaného aby vyhořel, a však snad vítr stodolu F. Zháněla ušetřil, a oheň se přenesl na sousední stodolu vdovy Silberské. Oheň se obmezil jen na tu stodolu, obytné stavení bylo uchráněno. Oheň byl prý založen proto aby zazmužil a pře

kazil ples na střelnici. Zatím však obecenstvo na střelnici mělo na oheň pěknou podívanou, vláté. lo se do tančírny a bavilo se až do bílého rána.

Četnický strážmistr Žeman rozloučí se brzy z Sokolem.
Žeman byl člověk nanejvýše mstivý, denunciant a renegát prvního stupně. Pronásledoval každého kdo se mu nekořil, obzvláště na členy zdejšího Sokola měl spadeno, pronásledoval je kde mohl, proto také ani jeden člen Sokola nebyl od vojenského kabátu osvobozen. — Za to ale naopak za úplatky osvobozoval od války mladé rolníky, on byl zásoben potravinami více než mnohý rolník. Žeman bude do smrti vzpomínat na štědrý Palomín, a naopak mladí občané Palomínští na strážmistra Žemana. Strážmistr Žeman byl přesazen do Šilperka.

Kolkování peněz. V pondělí dne 3. března započne se kolkování peněz. Starostům, kněžím a učitelstvu bylo uloženo za povinnost, aby šířili známost o kolkování peněz do poslední chatrče. Na venkově budou kolkovati ty peněžny ústavy: — filiální banky, spořitelny a záložny které mají dostatek personálu a místnosti. Na vesnicích padne tíha sprostředkovatele mezi lidem a kolkovacím místem na starostu. Všichni mají právo složiti své peníze u starosty. Ten pak je odvede ke okolkování. V době kolkování musí brát obchodníci peníze za potraviny, zápalky, a podob.

né ještě nekolkované.

Z předložených peněz bude vrácená hned polovice v okolkovaných, na druhou polovici pak bude vydáno potvrzení. Kdo předloží tedy 1000 kor. dostane 500 kor. okolkovaných a na 500 kor. státní potvrzení kterým bude možno platiti daně a pod. a která se bude úrokovati jedním procentem. Bankovky 1. a 2 korunové kolkovany nebudou a podrží svou dosavádní platnost. Okolkovávati se budou 10- 20- 50- 100- 1000 kor. bankovky. Nekolkované bankovky všechny platí až do 8. března včetně. Obchodníci a živnostníci předloží bankovky k okolkování až 9 března, tímto dnem končí okolkování.

Jak se bude okolkování prováděti.

Okolkování bude se díti tak že každá strana jež předloží bankovky, obdrží nejprve legitimační kupon na svůj vklad. Na tento kupon obdrží strana určené hodině výplatu 50 procent — polovičku — obnosu předložených bankovek. = Neprodyšné uzavření hranic. Každý přechod přes hranice jest zakázán. Veškerá doprava osob a zboží jak drahou tak pošou od 26/2 do 9/3 jest upl. ně zastavena.

Dne 7. a 8. března dělo se okolkování bankovek v Lošticích ve škole měšťanské pro Loštice, od 3 do 6. dělo se okolkování pro venkovské obce. Okolkování děje se za asistence několika vojáku kteří konají stráž.

Obešil se s rozčílení před okolkováním bankovek. Jak na poště podotknuto že při okolkování se polovice těchto zadrží, a nebude hned vyplacená majiteli, to tak rozumí

žililo Konstantina Appla domkaře na Olomoucké síl„ nici velké hostince „Modrá hvězda“ že přijde o polovici své„ ho jmění, že se dne 5. března ráno přijdá z kostela obesil.

Dne 15. března počala rekvisice obilí a zemáku za asistence vojáků. Rekvisice obyla se v klidu. Každému zeměděl„ ci bylo dle počtů mír pole nařízeno by určitou mě„ ru obilí a zemáku odevzdl. Kdo se vymlouval že ne„ má, nic mu výmluva nepomohla, byl nucen si obilí u souseda koupit. Ti občané kteří nejvíce křičeli že nemají, zjistilo se že měli obilí uschované.

V Lošticích bylo okolkováno bankovek za 1.650,000 korun.

Jakým způsobem bohatli mlynářští tovaryši: Toto bohatlé„ tví rostlo asi takto. Mnoho samozásobitelů vozilo tajně v noci do mlýnu zrní ku semletí bez úřed„ ního povolení. Mlynář obilí přijal a však musel toto uschovat před finanční stráží, která občas navštěvova„ la mlýny, a po poledním zrní sledila. Takové zrní bylo zabaveno, majitel ztratil nejen zrní, platil též po„ kutu, a mlynář platil rovněž pokutu pro nedodržení mlecích předpisů. Z obledu na toto nebezpečí vzal si mlynář z dodaného zrní 40 až 60 procent zrní, mi„ mo platu, a rolník musel mlčet. Mimo toho musel dat občan tovaryšovi velké zpropitné aby jej umlčel před udáním četnictvu. Jest zjištěno že na umlčení dos„ távali tovaryši od rolníka až 100 kor. zpropitného. Co semletí ~~mouku~~ prodávali pak mlynáři lehce naby„

tou moukou za vysoké ceny. Režnou 1. klg. za 5.6. až 7 kor. pšeničnou černou za 8-10 kor. a bílou až za 14 kor. Potkal jsem ženy dvě byly až od Přerova, šly pro moukou do mlýna Jermaňského, který tak vysoké ceny vysazoval. Při okolkování bankovek dal Frant. Frenel továrný mlynářsky okolkovat na 48.000 kor. — Falšynek stárek ve mlýně žida Guttmanna u Tovačova koupil si mlýn v Pousinově. — stárek Silberský na svých mlýnech, najmul si teď „svové mlýny" k vlastnímu užívání jako nájemce. Pisty známý mlinář dal svému synu k jeho jmenování zápisník, v kterém byly za každým listem uložené bankovky, desetiny, 500, 100 a 5.

Dne 26. března vyplácelí se zadržené peníze z okolkování do 500 kor. Kdo okolkoval přes 1000 kor. tomu nebyla polovice peněz vyplacena.

Vyzívají se vojíní roěníky 1900 až 1877 by se do 7 dnů u obecního úřadu řádně přihlásili. Obecní úřady mají nařízeno všechno mužstvo těchto roěníků zjistiti.

Řepa cukrovka. Cukrovary letos platí za 1. q. řepy 15 kor. a obdrží mimo toho 50% řízků. — V roce 1913-14 platilo se za 1 mk. K. 2,30 hal.

Dne 1. dubna došla do Loštic první zásilka Amerického syrového sádla. Prodávalo se 1/4 kg. za 5 kor. . . 1/4 kg. na osobu. Potom přišla americká mouka, pěkná bílá a prodávala se 1. kg za 5,20 K.

V neděli dne 18. května odbývala se slavnost sázení lip svobody. V parku před školní budovou jest vsazeno 6 lip. Pořad slavnosti byl: Před radnicí seřadil se průvod sestavený ze školní mládeže jenž s hudbou šel na místo slavnostní. Na místě slavnostním stálí již zástupy lidu bez ohledu na to že pršelo. Ředitel p. M. Chuloba zahájil slavnost prosloven, načež zapěli žáci píseň „Lípa" a pak ujal se slova p. Dr. Rich. Fischer z Olomouce, vysvětliv význam slavnosti, význam dnešní doby, a naše povinnosti a pod. Zvláště uchvatný byl proslov k mládeži. Načež žáci: Letšova, Hajšner, Jurečka a j. přednesli příležitostné básně, a pak zapěn sbor „Bratislava" a hudba pak zahrála naše národní hymny čímž slavnost skončena. Ač celý den pršelo a malé kroupy se sypaly jako z řešeta lidu se k této slavnosti nad očekávání mnoho sešlo, a vytrvalo v dešti před školou až do ukončení slavnosti.

Po této slavnosti odbývala se schůze veřejná na „Střelnici" agrární na které řečnili: Břetisl. Coufal ze Soběsedlic a red. Carma z Brna.

Drahota dovozného. Drahota dovozného ať vozem neb kočárem jest neslýchaně drahá. Povozníci žádají od 1. metra dříví z lesů za Kozovem 20 až 25 kor. z našeho lesa 12 až 14 kor. od 1. mtra.

Vozba kočárem: Do Litovle s 1. koněm se platí 30 kor. a výše. do Mohelnice 14 až 16 kor., do Moravičan na dráhu jest vysazená cena povozníkem 3. kor. za osobu, jinak ale na objednání žádá 10–12 kor.

Povozníci poukazují na drahotu kováře a kolaře.
Za okování 1. podkovy žádá podkovář 6. 8 kor. tak že okovaný kůň přijde přes 30 kor. — Kovář oproti tomu platil za 1. mtc. železa před válkou 38 kor. a teď platí 250 kor. Okovaný traktař stojí dnes 100 kor. nův přij. de od kolaře na 1000 kor.

Velké vzbouření lidu ve městech v Čechách i na Moravě pro drahotě. Drancování obchodů v Brně, Prostějově a jin. de. Drancování děje se s popudu sociální demokracie malé obchody dranejí, ale židovské bohaté obchody jsou všady ušetřené.

Dne 28 května ve středu přišla z Mohelnice do Loštic 1. četa vojáků v plné zbroji, z přičiny že mají být asi tři ži. dovské domy vydrancovany.

Hospodyně se ulekly drancování a proto snížily cenu másla na 24 kor. za 1. kg. a vejce za 40 hal. . . . o polovic.

Drahota stavební: 1000 cihel stojí dnes 350 až 400 kor. 1. mtc. vápna 25 kor. zedníkům se platí při osmihodinové denní práci 15 až 20 kor. Tak že se počítá jedna vsazená cihla i s řemeslníkem na 1. korunu.

První obecní volby v republice. Všeobecné hlasovací právo žen a mužů. - Volba tajemná. — Volby súčastnil se každý kdo dospěl 21 roků. Volby odbývaly se v celé československé republice dne 15 června.
Občanská strana v Lošticích navrhla do výboru obecního i s náhradníky 40 kandidatu a sice:

1 Josef Sova slavitel
2 Vilém Hlama zeměk
3 Josef Raška žid. hosp. školy
4 Čeněk Linhart hostinský
5 Josef Beneš rolník
6 Dr. Bakovský lékař
7 Franť. Koudelka soukr.
8 Petr Macek kolář
9 Jan Červinka rolník
10 Franť Nesvadbík učitel
11 Tom. Hacar mlynář
12 Fr. Hauser rolník
Jan Hoplíček rolník

13 Franť. Všetička účetní
14 Josef Kestar kovář
15 Fab. Brtníček rolník
16 Boh. Kune obchodník
17 Adolf Bednařík rolník
Valent. Živný obchodník
Jan Rosulek rolník
Franť. Jeneš hostinský.
Josef Urbášek učitel.
Jan Dukoš rolník
Karel Živný vyrob. sýreč.
Ladisl. Bubeník obchodník
Kar. Jarolím rolník

Jos. Bubeník truhlář
Alois Tichý rolník
Josef Ztrnička kamnář
Jan Navrátil z Vlčice
Jan Bluma z Líhovaru
Ludv. Veselý obuvník
Franť. Linhart rolník
Adolf Klejskal zahradn.
Fidr. Stillag klempíř.
Jan Čudík rolník
Ant. Potáček obchodník
Ant Svec rolník
Franť Wolf rolník
Arnošt Rumler pošt. úředník

Z těchto 40ti přišlo do výboru celkem 17 osob. Od 1. počínaje
Konči 17. Ot. Bednařík.
Ze strany českslov. sociál demokratu přišlo do výboru
12 členů a sice.
Josef Veselý obuvník, Jan Crokeš dělník, — Franť. Konečný —
dělník, — Rajm. Doležel palič, — Al. Švara ovocnář —
Edo. Vařečka dělník — Ad. Lenk zámkař — Fr. Jevický dělník
— Tom. Hulák dělník — Fr. Diebl dělník — Bruno
Bittner dělník, a Al. Římská obchodnice.
Ze židovské národní strany zvolen 1. člen. Jan,
ger Změdr. obchodník. Zvoleno 30 členů do výboru
Všech k volbě oprávněných bylo 1441, k volbě se nedos,
tavilo 120 voličů.

Sokolstvo v Zoštících dodáno bylo 30 pušek s náboji. Ve dnech

21 a 22 června byli sokolové vypravení na noční (hlídky) po trati Mohelnice, a Lukavice. V těch dnech 21. 22 června slaví každé, ho roku Němci „slunovrat", o té příčině stalo se opatření, by snad němci nečinili výtržnosti.

Dne 30 června odbývala se volba starosty města a radních.
Za starostu zvolen Josef Sova stavitel 18. hlasy.
Josef Keslar kovář 11. hlasů.
1. lístek prázdný.
Za náměstky starosty zvolení. I. Bohum, Kunc 16. hlasy.
II Adolf Bednářík 17. "

Radní:	Sláma Vilém	řezník 16 hlasy	
"	" Paška Fr.	učitel hosp. školy 16 hlasy.	občanský klub.
"	" Koudelka Fr.	soukromník 16 hlasy.	
"	" Veselý Josef	obuvník " 11 hlasy	
"	" Doležel Rajm.	domkař 12 " "	
"	" Pinská Alois	obchodnice 12 " "	
"	" Jeřický J.	dělník 11 " "	

Dne 6. července, v den památky upálení mistra Jana Husa konala se u nás oslava tohoto mučedníka Kostnického. Popoledne o 3. hod. sehrála zde dělící divadelní společnost kus „Mistr Jan Hus". Večer pak o 7. hod. byla přednáška na náměstí, ku kterýž se dostavilo mnoho posluchačů. Proslov přednesl Dr. Bakovský, načež představil shromážděným řečníka p. Kubíčka učitele z Klášterce u C. Rudy. Přednes byl velice poutavý, obecenstvo s nadšením vyslechlo přednes až do konce až v půli přednášky se spustil se lijavec. Řečník byl dlouho trvající.

ním potleskem za krásný přednes odměněn.

Dne 2. července 1919 slavilo se druhé výročí památné bitvy u Zborova kde zasáhlo poprvé naše vlastní vojsko do strašného zápasu světa. Československá brigada napadla toho dne posice rakousko-německé u Zborova. Při prvém nárazu prorazila tvoje řetěz opevnění. Zajala 62. důstojníků, 3150 mužů, 15 děl a mnoho kulometu. Neboť vojskem rakouským, prosýchalo se již několik dnů před bojem že proti nám stojí češi. Ofensiva tehdejší byla prvním rozmachem revoluční armády. Jak do vzpomínek Husovy památky zazářilo nám vedle hranice Kostnické před dvěma lety nové město, jitřenka svobody od Zborova.

V tomto roce přestavěl domek od základu Ludvík Veselý č. 149 při Olom. silnici.

V neděli dne 20. července snesla se nad Lošticemi velká bouře. Blesk 3x tě uhodil, — do věže radniční, kostelní a telegrafní tyče. Od Bouzova počínaje směrem přes Vavlov, k Mohelnici až k Libinám napadlo mnoho krup, čímž způsobeno mnoho škody na osení. V Vavlově uhodil blesk do statku rolníka Koukala který vyhořel.

Američtí Čechové zaslali pro čsl. republiku pro 4. miliony dětí potraviny a sice: Kakao, kondesované mléko, sádlo, mouku. Do Loštic též bylo přiděleno z této zásilky. Dne 27. července započato bylo s vařením

pro chudé dítky. Přihlásilo se na 400 dítek, z těch byly vybrá-
né ty nejchudší, každý den jest podíleno 160 dítek (třídavě.)
Podělování potrvá asi tři měsíce. Vyučuje se ve škole o pří-
zemní učěně.

Dne 31. července počínají lidé se sečením obilí, žíta a ječmeny.
Sčení pamětníka že by se byly žně kdy tak opozdily jako
letos. Následkem stálých dešťů a chladných nocí jsou
zně zpožděné. Ještě teď jest obilí dosti nezralé, že však
jsou zásoby všechny vyprázdněné, jest mnoho málo
rolníků obilí sklidit domu. A při sklízení obilí kaž-
dý den prší.

Na rok 1919 jsou vydané na obilí tyto maximalní ceny. Pšenice
a žíto za 1. mtc. 80 kor. ječmen a oves 75 kor. Brambory:
jest povoleno se zásobit na zimu pro lehce pracující
1. mtc, pro těžce pracující 1.50 kg. cena stanovena za
1. mtc. 28 kor. o čase vykopávání, a cena za 1. kg 44 hal.

Výnosem ministerstva pro zásobování v Praze stanoví
se pro vzdejší politický okres za zhotovení oble-
ků pánských a dámských nasledující od-
měny:

Oděvy mužské:	I třída nejlepší.	II tř. lidové.	III třída. tuhové.
Jakový oblek	100 kor.	75 kor.	50 kor
Žaketový oblek	130 "	75 "	50 "
svrchník	80 "	"	"
zimník	80 "	"	"
raglán	80 "	"	"
Kalhoty	30 "	20 "	15 "

vesta	30 K.	20 K.	15 kor.
sako	40 „	35 „	20 „
žaket	70 „	„ „	„ „

Oděvy ženské:

kostym	90 kor.	60 kor.
plášť	70 „	50 „
šaty	60 „	40 „
sukně	20 „	15 „
bluza	20 „	15 „
plášťové šaty	70 „	40 „
dětské šaty	60 „	40 „

Ceny tyto jsou za zhotovení obleku t.j. dodal-li zákazník svou látku a veškeré přípravy. Překročení shora jmenovaných cen bude co nejpřísněji trestáno.

Ceny obuvi:

Obuv spracovaná ručně po živnostensku.
Obuv mužská na míru až 104 kor.
„ „ ženská „ „ „ 97 kor.
„ „ mužská skladová 94 „
„ „ ženská „ „ „ 89 „
Ceny tyto jsou za obuv celokoženou, z kůže boksové, hovězí, lícekované.
Za opravy smí býti počítány nejvýše tyto ceny:
Za podlaky dámské 50 kor. za podlaky pánské 50 k.

Za podrážky s podpatky.

mužské 18 kor., ženské 14.— podpatky mužské 4.50 dámské 3.50.

Obuv tovární:

Obuv mužská 94 kor. Dámská 89 kor.

Obuv dětská:

Číslo 22–26. . . Kor. 44. – č. 27–30 – 54 Kor. – č 31–35 – 64 kor a t. d.
Překročení těchto cen se co nejpřísněji stíhá.
Žabčice v červenci 1919 Hejtman Fr. Vánek v. r.

Cena piva:

Nařízením vlády československé republiky ze dne 7. března 1919
byly vydány nejvyšší ceny piva:
a) pivo obyčejné v litrových láhvích v drobném prodeji.
za 1 litr kor. 1.60.
pivo plzeňské " " " za 1 litr 2.20 h.
b) pivo obyčejné v litr. láhvích v drobném pr. 2.10 h
" " " v ½ litr. " " " " " 2.30 h.
Kdo proti tomu jedná bude trestán polit. úřadem
I inst. vězením od 1 dne do 6 měsíců a neb uložen
na pokuta až do 10.000 kor.

Správce úřadu Fr. Vánek.

V roce 1916 v měsíci srpnu jmenovalo ok. okresní hejtmanství v Žabčicích přijímací komisi kovových předmětů k válečným účelům. Do této komise zvoleni byli: Frant. Ženeš výrobce a obchod. sýrečky jako předseda a Rich. Mittag Klempíř, za odhadce. Ina vesnicích byly podobné komise zřízeny
Z Zbožic bylo odvedeno:

měděných 241 kotlů na prádlo ve váze 1451 kg.
z toho po odvážce železných obručí 499 kg
zbývá čisté mědi " " 952 kg.
Mosazných hmoždířů s tloučky 49 kusů.
" " " zvonků . . 15. " "

Soíčny a různé předměty mosazné . 149 kg.
Cínu " . . . . 70 Dkg.
Cena měďe stanovená za 1 kg . 5 kor.
Mosazu . . . 3 ..
Cínu . . . 2.50
Taktéž zabaveno a odevzdáno 12 kotlů saturačních.
Místní četníci Zeman, Seimer a Langer stále slídili a pátrali po kovových předmětech, u koho co nalezli vše zabavili.
Byly zabavené střechy na chrámech, kromosvody vany koupací a j. věci.

Za války byly též k různým potřebám sbírané listy a ceny: Kampeliškové a višňové listy za 100 kg . " 80 kor.
malinové, jahodové, játerník " 100 kg 110 "
plicník a maceškové listy a květy " 100 kg 110 "
mačůnka vonná, kominka a basiliška " 100 kg. 180 "

Při vykonaném soupisu obilnin byla zjištěna obdělaná plocha v roce 1917 v Poštorném tato: Osada Žadlovice:

Pšenice	7528	zemáky	8280	pšenice	841
žito	11251	cukrovka	5385	žito	1307
ječmen	9827	cukrov. kmmá	190	ječmen	1574
oves	3487	zelí	638	oves	681
proso	412	len	17	proso	74
míšená zeleň	465	mák	32	míšeň.	114
hrách	11	jetel	4705	boby	55.
čočka	6	louky	2671	zemáky	810
boby	247	pravé úhory	876	cukrovka	237
víkev kemná	235	ara	56263.	jetel	1026
					6719

Osada Žadlovice. . . . . Loučky — 292

Dne 7011.

Bankovky 1. kor. a 2. kor. vyjdou z oběhu.

Bankovky 1 a 2 Kor. snižují se dnem 24 září 1919 v platební hodnotě a sice: Jednokorunová na 90 hal. a 2 kor. na Kor. 1.80. a není nikdo povinnen přijímati bankovky tyto poč., nající tímto dnem v plné hodnotě.

Po 15 říjnu 1919 nebudou bankovky jedno a dvoukorunové vůbec k výměně přijímány. Podle zákona ze dne 23 září 1919 č. 505 vydány byly státovky znějící na 1. a 5. kor. československé, které dávají se do oběhu dnem 25 září 1919. Staré 100 kor. bankovky vyjdou z oběhu 31 října a nové čsl. 100 kor. bankovky již vydané jsou již v oběhu.

Ceny potravin a j. Zelí hlávkové: za 1. mtc 24 do 35 kor. 1. vej. ce 1. kor. za kopu 56 kor. — cukr 3. kor. za 1. kg. — Švestky (karlátky) za 1. kg. maxim. cena Kor. 1.40 a však se platí až 3 kor. — Kamenné uhlí hnědé 24 kor. za 1. mtc. — černé uhlí 34 až 36 kor. — uhlí prodávalo se pro rodinu 25 kg.

Dne 23 října bylo bubnem vyhlášeno že jest dovoleno by si každý neproducent zásobil na zimu 1. mtc brambor na osobu. Každý kupitel musí na obecním domě udat od koho brambory koupí a zaplatí z každého mtc. tak zvaný evidenční poplatek K. 1.50 h. Na př. 6ti členná rodina zaplatí 9 kor. Tím jest opět nejvíce poškozená chudina. Některý rolník žádá za 1. mtc. brambor 60 až 80 kor. Já platil v Moravičanech za 1. q 40 kor. a dovozné 4 kor. mimo evidenč. poplatku, tím se mi zvýšil 1. mtc. brambor na Kor. 45.50.

Jubilejní rok od převratu 28 říjen 1918 oslaven též v Kostelních.
Dne 27. byla sloužena mše za padlé vojíny ve válce
Dne 28. ráno vztyčovali se na domech prapory. Den
ten byl slaven jako svátek, obchody byly zavřené a lid ne-
pracoval. Odpoledne uspořádaly veškeré spolky s městskou
radou na náměstí tábor lidu za hojné účasti. Tá-
bor zahájil proslovem starosta města p. Jos. Sova
načež případnou vlasteneckou řeč přednesl p. Hlavr
R. Fischer z Olomouce. Obecenstvo vyslechlo tuto řeč
s pozorností a odměnilo řečníka bouřlivým potleskem.
Na to zapěna nár. hymna „Kde domov můj?" a Hy
Slované." Večer pak byl na Střelnici sehrán divad.
kus „Exulanti" drama od Jiráska.

Dne 15 listopadu. V týdnu od 10. do 16 listopadu konaly se
u zemědělců prohlídky domu. Ač sklizeň na obilí,
luštěniny a brambory byla v celé republice vytečná
a rolníci jsou všim bohatě zasobení, přece jsou
vůči řemesln. a zaříštům tak tvrdé že nechtějí
ničeho jak z obilí tak z brambor těmto nic od-
prodat. Proto byly nuceně úřady k obchůzce po ves-
kvisici, za asistence vojáku. Zemědělci jsou tvr-
dší než byli v nejhorší době války.

Dne 31 října napadla spousta sněhu, hroby na hřbitově
jsou jak pod rubášem. Země jest zmrzlá, a bram-
bory, cukrovka, a vodnice jsou dosud v zemi, nevy-
brané. V půli měsíce (17/11) napadlo 14 cm. sněhu a
ten zustává ležet na zmrzlé půdě. Lidé se saňkují
jako v ledu. K tomu není uhlí – není petroleje
a dříví málo. Každá rodina obdrží ze zdejšího lesa

jen dva měsíce palivového dříví ku koupi. Ostatní musí sobě sehnat z okolních panství: Bzí, Biskupice a Žaškovic za vysokou cenu.

Dne 20 listopadu jest stávka ve veškerých živnostech. Obchody jsou od rána do 12 hodiny poledne uzavřené. O 10 hod. odbývá se schůze veškerého živnostnictva loštického v Občanské besedě č. Hostinec kat Šeidla č. 72. Na schůzi té žaluje proti vídeňům v republice pro nespravedlivé zásobování všech nižších tříd obyvatelstva.

Protestuje se hlasně:

I. Proti stranické třídní zásobovací politice ministerstva pro zásobování lidu a

II Proti plánovitému ničení stavu obchodního a živnostenského.

Žádáme neoblomně:

I. Neodkladnou revisi hospodářství všech ústředen státních i obecních.

II Zrušení zbytečných central.

III Odstranění protekce konsumu a rovné zásobování všech občanů pod kontrolou obcí.

IV Vrácení obchodu obchodníkům a živnosti živnostníkům.

Na zdůraznění svého protestu a své petice zavírá, me krámy a prohlašujeme že obchodnictvo a živnostnictvo rozhodnuto jest v době, kterou obecenstvo předem oznámí zavřítí krámy na tak dlouho, dokud rozdpočetné kruhy pouhé spravedlnosti průchodu nevyjednají.

Dne 29 listopadu. Vláda republiky zřídila okresní lí-

chovní soudy. Význam tohoto soudce z lichvy jest asi ten že kdo byl usvědčen z lichvy z jakých koliv odvětví ať potravinami neb látkami a p. K tomuto soudu byla okresním soudem v Kbelnici vyzvaná společenstva jak obchodních tak řemeslných živností by zvolili ze svých členů po 2 členech jako přísedící těchto soudů.

Dne 4 prosince. Úřad pro potírání lichvy upozorňuje obchodníky a živnostníky, že veškeré předměty ve výkladech krámu musí býti označeny cenami. Zboží jež nebude označeno cenami bude zabaveno a proti viníkům zakročeno.

Ceny zboží a potravin o měsíci prosinci.

Ku konci roku 1919 stálo vejce Kor. 1.60 h. — citron 2 kor. sůl 1. kg. 80 hal. — mléko 1. l. 80 hal. — hovězí maso 1. kg 15 k. 1. pár holubu 12 kor. — kohout malý 20 — až 25 kor. — máslo maxim. cena 1 kg. 28 kor. na trhu 44 kor. — kuře malý 25 kor. až 34 kor. — svíce voskové prostřední tloušťky 12 kor. sirky, krabička 10 hal. v krabičce jest 50–52 sirek. — Střeva na jatenice, suchá stojí 1. mtr. Kor. 1.20 před válkou 12 hal. tlusté střevo na tlačenku ½ mtra 7. kor. — 1. březová proutě na metla stojí Kor. 1.20 h. před válkou 6 hal.

Poznámka k válečným rokům.

Hejtmanství v Žabčeze vydalo „Seznam trestních nálezů pro různé přestupky a zlo-

	Pokuty:
Tom. Hacar mlynář pro nedodržení mlecích předpisů	100 kor.
Fr. Špičková nedodržení bezmasných dnů . .	100 „
Tom Hacar pro nedodržení mlecích předpisů . .	300 „

Frant. Kouřilová pro nedodrž. bezmasných dnů " " 20 kor
Mois Tichý " " " " " 10 "
Jos. Hist pro neoprocovaný nákup obilí " " " 25 "
Tom. Hacar pro nedodržení mlecích předpisu, s výkruž.
kou odnětí živnosti " " " 100 "
Ant. Zdvořakal malař pro překroč. maximální ceny " 50. K.
Marie Ptáničková pro nedodržení bezmasn. dnů 200 "

1920.

Dne 9 ledna prodávala se v Litovli selata 6 kg. těžká 1. pár 900 kor. – a 9 až 10 kg těžká za 1400 kor.

Následkem zámrzu v podzimu, srpnu, a deští zůstalo mnoho polní práce neobdělané, a pole nezaseta. Za to teď se počasí obrátilo a značně se oteplilo, a lid o prosin ei a lednu pilně na poli oře. Rolník Ad. Bednářík dne 21. ledna sel žito. Líbí jest zvědav zdá žito vzejde.

Dne 31 ledna pořádán rolnický ples na střelnici, pod náz, vem „Rolnicko-střelecký" od nemajetných nazván „ples Ketašů". Každý čtoucí učiní si úsudek o tom plesu sám. Vstupné za osobu 10 kor. sál taneční byl taneční mi pře, plněn. K pokladny se vybralo přes 4000 kor., hudebníků bylo přes 20, každý hudebník obdržel do půlnoci po 30 kor. a po půlnoci na hodinu 5 kor. za osobu. A však hos, tinský Votava si ten ples nechválil. Připrav stáno měl velice mnoho, a však málo odprodal, bohatí rolníci si přinesli pokrmy z domu, jako: uzené maso, klobásy,

Kobližky a p. a tím mu jídla mnoho zustalo.

Dne 3. března bylo v Olomouci velké vzbouření lidu. Strana socialně demokratická, jsouc neopokojená s dodáváním a provisací an tato všude váznc, nedodáváním pravidelně mouky, cukru a omastku vzbouřila se. Velkoobchod Komárka, který má na starosti tento příděl, úmyslně (prý) k vůli úsporě přídělování odvalu, je, vedral se do obchodu a vydrancoval jej do, cela. Komárka a syna, lid nemilosrdně pobil. Lid rval se o zboží a odnášel vše co se odnísť dalo. Cukru 1/2 vagonu rozebrali, moukn, kávu cikorii, likéry a j. v. Ve skladišti chystal se lid zapálit benzin, čemuž ale vojsko zabránilo. Brzy přijelo na místo více vojska a lid rozešel, nalo. Na tom neměl rozzuřený lid dosti, sešel se znova a šel do „Sokolské ulice" a tam vydrancoval obchod Skopalíka, a jiná tlupa vydrancovala obchod uzenáře Slezáka. Vzbouřenci sociálně demokratě spojenci židů, nechali však židovské obchody nedotknuté.

V neděli dne 7 března byla oslava 70. narození prvního presidenta Tom. Masaryka po celé československé republice. Také v Zoštících byl ten den oslaven. Počasí bylo ten den velice pěkné, slunce zářilo celý den, a bezvětří, teplota ukazovala 20 st. Cels. Od 11 hod. do 12 byl na náměstí promenadní koncert a odpoledne pořádaná místním Sokolem hudební

akademie, za velké účasti lidu na „Střelnici".

Drahota bytů. Nejen ve velkých městech ale všude na ven-
kově jest velká nouze o byty. Za dva pokoje s kuchyní
platí se zde na venkově až 600 kor. ve větších městech, Brně
Olomouce, Praha 3–4 až 6000 kor. Do Loštic se stále stěhují
lidé, nejvíce obchodníci, a ti vyhánějí ceny bytů do
výše.

Drahé svezení. Před nedávnem slavila se na Mírově svad-
ba, při níž se snoubenci žádali zavézt na výlet
do Mohelnice. (5 km. cesty.) Jak užasl novomanžel
když mu za tuto výletní cestu byl podán účet.
Zněl takto: Pár koní a povoz 120 kor, mytí vozu třemi
čeledíny před svatbou 30 kor, mytí vozu po svatbě,
30 kor, pasta na vyleštění koňských postrojů 50 kor,
mazadlo na vůz 80 kor., nový bič 200 kor., dohromady 410 K.
Za několik dnů došel ještě dodatek k účtu: za opravu
brzdy k povozu, která se za jízdy zlomila 250 kor., tedy
celkem 760 kor., k účtem stála poznámka:
Nemůže si mimo že jsem lichvář.

Dne 23 března bylo bubnem vyhlášeno že v Kozovském lese
jest pro Loštice přiděleno dříví k palivu v met-
rách, bukové. 1. mtr. válců 45 kor. a I. třída 60 K.
Dovozné od 1. mtra 40 kor. před válkou z téže části bylo
dovozné 6 kor.

Jsou vydány listiny pro nezásobitele kteří berou potra-
viny na lístky. Tyto musí zástupce rodiny vypl-

nít a to: Kolik jest osob v rodině, a jsouli jaké zásoby moučné a mnoholi. Kdoby zamlčel bude trestán vězením až do 6 měsíců, aneb pokuty do 25.000 Kor. a za zvláštních okolností žalářem do 10 roků a 1.000.000 pokuty

První volby do poslanecké sněmovny konaly se dne 18. dub. na. V Žoštících volilo 1295 voličů. Z těch volilo 8 stran a sice: 1. Social. demokraté odevzdali hlasů 402. (pro svého poslance) 2 Národní sociál. 24 hl. 3 Nár. demokraté 226 hl. 4 Klerej hlasové 207 hl. 5 Živnostníci 269 hl. 6 Hodnačkovci (Soc. dem) 7 hlasů. 7 Agrárníci 120 hl. 8 Židovská strana 40 hl. pro svého kandidáta.

Dne 25 dubna konaly se volby do senátu. Tak jako při volbách do sněmovny měla každá strana své kandidaty které volila. (Kraj volební Olomouc.) I. Soc. demokr. 383 hl. II Nár. soc. demokr. 6 hl. III. Živnostníci 211 hl. IV. Němečtí nacion. 2 hl. V. Klerikal. 169 VI. Nár. sociál. 19. VII Agrárníci 113 VIII židovské sdružení 34, IX Německá polit. partaj 5 hl. X Národ. demokraté 24 hl.

Dnes 1. květen se v Žoštících též oslavuje Obchody jsou celý den uzavřené, dělnici se sjíždějí z okolních obcí spojení s jiným dělnictvem táhnou s hudbou na střelnici kde bude koncert a večer taneční zábava.

Drahota všeho ještě stále stoupe. Látka na mužské obleky stojí 300-400 až 500 Kor. za 1. metr. — Není ani myšleno aby chudý občan si mohl koupit nový vlněný oblek. Jednoduchý cajk stojí 50-60 kor.

před válkou 1. kor. Dělnická košile 22 kor. bílá lepší 120 kor.

Potraviny: Maso vepřové 30 kor za 1. kg. hovězí 18 k. — pomo. ranče 8 kor. před válkou 8 haléřů. — Kaše prosná kor. 12.60 fazolky 10.50 h. — hrách 12 kor za 1. kg. — Citron k. 1.60 1. slaneček k. 1.50. Dříve 10–12 h. — kuře od 30 ti do 50 ti kor. kuřle 70 kor. kůžka z kmuletě až 40 kor. a gaječi 20 kor. housátko 14 dní staré 20 kor. kuřátko 10–12 kor. — Slepice 40 kor.

Jest velký nedostatek potravin, veškeré zásoby jsou vyprázdněné, zdá se že jest hůře než bylo na vál ky. Dne 23 května byla dodaná mouka žitná 1. kg na osobu na 14 dní, a 15 dkg. pšeničné. Z toho má býti sloupělí člověk na čtrnáct dní živ. Jest sice k dostání hrách, čočka, pros, ná kaše, mletý oves a j. ale kdo si to může koupit když všechno jest tak drahé?

Cena třešeň. Úroda na třešních jest velé repu, blice velmi bohatá, a přes prodávali třešňa, ři z počátku 1. kg. třešeň za 4 kor. Až na, čalo hodně pršet a třešně počaly praskat pak cenu snížili až na 1. kor. za 1. kg.

V úterý 6. července oslaven byl ten den jako svá, tek na památku Mistra Jana Husa mučed, níka Kostnického. Dělnictvo nepracovalo, obchody byly zavřené po večer byla na ná,

ěstí přednáška jistého profesora gimnásia Zábřežského kterého se sučastnilo hojně obe-
censtva.

Jest po žních. Očekávalo se že budou žně o měsic dříve a zatím sklamalo. Počátkem června Zos-
tavily se deště a zimy, a tím se žně zpozdily, a započaly jako jiná léta v půl července.
Naděje na bohatou sklizeň zde na severní Moravě zklamala. Žito místy vyhynulo a by-
lo zaorané, a které zustalo přišel do času když
kvetlo dva dni trvající vychřice která květ
otrhala a tím se stalo že klasy byli místy
prazdné. Za to pšenice a ječmeny jsou vyteč-
né a sklizeň na zemáky jest nadějná.

Vláda vydala nařízení že zemědělec který dá mlet obi-
lí do mlýna má platit z jednoho mtc. 30 Kor. a
mlynáři za semletí 1. mtc. 20 Kor. proti této dávce
30 Kor. jest od rolníků velký odpor. Těch 30 kor. má
samozásobitel platit proto, by ti lidé kteří ku-
pují mouku na lístky, měli tuto lacinější
než až dosud jest, an vláda letos platí rolníkuc
za 1 q. obilí 180 kor.

Mlynáři mají nařízeno by do mleti přidávali různé
směsky jako: bob, vikev, žaludy a p. rozumí se
do mouky na příděl pro chudý lid. Coto prv-
ní dodaná mouka dne 8. srpna byla tak čer-
ná jako holeň. Chléb z této mouky byl velice

černý a těžký. pro malé dítky vůbec nepožitný. Lid proti tomuto přídělu promlouvá. Za ječmenou mouku platí se 4 kor. za 1. kg.

Úroda na ovoci jest bohatá, a však ovoce lacinější, jako vše jiné. Za 1. kg. hrušek platí se K. 1.20 až 1.40. v 1. kg. jest asi 9 hrušek. Za jablka totéž. Drůbež jest též ve vysoké ceně: Jeden pár kuřat stojí 24 kor. 1. slepice 26 až 28 kor. — husa 55-60 kor. Masa hovězí vysekává se jeden den v týdnu, telecí maso vůbec není, proto že telata se musí uvazovat, a ty telata která se ob čas zabijí zasílají se do nemocnic. Vepřového masa jest dostatek a stojí 1. kg. 28-30 kor. sádlo stojí 1. kg. 44 kor. máslo 1. kg. 50 kor. — tvaroh 6 kor. — sůl 1. kg 1.40 — fazole v luskách 1. kg. 1.40 — rajská jablíčka 1. kg. 5 kor. — mléko stojí 1. litr 2.40 h. — až 3 kor. Pekaři počali péct rohlíky a housky a stojí 1. rohlík 50 hal. 1. kg. ořechu 8 kor. Řezníci platí za 1. kg. živé váhy občanu 5-6 kor.

Dne 19 srpna byla dodávaná mouka Americká pšeničná, a platila se za 1. kg. 3. kor.

Vládní nařízení. Na pokřik zemědělců že měli platit z 1. mtc. obilí při mletí 30 kor. bylo zrušeno.

Mzda čeledínu. Služka dospělá obdrží měsíční služby 100-120 kor. čeledín při koních rovněž tolik ba ještě výše, mimo daně. Nádeník k polní práci si někde vyhražuje dobrou stravu a 10-12 kor. denně, ženská 7-8 kor. Má tedy služka ročně služby 1200 kor.

A však oproti drahotě zboží, služka ta se sotva obleče za těch 1200 kor. Počítáme-li že malý šátek na hlavu stojí 60 až 80 kor. košile 80 kor. kostým šatič 5.600 kor jed. nodušky, sukně 100 kor. botky 260 kor. punčochy 18–20 k. Švadlena? Kolik zbyde na všední oblek?

Dne 28 října oslavilo se druhé výročí naší samostatnosti. Krapory byli z domu vztyčené, práce byla všude zastavená a obchody uzavřené. Žactvo a lid súčastnil se služeb božích. Co poledni o 2. hod. byl tábor lidu na náměstí, kde k lidu hojně shromážděnému promluvil redaktor časopisu „Litovelský kraj" p. Hrabě z Olomouce. Večer pak sehrán na „Střelnici" Divadelní jednotou div. kus. Noc na Karlštejně.

Byla zde prodaná kráva na chov za 17.000 kor. (s telátem.)

Co stojí dnes pohřeb. Nejjednodušší čtvrná rakev bez ozdob, pouze natřená, 150 kor. ozdobné do 500 kor. 1. kněz za výkrop. 100 kor. s 2.ma knězi 300 kor. — 1. menší svíce 8 kor. — větší 12. = na lepší pohřeb jest potřeba svíce 15. Hudba 150–200. — Věnce na rakev od 50 kor. výše. Za pohřební vůz s nosiči 60 kor. Vypujčené svíce z kostela ku mši a k rakvi 12 kor. — Rubáš, hrobař, a j. 40 kor. Zpěváci 150 až 200 kor.

Co asi stojí oblek mužského. Klobouk 60 kor. — límec 12 až 16 k. — vázanka 24–30 k. — nápraseníka 30 k. a výše, šandy 16. 20. a výše. — Oblek z povalečené látky 1800–2000 k. s valečené předválečné látky 3–4000 a výše, botky 280 až 300 kor. rukavice 15. 20 kor. košile bílá 120 kor.

podolékařky 60 až 80 kor. Hodinky které stály před válkou něko„ lik korun stojí sto korun. na př. „Budíček" který stál 5 kor. stojí 100 kor.

1921.

Ve dnech 27. 28. a 29 ledna odbývala se rekvisice na obilí v celé čsl. republice.

Při letoších plesích vybíralo se vstupné za osobu 6. K. až 10 kor. mimo státního příplatku. Na příkl. kdo pla„ til 6 kor. tak připlatil 1.80 h. státn. příplatků.

Drahota nápojů: Kořalka obyčejná 1. litr 22 kor. barevná 32–40 kor. víno (špatné) 24–26 kor. — jedna 1/16 l. barevné kořalky stojí 3 kor.

Maso pohlesolo v ceně, Ještě v lednu se vysekávalo maso hovězí 1. kg. za 26 kor. a dnes dne 19 února se vysekává za 20 kor, telecí rovněž za 20 kor. a vepřové za 26 kor.

Konečně jest zjištěn počet padlých vojínů, buď přímo ve válce aneb následkem poranění, aneb válečnými útrapami v ne„ mocnicích zemřelí.

1 Rudolf Špaček major
2 Josef Dostál nadporučík
3 Frant. Kolb desátník
4 Rudolf Dakoš „
5 Čeněk Řeha „
6 Ant. Šmíra
7 Rudolf Seppert
8 Frant. Ženeš
9 Josef Malíček
10 Karel Václav nezvěstný (str 110)
11 Josef Václav
12 Frant. Hekrle
13 Vil. Švec italský legionář
14 Stanislav Červinka „ „
15 Frant. Appl pl. 93 nezvěstný. (str 110.)

16 Josef. Kuba
17 Václav Nasadil
18 Norbert Nevrlý
19 Josef Harkoš
20 Franc Kvapil
21 Franc. Pötzel
22 Engl. Perlich
23 Václav Horák
24 Arnošt Langer
25 Franc Ležar
26 Josef Vejmola
27 Adolf Silberský
28 Kar. Jahoda
29 Rich. Karger
30 Karel Seidl
31 Ladislav Kortyš
32 Franc. Linduška
33 Jan Karafiat
34 Vladim. Stejskal
35 Štěpán Tomek
36 Ant. Staňkovic
37 Josef Wolf
38 Josef Gargela
39 Bedř. Kubelka
40 Jan Kučera
41 Ant Svoboda
42 Ludv. Käufler
43 Leop. Tadil.
44 Karel Weiser
45 Eman Kreýl
46 Alois Jevický
47 Josef Kociška
48 Gust. Jahoda
49 Jan Volek
50 Jan Melcher
51 Jan Mrázek
52 Jan Kopeloučnek
56 Jos. Ulrich
57 „ Zaspal
58 Jan Svozil
59 Josef Černý

Legionáři: Kar. Špička, Josef Grygar, Vil. Šoce, Rich Skůrek.

Nezvěstní:

1 Jan Houdelka
2 Franc Šindl
3 Alfred Klein
4 Ant. Pávek
5 Alois Pacelka
6 Franc Appel
7 Aug. Majer
8 Fr Bubeník
9 Rich. Bubeník
10 Josef Zapletal.
11 Jos. Dekoš
12 Jos. Kerlar
13 Vladimír Böse
14 Kar. Václav.
15 Vilém Grygar
16 Jos. Šunter.
17 Jos. Nejezchleba
18 Ad. Šoce
19 Jan Mazal
20 Jos. Lazebníček
21 Dom. Juráseh.

Dne 15 února děje se sčítání lidu v celé československé republice. Rozhodujícím okamžikem jest půlnoc mezi 15 a 16. (tým) únorem 1921. Osoby zemřelé po půl noci ze dne 15 na 16 února se zapíší do sčítacího archu, dítky po-

této půlnoci narozené se nekapisují.

Dne 13 března v neděli byla sloužená mše československá v těle evičně školy měšťanské. Byla to první mše sloužená od čskosl. kněze. Mši sv. sloužil kněz P. Koudelka.

Ceny masa na velikonoce pohlesly v ceně: hovězí 18k. telecí 16. 27/3. vepřové 18 kor. — hách 6 k. — kaše 6. — rýže 9 kor. — vejce 40-50 tvaroh 1 kg. 3.- s. máslo 30 – 38 kor.

V neděli velikonoční 27. března byla opět sloužená mše česko-slov. na náměstí u sochy sv. Trojice, za velké účasti míst-ního a venkovského lidu. Počasí bylo velice pěkné.

Dne 19 dubna byli oddaní v Bůrově novomanžele církve čes-kosl. oddával je farář čskosl. církve P. Žídek z Chudobína za přítomnosti pravosl. biskupa Dosifeje. Na spáteční cestě z Bůrova zastavil se biskup v Loštících kde byl od starších této církve uvítán.

Dne 24. dubna byl vysvěcen kněz římskokatol. který vystou-pil z římské církve, a přistoupil do církve československ. byv biskupem Dosifejem vysvěcen. Novosvěcenec jest ustanoven pro Loštice, jménem Zdražil.

V sobotu 1. června na rozcestí u Pálonína na státní silnici na které je vedený elektrický proud veden-ci k Pálonínu, vyšplhal se 18ti letý syn nádeníka Ruprechta z Loštic na tyč, chtěje zničit na vrcholu mezi dráty ptačí hnízdo, přitom zavadil o drát a byl

okamžitě mrtev.

Počátkem roku 1921 založena zde církev československá, k této církví přistoupilo hned při zahájení 430 duší v Loště, cích, k této církvi jsou přiotočeny obce Doubravice, Kalovín Obectov, Moravičany, Veselí, Mohelnice Bínov aj.

Při sčítání lidu dne 15a16 února 1921 bylo v Lošticích napočteno obyvatelu: 2719.

Čechů. 2618.		Římsk. katolíků	2075
Němců. 101. z toho:		řeckoslov. „	430
žídů. 59.	německ.	bez vyznání	123.
„ „ 16.	českých.	jiného vyznání	16
		žídů „ „	75
			2719

V tomto roce dokončil Karel Čianý dům a továrení budo, vu na výrobu výrečků o Valašského tříde č. 57.

Antonín Hanák professor dostavěl villu na Skřičkách číslo 364.

Následkem předražování cen pohřbů a oddavek lid houfně přistupuje k církvi československé. Sňa, vomanželé dávají se oddávat buď civilně neb českoslov. knězem. Římskokat. farář žádá od oddavek až 300 kor. a varhaník až 150 kor.

Dne 5. července byl odhalen pomník padlým voji, nům. Pomník stojí před školní budovou. K té,

to slavnosti dostavilo se velké množství místního a ven-
kovského lidu.

Oslava Mistra Jana dne 6 července. Den ten byl oslaven zavěčením obchodů. Odpoledne v 4. hod. hudba hrála na náměstí vážné skladby, o ½6 sloužena byla československá mše sv. u sv. chy ve Trojice, pak po ukončení mše šlo se s hudbou na „Luští" ku kříži, kde měl přednášku jistý redaktor z Olomouce, za účasti asi 2000 lidu. Na to zapálena hranice při čemž hudba hrála za zpěvu lidu píseň „Hranice vyplá-la na břehu Rýna. Lid setrval u ohně asi ¾ hodiny, na to se šlo s hudbou dolu na náměstí, kde opět k ukon-čení byla přednáška, a pak zapěna národní hymna a lid se rozešel.

Lid z okolních obcí se této slavnosti hojně súčastnil.

Již tři neděle nedošla žádná mouka, Americká mouka jest sice k dostání ale stojí 1 kg. Kor. 9. 10 hal.

Od jara až do 30 července neneslo se nad Loštice-mi žádná bouře. Zato jsou vedra jaká nebý-vala. Dne 25 července bylo 28 st. Reumúr. ve stínu, na slunci 32 st. — 29/7 bylo 29½ st. R. ve stínu, na slunci 34 st.

Po několika měsících sucha sněsl se dne 4. srpna ti-chý déšť, který však trval jen toho dne do večera.

Po uvolnění prodeje a jiného zboží, nastala dra-

hota jaká ani za války, nebyla, tak na příkl. Obi„
li: oves 1.q 310 kor. žito 400 kor. pšenice 400 kor. ječmen
350 kor. zelí 1.q 200 až 250 k (1. hlávka od hokyně 4.-5.6. kor
maso hovězí 10.-12 kor., telecí 14 kor. vepřové 20 až 24 kor,
kapusta 1.hl. od 60 h. do 1.20 h hrnčky 1.kg. 1.60 až 2 kor.
karlátky 1.kg. 1.80 až 2 kor. cibuly 1.q. 150 kor. opěšky
s prosa 1.q 100 kor. kukuřice 1.q. 400 kor. 1.kg brambor
1,80 = ½ litra piva kor. 1.40–50 až 2 kor. Seno 1.mtc. Kor.
320–30. až 340. sláma mlátící cepy 1.mtc 105 až 115 Kor
krmná lisovaná 1.q. 110 až 125.

Dne 14 září došla po 10 nedělích mouka chlebová, černá,
nahořklá, smíšená s různými přísadami.

Rolníci odvádí řepu pro cukrovary, obdrží za 1.mtc.
řepy 26 kor. K tomu 50% řízků a za každých dva„
ných 100 mtc. řepy 3 kg. cukru písťového.

První husy o trhu říjnovém byly prodávané za 40–50
kor. – Kuřata 14 až 16 kor. slepice 20–24 kor. 1.kg.
tvarohu 8 kor. mléko 1.l. 3 kor. 1. celer 4.–6 kor.

V prosinci zajmuli Kalonínští občané příslušní do čes„
koslovenské církve svůj kostel v Kalonínĕ, z toho
povstala velká nevole u příslušníků církve
římské, této nechtěli vydat klíče od kostela
proto byl kostel odevřen násilím. Na hod boží va„
noční bylo ohlášeno příslušníkům církve Čsl. že
jitřní Božího služ. bude odbýváno o 12. hod. v no„
ci, Když však starší této církve, chtěli odevřít dveře, skle„

dali že do zárky klíčové bylo nastrkáno různých kousků železa, tak aby se odevřít nemohlo. Přes to však byly překážky tyto brzy odstraněné. Lidé se sešlo na jitřní z Palonína Loštic, Doubravice, Střemeníčka a odjinud takové množství že kostel nestačil by je všechny pojal, proto bylo mnozí nuceni jít do Loštic a čekat na jitřní které se odbývalo o 5. hod. ve školní tělocvičně.

Na státní zlatý poklad republiky byla od převratu odevzdáno zlata celkem 335 kg. stříbra 8 q. 45 gr. papírových peněz a cenných papírů za 24.446. Kor. a 910 amerických dolarů, za 9380.30 kor. č. drahokamu za 5000 Kč. gea, nátových šperků 3 kg. 18 gr. a různých kovů 54 kg. 33 gr. a pak ještě 250 kg. nepravých prýmků zlatých. Celková hodnota činí 22 mil. Kor. č.

Dne 30 prosince bylo oznámeno že služby Boží řeckokat. církve budou se odbývat na nový rok v kostele palonín. Mém. Když však lidé a starší (členové výboru) přišli ku dveřím kostela shledali že v kostele jsou uzavření muži z římské církve. Venku stojíce žádali za odevření, a však tito vrátili s posměšnými poznámkami je odbyli a neodevřeli. Bylo než že Palonínští přijeli do Loštic pro četníky. Četnictvo přijedše vyzvalo římské by bezodkladně odevřeli což se stalo, na čež se služby Boží bez překážky odbývali. Událost tato se skončila u okres. soudu v Šternberku. Jistý občan z Moravičan J. Homa byl pro tyto výtržnosti odsouzen na 4 dny vězením. (Podmíněně.)

1922.

Nejnovějším rokem za posledních sto let byl podle zjiště-
ní rok 1921.

Nezaměstnanosti ubývá. V roce 1919 měla naše repu-
blika 267.000 osob nezaměstnaných, roku 1920
v únoru bylo podporováno 92.348. a v únoru 1921
již jen 47.328 nezaměstnaných. Roku 1919 vydal stát
na podporu nezaměstnaných 346.558842.67 K. roku
1920 vydal 85.737.072.56 kč., roku 1921 činiti budou
vydání na podporu nezaměstnaných asi 62 mil. kč,
Celkem bylo již u nás na podpory v nezaměstnanosti
vydáno 494 mil. kč.

Již po mnoho roků nebyla tak tuhá zima jako roku 1922.
Dne 27 ledna ukazoval teploměr 18 st. Reumúra, 28 ledna
20 st. R. 6 února 19 st. a 8 února 21 st. R. a mrzne stále.

V roce 1922 byla cena palivového dřeva z obecního lesa: 1 mtr
válen od 6. do 15 cm. silných 40 kor. od dovozu 2 metru
35-40 kor. Dříví z Bůnovského lesa, a Biskupického
z trati „Maratov" I. třída bukového 56-60 kor. a dovoz-
ného od 1. mtra 50-60 kor. před válkou platilo se do-
voz ného 7, 8 kor. od dvou metrů. Kamené uhlí hně-
dé stojí 1 mtc. 32- lepší 44 kor. Černé uhlí 58 až 64
kor za 1 mtc.

Dne 18. února 1922 byly vydané na poště v Lošticích

první československé drobné peníze do oběhu. Jsou to 20ti a 50ti haléře. Staré peníze rakouské železné 20ti haléře jsou toho dne brané z oběhu. Jelikož nebylo předběžné oznámení kdy tyto železňáky budou vzaté z oběhu, lid tyto uschovával, a teď jich z úkrytu vyndává a zanáší k obchodníkům ku koupi za zboží, tak že jsou tito zaplavení těmito penězi, a ztrácí na nich polovici v jaké jsou ceně. Za 1 kor. obdržíme 50 hal. Staré železné peníze budou brané jen do konce března. Dvacetihaléře s letopočtem 1920 a 21 nebudou vůbec ani k platbě, ani k výměně přijímany, proto že nebyly v naší republice nikdy platidlem. Ostatní drobné mince měny rakouské s.r. 10ti haléře 2 hal. a 1 hal. zůstávají dále v oběhu ve jmenovité hodnotě. Vyhláškou ministerstva bude stanoveno kdy přestanou býti 20ti a 10ti hal. zákonitým platidlem.

Losztická továrna na zápalky dle hodnověrných zpráv přestane pracovat a tovární budova se zavře. V letě to sirkárně bylo zaměstnáno na 150 dělniků. Ročně si vydělali mnoho. Možno odhadnout že ročně bylo lidu z této továrny vyplaceno na 1,000.000 kor. A však dělníci ti neměli nikdy dost, po příkladu ruských bolševiků, žádali skoro každý týden přídavek, hrozili stávkou, a ktomu všemu vyrobě zboží velice špatné, tak že nemělo odbytu.

Dělníci vidouce jaké jim hrozí nebezpečí zavřením sirkárny, vyslali deputaci k předsedovi Společenstva o prosbou, by spolč. vyslalo deputaci do Prahy k majitelce sirkárny „Banky „Helios“ a

přimluvilo se by se sirkárna nezavřela.
Dne 11 března 1922 přijel vyslaný delegát Josef Giebl obchodník z Kralup se zprávou že továrna se zavře, z důvodů že továrna se nevyplácela, dělnictvo žádalo stále vyšší mzdu, 8 hod. denně požadovalo, a zboží vyráběno velice špatné. Mnohý dělník měl týdně více platu než vyšší úředník.

Dne 22 června po dvoumìsíèním suchu snesla se ve čtvrtek bouře s prudkým lijavcem. Při bouři té blesk uhodil do komina na domě č. 53 na náměstí Karla Langa, roztříštiv jeden krov na půdě, sjel klenutím do přízemí do země.

Dne 5 a 6 července byla oslava mučedníka Kostnického Dne 5 byl sehrán divad. kus: Kostnické plameny" na střelnici, a dne 6/7 v den upálení mistra Jana, na večer byla sloužena mše sv. českosloven. církve na náměstí a sochy sv. Trojice za účasti velkého množství lidu nejen místního ale též z venkova. Po mši sv. šel průvod s hudbou na „Luží". Kde byla přednáška na to zapálená hranice, za zpěvu „Kranice vzplála" a hymny „Kde domov můj?" a „Hej slované" při doprovodu hudby, čímž oslava byla skončena a lid hromadně s hudbou sešel dolu do města a se rozešel.

V měsíci září byl oznámen výsledek sčítání lidu v okrese. Okres Mohelnice má 23.473 obyvatel, žen má o 1123 více, než mužů. Dle národnosti má 10.410 Čechoslováku, 12.564 němců, Dle náboženského vy-

znání : 21.586 římsk. katolíků, 321 evangelíků, 1111 čsl. 215 židů, a 211 bez vyznání.

Úroda v roce 1922 jest ve všem velice bohatá, jak o obilí tak v jiném, proto se očekává že všechno poklesne v ceně. Brambory se již teď prodávají za 20–25 kor. za 1 mtc. (v roce 1921–150 k). Ovoce, zvláště karlátky a jablka se urodily, karlátky prodávají se 1 kg. za 10 hal. jablka 40 hal. V každém domě se vaří povidla a suší ovoce.

Hospodyně nechtěly s cenami dolu, jak za mléko tvaroh a vejce až konečně z vyššího nařízení byly nuceny snížit cenu za mléko z 3. kor. na kor. 1.80 hal. za 1 litr. vejce z 90 hal. na 70 h. tvaroh z 5.6 kor. na 2.50.– máslo 24. až 26 kor.

Dne 1. října se prodává u nás 1 kg. hovězího masa za 12 kor. = 1 kg masa telecího 14 kor. vepřového 18. až 20 kor. Řezníci kupují dobytek na zabití dle živé váhy, a platí za 1 kg kor. 2,50 až 3. k. = telecího 2,50 až 4 kor. a vepřového 5 až 9 kor.

V tomto roce vystavěl si domek u konce Loštic při Olomoucké silnici Josef Hekrle čís. na čísle 349.

1923.

Dne 5 ledna o 9 hod. ráno byl spáchán atentát na ministra financí Dr. Al. Rašína. Vrah Josef Soukup úředník pojišťovny v Něm. Brodě, Čechy

Komunista, střelil dvakrát ministra do zad.
Zákeřným útokem měl býti zavražděn muž který dvakrát byl odsouzen za svou politickou práci pro samostatnost národa který zachránil republiku od podobné katastrofy o jaké se ostatky téměř všechny sousední státy, který je skvělým příkladem může pro něhož je blaho vlasti nejvyšším zákonem, který za tímto cílem šel neuchylně, nehledě na pravo ani v levo. Co nemohli provésti katani Františkovi Josefa, to se má státi teď rukou pošťouchaného individua. V historii naší mladé republiky je to již druhý případ, kdy atentatem měl býti odklizen muž kterého Rakousko odsoudilo k smrti. První atentát byl spáchán na Dr. Karla Kramáře dne 8 ledna 1919, kdy byl prvním ministerským předsedou republiky. I tehdy to bylo ovoce socialistického štvaní proti Dr. Kramářovi. Nyní přišel na řadu jeho druh, společně s ním věrný a k smrti odsouzený — Dr. Rašín. Není možno nevidětí o tom určité spojitosti a soustavy: muži kteří unikli rakouským šibenicím mají padnouti rukou vrahovou až poň teď kdy republika pro níž pracovali a trpěli, stala se skutkem.
Dr. Rašín jest jeden z nejzasloužilejších mužů našeho národa, všechny své síly věnoval ku prospěchu svému národu.

Po 20ti letech první poprava v československé republice.
Poprava provedená dne 9. ledna 1923 na Ludvíku Novákovi z Domašína v městě Táboře. Vrah přepadl na silnici u Kardaš. Řečice 2. obchodníky dobytkem

a zavraždil je.
Druhá poprava provedena 24 ledna o 8. h. ráno, katem Wohlschlaglem na Josefu Kolinském který se svým bratrem Janem na manželích Josefu, jeho manželky a dceři Ledeckých spáchali úkladnou vraždu. Po prava se odbyla v Praze. Když odsouzený Josef stál pod šibenicí a pomocníci poprav počali jej vázat, k ú žasu všech přítomných zapálil si cigaretu a usmívaje se s chutí vypouštěl kouř dívaje se veselým okem po okolí. Bratr jeho Jan odsouzen k doživotnímu žaláři.
Každý výkon poprav stojí republiku 2000 Kor.

Následky světové války jsou k nevíření. Časopisy denně plná ší zprávy o úkladných vraždách, vloupání, přepadání chaloupek, krádežích a p. Nedobytné pokladny jsou hravě dobytné, bez nejmenšího hluku. Jedna zlodějská banda se svým vůdcem Ježkem odevřela a vykradla asi 11 pokladen nejvíce na Ostravsku. Nejvíce vykrádají pokladny berní, poštovní a záloženské. Když byl zmíněný Ježek na olomoucku dopaden a soudcem z krajského soudu v Olom. tázán jakým způsobem pokladny otvírá, odpověděl že k tomu potřebuje vosk, drát a kousek dřeva. Tento Ježek byv chycen a v Olomouci uvězněn za krátký čas uprchl, byv za nedlouho opět chycen a dopraven do trestnice Mírovské kde dosud jest. Dosud není odsouzen jelikož stále nové udání proti němu dochází. Přiznává se mu asi 7 vrad a asi na 50 vloupání.

Dne 26. ledna přejelo přes velký most od 7. hod. ráno do 7 hod. večer 141 povozů, a 7. února přejelo 139 povozů

Počteli se do roka 52 neděl a 13 svátků zbyde všedních dnů 300. Průměrný denní provoz možno určitě čítat na 125 povozů, a tolikéž se strany Bělovsa k Moravičanům. Čítameli průměrný povoz 125 za 365 dní tedy projede povozu Loštickemi do roka 91250.

Definitivní sčítání lidu v Československé republice uveřejňuje státní úřad statistický. Celkem bylo 15 února 1921 v republice 13.611.349 obyvatelů, a to 6.558.586 mužů a 7.052.763 žen. Tedy o 494177 žen více než mužů. Státních příslušníků čsl. bylo 13.372.406, cizinců 238.943, Čechoslováků bylo 8.760.957, Němců 3.123.448, Maďarů 461.466 Rusů, Velkorusů, Ukrajinců a Karpatorusů 461.466 Poláků 75.852. Roku 1910 podle vyznání bylo 10.384.860 římsk. katolíků, 992.083 evangelíků, 724.503 bez vyznání, 525.332 příslušníků k církvi čsl. 353.925 židovské, 532.608 řeckých a arménských 72.696 pravoslavných, a 25.342 k jiným vyznáním. V roce 1910 připadalo na 1000 mužů 1056 žen a roku 1921 = 1075 žen. Hustota obyvatelstva na 1 km.2 byla v roce 1921 = 97 osob.

Dne 18 února o hod. 12 45 m. podlehl ranám Dr. Al. Rašín ministr financí. Přestalo bít hrdinné srdce které tak horoucně milovalo svůj národ, svou zlast. Český člověk zavrací, díl muže, který všechny své jedinečné síly věnoval na, šemu osvobození a hospodářskému i politickému zabezpečení dobyté svobody, a který po celou válku i v den převratu bez rozmýšlení byl ochoten položiti život za osvobození českého lidu . . . . . .

Dr. Kramář píše:

A mně se pořád zdá, že se chce ještě jednou zvednouti ze všeho smrtelného lože, a promluviti

k duši českého lidu slova loučení: Pro krev kterou jsem prolil pro strašná muka, která jsem vytrpěl, pro všechnu tu bezměrnou lásku k vlasti a národu zaklínám tě: vrať se ke krásné čisté lásce vlastenecké svých otců, neodvracuj se pro falešná hesla svému národu, nezapomínej že všichni jsme dětí jednoho národa a s jeho osudem že je spjat osud náš všech, že jeho štěstí jest naším štěstím, jeho poroba naší porobou, miluj ten svůj národ velikou láskou jeho mučedníků, kteří za jeho svobodu a štěstí položili svůj život, buď počtivým, pracovitým, sebevědomým a nepoddajným v hájení práv národních . . . . a jestli má přes zasnaženou smrt, má krev i mé mučení dovedou tento zázrak, já všecko Ti odpouštím a budu opět klidný, věčný sen!"

Vyšetřený počet ztráty lidu ve světové válce z Čech, Moravy, Slezska a Slovenska. Úhrnem padlo lidu 328.000. Z toho připadá na Moravu 80.000, na Čechy 189.000, Slezsko 12.000 a Slovensko 40.000.

V tomto roce 1923 vystavěl si dům Frant. Pokorný učitel, za uličkou u kostela K. Trávníku" dům má číslo 367.

Bedřiška a Antonín Steiger učitelé vystavěli si dům za uličkou K. Trávníku" dům má číslo 368.

Dubský Jaroslav staví dům a tovární budovu na vyšehradě výměčku v. Čelní ulici dům má číslo 369.

Návrat potomků českých emigrantu do staré vlasti. kteří jejich předkové po bitvě Bělohorské se o vlasti

vystěhovali. Dne 27 prosince 1922 vyjel ze stanice Lasku a Ciotkova o Polsku zvláštní vlak kterémuc na zakročení čsrkst. vyslanectví polské úřady vyšlé vstříc. Vlak o 18 vozech vezl 63 osob náležejících 15 českým rodinám, mezi nimiž byla nejstarší Dušíkova 68 let a nejmladší tříměsíční hošík. Dojemný byl okamžik, když vlak dojel na stanici v Žabčíce kde očekávalo je přečetné obecenstvo. Kde domov můj? zaznělo z úst našich nových spoluobčanů. Péčí Sokola a ženského spolku „Zora“ byla výprava pohostěna k jejímuž uvítání dostavili se mimo zástupce politické správy, školní inspektor a j.v. Obec Hrabová jim poskytla domovské právo. Po děkovné bohoslužbě bratrského faráře Kohuta navštívili noví občané hospodářské stavení Velkého Dvora na pokraji města Žabčíce. Do stáje dvora převeden též živý inventář, a hospodářské nářadí.

Dne 16 září 1923 konaly se volby do obecního zastupitelstva. Volby se odbývaly o měšťanské škole. Volebse súčastnilo 7 stran a to:

I Čsl. strana sociálně demokratická.
II Strana klerikální (tak zv. lidová.)
III. Strana židovské národní strany.
IV. Kandidát. listina občanské strany.
V Kandid. „ „ „ národně demokrat. strany.
VI Kandid „ „ „ živnostensko obchodní „ „
VII. „ „ „ „ republ. strany malorolníků „Domoviny“

Při volbě obdrželi hlasy: Strana IV Obč. strana 225 hl.
Strana I soc. dem. 252 hl. „ „ V Nár. demokr. 247 „
„ „ II str. klerik. 298 „ VI Živnost. 216 „
„ „ III židovska 43. „ VII Domovináři 149 „

Dne 6 října odbývala se volba starosty:

Za starostu zvolen Josef Šova stavitel národní demokrat.

Za I náměstka " " Bohum. Kuna obchodu. měšťanská strana.

Za II " " " " " Ant. Štěpán učitel sociál. demokrat.

Radní: Čeněk Fischer, Jarosl. Dubský, Weiner Jan, Koudelka J.

Bednářík Ad. Gerlich Ant. Krügel Josef

Do zastupitelstva zvolení byli:

Za stranu I. Venely Jos. Krügl Jos. Doležel P. Štěpán Ant. Souliček L. Kůnek F.

" " II. Koudelka F. Čeněk Dom. Hopfličk J. Bednářík F. Kůhn K. Gerlich A.

" " III. žádný

" " IV Kuna B. Černý K. Hacar J. Bednářík Ad. Šťovíček Al.

" " V Šova Jos. Spevačík F. Lauda J. Hulina J. Bluma Jan

" " VI. Dubský Jar. Weiner Jan Beneš J. Macek V. Kovář Josef

" " VII Černínka Jan, Fischer Č. Heidenreich Mořic.

Dne 28 října byli dané do oběhu, Doundukáty, dukáty a nové poštovní známky.

Letošním rokem sečtil se 28 říjen, jako 5tý rok jubilejní v celé republice čsrkosl.

V Zošticích se slavil následovně: Dopoledne odbyly se služby Boží čsrkosl. církve ve škole měšťanské, a žákům promluveno o významu samostatnosti naší od p. učitelů. Odpoledne o 1. hod. koncert na náměstí, o 2 h. přečinášku na náměstí prof. Kubíčkem. Na to byl odevzdán rodičům Gygavovým diplom vládou darovaný pro jejich syna, který padl na Rusi jako legionář. Večer pak bylo divad. představení na Střelnici: sehrán kus „Kolébka" od Šmaska. Obchody byli toho dne celý den uzavřené.

(Říjen) V tomto měsíci táhla velká hejna ptactva od severu k jihozápadu, vrány, havrani, krkavci a kavky. Ptactva byla takova hejna že zastiňovala oblohu ve velké šířce. Dle časopisu též přes Prahu letěl je- den houfec který trval 22 minut než Prahu pře- letěl, a zatemnil černě oblohu. Jelikož žádného z předešlých let se toto tažení ptactva o tako- vém množství nedělo, usuzuje lid že asi bude zima velice tuhá a mnoho sněhu. V Soštících rovněž neviděti vrány a havrany jako léta předešlá.

V roce 1923 byl naštíven náš obecní les nevítanou návště- vou. Již v roce 1922 objevily se v našem lese běloše- dé pruhované motýlové noční tak zvané „mniš- ky" o menším množství, proti nímž na hubení bylo vypraveno mnoho hochu na jich vyhubení. Motýlu těch se na tisíce pohubilo, a zdálo se že bude této navštěvě konec, a však letošním rokem se jich objevilo takové množství že není mysli- leno na jich vyhubení. Housenky a motýlové mají barvu šedou pruhovanou, že jich od kůry stromové nerozeznat. Vejíce ožírají mladší stromy smrkové. Postižené jsou tratě: Holý vrch, Kozí vrch, Beneštý důl, a Líšna, které-žto tratě se musí vymýtit. Plocha poškozeného lesa jest od- hadnuta na 44 hekt. půdy.

Letošní rok byl bohatý na zajíce. Již mnoho roků ne- padlo tolik úžatků jako letos. Na polním honě (kolovém) bylo zastřeleno zajíců „ 141.

na lesním honě bylo zastřeleno „ „ 126
Mimo honu bylo zastřeleno ještě asi 30 zajíců 267.
tak že bylo úhrnem zastřeleno na 300 zajíců.
Prodej zajíců konal se na váhu 1 kg. se platil 5 kor.
Za kůži se platí až 8 kor.
Za honitbu platí společnost obci Kor. 1160.

V tomto roce byl v Hradské ulici vystaven dům pod jménem „Lidový dům". V domě tom shromažďují se lidé římskokatol. vyznání, ku schůzím a přednáškám. Založen jest v Lošticích spolek „Orel" který o témž domě pořádá zábavy, hraje divadla, súčastnuje se svátečních pobožností a j. a pěstuje tělocvik.

1924.

Vláda republiky povolila rozluku obce Loštice s osadou Žadlovice ve dvě obce, a změnu hranic této nové obce s obcí Újezdem o témže soudním polit. okrese.

Cena dříví palivového ze zdejšího lesa: I. třída 40 kor. za 1. mtr. — II třída 30 kor. a III^tí tř. 25 kor.

Silniční výbor okresu Mohelnického má najmutý kamenolom ve skále „Kozí vrch" na rok 1924 za 4000 kor.

Podzimní tažení ptactva na jihozápad a jejích před-

tucha se vyplňuje, časopisy píší: Hrozné vichřice a sněhové váníce nejen v Evropě, Asii a Americe, Mnoho lodí bylo potopeno. Sněhové bouře zuřily od 25/12 1923 do 18. ledna 1924 nejen na severní straně, ale též v Italii. Sníh pamětníka že by v Římě, Benátkách, Cařihradě sněžilo. V Krkonoších napadlo sněhu až 5 metrů výšky tak že jen komíny vyčnívají ze sněhu, a mrzne že ptactvo malé padá zmrzlé ze stromu.
Časopis Nár. Politika píše: Na Táchymovsku jest spousta vod, jsou pod sněhem. Vyhlížeti lze nejvýš s vyhlídek. Všude si dělají vesničané tunely pod sněhem. Zvěř a lesních hlavo vý a hyne.

V roce 1923 počalo se rozšiřovat nádraží Morav. Ostrice a zároveň se klade druhá kolej od Olomouce k Praze. V roce 1924 se se stavbou pokračuje.

Zločinnost stoupá? — Z Olomouce se hlásí že tamní věz nice krajského soudu ve které je místo pro 240 vězňů je nyní obsazeno 450 osobami, z čehož dosta la zpráva, že pro přeplnění trestnice muselo býti 70 trestanců převezeno do Karlovic, ze Znojma se zdě luje, že ženská trestnice má o 9 trestankyň více než má místa.
Po válce zločinnost každým rokem stoupala a nejvíce se jevila v roce 1921, kdy číslice odsouzených dosa hla v Čechách na Moravě a ve Slezku 181.888, proti 158.779 v roce 1920. To znamená že v roce 1921 bylo odsouzeno o 23.119 osob více. V zestup pokračuje i v roce 1922 a však dosahuje jen číslice 184.364 osob, tudíž jen o 2476 více.

Smělost lupiče. V pátek dne 25 ledna o 8 hod. večerní vnikl na dvůr domku č. 311 obývaného soukromnicí Hedvikou Pazde, rovou neznámý lupič a vrhl se na Pazderovou, kteří na dvorku. Pazderová byla právě v domku sama. Nejdříve jí počal lupič vyhrožovati a teprve když viděl že žena se zoufale brání, udeřil ji dřevěnou palicou na šti, páteř dříve, několikráte do hlavy, kteřek se dostavil; žena v bezvědomí skácela se k zemi. Lupič patrně jsa přesvědčen že žena zavraždil, vešel do domku, zavřev s opatrností za sebou dveře. V bytě slídil po penězích. V otevřeném pracím stolku nalezl částku 2000 kor. kterou vzal. Tak pátral ještě po skrytech, ale v téže chvíli zaklepala na vrata Helena Sovova z Loštic, která chtěla mluvit s dcerou Žofií Pazderovou. Sl. Sovova slyšela šumot ve světnici ale nepřikládala mu významu Za to lupič jakmile uslyšel že někdo přichází, vyrazil a neměl ani času zmocniti se šperků, které byly ve stole uloženy. Ihned na to vracela se domu Žofie Pazderova a když uslyšela sténání, vyrazila okenní tabuli a vnikla do bytu. Na dvorku nalezla svou matku v bezvědomí a krvácející a vedle ní dřevěnou palici. Bylo ihned přivoláno četnictvo a policejní pes ze Žábřeha. Na místě činu nalezeny otisky prstu které jistě přispějí k vypátrání pachatele, který musel býti s poměry v rodině Pazderově dobře obeznámen.

Co uzavření zdejší sirkárny bankou „Hellios“ prodaná byla továrna ta Josefu Rozsypalovi a vyrábějí se zde různé míry, metrové, a pravítka školní a j.

Ceny potravin počátkem roku 1924.

Hovězí maso 1. kg. 16 kor. vepřové 18 k. telecí 16 k. kozí 10 kor. — Mouka režná 1. kg. 2,20 k. pšeničná 0. kor 3.20 — sůl 1 kg 1.80 — jablka stromová 1. kg. 2.50 — citrony 1. citr. 1. kor. — pivo 1. l. Kor. 2.60. — kaše prosná 1. kg 3,20 — hrach 4,20 — kroupy 2.70. — cibule 1.40 — mýdlo 1. kg. 8 kor. — sádlo 1. kg 15 kor. — švestky sušené 1. kg 4 kor. — kukuřice 1. kg. 1,90 — česnek 1. pal. 30 hal. rýže 1. kg 3.40 — zelí kyselé 1. kg. 1.20 — mák 1. kg. 6. kor. krupice 1. kg 3.20 — 1 vejce (od prosince do konce dna) 1.20 hal. o březnu 70 60 hal. Otruby 1. kg 90 hal.

Počátkem roku 1924 sloučila se Jednota divadelních ochotníků v Lošticích, s Tělocvičnou jednotou „Sokol" v Lošticích. Tímto sloučením jest nyní název: „Divadelní odbor Tělocvičné jednoty „Sokol" v Loštěnicích."

Následkem rozluky osady Žadlovic od Loštic nařízené nové volby do obecního představenstva v Loštěnicích. Volby se odbývaly dne 5. května 1924 v Měšťanské škole. Volby se súčastnilo 6. stran a sice:

I. Československo: národní demokracie
II. " " " sociální demokracie
III Republ. strana malorolníků, domkařů a domovinářů.
IV Strana lidová. (Klerikální)
V Občanská strana.
VI Živnostenská strana středostavovská.

Kandidáti do výboru navržení byli:

I. Za stranu národně demokratickou:

1. Josef Sova stavitel číslo domu 336.
2 Franc. Novosadník řed. měšťanské školy č. 48
3 MUDr. Jaroslav Lauda lékař č 74
4 Martin Hynšt vrchní poštmistr č. 66.
5. Bluma Jan správce líhovaru č 19
6 Adolf Stejskal ml. zahradník č 70
7 Šittová Eliška chot odborn. učitele č. 337
8 Nevrlý Cyril kovárník č 365
9 Stenc Ant. kamnař č 201
10 Dolík Mořic soukromník č 343
11 Urban Miloš. účetní č 363
12 Pivoný Karel výroba a obchod výrečky č 57
13 Všetička Franc. účetní v Sdru roln. sladovny a pivovaru
14 Urbášek Josef odborný učitel č. 341.

II Za stranu sociálně demokratickou. (dělnickou)

I Veselý Josef obuvník č XIII. (židovka čtvrť)
II Krůgl Josef železn. úřevník č XV " " "
III Doležel Rajmund domkař č 249
IV Steigr Ant. učitel č 367
V Vodička Ludvík dělník č 316
VI Kůndl Franc. " " č 187
VII Zdrahal Josef " " č. 36
VIII Vařeka Eduard " č 304

9. Konečný Frant. dělník č. 332
10 Římská Alois. obchodnice XVIII
11 Jenk Adolf dělník č. 350
12 Zimerman Al. " " č. 182
13 Hlaupek Frant. " " č. 307
14 Vejmola Josef " " č. 270
15 Dostál Frant. kovář č. 289
16 Bernkraut Jos. pošt. podúředník č. 176
17 Kubičkova Božena učitelka XVII
18 Matyáš Josef dělník č. 285.

III Kand. listina republ. strany maloroln. domkářů a „Domoviny".

I Heidenreich Počic domkař č. 38
II Fischer Čeněk měšťan č. 53
III Bednářík Adolf č. 56
4 Kuba Frant. domkař č. 142
5 Straka Jan " " č. 312 z Všic
6 Šmot Lukáš " " č. 266
7 Grygar Frant " " č. 99
8 Ackoš Fraud " " č. 185.
9 Nevěřil Josef " " č. 39
10 Vítek Emil " " č. 88
11 Sova Ant " " č. 31
12 Vydržel Fr. " " č. 304
13 Soukup Al. " " č. 223

14 Kvapil Fr. domkař č. 60
15 Hauser Fr. „ „ č. 110

IV Listina kand. strany lidové.

1 Kühn Karel domkař
2 Bětníček Fabian „ „
3 Perlich Ant. „ „
4 Rosulek Jan „ „
5 Pinot Ant „ „
6 Adam Rudolf učitel
7 Dekoš Richard domkař
8 Polík Jan „ „
9 Nasadil Fr. obuvník
10 Hauk Klem. výrobce dřevěných čepů.
11 Zendulka Ant. rolník
12 Koudelka Fr. soukromník.

V Kandid. listina občanské strany.

1. Kunc Bohumil č. 14
2 Hacar Tomáš č. 97
3 Jeneš Fr. 140
4 Ivarc Alois 293
5 Bittner Bruno 89
6 Linhart Fr. 65
7 Veselý Ludvík 149
8 Fröml Ant. 329
9 Špička Fr. 221.
10 Kubica Rudolf č. 205
11 Kolb Dominik 286
12 Špička Josef 179.
13 Somer Josef 126.

VI.

Kandidátní listina živnostenské strany obchodní středostavovské.

1. Dubský Jaroslav výroba a obchod zýrečky. čV
2 Weiser Jan zamečník 75
3 Klička Václav obchod mářem a p. c 50
4 Macek Petr kolář 194
5 Novácek Jindřich hostinský 82
6 Kopišil Alois zbrojník XIX
7 Trnka Fran. kominík 183
8 Bubeník Josef stolář 361
9 Mittag Rich. klempíř 42
10 Šenel Jan kolář 130
11 Kouličck Josef hostinský 122
12 Švec Fran. stolář 147
13 Špička Aug. obuvník 291
14 Janči Alois malíř III. žid. čísl.
15 Skoumal Matouš obchodník 13.

Ze zvolených sestaven výbor následovně

Josef Šova starosta.
I náměstek Kunc Bohumil
II " " " Steigr Ant.

Radní:
1 Dubský Jaroslav
2 Fischer Ceněk
3 Kriegel Josef
4 Weiser Jan
5 Adam Rudolf

Členové výboru:
1 Bittner Bruno
2 Bluma Jan
3 Bednářík Adolf
4 Brtníček Fak.
5 Doležel Rajm.
6 Perlick Ant.
7 Hlavac Tomáš.

6 Heidenreich Mořic
7 Hynšt Martin
8 Jeneš Frant.
9 Hlička Václ.
10 Kühn Karel
11 Dr. Lauda
12 Macek Petr
13 Nesvadbík Frant.
14 Nováček Jindřich
15 Poulíček Josef
16 Rosulek Jan
17 Tmaš Antonín
18 Stejskal Adolf
19 Švare Alois
20 Veselý Josef

Náhradníci:

1 Litová Eliška
2 Nevrlý Cyril
3 Stenel Ant
4 Kindl Frant.
5 Zdráhal Josef
6 Vařečka Edv.
7 Kuba Frant.
8 Straka Jan.
9 Nasadil František
10 Dekoš Richard
11 Malík Jan
12 Linhart Frant.
13 Veselý Ludvík
14 Kospíšil Alois
15 Jenka Frant.

Obdrželi hlasů:

I. Národní demokracie: 274
II Domovinářů " 157
III Občanská " 202
IV Živnostenská " 210
V Litová 280
VI Sociálně demokrat. 214.
1337

Jak na straně 126 napsáno jest nadělaly housenky v roce 1923 o lese velkých škod. S obavou se očekávalo že v roce 1924 bude zničen zbylý mladý smrkový les, který zustal v roce 1923 uchráněn. Počátkem měsíce května ukázala se jich taková spousta že na jich ničení nebylo ani pomýšlení. Ku konci května tušilo se bylo to 21. a 22 Dostavily se bouře s lijavci a ty měli na housenky tak zhoubný účinek že všechny byly pohubené. Statisíců jich leželo mrtvých pod stromy na zemi, motýlové též, čímž jest les v roce 1924 od těch zhoubců zachráněn.

Za uličkou k „Trávníku" staví dům jistý Rozsypal dům má číslo 371.

Divadelní odbor „Sokola" staví na „Střelnici stálé divadelní jeviště. Jeviště zřízeno jest o bývalé střílny, z které se s dvou oken za trvání střeleckého bývalého spolku střílelo do terčů. Stojan na terče stál na konci dráhy. Terč stál na konci dráhy asi 300 kroků od budovy střelné vzdálené.

Počátkem září počalo se vykopávat dláždění od velkého mostu, a hned se počalo dláždit žulo„

vými kostkami. Po celou dobu dláždění byla jízda povozy a auty uzavřena, autobusy musely jezdit přes Sporovičany k Doubravici a pak na silnici k Olomouci. Některá auta jela kol měšťanské školy přes vodu a odtud k velkému mostu k vůze Jana Nepom. na silnici čímž měli obliku přes Sporav. ušetřenou.

Pivo opět dražší, ½ litr a K. 1.40 ječmen stále stoupe v ceně, a žatecký chmel stoupl v ceně z 1300 kor. za 1 q. na 3000 kor.

Úroda na polích byla v roce 1924 prostřední. Sklouka žitná stoupe v podzimu a v zimě každý týden o 10 hal. na 1 kg. Žitná dostoupla výše z Kor. 2.80 na 3.30.

Dne 20 října počala se bourat zeď farská a zeď Karla Kůna v uličce u hostela, tím se rozšíří tato ulice, an se za uličkou k „Trávníku" staví po levé straně řada domů.

Oslava 28 října. Dopolední služby Boží římské církve a církve československé. O 10 hod. žáci školy obecné a měšťanské šli v průvodu na střelnici kde byla o významu 28. října přednáška. Večer pak pro dospělé divad. představení na nově upraveném stálém jevišti. Sehrán kus: „Sil, mondský starosta. V lidovým domě sehrán div. kus „Z

českých mlýnů" spolkem „Orla".

Léto v podzimku. Přes celý srpen trvala velká sklad. na a deštilo skoro každý den. Za to v září nas, tala vedra jaká po celý čas léta nebyla. Te, ploměr od půl září ukazoval na slunci 30 až 33 st. Reumura. V noci na 22/9 ukaz. 18 st. R. 23/9 v poledne 31 st. R. 24/9 30 st. R.

V roce 1907 zaváděno se v Lošticích elektrické osvětlení po uli. cích a domech. Budova k výrobě elektr. proudu na vod. ní pohon (turbina) zakoupen mlýn na „Dole" od Karla Lenharta mlynáře tamtéž. Ku konci roku 1908 svítilo se ještě všude petrolejem jak v ulicích tak v domech. až v lednu 1909 bylo rozsvíceno žárovkami na náměstí v ulicích a v domech. Bylo to slavnostní osvětlení města a to tím více an v okolních městech Mohelnici, Zitovli, a j. vůbec elektr. osvětlení ještě neměli. Správcem elektrárny jest Karel Havlásek, od r. 1910.

V roce 1920 slavil pivovar se sladovnou své 50ti leté trvání. Dne 17 října 1870 konala se ustavující valná hromada. Ustavu, jící společnost zakoupila pravovarečný pivovar za 14.000 zl. První pravovarečný pivovar stával na náměstí po boku nynější sochy sv Trojice, k jižní straně, a byl v roce 1844 zbořen. Hned po zakoupení pivovaru postavena nová moderní sladovna. V přední budově v I patře zřízen nálev piva a v prostranných místnostech měly sídlo české spolky: „Občanská beseda" „Omladina"

„Jednota divadelních ochotníků" (Viz str. 4 této kroniky) a sál taneční. Zde konala se divadla, pořádaly se zábavy a zde soustřeďoval se celý český život poněmčených Loštic.

Členové prvního správního výboru byli:
Josef Schönhöffer obchodník v Lošticích, předseda.
Ignác Hatlánek měšťan č. 14. v Lošticích, místopředseda.
Gustav Fischer rolník v Lošticích, člen správní rady.
Ignác Geisler krupař " " " " " "
Fran. Heidenreich rolník " " " " "
Karel Schönhöffer obchodník " " " " "
Jan Slovček rolník v Palonínĕ člen výboru.
Josef Vokoupil rolník v Palonínĕ " " "
Fran. Vaněk " " " " " "
Augustin Slajer krupař v Lošticích " " "
Ant. Sloupný řezník v Lošticích " " "
Jos. Jarolím rolník v Moravičanech " " "
V roce 1909 a 1910 vystavená nová várna pivovaru a sklepy.
V roce 1920 byli tito členové správního výboru:
Josef Sova stavitel v Lošticích, předseda.
Gustav Fischer měšťan " " ", místopředseda.
Ant. Zendulka rolník v Lošticích člen správní rady.
Ferd. Friedl lékárník " " " " "
Alois Tichý rolník v Palonínĕ " " " "
Fran. Homolák rolník v Moravičanech " " "
Čino Geisler obchodník v Lošticích člen výboru.
Fran. Nevařilík odborný učitel v Lošt. " " "
Jarosl. Dubský sýrař v Lošticích " " "
Jan Vaněk rolník v Palonínĕ " " "
Fran. Jarolím soukromník v Moravičanech " " "
Václav Cichler mlynář v Daubravici " " "

Počátkem června počalo se vytrhávat dláždění na náměstí počínaje od sochy sv. Trojice až k hostinci u „Labuté“ v Valašského tříže. Dláždí se kostky žulovými, přičtím zvolením bude pokračováno dlážděním až ku konci ulice.

Dne 10 června vznítalo se různé smetí a sláma pod střechou v domku čís. 318 „Loužků“ blíž malého mostu. Oheň byl záhy uhašen tak že střecha neshořela. Domek patří Edvardu Špičkovi řezníku, který sousedí s jeho domem při Olomoucké silnici. Jak oheň povstal nedalo se zjistit.

Počátkem července složili členové obecního výboru své mandáty a to strana „Občanská“ a strana „Lidová“ (klerikální) do obecního předsta venstva. Celkem 9 členů.

Z 3. na 4 srpna rozpoutala se hrozná vichřice a trvala celý den, nadělala v zahradách na stromech velikých škod ovoce se stromu sražené, stromy polámané, telegrafní a tyče na vedení elektřiny vyvrácené, a v lese spoustu stromu vyvráceno. Ovocnáři kteří den před tím zakoupili aleje s ovocem, zle pochodili.

17 srpna v cihelně Gustava Fischera měšťana při cestě polní k trati. Sandejí k Újezdu. při kopání hlíny zlomila se vrstva hlíny a zasypala cihláře J. Výmolu. Utrpěl zranění míchy, byl dopraven autem do olomoucké nemocnice. Po několika týdnech byl z nemocnice zdrav propuštěn.

Dne 18. srpna.

Frant. Bartoň holič č. 64 na náměstí, koupil si revolver, vymdal

z něj náboje, maje za to že jsou již všechny vyňaté, namířil na svoji manželku a žertem pravil že ji zastřelí, natahl kohoutek a spustil, vyšla rána a manželka se skácela na zem, byla trefená do srdce, za několik okamžiků byla mrtvá. Bartoň byl ohledán, obcí porotou uznán za nevinného, a propuštěn bez jakéhokoliv trestu na svobodu.

Dne 12 října počalo se kázdit v kostelní ulici počínaje od domu č. 48. až ku kostelu.

Pro chvatnost vzdal se starosta obce Josef Sova svého starostenského úřadu.

Správa rolnické sladovny a pivovaru dala vystavět nový hvozd (sladovnu) náklad stál 150.000 Kč. Piva se uvaří ročně 6000 hl. Dělného lidu jest zaměstnáno 13 osob.
Sládek: Klement Švára. Vrchní účetní: Frant. Vočička.
pomocí Ludmila Koníčkova.

Zvláštní zjev přírody. Dne 15 října stihla se bouře s hřmením a při tom napadlo krup velkých lískových ořechu, a hned do kroup počal padat sníh a napadlo sněhu asi 5 cm. zavál, při tom val veliec studený vítr.

Dne 17 října byla namísto odstoupivšího starosty Josefa Sovy provedená volba nového starosty. K volbě se dostavilo ze 30ti členů výboru 19 členů. Jelikož „Občanská" a „lidová strana" (Klerikální) složily mandáty. Za starostu zvolen Frant. Nesvadbík ředitel měšťanských škol 15 hlasy Činěk Fischer měštan obdržel 4 hlasy.

Dne 15. listopadu odbývaly se volby do sněmu (národního shromáždění) a do senátu.

Volby se súčastnilo 16 stran, a sice:

Lístek číslo	3	Strana agrární a Konservativní.
" "	5	Strana „Českosl. sociálně demokr. strany dělnické".
" "	6	" " Deutschen Nationalpartei.
" "	8	" " Českosl. živnostensko obchodní strany středostavovské.
" "	9	" " Deutschen sozialdemokratischen Arbeiterpartei.
" "	10	" " Polskiego Związku Ludowego Robotniczego.
" "	11	" " Der Deutschen christlich sozialen Volkspartei.
" "	12	" " Českosl. národní strana práce.
" "	13	" " Komunistické strany Československa.
" "	17	" " Der Deutschen national sozialistischen Arbeiterpartei
" "	20	" " Českosl. národní demokracie (předseda Dr. K. Kramář.
" "	21	" " " " strany socialistické (předs. Vám. Klofáč.
" "	22	" " " " Republ. strany venkovského a malorolnického lidu.
" "	26	" " " " strany lidové.
" "	27	" " Bund der Landwirte und der Deutschen Gewerbe- partei der Deutschen der Slowakei und der Ungarischen Nationalen.
" "	28	" " Strana židovská.

Do poslanecké sněmovny volilo:

mužů 615 — žen 771. — úhrnem 1386

Do senátu volilo:

mužů 594 — žen 729 — úhrnem 1323.

Do poslanecké sněmovny volili voličové v stáří od 21. roku.

Do senátu volili voličové v stáří od 26 roků.

Obdrželi hlasů:

Do poslanecké sněmovny			hlasů	Do senátu			hlasů.
Číslo	3	" "	2	Číslo lístku	3	" "	5
" "	5	" "	302	" "	5	" "	252
" "	6	" "	10	" "	6	" "	7
" "	8	" "	223	" "	8	" "	205
" "	9	" "	3	" "	9	" "	7
" 10 "	11	" "	1	" "	11	" "	2
" 11 "	12	" "	14	" "	12	" "	4
" 12 "	14	" "	3	" "	14	" "	0
" 13 "	15	" "	7	" "	15	" "	5
" "	17	" "	1	" "	17	" "	1
" "	20	" "	133	" "	20	" "	154
" "	21	" "	42	" "	21	" "	42
" "	22	" "	117	" "	22	" "	96
" "	26	" "	481	" "	26	" "	433
" "	27	" "	5	" "	27	" "	3
" "	28	" "	38	" "	28	" "	0
			1382				1216

Volby konaly se o měšťanské škole.

Každému voliči bylo předvolbami dodáno 16 lístků do sněmu a 16 lístků pro volbu do senátu. Na každém lístku byli vyličtěni kandidáti, kteří chtěli být voleni, a ku které straně náležejí, od č. 3 do č. 28. Každý volič si vybral ze 16 lístků jeden ku které straně se přiznával, na to pak obdržeo obálku lístek složio do obálky a vpustil jej do urny (schránky) a ostatních 15 lístků vhozeno do koše. Volba trvala ráno od 8. hod. do 2. hodiny odpoledne.

V roce 1862 vypujčil si muj bratr Jan Bubeník od statkáře Karla Kratkého měšťana čís. 64 knihu na štení, v knize té nálezena složka starého popsaného papíru. Co prohlédnuté téhož byl na přední straně nápis: Popis města Loštic od roku ~~1672~~. 1792 Usnal jsem za vhodné tento popis Loštic ~~nepsat~~ do paměti knihy, podávám jej tak jak byl odepsán z původní listiny.

Popis města Loštic od r. ~~1672~~. 1792

Loštice městečko s farním kostelem a žižovským osídlem 3/4 hodiny od Mohelnice vzdáleno, na řece Třebovce položeno, počítá 327 stavení a 2800 duší. Toto místo má 13 49/64 lánu pole, dílem dobrých dílem prostředních půdy, mezi tím 700 jiter rolí, a okolo 100 jiter luk, okolo 200 jiter lesu, a patří jakožto obvodlostní statek městu Uničovu. Roku 1100 byli Loštice jen ves s několika osídly a chaloupky, pak se více zmáhaly až k poslednu k městečku vyrostlo. V 14 století byli od Tatarů kteří Olomouce oblehli i též Mohelnici vydobyli pohubené. Nedlouho po tom pohubení obyvatele zase si domky stavěli. Tenkráte patřili Loštice pánum z Villenbuka (Villdenburg) k hradu Bůzovskému, kteří se páni z Bůzova mnohokráte i z Loštic nazivali. Loštice byli již tenkráte městys. Beneš z Bůzova měl roku 1353–1366 polovici Loštic, Calonina, Doubravice a Losína, pak měl Ješko z Bůzova 1366 druhou polovici Loštic a Moravičany. Ješko a Cotha (Cata z) synové přeslavného Ješko, měli r. 1367 půl Loštic, Moravičany, Calonín a Doubravice. Cotha prodal se svým synem Racko r. 1384 hrad Bůzov s Lošticemi Markhabetu Jodochovi který též byl císař německý. Roku 1399 přináležel hrad Bůzovský s Lošticemi Jiřímu Poděbradskému z Kunštátu, který později králem českým se stal a vzal potom pány z Cimburku Tovačova, Jana Zajímače z Kunštátu a

Jevišovic do společnosti. V roku 1487 patřili Bítov a Loštice Václavu Kuně z Kunštátu, roku 1489 až 1492 Bočkovi Kuně z Kunštátu. Roku 1499 až 1523 přicházejí páni Hanuš Haugvic z Biskupic, dále od roku 1523 pan Václav Haugvic co páni na Bítově a Lošticích. V roku 1547 až 1560 měli Loštice Prokop Podstatský z Prusinovic. V tomto století byl větší díl obyvatelů z Lošťic luteránské víry a jejich kněz a kazatel byl velmi surovaný a trápený tak že ve veliké nouzi život svůj skončil. V 15 století byli Loštice od Husitů kteří z Rakous do Čech zpátky táhly pohubené. (Listina je v majetku Havelkově umrcí v Lošticích a je to opis z topografie hory od J. J. Schwoye r. 1793-94)

Vznůst a úbytek židů v Lošticích

První zmínka o židech v Lošticích jest roku 1544 když žid Beneš koupil dům za 115 Zl. Roku 1839 bylo židů v Lošticích 414. = v roce 1861 — 531. = v roce 1869 — 279. = v roce 1880 = 280. = v roce 1903 = 112. = v roce 1921. 75 v roce 1925 při volbě do sněmu (národního shromáždění) volilo 38 židů. Všech židů v Lošticích možno v roce 1925 odhadnout na 54. duší, a snad ještě méně.

Dne 9 března prodán byl veřejnou dražbou na radnici pozemek ve výměře 360 m² Leopoldu Ehrlichovi za 7500 Kč. a výlohy s převodem a vyměřováním. Přijde 1 m². asi na 21 Kč — mne to nebývalou.

V tomto roce se vystavěli 4 domky v „Výmolích" pod židovským hřbitovem. Domky ty jsou středem přepažené a tudíž tvoří 8 obytných budov. Domky tyto počínaje od dola (od můstku) vystavěli: I Josef Výmola dělník

číslo domu I. Ant. Zdrahal Dělník č. III Teodor Skácel č. IV Josef Konečný Dělník č. V. Frant Kneifl Dělník č. VI. Josef Funčk Dělník č VII Josef Hňoupek Dělník č. VIII. Frant. Vykydal Dělník.

Na podnět bývalých žáku měšťanských škol v Zošticích oslavila místní školní rada a učitelský sbor 30 výroční zřízení měšťanské školy slavnosti spojenou se

sjezdem bývalých žáků,

žákyň a učitelu těchto škol.

I Dne 27 června 1925 v sále městské střelnice sehrán divadelní kus „Královna zimy". Sehrálo žactvo zdejších škol.

II Dne 28 a 29 června výstava žákovských prací písemných a kreslených, výkresu, pomůcek a památek.

III Dne 29 června o ½10 h. dopoledne, slavnostní schůze na městské střelnici, o 1. h. koncert na náměstí, o 2 h. odchod na střelnici, o 3 h. Královničky, jež předvedly žákyně zdejších škol a pak Koncert.

Na „Skřičkách" při rozcestí k Žadlovicím a v levo k Zechovicím stavil sobě Dům Jan Klimek obchodník máslem, vejci, sýrečky. Dům má číslo

Dne 17 ledna 1926 zavítal do Zoštic bratr Kostislav Stejskal biskup církve československé pro Moravu, Toho dne ráno sloužil mši sv. v Moravičanech, odpoledne měl přednášku v Sokolském klubě v Zošticích, na domě č. 62. Místnost byla návštěvníky

přeplněná. Přednes o významu cvičkové, o její počátcích a j. byl velice pěkný; obecenstvo odcházelo velice spokojeno.

Ceny potravin, paliva, krmiva, obuvi a j. zboží počát. tohoto roku 1926.

		Kor. hal.			Kor. h.
Moučky:					
Moučka pšeničná O	1 kg.	3 30	Salám polský	1 kg	16 00
" " č. 1	"	3 00	Uzenáče (uzeniny)	"	20 00
" " č. 2	"	2 70	Uzenky (párky)	"	22 00
" " č. 3	"	2 00	Husa zabitá	"	16 00
Moučka chlebová	"	2 40	Vepřové sádlo syrové	"	18 00
Krupice	"	3 80	" přepuštěné	"	20 00
Brambory	"	— 80	Sádlo cizozemské, lisované	"	16 00
Maso hovězí přední	"	14 00	Máslo nepřepuštěné	"	18 00
" zadní	"	16 00	" čajové	"	1/8 kg 3 50
Maso vepřové, bůček	"	14 00	Hovězí lůj syrový	1 kg	10 00
" " pečeně	"	16 00	" přepuštěný	"	12 00
Maso telecí	"	14 00	Margarin (umělý tuk ze zvířecích		
" skopové (ovčí)	"	12.00	tuků	1 kg	14 00
Mléko nesbírané	1 litr	1 60	Ceres z rostlinných tuků	"	13 00
Tvaroh	1 kg.	5 00	Rýže italská	"	3 50
Vejce čerstvé	"	1.00	" indická	"	3 00
" vápená	"	— .80	Zelí nakládané	"	1 00
Cukr homolový	1 kg	5.00	Mrkev	"	60
" kostkový	"	5.20	Cibule	"	2 00
Sůl kuchyňská	"	1 50	Švestky sušené	"	6 00
Hrách neloupaný	"	4 00	Jablka	"	4 00
Čočka	"	6 00	Cuvisla švestková	"	6 00
Salám pražský	"	24 00	Káva obilná žitná	"	4 50

Káva slavová	„ 1kg.	4 00	Slovácké plstěné papuče:		Kč h
„ „ zrnková pražená	„ „	36	Spizké (střevíce) od 15ti do	30	00
Cikorie	„ „ „ „	7 50	Vyšší k holeňům od 45 a výše		
Civo obyčejné s hoblinci	1 litr	2 70	Kuřivo:		
Uhlí kamenné černé	„ 100 kg.	33 00	Obyčejný 1 pakliček		— 50
„ „ „ „ hnědé	„ „	22 00	Havilanský „	„	1 30
Dříví k paliva z Lošt. lesa	1 m³	42 00	Knaster jemný	„	1 50
„ „ štípg	„ „	45 00	Balkanský „	„	4 00
„ „ tvrdé z Veřenic s dovozem		55 00	Jemnější dýmkový	„	1.00
Petrolej	„ 1 litr	1 80	Jemný lulkový	„	1.30
Elektřina k vaření	1 kw. hod.	2.70	Šňupavý 1 baliček	„	2 00
Líh k pálení	„ 1 litr	5 00	Doutníky:		
Mýdlo jádrové obyčejné		7 00	Zora	„ „ 1 kus	— 04
Soda kusová	„ „ 1 kg.	1.40	Sport	„ „ „	— 18
Chleb bílý 1. bochník	2 kg.	5 00	Egyptka	„ „	— 30
„ „ černý		4 80	Branka	„ „	— 30
Ryby:			Cigarilos	„ „	— 30
Slanečky	„ „ 1. kus	— 50	Legie	„ „	— 50
Mřenáče	1. kus 1. kč až	2 00	Krátké	„ „	— 50
Rusy	3 kusy 1 až „	2 00	Cortoriko	„ „	— 50
V rosolu ryba	„	1 50	Brasilská	„ „	— 60
Sardynky	1 krabice 4 50 až	5 50	Kuba	„ „	80
Zavináče	„ „	— 80	Vizitka	„ „	1.20
Ryby baltické	„ „	1 50	Terabuka	„ „	1.30
Sardele	„ „ „	— 50	Britanika	„ „	1 30
Obuv kožená:			Havana	„ „	1 80
Spizké šněrovací boty		120.00	Perfektos	„ „	200
pro děti od 50ti kor. a výše			Regalia media		200

Masa:

Řezníci kupují dobytek na živou váhu a platí za 1. kg.
Hovězí od 3 do 7 kč. vepřové od 7 do 9. kč. telecí od 5 do 7 kč.
V jatkách prodávají řezníci maso od počátku roku 1926 o jedné ceně, za 14 kor, 1 kg. hovězí, vepřové a telecí.
Počátkem roku prodávají se selata k chovu 6, 7. kg. těžká, za 150 až 200 kč. za 1. pár.

Velká voda 9. března 1876. O toho roku nebyla vůbec tak velká voda. Za domy u „Vody" za školou přelila se přes celou hráz až k „Trávníku", a hnala po polích k Moravičanům. Zaplavila ce„ly „Trávník." V „Závodí" se voda zdula až k cívařské silnici. Ledy 40–50 cm. silné, tekaly se u stavu na Trávníku dynamitem, Tím bylo odpomoženo že ledy odplavaly rozbité k Moravičanům a voda odpadla.

Mr. Jan Vavrouch přišel do Loštic r. 1882. a villu si vystavěl r. 1907 u velkého mostu, dům má č. 339.

Mr. Jan Dexort vystavěl si Villu na „Lušti" v roce 1902.

Hospodářská škola vystavěna v roce 1904.

V roce 1887. 21 července před večerem, při hrozné bouři padaly kroupy zvící slepičích vajec, mladé stromy v lese, zvláště na "hájku" a stromy v zahradách byly jak osekané. Střechy domu, okna a zdě byly velice poškozené.

Roku 1876 vystavěl Klement Hladiš stavitel v Mor. Ostravě,

rodák Zoštický, ~~předtím~~ (zoratoř) po levé straně kostela. Jmenovaný byv bez zaměstnání jako stavitelský kreslič, padělal 100 zl. bankovky a dával je u něho v domě bydlícímu řezníku Kunovi (náměstí dům č. 11) k vyměnování. Kun vyměnil jen dvě bankovky v Olomouci při nákupu dobytka, byv však při nich přistihnut a zatčen. Kl. Hladiš byl pro padělání odsouzen na 2½ roku žežení na Mírov. Po vyjití z žežení přijal jej k stavebním pracím jistý stavitel v Spor. Ostravě, dal mu dceru za manželku a později mu předal živnost stavitelskou. Mírovská trestnice byla jeho štěstím.

Dne 21 března ustavila se v Zoštících v hostinci p. Al. Tichého č 146 Olomoucká silnice nová strana pod názvem „Fašisté". Účel této strany jest: Býti pravým Čechem, vlastencem, hájit republiku na všech místech, zmenšit počet ministerských křesel, a přebytečných úředníků ve všech úřadech v celé republice, podporovat menšinové kraje, odstraňovat německé úředníky z čistě českých míst, a zmenšovat jejich počet a p.

Z 12 na 13ho května na svátek Nanebevstoupení Páně byla vyloupena trafika tabáková v domě č 124 Marie Žižkové vdovy po padlém vojíně ve světové válce. Bylo četnictvem ihned posláno pro policejního psa do Žabřeha. Po 9 hodině dostavil se četník ze Žabřeha s psem. Bylo nesnadno psu najít stopu ani v uličce, na mostě, a na náměstí stálo ze zvědavosti tolik lidí že sotva se mohlo projít, ač četníci stále vyzývali k rozejití se. Pes očichal místa v trafice a šel přes velký most do střelnické uličky, přes "Loužek" přes

lavku okolo kozelužny k pivovaru a k nově vystavenému
dřevěnému domku proti pivovaru, trafika to invalidy B. Büttnera
Očuchal zem kol trafiky a pak šel po hrázy k elektrárni a odtud
dále přes Lechovice k Hradnici, kde u lesa byly rozházené ote-
py s klestí, ty očuchal a dále nešel.
Před večerem 12 na 13^tho procházel se cizí vojín přijedší vlakem do
Zoštic, po náměstí a ulicích a dotazoval se po jistém Doleže-
lovi kde bydlí, že sním sloužil ve vojště. Vojín ten byl viděn o 11
hodině v noci an se procházel ještě v ulici kde jest trafika.
Četnictvo bylo úředně vyrozuměno že vojín ten jest vojenský
zběch ze slovenska a zloděj prvního řádu. Dopaden byl až
ku konci května v Prostějově při vloupání se do obchodního
krámu. Doznal se že on vykradl trafiku. Té noci byla vy-
kradená trafika v nádražní restauraci v Moravičanech
což se mu také přičítá když šel k vlaku. Rodem jest Slovák.
Trafika jest proti vloupání pojištěná. Škoda se odhaduje
na 2000 kč.

Vzpominka na válku v roce 1866.

Válka tato byla zvaná: Válka němců s němci.
Zoštice ležící při císařské silnici od Olomouce do Čech vedoucí
byly vojskem do války táhnoucí stále zaplavené. Již počátkem kvě-
tna přitáhly dva pluky a zůstaly zde ubytovány až do června. Pluky
byly rumunské. Pluk Coronini a Tranfalgerregm. Počátkem června
až do 23^ho den co den nepřetržitě táhlo vojsko a většina jich zů-
stala vždy jeden den noclehem. A když nestačily domy na ubyto-
vání tedy tábořily buď na polích, neb v „Loužku" a jinde kde bylo mís-
ta. Po dva dny nebylo lze přejít silnici z jedné strany na druhou.
Dne 23 června přijeli do Zoštic tři velitelé armády. Polní maršál
Benedek, jenerál Clam Gallas a jenerál Gablenc. O poledni toho

dne stáli na náměstí před kašnou a vojsko defilovalo. pěchota jízda, dělostřelci, pionýři aj. Ještě téhož dne odjeli velitelé z Loštic. Bylo to pak asi za 12 dní po odchodu posledního vojska a byl to po válce, vojsko se vracelo z Čech zpátky ale v jakém stavu. kabáty, řemeny kdysi bílé byly od blata a bahna zamazané a mokré jak prý přeplavovali u Kráb. Hradce Labe. Přišli bez čepic, bez zbraně a bez tornistry, a to ubohé koňstvo, odřené, ehromé, rány od kulí na hřbetu, nohách a krku, hnis jim vytékal z ran bolno bylo se na ně dívat. Bubeník bubnoval smuteční pochod což bylo velice dojemné. Žid vidouc jich tak zbědované odcházel domu a přinášel bochníky chleba krájel a rozdával hladovícím. Byl to český pluk vlastně zbytek z pluku sotvá 60 mužů. Na to pak následovaly větší tlupy. Konec uzavírala jízda, husaři, kteří hájili ústup. U hřbitova se utábořila silná stráž husarů asi 40 mužů. Jednoho dne po poledni přijeli od Líšnice tři pruští dustojníci a počali na náměstí rekvirovat trafiku, někdo to vyzradil stráži u hřbitova a ta hned strážmistr jménem Pestl (rodák litický) vskočiv s několika vojíny na koně a uháněli cvalem na náměstí. Prušáci uslyševše koňský dupot dva vsedli na koně a uháněli do Hradské ulice, a třetí prušák který se u trafiky zdržel vyjel do domu Vinc. Albrechta (dům Občanské zálohy) a zavřel vrata. Slyšíce prušáky nedohnali, střílelí po nich a však kule jich nezasáhly. Stráž husarů majíc tušení že Prusí jsou již na blízku, ještě tu noc odtáhli a zajatce vzali sebou. Ještě den týden v sobotu přijela pruská jízda, na černých čapkách měli bílé odznak umrlčí hlava (t. zv. Todtenkopfhusaren) ti přijeli v nejčtším tejsku na náměstí s vytasenými šavlemi a projížděli ulice, pátrajíce neměli zde ještě rakouské vojsko, trubači jeli na Lust" a pronásledovali u Křížě. Příští čtvrtek přišla pěchota, a to se mě žasli jaké mají prušáci žaludky. Byl tehdy týden, ženy jak to bylo tehdy zvykem stály o řadě u domu na náměstí s košema

prodávajíce máslo, tvaroh, vejce, kuřata a j.o. Prušáci obstoupli ženy a pobrali jim vše co měly, každý si vzal do ruky kus másla (½ funta) a jedl bez chleba až mu máslo po bradě stékalo, vejce rozbíjeli a vypájeli syrové a ktomu tvaroh, kuřata dávily a brali sebou na byt. Na druhý den pátrali po obchodnících, perníkářích, pekařích, řezníkách, a tu jedli pak játerníce perník, okurky, mléko, vše do hromady. Nebylo tedy divu že takovým nezdravým životem zavlekli k nám choleru. Ku konci července objevil se první případ cholery u civilu, zemřel Ant. Švec na trávníku a druhé úmrtí 6 srpna, moje ses, tra Kateřina 26 r. stará. a pak se cholera den ode dne vzmáhala tak že po dva dny bylo po 7 pohřbech. Umíráčkem se již nezvonilo ani velkými zvony. Číše zemřelo na kolera 121.

Každému nově přicházejícímu transportu prušáku byla obec nucena dá, vat: peníze, oves, seno, chléb, cukr, mouku, chléb, víno, pivo, máslo, vej ce a j. a přípřež.

Co se přihodilo žídu Adolfu Müllerovi (Machálovi).

Když Prusové ještě nebyli v Soštících ale již tábořili u Studené Loučky což bylo patrno viděti z řady ohňů které byli na vrchu za Lišnicí při silnici k Mor. Třebové zapálené, tu Adolf Müller každý den ráno ku čtvrté hodině vyjížděl na osedlaném koni do okolí směrem k Bílsovu ale volil vždy jinou cestu, jednou jel k Obecnovu, po druhé k Balonínu, k Klíčí a j. Lišu to bylo napadné že žid tak časně vstává což u něho není zvykem. A zrovna v ty dny jeli na žebříňáku občané lišničtí a vezli zaj, mutí 3 prušáky do Olomouce. Byli veselí že se jim takový lov povedl. Když s prušáky přijeli za hostinec „Modrou hvězdu" jel proti nim Ad. Müller ze svého obvyklého výletu, Prusové jak jej shlédli počali křičeti: Páš öpijón!! Má koně od našeho ma, jora! Občané lišničtí hned zastavili, skočili s vozu a Mü llera sbrli s koně a jak mazali tak mazali, k těm se při, dali občané loštičtí jdoucí s pole, a bili Müllera že nebyl vůbec k poznání, neboť mu krev z hlavy tekla přes celou tvář.

Tak jej zatahly ku stavení naproti plotu „Modré hvězdy" a na to byl s velkým křikem žíšeň, jeho bratrem a sestrami dopraven domu. Večer jej šel římský farář P. Jan Urban do domu navštíviti, což velice lid na náměstí stojící rozhořčilo, a když pak farář odtud vyšel bylo mu spíláno prašivých žídů, zmrdavu a p. Do rána byla okna ve fáře se strany kostelní rozbitá.

August. Majer a Jan Pudil (štětina) byli pro přepadení a ublížení na těle zatknuti a uvěznění, a vyšetřování nemělo konce. Na Šulleru nenašli vinu, protože nebylo svědků an pruští vojáci byli možno již doma. Lišničtí občané se s vezoucí pruš áky zastavili o Měníku v hostinci u silnice „U třech kohoutů" tam (ryj) se pořádně namazali tak že jim dvá vojáci v Třešíně „nad Mladčí s vozu utekli do lesa.

V podzimu jel císař František I. do Čech přehlédnout bojiště zastavil se o Olomouci, a tu ženy těchto mužů byly přípuš„těny k audienci. Vězni byli pak za krátký čas puštění na svobodu.

Po válce byla v časopisech uveřejněná statist. padlých ve válce.

Rakušanů padlo:			Prusů padlo:		
U Podola 26/6 — 30 dust.	. 588 mužů.		26/6 12 dust.	. . 118 mužů.	
„ Náchoda 27/6 — 227 „	„ 4520 „		„ 27/6 62 „	„ 1060 „	
„ Trutnova 27/6 — 183 „	„ 4231 „		„ 27/6 56 „	„ 1282 „	
„ Č. Skalice 28/6 — 190 „	„ 4083 „		„ 28/6 26 „	„ 1303 „	
„ Rubínova 28/6 — 56 „	„ 2882 „		„ 28/6 28 „	„ 691 „	
„ Jičína 29/6 — 133 „	„ 2883 „		„ 29/6 71 „	„ 1485 „	
„ Kr. Hradce 3/7 — 1111 „	„ 28822 „		„ 3/7 360 „	„ 8812	
	1930	48001	615	14751	
		1930		615	
		49931		15366	

Rakousko válku prohrálo. Prusům pomohly rychlopalné pušky.

„Jehlovky“ a přesila lidu, an Rakousko vedlo válku s Italií.

Počátkem června rozpoutaly se bouře s průtrží mračen, krupobitím a cyklóny nejen v naší republice, ale správy časopisu hlásí pohromy z celého světa. I náš kraj byl postižen. Dne 14. na 15. června byla průtrž mračen u M. Třebové a Ševička. Telegram z Ševička hlásil by město očekávalo velkou vodu. Dne 15 června počala voda stoupat, lavky u „Villy“ Ostrov, v loužku, a na „Trávníku“ voda sebrala. Byla právě senosečí a tu jsou kupky sena z mýžin až od Kvánové Lhoty až k Moravičanum odplavené, voda v řece byla hustá smíšená s trávou. Dne 15. voda o 1. hod. po poledni stoupla na 170 ctm. nad normál, dle vodoměru u velkého mostu. O ½3. hod. stoupla na 190 ctm. o 3½ hod. na 200 ctm. n. norm. o ½4 hod. na 220 ctm. O 6 hod. večer počala voda pomalu klesat tak že dne 16/6 klesla na 78 ctm. nad norm. Domy blíže řeky stojící a nové domy za „Mlíčkou“ k Svámníku měli vodu ve sklepách.

Mikádo. Vroce 1925 objevila se nová móda. Po příkladu velkých měst, nechali rodiče svým děvenkám ostříhat copy (vrkoče) tak na krátce jako u hochů. Toto ostříhání vlasu se tak ujalo že podlehly té novotě v roce 1926 nejen dospělé slečny ale i paní vdané. Při sletu sokolském v Praze dne 6 června viděl jsem dvě šedivé stařenky s ostříhanými vlasy. Toto ostříhání vlasů má název „Mikádo.“ Holí, čím se zlepšil příjem, an dámy které mají Mikádo jsou nuceny si dát oholit v týle každý týden neb ztrácí ony krk. Dívky které mají bohatý dlouhý vlas, ty si ostříhat nedaly. Na venkově mimo malých děvčat se u dospělých novota ta nerozšířila.

Od střelnice za zahrádou kamaráe Špičky staví se čtyři domky patři. ci: Rudolfu Mazalové č... Fran. Navrátilovi č 385 Ant. Volkovi č. 386 a Fran. Dycovi č. 388.

Medardova kapě čtyřicet dní kape. Lišili na Medarda 8 června, prší 40 dní, a pešilo na Marii navštívení 2/7, prší znovu 40 dní. Toto přísloví se vyplnilo, pršelo na Medarda i na Marii. Byly to letos smutné žně, obilí povečené anebo v mandelích bylo veskrz promoklé. Lid nevěda si rady počal sušit vlh, ké obilí do stodol, tím se stalo že uložené obilí ve stodolách se pařilo a klíčilo, a rostlo více než na poli. Trimlá, ení museli pak snopy od sebe tahat jak bily srostlé, ti kteří nechali obilí na poli byli o tom lépe.

V roce 1926 bylo v Lošticích dešť. srážek: V lednu 7 v únoru 12 v březnu 17 v dubnu 11 v květnu 19 v červnu 25 v červenci 26 v srpnu 13 v září 6 v říjnu 14 v listopadu 16 v prosinci 12 během 178 srážek.

V 20 na 21 srpna 1926 byla vykradená trafika Anny Kavafiatové vdovy po invalidu. Vykradené byly doutníky, peníze a j. Trafika se nalezá při olomoucké silnici vedle sochy Kříže. Vykradeno by, lo zboží asi za dva tisíce, bylo však pojištěno.

Roku 1926 ustaven na popud vrchního revidenta pošt. Martina Hynšta v Lošticích výherní spolek „Spořilov".

Ustavující výbor spolku zaslal zemské správě politic, ké v Brně, dne 28. února 1926 stanovy ku schválení.

Stanovy byly výnosem ze dne 1. dubna 1926, č. 37765 a dodatkem ze dne 1. října 1926 č. 110.077 schváleny.

Členský podíl činil 10 kč. Člen spolku mohl míti nejvíce 2 podíly. Spolek zřízen byl na dobu 10 roků.

Členů bylo 100 se 150 podíly. Spořilov zakoupil jedině státní stavební losy. Během doby někteří členové vystoupili, takže koncem roku 1932 bylo již jen 80 členů se 121 podíly. Losů bylo dne 31 prosince 1932 za 70.788 Kč.

Tkadlík

Doplněk ku stránce 10.

Roku 1881 zemřel lékař Bruckmann žid, který byl zároveň městským lékařem, požívaje takto fixum od obce.

Naši representanti sepsali protokol, v němž udávají, aby se místo městského lékaře vypsalo v Neue Freie Presse s podmínkou, že jenom doktor medicíny křesťan a nikoliv žid o místo se může ucházeti, jiný že přijat nebude. Konkurs byl vypsán do konce ledna 1882.

Mezitím ale usadil se u nás, aniž by čekal na vypršení konkursu, rodák Moravský a horlivý našinec M.U.Dr. Vavrouch, lékař rodák z Bedihošť u Prostějova a hned započal nadějnou praxi.

Po vypsání konkursu chtěli jedni míti lékařem Klinga zas žida, který nebyl vůbec doktorem medicíny a nepřál si Dra Vavrouch, ale my Čechové vážíme si Dra Vavrouch a přejeme mu zdaru na dráze lékařské.

Dr. Vavrouch jako dovedný mladý lékař, zjednal si všeobecnou sympatii i u německé strany a proto mnozí renegáti nevystupovali tak příkře, k vůli Dru Vavrouchovi proti české straně.

Roku 1885 byl učiněn s Němci kompromis pro volby do obecního zastupitelstva a byl v II. volebním sboru zvolen Dr. Vavrouch 39 hlasy.

Tehdá v Lošticích žilo 1700 čechů, přes 900 němců a 280 židů.

Při těchto volbách bylo zvoleno kompromisem (Němců 16, Čechů 8). Nový výbor zvolil svým starostou Adolfa Fialu, poštmistra.

Zkušenosti nabyté při těchto volbách ukvrdily české vůdce v tom, že vítězství ne kompromisem, nýbrž jen rozhodným, dobře připraveným bojem dá se docíci. Proto nesložili ruce v klín, a potichu připravovali se k volbám novým.

Dne 6 září 1888 bylo bubnem oznámeno, že volební listiny jsou k nahlédnutí a t.d.

Dne 7 listopadu 1888 podána stížnost z české strany okres. hejtmanství že už v květnu 1888 vypršela doba úřadování obecního výboru a že teprve 4/9 1888 bylo vyhlášeno vyložení volicích listin.

Na to starosta Adolf Fiala oznámil přípisem ze dne 17/11 1888 že volby jsou vypsány na 14 a 15 prosince 1888.

Čím více blížila se doba voleb, tím ruměnější bylo v Lošticích.

Volební výbor pracoval do únavy dnem i nocí, vypracoval přesný plán volebního postupu, rozdělen úlohy pro každého a t. d.

Vše nasvědčovalo tomu, že se blíží rozhodný okamžik. Nadeje v dobrý výsledek, dodávalo všem veselé mysli a odvahy.

Dr Vavrouch byl znamenitým organisátorem, rozdělil Lošťice na desátky, přidělil každému důvěrníku takový desátek a tam mu bylo pracovati a agitovati.

Volba konána 14. a 15. prosince 1888.

Zvoleno bylo celkem 21 českých členů a jen 3 Němci.

Když zpráva tato byla sdělena obecenstvu, propuklo toto v nadšení, jež nelze dnes popsati. Lidé se objímali a slzy radosti vyhrkly z očí mladým i starým ženám, i mužům.

Strana národní výlučně jsouc z organisována pp. Rudolfem Schönhofferem a Dem Vavrouchem porazila nepřítele morálně i fysicky. Proti volbám podány byly dne 21/12 1888 námitky z německé strany, které byly zamítnuty.

Dne 28/8 1889 konala se volba obecního představenstva a starostou zvolen p. Rudolf Schönhoffer, obchodník, kandidát strany národní a který složil slib 6/9 1889. Radost nad zdarem voleb byla veliká. Lošťice slavily národní svátek. Hudba procházela městem a čeští občané zajásali nad svým vítězstvím.

Dr Vavrouch byl činovníkem ve spolcích občanské besedy, jednoty divadel. ochotníků, místního odboru ústřední Matice školské, českého hospodářského spolku, první rolnické sladovny a pivovaru, českého sboru dobrovol. hasičů v Lošticích a t. d.

Byl od roku 1885 až do r. 1911 městským lékařem v Lošticích.

Zemřel 19/3 1911 po těžké dlouhé chorobě v 56. roce věku svého.

Ze 17. na 18. září byla vykradena trafika při Kelarové, pojištěna nebyla. Aby pol. pes nevalel stopu byla vlažba u vnitř trafiky a venku posypaná šňupacím tabákem. Vykradeno zboží asi za 1200 kor. Zboží nebylo pojištěno.

Dne 10 října o neděli ráno byly svěcené dva nové zvony, poledník a klekání. Po poledni toho dne byly taženy na věž a večer pak po vytažení bylo všemy zvony vyzváněno. Jsou to nahražené zvony za ony které byly ve válce světové dané na lití děl na vraždění lidu. Klekání zvon dal ulit za své peníze Josef Majer měštan č. 116 v Soš. ticích. Ulití toho zvonu stálo jej 12000 kor. Veškeré vydání ulití zvonu, doprava, vytažení zvonu na věž a t. d. stálo 30.000 kč. Zvuk těchto nových zvonů není k porovnání se zvuky starých zvonů, které měli zvuk silnější a jasnější.

28 říjen, památný den vybojované svobody byl v roce 1926 zvláště oslaven. Radnice byla v průčelí sta žárovkami ověnčená. Na hoře pod hodinovým ciferníkem byl velkými cifry letopočet 1918 ze žárovek utvořen, a pod tím podobizna prezidenta rovněž hustě žárovkami ověnčená, což se velice pěkně vyjímalo. K ½7 hod. večer kapela hudební Jana Červinky hrála před radnicí, a nepřehledná řada mládeže čekala s lampiony na povel k pochodu s hudbou po městě. O 7. hod průvod se hnul a šel ulicemi. Posledně vyšel s hradské ulice stavil se u radnice kde byla zahrána národní hymna a průvod čítající asi 1000 osob se rozešel. K průvodu na náměstí připojil se nově zřízený spolek „Vysloužilců“ praporem. Příští den 28 října byl svátek, obchody byly celý den zavřené, o 1. hod. odpol. byl na náměstí promenádní koncert, obecenstvo se na náměstí procházelo a pak o 2. hod. byla přednáška. Večer pak na ostřelnici

schrán divad. odborem sokola kus. „Zlatý Jiří". Tím byl 28ý říjen 1926 zakončen. Počasí bylo dosti příjemné, slunečno, bez, větří.

Za mlíčkou k tramníku jsou vystavené v roce 1926 opět 3 nové domy patřící: I. Kubíček Edvard nadučitel ve výsl. č. 381 (369). II. Kubíček Josef učitel č. 369. III. Smékal Edm. učitel č. 390..

Na Olomoucké silnici k Čalounu vystaven nový domek patřící Bohumilovi Krejčíři, kolářu číslo d...

V tomto roce vystaven byl nový hřbitov po levé straně k Moravičanum. Hřbitov ten nechal vystavět kostelní konkurenční výbor proti povolení obecního ~~obecního~~ výboru, který podal proti této stavbě hřbitova rekurs. Nutno vyčkati s popisem až rekurs bude vyřízen. Dne 14. listopadu byla polovice hřbitova svěcená, druhá nesvěcená polovice bude přidělená ostatním církvím.

Ku konci provincie zasílá rada starších církve československé po členech této církve, listiny s výzvou kdoby chtěl upsat jistý obnos na stavbu kostela „Husova sbor."

Zapomenutý umělec – rodák loštický.

Málokdo z loštických lidí ví co o svém umělci jenž před 38 lety zemřel. Byl to můj bratranec Josef Kessler (tak je zapsán v matrice loštické) malíř obrazu. Josef Kessler historický malíř (tak se podepisoval) z Loštic z domu č. 235, kde se narodil 30. ledna 1825, v domě č. 183 jako syn krejčího Josefa Kessler a jeho manželky Johanny z rodu Filipa Martince.

Josef Kessler učil se malířství pokoju a pozlacovačství v Prostějově. Všech letech kdo věnoval se malířství pokojů, pozlacovačství, byl nucen zaláčet na venkově se věnovat ještě jiným odvětvím, a to; natěračství, obrazy, a j. proto že jedno odvětví v těch letech by nebylo mistra uživilo. Po vyučení odebral se na zkušenou do Vídně; to mohlo být v letech 1850, neli dříve, načež tam trvale zustal. Jeho pán (mistr) u kterého byl, stýkal se bezpochyby s tehdejšími umělci vídeňskými jako byli: vě, hlasný malíř Führich, Kupelwieser a j. Dle všeho byl to ~~jistě~~ profesor Kupelwieser, který požádal pána Josefa, by mu propujčil učně neb pomocníka na nějaký čas ku tření barev v oleji, přípravky to k malování obrazů, a k u, mývání, a tmelení trhlin na starých obrazech z obrazárny které v ten čas obdržel profesor Kupelwieser k opravě. K tomu byl doporučen Josef Kessler. Zajisté byl Josef při, činlivý a chápavý, tak že práci k uspokojení pánova pro, vádět. Pán jeho vida chápavost jeho a že má Josef vlohy pro malířství obrazu, vymohl mu bezplatný vstup do

malířské akademie Akademii tuto navštěvoval, když měl více prázdné chvíle, jinak byl na dále zaměstnán u výše jmenovaného a tím stal se jeho učněm. Jak dlou ho u něj byl není mi známo.

V letech asi 1860=68 byl návštěvou v Soušicích a vypravoval že namaloval malý obrázek sv. Alžběty do knížek modlitebních J. V. císařovně Alžbětě, za to byo obdarován 10 dukáty.

V těch letech obdržel od J. V. císaře stipendium na cestování za při činou vzdokonalení se, byl ve světě dva roky. První cesta jej vedla do Říma, Milana, Benátek, Florencie, Madridu, Petrohradu, Moskvy Mnichova, Vídně a Prahy. Vypravoval mi o svém pobytu v Římě kde se delší čas zdržel, a jak byl překvapen když se tam sešel s Václavem Levým sochařem velkým prý to umělcem který tam měl krásné práce vystavené a divil se tomu že tento umělec mlu vil stále český a že se nestyděl za svůj jazyk. Tím asi myslel Josef Kessler naličen, kde se o těch letech mluvilo český jen v kuchyních. Dále byl překvapen, když v museu Římském viděl vyloženou českou knihu několik set let starou s velice krásnými obrazy. Poslední jeho stanice Praha učinila na něj dojem tou měrou že co do krásy, uměleckých pa máteka a pod. vřadil ji za čtvrté město v Evropě. Vrátiv se do Vídně, navštěvoval pak výhradně hostince kde byly vyložené české časopisy, v psaní se cvičil a sledoval pilně denní události našeho českého národa. V roce 1876 jsem mno

musel objednat učebnici ruského jazyka, kde pak jsme si dopisovali ruštinou.

Po svém příchodu z cest stal se samostatným a brzi upoutal na sebe pozornost církevních hodnostářů a i šlechty.

Od roku 1870 do r. 1882 byl zahrnut malbou obrazů, že mu jak mi psal, málo zbývá času pro mnoho práce ku psaní dopisů. Obrazy maloval většinou oltářní, nejvíce do Ukr, obraz sv. Rodiny maloval též do Nazareta. Některé obrazy dal ofotografovati, z

kterých mně vždy je, den obrázek zaslal; mám jich dosud asi dvacet kusů. Při svém pobytu v Dožicích v letech asi 1862 až 1865 maloval obrazy pro svého strýce Jana Martince, sv. Jana Evang. a obraz Panny Marie. Při malování tohoto obrazu stalo se něco co snad každý malíře obrazu potkalo. Netřeba připomínat že při malová-ní měl vždy dosti nezvaných návštěv od tetiček a kmotřiček které se zvědavo-ti se přišly podívat na Josefa co se ve světě naučil. Právě dohotovil tvář Panny Marie která se mu, jak jsem slyšel velice pěkně zdařila, každý kdo ji viděl užasl, byla prý jako živá. Když viděly tetičky obstoupily obraz a obdivovaly jedna přes druhou. Tetička Špičková blíží se k obrazu se slovy: „Ach toto je milá tvářič-ka a než se opodál stojící Josef nadál, vtiskla Bohorodičce

vždy políbek na její ústa, a hned druhý na tvář. Josef sic se přiskočil a tetičku odtrhl od obrazu, bylo však již pozdě ústa P. Marie byla otisknutá na tváři, a ostatní barva zustala na rtech tetičky. Mistr zustal jak zkamenělý, vida jeho umělé dílo zkaženo. Tetičky se jedna po druhé vytratile z ateliru a mistr pak tvář opravil; byla prý zase tak pěkná jako dřív. Později maloval podobiznu své matky, která jest velice zdařilá, za kterou mu jistý šlechtic nabízel značný obnos. Dále maloval dva obrazy pro zemř. Libora Poliška měšťana, které po smrti dotyčného koupil Josef Schön, kůfíř č. 15. Roce 1887 vymaloval oltářní obraz pro kostel v Paloníně.

Josef Kessler zemřel 6 prosince 1888. Syn jeho † Frant. Zhánělí měl od něho několik pěkných originálu, které dle přání nebožtíkova mají zustat majetkem obce Zošické. Zatím ale na Fr. Zhánělové vyloudil obrazy ty Jan Keslar farář v Zosíně a Šumperka. Kol. Zdeněk

Až dosud záznamy kronikáře Vojtecha Bubeníka.

Vedením pamětní knihy pověřen Karel Pýšný, oukrýř v Zoštících.

Záznamy kronikáře K. Pýšného od 15/III. 1927.

Převzal jsem po p. Vojtěchu Bubeníkovi vedení této pamětní knihy a pokládám za svoji povinnost zmíniti se o svém předchůdci.

Vojtěch Bubeník činil sobě již dlouho před vedením této knihy zápisky o událostech, týkajících se města Loštice, a obecně Lošticka.

Nejvíce materiálu nasbíral o době válečné od r. 1914 – 1918.

Záznamy tyto měl napsány na přebalcích papíru a původně měl v úmyslu zavésti pamětní knihu pro společenstvo svobodných a koncessovaných živností v Lošticích, jehož tajemníkem byl.

A také tuto knihu začal vésti.

Byl to pan JUDr. Richard Fišer starosta města Olomouce, který dozvěděv se, že Vojtěch Bubeník již pamětí upozornil na to, aby záznamy jeho šly do pamětní knihy.

A tak vedl milý Vojtěch Bubeník dvě knihy pamětní, tuto, náležející městu, a druhou pro společenstvo svobodných a koncessov. živností v Lošticích.

Obě knihy vedl až do 13. března 1927.

Jako jednatel zúčastnil se ještě poslední 13. března

r. 1927.

výborové schůze, z které o 5. hod. odpol. šel
domů. Ve 12. hod. v noci zemřel.
Byl 77. roků starý.
Rád se chlubíval tím, že je tak stár jako
první president T. G. Masaryk, kterého měl
až dětinně rád.
Byl to člověk dobrý, který život svůj zasvětil
práci pro své bližní. Když nebyl právě zaměstnán,
jinak jej nikdo neviděl, jak očisti, nebo pséti.

Buďiž čest jeho památce!

Kronikář V. Dyšný.
nar. 1884.

r. 1927.

Rozpuštění obecního zastupitelstva.

Ježto v důsledku resignace více jak polovice členů obecního zastupitelstva v Lošticích stal se tento sbor neschopný k usnášení, rozpustila zemská správa politická výnosem ze dne 19/V. 1927 obecní zastupitelstvo v Lošticích na základě § 107 morav. obec. řádu.

Vládním komisařem jmenován byl

Dr. Jaroslav Landa, lékař v Lošticích.

V létě jaře 1927 započato s dlážděním na náměstí a sice jízdní dráha od p. Šlíčky až k silnici. Dále bylo předlážděno prostranství mezi silnicí a domy až k p. Fišrovi.

Započato s dlažbou silnice a chodníků od Poupalů, až k příční ulici a Levinkovým

cfové stavby

V Hradské ulici započato se stavbou domu „Litovelská pivnice" náležející spolku „Lidový dům."

Provedena kolaudace nového hřbitova a starý hřbitov úředně uzavřen.

Obecní volby r. r. 1927.

Dne 15. května 1927 odbývaly se obecní volby.
K volbám postaveno 6 volebních skupin kandidátky.

1. Čsl. „Národní demokracie."
2. Čsl. „Živnostensko-obchodní strana středostavovská"
3. Čsl. „Republikánská strana
4. Čsl. „Lidová strana
5. Čsl. „Sociálně-demokratická strana.
6. „Národní kandidátka (čl. O. F.)

Při volbách získali:
1. 216 hlasů, 2. 161 hlas, 3. 99 hlasů, 4. 447 hlasů,
5. 372 hlasy, 6. 148 hlasů

Rozdělení mandátů dle volebního čísla 46.
1. 5 mandátů, 2. 3 mandáty, 3. 2 mandáty, 4. 9 mandatů,
5. 8 mandatů 6. 3 mandáty.

Členové zastupitelstva:

kand. č. I. Nesvadbík František, řed. měšť. školy.

č. 1.
I. Kynšt Martin, rolník, poštmistr.
II. Nejezchleba František, zedník.
III. Stejskal Adolf, zahradník
IV. Drlík Josef, soukromník.

č. 2.
1. Pšenička Karel, cukrář.
2. Trnka František, kominík.
3. Kumpelík Josef, pekař.

č. 3.
1. Beneš Josef, rolník
2. Fišer Ctěněk, rolník.

č. 4.
1. Skácel Bohumil, farář
2. Kunc Bohumil, obchodník.
3. Bílníček Fabian, rolník
4. Jevický Karel, živnostník.
5. Švec Edmund, hostinský.
6. Jelich Antonín, obchodník.
7. Šťovíc Alois, rolník.
8. Rosulek Jan, rolník
9. Kacar Tomáš, mlynář.

č. 5.
1. Veselý Josef, obuvník
2. Kriegel Josef, žel. zaměstnanec.
3. Doležel Rajmund, dílovedoucí.
4. Steiger Antonín, účetel.
5. Podlíček Ludvík, dělník.
6. Oráček Ludvík, svršeař.
7. Zdráhal Josef, dělník.
8. Vařeka Eduard, zedník.

č. 6.
1. Lauda Jaroslav, lékař
2. Kacar Karel, maj. pily.
3. Frömel Antonín, obuvník.

V době po volbě městst. zastupitelstva a vyčkávání oficielního sdělení výsledku voleb zástupcům lidové strany, postižen vládní komisař p. Fr. Jan. Lauda politováníhodným neštěstím (Jakým?)

Rekurs.

Proti členům strany lidové, kteří resignovavše na členství obec. zastupitelstva, resp. obec. radních, byli opětně stranou lidovou voleni, podán byl k zemské správě politické stranou: živnostenskou, agrární, národ. demokratickou rekurs.

Zemská správa politická vyřídila rekurs pro podatele příznivě a členové lidové strany: P. Kuno Bohumil, Brtníček Fabián, Jerlich Antonín, Švanc Aloiš, Rosulek Jan, Kácar Tomáš, Linhart František, Kühn Karel, Drkoš Richard, Chlolík Jan zbaveni po 2 (dvě) období z volitelnosti.

Na místo nich, nastoupili pořadím na kand. listině postupně navržení členové, tak že členové strany lidové v obecním zastupitelstvu jsou:

1. P. Antonín Pekeel, farář.
2. Jeřicky Karel, rukavičkář
3. Švec Edmund, kostinský
4. Reif František, rolník
5. Kolb Dominik, rolník
6. Vochička Josef, stolář
7. Špička Antonín, kamnář
8. Mikoláš Rudolf, krejčí
9. Čejezoh Leba Karel, zedník.

Volba starosty, náměstků a rady.

Dne 8 května 1927 odbývána v městské úřadovně za přítomnosti komisaře p. Kadlece volba starosty, náměstků a rady.

Obdrželi hlasů:

Šišer Čeněk, rolník 17 hlasů
Jaroslav Jaroslav, lékař 12 "
1 lístek prázdný.

Starostou zvolen Šišer Čeněk.

Při volbě I. náměstka obdrželi:

Karel Pýšný, cukrář 13.-- hlasů
Antonín Škácel, farář 12.-- hlasů

Jelikož nedocíleno nadpoloviční většiny, přikročeno k užší volbě, při níž obdržel:

Karel Pýšný 14.-- hlasů
Antonín Škácel 12 hlasů

I. náměstkem zvolen tudíž K. Pýšný

Při volbě II. náměstka obdrželi:

Antonín Reiger učitel 12.-- hlasů
Antonín Škácel farář 9.--

Přikročeno rovněž k užší volbě, při níž obdržel

Antonín Reiger 14.-- hlasů
Antonín Škácel 12.-- hlasů

II. náměstkem zvolen Antonín Reiger.

Městská rada:

Za čsl. ~~soc.~~ národní demokracii:

p. Steiger Antonín 1. náms.
" Kriegl Josef

Za čsl. národní demokracii:

p. Kynšt Martin
" Dolík Matěj

Za čsl. stranu lidovou:

p. Foec Edmund,
" Jevický Karel
" Pšička Antonín

Za národní kandidátku

p. MUDr. Jaroslav Jacula.

I. pracovní schůze městské rady dne 30. září 1927.
I. pracovní schůze obec. zastupitelstva dne 24. září 1927.

Jednání ve schůzích městské rady i obec. zastupitelstva jsou klidná a svorná, což je důkazem, že obyvatelé jsou syti dlouhotrvajících rozbrojů a uznávají že jen ve svornosti a spolupráci obou je možno pracovat pro dobro našeho města.

Dne 5. října 1927 neštastnou náhodou postřelen byl p. strážmistr E. Tišer do oka.
Jest nucen odebrati se na léčení do Karlovské zimní nemocnice.

Jednáním obecních záležitostí pověřen
I. náměstek K. Pýšový

První výroční trh v Ložticích.

Vhodné činitele rozhájili úspěšnou akci ku zavedení výročních trhů v Ložticích.

Ač skrovnými, aby zbytečně se nenamáhali nechali se odstrašit četnějšími nedostatky, dbírali že nezchátrá-li se věc jednou i dvakrát musí se přece zdařit, jest-li je dobré pevné vůle.

Dne 2. listopadu 1927. odbývány po více jak 20ti leté přestávce výroční trhy.

Zúčastnící tvrdí, že ani v době velkých trhů (a jsou zde staří občané jako p. Píšek, p. Fiedler a t. d.) nepamatují takového trhu výročního.

Ač náměstí je velké, bylo přeplněné hlavně obecenstvem.

Prodavačci si libovali, jak dobře prodali.

Ceny potravin a různého zboží v r. 1927.

1 l mléka Kč. 1·60, másla průměr 25 Kč. 1 kg.
1 kg vepřového masa 16 Kč, hovězího 14 Kč.
1 kg vajíce 9–10 Kč. 1 vejce průměr 1 Kč.
1 kg sádla vepřového 16–18 Kč, škvařeného 20–22 Kč.

Veřejná lékárna v Lošticích.

Dne 24. června 1882 požádal zdejší rodák Pius Kessler, zemskou zdravotní radu v Brně, o zřízení veřejné lékárny v Lošticích, ale byl výnosem c. k. místodržitelství v Brně, ze dne 25. ledna 1883, č. 22858, zamítnut s odůvodněním, že zemská zdravotní rada nesouhlasí.

Dne 6 prosince 1895 zažádala obecní rada c. k. místodržitelství v Brně znovu o zřízení veřejné lékárny, ale byla zase zamítnuta, proto že prý lékárny není třeba a že je pochybnost zda li by se udržela; ale kdyby se zjistilo, že lékárna, pordeji by vyhovovala, má se znovu zažádati.

Proti tomuto zamítnutí bylo, dne 29. ledna 1897, podáno odvolání přímo ministerstvu vnitra a přiložena žádost zdravotní rady v Moravičanech, ze dne 9. srpna 1896, v níž se praví, že lékárna v Lošticích je velmi potřebná protože poštovní spojení, 3 x denně s Mohelnicí je kousěno a převedeno, 4 x denně, do Moravičan.

C. k. ministerstvo vnitra žádosti vyhovělo a proto byl výnosem c. k. místodržitelství v Brně ze dne 3. ledna 1898 č. 41037 vypsán konkurs na otevření veřejné lékárny v Lošticích.

Lékárníkem stal se Mr. Ferdinand Friedl z Uh. Hradiště.

Tento ještě před vypuknutím světové války, v roce 1914, lékárnu prodal Mr. Františku Hnilicovi, který ale za války účastnil se činně služby vojenské a proto mu p. Friedl lékárnu vedl až do převratu 1918.

Dne 1. července 1930 koupil Mr. Frant. Hnilica, lékárnu v Radotíně u Prahy a zdejší lékárnu prodal Mr. Karlu Voborskému ml., který jest, až dosud dnešního dne, jejím majitelem.

Spis o vyloučení JUDr. Jaroslava Landy
a zbavení mandátu.

Obec Fašistická pro různé názory vyloučila
Dra J. Landu ze strany.
Chtěli tím docíliti, aby zbaven byl mandátu
za „Národní kandidátku, za kterou byl kandidován.
Věmělo tak K. Pšený nepropustil Dra J. Landu,
jelikož kandidován byl za „obč. kandidátku" a
ne stranou, která jej vyloučila (čl. 9.)

Okresní správa politická uznávajíc to samé
stanovisko nepřistoupila též na zbavení mandátu.
Na podaný rekurs k zemské správě politické
v Brně potvrzen výrok okr. správy pol. v Žábřeze.
a čl. DR J. Landa zůstává členem zastupitelstva.

Plesketný odkaz:

V Lošticích 7/1 1928 zemřel občan p. František
Kaudelka, oblacholetý bývalý člen rady, resp. zastu-
pitelstva
Ve své závěti odkazuje celé své jmění obci Lošti
na zbudování „chudobince.

Dne 16. února 1928 zemřel Josef Šova stavitel v Pošticích. Jemrčký byl 18 roků poštickým starostou

Poprvé zvolen byl starostou 28/3. 1908 a úřad ten zastával až do:

Poslední 2 období bylo mu svésti velké půtkoři od různých lidí, kteří po úřadě starosty bažili a snažili se Josefu Šovovi úřadování všelijak ztrpčiti, chtíce jej donutiti aby se úřadu starosty vzdal. Však Jos. Šova byl přátelé svými vřelými žádosti aby byl neochvějným, ale konečně nemoc přinutila jej že úřad starosty složil

Ctěn výborně své práce byl zpopelněn, neboť je ani po smrti odpočívati v místě, kde tolik bylo jemu trpěti.

Velice dojemný okamžik byl, když hřbitovní průvod stanul před radnicí poštickou, kde se rozloučil se zemřelým Dr. Rich. Fišer.

Josef Šova byl povahy přímé. Pro tuto vlastnost získával sobě vřelý více a více přátel, čehož nejlepším dokladem byla impozantní účast při jeho pohřbu.

Za světové války jako starosta ujímal se více malých zemědělců a živnostníků, obzvláště při rekvisicích, dílčí. Bylo jemu proto velmi často úřady (v Brně) pohrožena.

Jesuitská reforma.

Pokusy o získání celého polesí panství Bouzova i s hradem.

V jaru r. 1925 přinesl radoslav bošilecký Fr. Koukal podpul. audit. z Olomouce zprávu, že polesí panství bouzovského státem převedeno nebude (příčina hrad) a že by bylo by záhodno pokusiti se aby město Bošilec zařídilo o převod celého polesí.

Jednáno o věci v radě a usneseno podniknouti vše možné aby důležitý ten projekt došel uskutečnění.

Navázány ihned styky s vlivnými osobami, poslaneckými klubu, členy zemského výboru a podniknuty zdvořilé kroky k osobám od nichž dalo se očekávat že by nám mohli prospěti.

Vedení snahou informovat občanstvo o důležitosti a hospodářském významu pro naše město usnesli přečtení ustanovení veřejnou schůzi na „Střelnici" Tím se věc dostala do veřejnosti a novému městu vyrostání konkurent „Svaz obcí" z okolí Bouzova. Vzdána chyba a postupováno od té doby opatrněji. Věc se daří. Dochází zprávy že záležitost hýbní se v náš prospěch.

Velkých zásluh získává si bom podpul. Fr. Koukal který osobními intervencemi u pozemk. úřadu a vlivných osobností záležitost vydatně podporuje.

90

Druhý výročí hh v Poštičích

oslavovaný v březnu 1928 byl navštíven velkým počtem hasičů.
Finančně byl však slabší než předcházející, příčinou byla dlouhotrvající zima, následkem které veškeré práce se zpozdili, nastal nedostatek peněz.

Velká zima: Dne 16. března 1928 je 11 stupňů pod nulou.
Z jara r. 1928 a sice dne 10/III. vypukl v marovičanské ulici u pí Kučerové v 9 hod. večer. Zajímavé je že přesně tím jedním jediným 10 rokyů v Poštičích nehořelo.

Lesní požár.

Před „Hlavackrabkou" neopatrnosti obecního zaměstnance Straky vyhořel velký komplex mladého lesa. Škoda činí přes 3.000 Kč. Škoda je tím větší poněvadž na mnoha místech vysazováním stromků pro kamenitou půdu spojena byla se značným nákladem, neb z vysázených stromků ujalo se jich velmi malé procento, ostatní uschly.

Za nedlouho zase neopatrností pracujících lidí v lese u okresní silnice vyhořel značný kus lesa.

Proto vydala místní rada přísný zákaz kouření v lese.

Pokus vyloupení záložny.

Do lidové záložny vnikli do chodby lupiči a zamýšleli v noci vyloupiti pokladnu.
Vaňkovou, v domě bydlící paní Peterková vyšla na chodbu a lupiče vyplašila.
Četnictvo vrchní strážmistr p. Vaverka s občany Appelem Rud. a Seidlem Jakub. ještě týž večer v chodbě na cestě k nádraží moravičanskému u „Pohlovy" zatkli tyto muže, v nichž zjištěni pachatelé.

Pozdní sníh.

Dne 11. května 1928 napadlo množství sněhu, který vůbec až do druhého dne ležeti.

Jubilejní lipová alej.

Na památku 10ti letého výročí samostatnosti naší republiky místní „Okrašlovací spolek v Ještěticích" vysázel cestu v lukách od mlýnské strouhy směrem k „Elektrárně" mladými lipkami a nazval ji

„Alej jubilejní.

Diamantová svatba v Ještěticích.

Dne 27. května slavil pan Gustav Fišer, měšťan 86 roků stár, s chotí obnovenou svatbu.

Stavby v roce 1928.

V roce 1928 podniknuto bylo v Poštiečích více staveb.

1) Při silnici k Palonínům pan Čerenka, majitel cihelny, postavil úhledenou vilku č. 393

2. Jan Vymětal, obchodník, domek č. 394

3. Při silnici k Moravicanům postavil rodinný domek pan Jos. Beláček. č. 404

4. Tamtéž postavili domek č. - manželé Mořic a Alois Pinskýchi. č. 399

5. Alois Kneifl pod „Luštěm" domek č. 412

6 Josef Hopp při silnici stální k Palonínu č. pop. 413

7. Stanislav Tančí " " " 414 prodáno Steudlovi

8 Vilém Linduška při " " " 425

9. Josef Hopp " " " " 426

10. Stanislav Tančí " " " " 427

11 Anna Pospíšilová Olomoucká silnice " 424

Vzpomínku na 10té výročí naší samostatnosti
provedena byla za součinnosti silniční správní
komise přeložka jižní obrátky u kostelní ulice
a sice od fary na náměstí a od „Čapíkových
do Hradské ulice.
Prostranství u kostela a u školy bylo současně
upraveno a zřízeny chodníky.
Umluven mezi obcí a kostelním konkur. výborem
měla býti zřízena ohrada celého kostela až po zeď
zahrady p. Šmídy kamenná zídka s ozdobným
železným plotem.
Zídka ve výši 70 cm měla býti postavena nákladem
obce, cementový kryt a plot nákladem kostel. konk.
výboru.
Ke stavbu zídky bylo započato dne 1928.
Když přišlo ke stavbu směrem pravého úhlu
vzal předseda kostelního konkurenčního výboru
obci písemný zákaz pokračovati ve stavbě, že prý
při odklizení hlíny přišla se na lidské kosti, s kterými
se nesetrně zachází.
Podotknouti slušíť že předseda stavebního odboru
pan MUDr. Šauda nechal kosti přečlivě posbírati
a pak odvézti na hřbitov.
Nedokončená zídka a nedokončený podstavec
u sochy p. Marie nečiní příkného dojmu k upravené
silnici.

182 Předložba státní silnice.

V srpnu provedena byla předložba státní silnice v délce 126 m od blanné p. Červinky až za hospodářskou školu.

Příspěvek obce Poštic obnášel 17.000 Kč.

Ulice dostala předložbou velmi pěkný vzhled zejména prostranství před hospodářskou školou při silnici k „Poštu se každému zamlouvá.

Zároveň započato s vydlážděním ulice žižkovské která byla bídným a hrbolatým postrachem povozu i chodců.

Na pozemku pana A. Šišera č. ó. starosty, který byl zakoupen radou starších církve československé má býti postaven „Husův sbor."

Bojíce-li jsme, že tento uskutečení bude město ozdobeno pěknou stavbou, tím více, an státi bude při státní silnici při hospodářské škole.

Překročeno bylo k úpravě severní obvodu pozemku parcelních. K ukončení pomocné předsíňky nedošlo, poněvadž u silnice je postavena trafiční bouda jejíž přemístění nemůže býti rozhodnuto.

Katastrofální požár v Ještěticích.
r. 1928.

Dne 9. srpna o třičtvrtě na 12. hod. vypukl v židovské ulici v domě M. Ecksteina sýrárenský požár.

V malé chaloupce, následkem prudkého větru přenesl se oheň na dům Jana Weisra jáměčníka. V těsné uličce, naplněné černým kouřem, bylo, zejména s prvu obyvatelstvu, znemožněno oheň hasiti.

Lidé, většinou jsouce na polích postrašeni lítajícími hořícími kusy papíru, rozběhli se do svých domovů, hájiti své.

Od Weisra přenesl se oheň naproti na dům J. Syrového a zároveň vzadu hořeli již domy: Jesičův, Urbanův Židovský chudobinec, Veselé.

Následkem prudkého větru chytli domy: Faltýnky, Ecksteina Vítězslava, Fialy Židovské obě, Pivničův, Lilka a Pätzla, od kterýchž chytl dům Jana Krause.

Hořelo 16 domů majetkových.

Jak rádiotel oheň, posouvati možno z toho, že lítajícími jiskrami začala hořet střecha B. Šimce, jehož dům je na opačné straně naproti.

K uhasení 4 muzikantů, Hausrů zmikly oheň domácí lidé uhasili.

Na věži lošťické rotundy hnízdili sovy a kavky
Do hnízd zalétl hořící ohnězk a věž hořela
Hašení věže sníženo bylo tím, že pobita byla plechem.
Dva silné proudy motorové stříkačky pěšo druhé
hodiny měli práci, než oheň na věži byl uhasěn.

Po ohni bylo zajímavo čísti zprávy některých listů.
Některé psali dokonce o událostech, které se nestali.
Ku příkladu „Pozor" zmínil se, že prý při ohni
řádili lidské hyeny a píše doslovně:
- - - - „Horší ale je že při vší té hrůze objevily se
na scéně také lidské hyeny, které vyuřitkovaly
neštěstí bližních aby se obohatili.
Paní Ekšteinová prý s nasazením vlastního života
zachránila rodinné šperky a, ceně 60.000 Kč a dala
je prodržet neznámé ženě, aby se do hořícího domu
ještě vrátila, ale když přišla zpět, žena se šperky zmizela.

Pravdou je, že klenoty ony nikdo nevynášel, ale
našli se v sametové kasetě přikryty malými třeskami
na jehnoce, mezi různými věcmi
Byl jsem tehdy jako dozorující náměstek mladým
Ekšteinem pověřován abych nechal o věci přísnáti.
Poněvadž jsem viděl jak nikdo z rodiny Ekšteinovy
nemůže si vzpomenout, kdo kasetu vynášel, přišel jsem
k náhledu že nebyla vynášena vůbec.
A můj úsudek byl správný.

Když k večeru nejhorší minulo šel jsem ještě jednou se členy rodiny, kteří již byli klidnější, o události hlavního jádra a jak jsem se již zmínil naše ll.

Městské zastupitelstvo uspořádalo ve prospěch pohořelých sbírku, která v městě vynesla přes 18.000 K v okrese asi 13.000.
Ministerstvo poukázalo 40.000 K k okamžité pomoci. Při rozdělení peněz došlo k nepěkným výjevům lakoty a závisti.
Pokoná majitelé domů zakazovali, aby jejich spolubydlícím pohořelým nájemníkům nebylo se sbírek ničeho poskytnuto.

Původně chtěl p. Weisra státi dále do uličky a právě tam byla ulička nejužší.
S majitelem učiněna úmluva, že pozvne hlavní průčelní zeď o toliko do rovna aby byl v řadě domů sousedních.
V náhradu obdržel 30.000 K hotově, příspěk a polovici kubatury na stavební dřevo.

Motorová stříkačka

Několik dní před požárem koupila městská rada „Hasičskému sboru“ novou motorovou stříkačku.

Celý stroj s příslušenstvím a hadicemi stál 64.000 Kč.

Starou čtyřválcovou stříkačku jednu dvoukolovou vzal továrník Skalníček z Vys. Mýta na protiúčet za 14.000 Kč. zpět.

Zajímavo bylo, že první zkušební cvičení s novou stříkačkou bylo právě do uličky kde za krátký čas skutečně oheň vypukl.

Volby do okresního a zemského zastupitelstva konaly se na podzim 1928.

Voleb do okresního a zemského zastupitelstva konaných letošního roku na podzim zúčastnilo se celkem 17 politických stran a sice:

1. Němečtí křest. sociál. strana
2. Sdružení katol. zemědělců a obrtníků
3. Čsl. národní demokracie.
4. Němečtí živnostníci, hosp. strana středostav.
5. Čsl. sociálně demokratické strany
6. Svaz německých zemědělců.
7. Sdružení dělnictva a zeměd. pracov.
8. Německá sociálně-demokr. strana.
9. Ryšavá strana zemědělského a malorol. lidu.
10. Polského svazku lidového a židovské strany.
11. ~~~

Úprava záloženské budovy:

Kynější budova záložny koupena byla obřejčka majitele za obnos!

Původní úředovna nacházela se v prvém poschodí v místnosti, která rozsahu a účelnému vedení ústavu nedostačovala.

Pomýšleno proto na opravení dolní části, kde se dříve nacházeli místnosti hostinské. Posledním nájemcem hostince byl pan Weinlich.

Podotknouti slusí, že jak budova tak i hostinec sám byl jakousi postrachu bašton německého živlu v Lošticích.

Celá budova byla velmi nesoumerná a byty velmi nevhodné. Jakáže byla jedna místnost větší, která sloužila za úřadovnu záložny, ostatní byli asi 2 pokoje slušnější a dále samá chodba a temné komůrky.

Ani o přízemí to nebylo lepší.

Úplná adaptace byla velmi nutná a proto v roce 1925. také byla provedena.

Přestavbu provedla firma J. Sova v Lošticích.

Celkový náklad na přestavbu činil Kč.

V dřívějších dobách patřila budova k panství Javorov.

Průjezd domu vrátěn byl kamenným pozdálem a nahoře byl znak pánů Javorova. Při opravě průjezdu byl portál odstraněn.

Krutá mrazy v r. 1929.

V roce 1929 vkochli jsme krutá mrazy, že podobných mrazů není paměti lidské.
Následky její jsou přímo katastrofální.
Nastalý nedostatek uhlí, ponechaný obecenstvu zásobiti se na zimu poměrně jako jiná léta.

Nepadly takové spousty sněhu, že ministerstvu železnic bylo nuceno odvezit dopravou. Některé obaky zůstali vězet v závějích.

Směrem ku Praze z Moravičan, jak k Olomouci jezdí jen dva obaky denně.

Vyučování na školách muselo býti zastaveno na dobu skoro 14 dní.

Ze všech stran oznamují novviny obětí krutých mrazů. Mnozí lidé na cestách, jenž obuti jsou tak zavátý, že se nikdo nevrátí, lidé blaudí, zapadají do závějí a bez pomoci zmrznou.

Krásně též lesní zvěř a ptactvo. Jest obavy, že následky zničení ptactva pro sady a zahrady budou citelné.

Led na Třebůvce jest místy až 1 m silný.

Přehled stupňů mrazů r. 1929

dle záznamů p. J. Rašky ředitele hospod. školy.

Leden	Teplota C°		Únor	Teplota C°		Březen.	Teplota C°
1. Út	Nový Rok.	-0·5	1.	Pátek	-20·2 Max	1. Pátek	-19·-
2.	Středa	-2·50	2.	Sobota	-16·9	2. Sobota	-13·50
3.	Čtvrtek	-3·50	3.	Neděle	-24·-	3. Neděle	-20·-
4.	Pátek	-3·50	4.	Pondělí	-16·50	4. Pondělí	-8·9
5.	Sobota.	-4·-	5.	Úterý	-15·50	5. Úterý	-5·9
6.	Neděle	-3·50	6.	Středa	-13·50	6. Středa	-11·-
7.	Pondělí	-2·60	7.	Čtvrtek	-19·-	7. Čtvrtek	+0
8.	Úterý	-14·	8.	Pátek	-19·-	8. Pátek	-6·8
9.	Středa	-19·60	9.	Sobota	-10·-	9. Sobota	+3
10.	Čtvrtek	-13·2	10.	Neděle	-34·-	10. Neděle	-2
11.	Pátek	-20·8	11.	Pondělí	-31·	11. Pondělí	
12.	Sobota	-16·-	12.	Úterý	-24·	12. Úterý	
13.	Neděle	-3·8	13.	Středa	-24·	13. Středa	
14.	Pondělí	-1·2	14.	Čtvrtek	-17·1	14. Čtvrtek	
15.	Úterý	-10·8	15.	Pátek	-13·-	15. Pátek	
16.	Středa	-4·-	16.	Sobota	-9·7	16. Sobota	
17.	Čtvrtek	-16·3	17.	Neděle	-3·-	17. Neděle	
18.	Pátek	-11·-	18.	Pondělí	-6·-	18. Pondělí	
19.	Sobota	-11·1	19.	Úterý	-8·2	19. Úterý	
20.	Neděle	-5·-	20.	Středa	-9·5	20. Středa	
21.	Pondělí	-15·-	21.	Čtvrtek	-20·5	21. Čtvrtek	
22.	Úterý	-16·5	22.	Pátek	-16·75	22. Pátek	
23.	Středa	-9·5	23.	Sobota	-10·-	23. Sobota	
24.	Čtvrtek	-10·-	24.	Neděle	-5·-	24. Neděle	
25.	Pátek	-8·-	25.	Pondělí	-5·-	25. Pondělí	
26.	Sobota	-5·-	26.	Úterý	-2·2	26. Úterý	
27.	Neděle	-8·-	27.	Středa	-6·-	27. Středa	
28.	Pondělí	-8·2	28.	Čtvrtek.	-10·6.	28. Čtvrtek	
29.	Úterý	-15·9				29. Pátek	
30.	Středa	-11·1				30. Sobota	
31.	Čtvrtek.	-8·6				31. Neděle	

Opravení radnice, věže a hodin.

Začátkem dubna přistoupeno k opravování shrzeným zničené radniční věže, radnice samé

Opravy provedla firma J. Šova radních. stavebk v Lošticích.

Při té příležitosti usneseno bylo městskou radou a obec. zastupitelstvem aby při opravě hodin zřízen byl průsvitný ciferník skleněný.

Opravení hodin, vzdána bylo firmě M. Hadlice z Hrabové u Dubicka.

Místní hodinář J. Gärtner nerozhodoval na práci poučování, které na opravu věžních hodin zařízen.

Krytbu střechy radniční provedl pokrývač Fejnola z

Náklad na veškery opravy činí:

Oprava věže ----	9.000 Kč.
" střechy - - - -	3.000 "
" hodin - - - - }	5.500 "
sklen. ciferník - - }	
oprava budovy ----	3.500 "
práce natěračské - - -	650 "
	21.650 Kč.

Když měla být připečetěna na věži báně
sháněli jsme po Žižticích pomůcky na osudný
oheň a jiné věci z přítomné doby, abychom
je vložili do věžní báně.
Našla se dosti občanů, kteří mi přinášeli
dosti rozjímavé předměty, správním aby byly
uloženy.
Tak p. Jaromník Tomáš Suchil přinesl časopisy,
o nichž uveřejněny články o ohni.
Pan Drlík Mořic přinesl sérii obrázků akad.
malíře Ad. Kašpara pak několik pohledů z
míst jeho pobytu v cizině, s jeho podpisy.
Pan Tomáš Hacar donesl vyfotografovaný
obrázek vytahování kotle před mlýnem z řeky.
Na obrázku vůči je kolem kotle 1 m silný.
Konečně pořídil jsem fotografie všech dvířek
dvanů v celé ulici.

Sepsán o ohni podrobný spis úhledně všeho
co souviselo s ohněm, všechno složeno do plechové
krabice, kterou Rudolf Jargel zapečetil a pak
vložena byla tato, do věžní báně.

Z obavy, aby ochranné zpusty ledu, které se letos na Třebovce velkými mrazy nahromadily, při jarním tání nenadělali velkých škod, nařídil okresní úřad v Žďáře, aby městská rada přistoupila co jest jen možno, k volnému odchodu ledu.
V délce řeky od Jánské lávky až k za lávku u „Loužku" proseknány byly proti proudu šikmé hluboké rýhy, mající za účel, při vyplavém tání zrychlit led.
Připraveny byly 2. zv. „rozbeušky", aby při nakupení ledu na jednotlivých místech, led byl těmito rozbíjen.
Za Jánskou lávkou vykáceny při březích silnější topoly, aby v těch místech zajištěn volný odchod ledů.
Připraveny háky k uvolňování zaražených do břehů ledů.
Všechny přípravy vykonány byly svědomitě, avšak nastalo prudké tání a jednoho rána k úžasu obecního úřadu řeka Třebůvka byla volná a po vodě plavali jen malé kousky, které přicházeli z horního toku.

Z dějin náboženské obce církve československé v Lošticích.

Dne 20. února 1921 přednášel v Lošticích farář Koudelka z Litovle o významu česl. církve. Do zatímní rady starších zvolen předsedou Ad. Stejskal ml., jednatelem Josef Beneš, pokladníkem Vlad. Mikula, členové výboru: Josef Kovář, František Kuba, Frant. Slouka, Valentin Kadlec ze Žadlovic, Jan Weiser ml., Adolf Stejskal ml. Tentýž farář konal první mši, ve školní tělocvičny dne 18/3 t. r. -

Zájem o česksl. církev dokázala veliká účast občanů z Loštic a okolí při druhé mši, která se konala u sv. Trojice na náměstí.

Prvním duchov. správcem česl. byl Václav Ždražila, vysvěcený biskupem Dosidejem dne 21/4 t. r. v Chudobíně.

Řádná valná schůze konala se dne 7. V. t. r. předsedou zvolen Josef Kovář z Loštic, jednatelem Ad. Stejskal ml. a ku důvěrným členům Jan Červinka st., Pazderova Žofie, Drkoš Frant. Fritscher Jos. z Vlčic a Václav Ždražila.

Naše nábož. obec česl. ku které patří obec Moravičany, Doubravice, Mitrovice, Palonín, Obeclov, Bouzov, Jeřmaň, Pavlov, Lechovice, Berdě, Rov, Veselí, Vranová Lhota, Mohelnice a Mírov - byla uznána vládou v červenci 1922. Proto konala se nová valná schůze a předsedou zvolen Jos. Skopeček řid. učitel z Pavlova, jednatelem Jos. Pavelka, spr. školy v Obeclově. V říjnu 1922 kooptován do výboru Martin Hynšt vrch. poštmistr z Loštic, dříve v Chudobíně.

Ve schůzi rady star. 27. XII. 1922 zvolen duchovním správcem Josef Filip, dříve ř. k. farář v Dymokurách v Čechách.

Koncem r. 1923 vzdali se funkcí předseda Skopeček a jednatel Pavelka, poněvadž odešli na jiné působiště.

Předsedou stal se Jos. Beneš, místopř. Martin Hynšt, jednatelem J. Weiser ml. - Dne 9. VI. 29 položen základní kámen ku stavbě Husova sboru na pozemku V. Fischera, ve výměře 39 arů cena za měřič 5000 Kč. Rozpočet na stavbu kromě darovaného materiálu a prací zdarma činil 384.200 Kč. Plány a rozpočet dodal stavitel J. Šova z Loštic. Husův sbor otevřen a vysvěcen byl dne 3. 9. 1933 biskupem

Úmrtí zasloužilého loštického občana.

Dne 29./IV. 1929. zemřel pan Gustav Tišer v stáří 88 roků. Jeho smrtelný obřad zasluhuje, aby o těle knize věnována jemu zasloužená vzpomínka.

Pan Gustav Tišer, otec tehdejšího loštického starosty Čeňka Tišera a olomouckého starosty Richarda Tišera byl vzdána povaha.

V létech nadvadního probuzení v Lošticích hrál důležitou roli svou znalostí poměrů a osob v místě a okolí.

Jak bylo jemu mnoho útoků a různých příkoří za doby německých činitelů v Lošticích velmi podrobně napsal v I. díle „Loštice" Dr. R. Tišer.

Málo který občan věnoval se veřejným podnikům a různým závodům jako Gustav Tišer.

Založena měla v něm pilného pracovníka.

Byl zakladatelem tohoto peněžního podniku a pracoval v něm jako čelný funkcionář 60 roků.

Dřem Slejskalem za skromné účasti občanů nejen z Moravy ale i z Čech a Slovenska. Při sboru zařízeno kolumbarium jehož vkusné skříně zhotovil Alois Rozsypal, závod stolářský v Olomouci Hodolanech za 5871 Kč. Celkový náklad na Husův sbor byl asi 400.000 Kč. Kromě dobrovolných darů a prací zdarma od příslušníků místní obce náboženské.

Dne 15. VII 1933 nastoupil druhý česl. duchovní Vojtěch Frček, který vysvěcen byl dne 29. VI. 1933 v Praze.

Zajímavý objev.

Mezi domem č. XI a náležející jí Abrahamové a mezi domem č. náležející paní Veselé, obchodnici, před ohněm stál malý domek jehož majitelem byla náboženská obec židovská. Pro spáleniště koupila ob. náb. obec židovské M. Rosa Hiršová, a úplně je zbořila. Prostranství použila k rozšíření dvorku.

Když odklizeno bylo rumiště, a kostel pod ním objevila se o zemi, okna a když bylo vše odkopáno, shledáno, že do značné hloubky vede směrem k rohové budově zárazná stoka. Když pronikla zpráva o objevu sestoupili jsme sp. Erlichem, Stěhovalem Vrbáškem a Pospíšilem a Kriegem po žebříku dolů a zjistili jsme, že chodba, jdoucí do značné hloubky, dole vyústila do malého sklepení na jehož stěnách shledány stopy nějaké malby.
Ze sklípku vedl nahoru kolmo otvor (komín) pod kterým bylo dole kupa hlíny.

Všeobecný zájem shlédnouti místo, nelze hned po objevu vyskytlo se různé pověsti o nálezu podzemního místa, pod židovským chrámovincem, které jeví je překrásně vymalováno.
Zejména židé z Mohelnice a z různých míst, dokonce celé výpravy přijížděli shlédnout tu objevenou podzemní komoru.

Podzimní trh v Lošticích v r. 1929, byl ze
části navštíven okolními občany a pouličních
v ten den odbývána bylo více výročních trhů,
nesjelo se tolik obchodníků do Loštic.
Proto obtěžují jak rolejší, i cizí dobré obchody.
Za pronajmutí místních bud zaplaceno bylo
v roce 1929 celkem ? Kč.

Pokračování předlohy státní silnice.

Dohodou správy státních silnic a města bylo
přikročeno k vydláždění dalšího úseku státní
silnice od I. řad. velkého mostu k malému mostku.
Celkem bylo vydlážděno 1330 m² plochy.
Celkový náklad obnášel Kč. 135.000
Příspěvek obce snížen byl na 20% celkového
nákladu. Obec tudíž zaplatila 24.000 Kč.

Dohoda o záležitosti přídělu polesí úřovského.

Na popud národní jednoty v Olomouci, svolána byla o této záležitosti poradní schůze do Olomouce. Zástupcové města Lošťic a zástupcové sousedních obcí, okolí Javorovského, že sejdou se ku společné poradě do Lošťic, ku společné dohodě o této záležitosti.

Dne 15./X. 1929 svolána byla do městské úřadovny schůze, do které za město dostavili se p. Fišer, star. Vic. náměstek K. Sysný, zastupitelé A. Steiger, radní J. Kriegel, M. Prlič, Čeč a Dr. Kaukal.

Za sbor obcí dostavil se pan starosta Javorova Vaněk a pan obecní Němejc z Javorova.

Po objasnění záležitosti byla učiněna přátelská dohoda. Obec Lošťice prohlašuje svými zástupci, že o záležitosti přídělu lesního jednotí Javorova, spojuje se se sborem obcí na Javorovsku a žádá aby polesí Javorské přenecháno bylo rozdělení sboru obcí na Javorovsku a městu Lošťicím.

Oslava 28. října 1929

Osvětový svaz pořádal oslavu 28. října t. r. s programem tímto:

V předvečer 28. ř. pořádán byl na náměstí koncert před osvětlenou radnicí, pak následoval lampionový průvod všemi ulicemi města, který ukončen byl přečtením vzpomínkou o pomníku padlých města Poštic.

V den 28. října opětně odpol. koncert pronesením tábor lidu. Řečník pan Jeřicha z Jeroutína. Večer divadelní představení na místě střelnici schrané div. odb. „Sokola". Hrána:

B. Rajská „Zemský ráj to na pohled," lidová hra.

V říjnu konalo se přeličení v záležitosti stavby rádky obce kostela.

Finančním prokurátora žalovala obec Poštice, že chce postaviti rádku na kostelním majetku. Přeličení konalo se na místě samém a povolána asi 20 svědků.

Okresní soud v Mohelnici žalobu zamítl. Při přeličení náměstek Syřiný, vida, že věc ona již skoncovati, nabízel, že obec zaplatí polovic útrat a rádku na základě první dohody dostaví.

Volby do národního shromáždění za senátu v roce 1929

Důsledkem neshody v záležitosti obsazení min. křesla národní obrany mezi stranou lidovou a republikánskou vypsány nové volby. Ministerský předseda Udržal, který byl též min. národní obrany vrátil se z Ženevy, úřad tento měl převzíti příslušník strany republikánské, odtáhla se strana lidová, nastaly rozpory, nerůčastňování porad, vystoupení z koalice a následek: rozpuštění sněmovny.

Volebních občanstvo si nepřálo ze všech stran, že nové volby nepřinesou této věci žádné změny a proto je vidí o tom zbytečné vyhození peněz.

Volby do národního shromáždění a senátu se
konaly v neděli dne 27 října 1929 v školní budově.

K volbám bylo podáno celkem 19 kand. listin.

1. Strana „Komunistická"
3. " Německá združená
4. " německá Soc. dem.
5. " Združení polských a židovských stran
6. " Německá národní strany
7. "
8. " Národní socialisté
9. "
10. " Čsl. Soc. Demokracie
11. "
12. " Liga proti válečným handicapům
13. " Čsl. Národní demokracie
14. " Čsl. strany lidové
15. " Republikánská strana a malorolnická
16. " Čsl. živnostenská-středostavovská
17. " Německá křesťansko-sociální a něm. živnostenská
18. " Hlinkova strana ludová
19. " Německá nár. soc. strana dělnická

Výsledek voleb v Lošticích.

Obdržely hlasů, dle jeměch:

Poslanecká sněmovna			Senát		
č. 1.	obdržela	9 hlasů	č. 1.	obdržela	4 hlasy
„ 3.	„	„ 2 „	„ 3	„	2 „
„ 4.	„	„ 3 „	„ 4	„	2. „
„ 5.	„	„ 32 „	„ 5	„	30 „
„ 6.	„	„ ≈	„ 6.	„	≈
„ 8.	„	„ 36 „	„ 8.	„	37 „
„ ✠.	„	„			
„ 10.	„	„ 382 „	„ 10	„	331 „
„ 12.	„	„ 61 „	„ 12	„	43 „
„ 13	„	„ 138 „	„ 13	„	123 „
„ 14.	„	„ 421 „	„ 14	„	400 „
„ 15.	„	„ 111 „	„ 15	„	99 „
„ 16.	„	„ 186 „	„ 16.	„	168 „
„ 17.	„	„ 5 „	„ 17	„	6 „
„ 18.	„	„ 6 „	„ 18.	„	4 „
„ 19.	„	„ 2 „	„ 19	„	2. „

Úprava chodníků provedena byla v roce 1929
v ulici
Na levé straně směrem k pivovaru, u domu č.
zřízen byl chodník betonový, pokračuje před
„Lidovým domem" betonový chodník
byl již zřízen.
Pokračuje správa rolní pivovaru před celou frontou
zřídila též betonový chodník, jistě v brzké době bude
zamýšlený betonový chodník hotov.
Na druhé straně, od domu č. 92 započato s chodníkem
mozaikovým, pro celé délce domu byl též opraven.

Výnos nejvyššího správního soudu o záležitosti zvolení
zástupců lidové strany a zbavení aktivního
volebního práva.
Dne 25/9 1929 odbývalo se ústní. Strany zastupoval
Dr. Rich. Fišer.
Na základě nálezu nejvyššího správního soudu
zbavení byli zástupci lidové strany v Loštici
práva, býti voleny do obecního zastupitelstva
pro dvě období, totiž do r. 1935.

Knoby a překnoby v roce 1929.

Výdaje a příjmy jednotlivých oborů státní správy v roce 1928 a v roce 1929

	1928 výdaje	1929	1928 příjmy	1929
1. Президент республики a канцелярия.	18,168.384	19,128.926	2,473.663	2,760.352
2. Законодательные сборы	43,644.984	12,636.537	204.000	204.000
3. Председ. мин. рады.	31,423.675	32,705.647	19,085.000	21,511.000
4. Министерство иностранных.	164,990.650	167,570.419	16,690.000	14,160.000
5. Министерство нар. обороны.	1.400,000.000	1.400,000.000	35,186.000	27,955.000
6. Министерство внутрен.	648,268.600	709,861.710	11,505.960	11,334.180
7. Министерство правосудия	299,741.210	308,077.880	14,317.333	15,265.200
8. Министерство пер. сообщения	1,939.972	2,073.594	═══	═══
9. Верховный управ. и адм. суд.	6,616.997	6014.992	164.000	164.000
10. Министерство школьное	893,872.048	923,900.286	30,217.399	30,582.262
11. Министерство земледельческое	216,135.726	245,632.928	15,811.990	16,834.395
12. Главное почтово-телегр. управл.	28,427.565	28,427.314	28,127.565	28,127.314
13. Министерство общ. и финансов.	41,712.542	46,991.338	9,335.900	7,140.160
14. Министерство общественных работ	714,378.733	712,177.400	98,145.800	119,062.380
15. Министерство почт и телегр.	15,646.890	12,057.670	15,646.890	12,057.670
16. Министерство железных дорог	29,945.520	28,934.300	29,945.520	28,934.300
17. Министерство социальной помощи	865,804.611	835,261.361	16,823.300	18,390.300
18. Министерство пер. здравоохр.	10,610.337	9,044.897	360.000	380.000
19. Министерство земледелия	140,753.616	144,771.872	28,826.292	31,874.866
20. Пенсионные и содержательные платы	650,287.000	732,381.000	91,073.990	95,459.000
21. Министерство финансов	534,985.918	555,606.716	7.141,782.650	7.505,521.219
22. Всеобщая поверочная управа	274,369.282	2,564,791.869	1.656,223.170	1.590,946.238
23. Верховная счетная контр. палата	5,179.254	5,424.458	═══	═══
Итого	9.536,073.544	9.534,373.114	9,562,270.422	9.569,907.596

Активный остаток государственного бюджета на г. 1929 = 35·5 млн Кč.

Nejlépe placení úředníci světa.

Ve svazu národů.

Na celém světě jsou nejlépe placení úředníci ve svazu národů v Ženevě.
Generální tajemník má ročně 700.000 Kč.
Podtajemník 525.000 Kč. Ředitelé oddělení ročně 287.000 až 371.000 Kč.

Sekční šéfové 196.000 až 231.000 Kč.
Ostatní úředníci obdržují 96.000—196.000 Kč.
Není sporu o tom, že na místech u Svazu národů je čilá konkurence.
Podmínky přijetí i když se nehledí k politickým ohledům, jsou velmi přísné.
Od uchazečů různých se kromě obchodních vědomostí, perfektní znalost řečí.
Hlavně řeči francouzské a anglické.

Průvod Sokolů 80tých narozenin prezidenta republiky.

Ke usnesení osvětové komise stanoven následující program:

V předvečer narozenin pana presidenta je lampionový průvod městem. Ukončení průvodu před radnicí. Prosba a hold k 80tým narozeninám náměstkyni K. Sýkorové.

Dne 7. března slavnostní schůze obecního zastupitelstva. Odpoledne koncert na náměstí, tábor lidu, prosba o p. presidenta; p. řídící Fr. Skopec ze Sušice, řed. hosp. školy. Večer divadelní představení na „Střelnici", sehrává se div. odbor „Sokola": „Její syn."

V školách dne jak shora bude: „Můj táta."

Slavnostní schůze obecního zastupitelstva
v den 80. tých narozenin p. presidenta,
oslavována dne 7. března 1930.

Schůze zúčastnilo se 25 členů zastupitelstva.
Starosta města Loštic, člen. Fišer, zahájil schůzi
přivítáním přítomných, pak vysvětliv význam
této schůze, přednesl krátký životopis o významu
jubilanta.
Pan náměstek Ant. Štěpán pak v delší řeči, přednesl
stručný životopis pana presidenta, ocenil zásluhy
jeho o československou republiku. Přáním aby pan president
ještě dlouhá léta ve zdraví byl nám zachován, končí
pěkný svůj proslov.

Po něm zástupci jednotlivých stran projevují panu
presidentu svůj hold.
Za čsl. soc. demokracii p. Josef Štrieg l radní,
za čsl. stranu lidovou „Karel Jevický" radní
za čsl. stranu živnostenskou K. Pýšný. náměstek.

Usnesení zastupitelstva ve slavnostní schůzi, za účelem
oslavení narozenin pana presidenta republiky.

Připomínka na 80té narozeniny presidenta T. G. Masaryka usneseno pojmenovati velké náměstí „Masarykovo náměstí.

Požádána kabinetní kancelář, aby městu Košicím toto pojmenování bylo p. presidentem povoleno.

Dále usneseno zakoupiti do vestibulu školní budovy, jako protějšek k pojetí „Komenského“ pojetí presidenta T. G. Masaryka.

Pro „Havlíčkovu knihovnu“ zakoupí se všechna díla, vydaná jeho jménem presidentem.

Předlažba náměstí od radnice k lékárně čo

S předlažbou náměstí a chodníku od domu
pí Kovářové (č. 115.) až k domu pí Heimannové (č. 119)
započata 4. května 1930.
Původně měla se vydláždit vozovka, spojující obě
silnice: Moravičany - Loštice - Doly, t. zv. kočičími
hlavami. (kámen tesaný na jedné straně.)
Ohledem na vydlážděné již silnice: státní a okresní
usneseno aby i jmenovaná spojka vydlážděna
byla dlažbou žulovou 10×10 cm.
Chodník měl dříve nepěkný oblouk a před domem
č. 115 p. Mejzra byla ošklivá kotlina, která vznikla
tím, že před vjezdem do vrat byla vytrhána
dlažba. U tohoto domu snížil se chodník o půl metru.

Plocha mezi chodníkem a vozovkou se snížila následkem
snížení chodníku a zvýšením vozovky činěc
o 55 cm.
Předlažbou této plochy dostalo celé náměstí velmi
pěkný vzhled.

Celkový náklad na tuto předlažbu je 60.000 Kč.
V celkovém obnosu je započten: kámen, písek, dovoz,
dláždická práce. Podotknouti sluší, že vozovka sama
stála 18.000 Kč, tak že další předlažba vyžádala si
velmi nepatrného nákladu.

Druhý sjezd lošťických rodáků. 1930.

212

V 20ti letech odbýval se v Lošticích ve dnech 15, 16, 17, srpna druhý sjezd lošťických rodáků.
K přípravnému jednání sestaven byl zvláštní sjezdový výbor, v němž zastoupeny všechny pol. strany a spolky. První schůze sjezdového výboru konala se v „Besedě."
19. ledna 1930.

Četl 8/11. 1930
Stanislav Sedlacek,
dr. ph. insp.

Sjezdový výbor.
Fischer RDr. starosta Romanc.
Pitlík Fran. odb. učitel
Urbášek Jos. " "
Nesvadbík Fr. ředitel
Jevický Karel ruk. mistr
Bohač Rosta holič. mistr
Mitlag Richard klemp. mistr.
Trnka Fran. komin. mistr.
Kubíček Václav, konsist. rada
Skopal Josef, profesor.
Knöpflmacher Ed. obchodník.
Sokorný Fran. odb. učitel.
Hacar Karel mlynář
Oščádal Jaroslav odb. učitel
Zelinka Rudolf ml.
Skudoba Alois, ředitel o.v.
Drlík Mořic soukromník.
Urban Miloslav, účetní
Kyrist Martin, pošt. revident.
Jörtner Antonín, účetní.
Pecháč Tomáš, tajemník v.v.

Fischer Ferdinand, starosta
předseda.

Pořad sjezdu.

Ve čtvrtek dne 14. srpna:
Večer přátelská schůzka na „Střelnici"
účastníky přivítá starosta města Fischer Ferdinand.
Při večerku koncert.

V pátek 15. srpna:
a) uctění zemřelých na hřbitovech a u pomníčku padlých u školy. Sraz na starém hřbitově o 7. hod. navštěvu nového hřbitova, na zpáteční cestě vzpomínka padlým u pomníku před školou.

6. Odpoledne o 1. hod. koncert na náměstí.
Uvítání účastníků sjezdu Dem. R. Fischerem,
pak průvod na „Střelnici" s hudbou.
Cestou vzpomínka před rodným domem profesora Havelky.
Na „Střelnici" koncert. Vstupné 3 Kč.

Sobota 16. srpna:
a) Odpol. na „Střelnici" zbojnická pečeně.
Večer taneční zábava na „Střelnici"
Vstupné 5 Kč.

Neděle 17. srpna:
Výlety do Mladče a Rousova.
Večer představení v kině a lidovém domě.

Po všechny sjezdové dny od 8-12 hod. dopol. výstava prací ostřických malířů.

Poznamenati nutno, že průvod účastníků sjezdu
lošťických rodáků, jakož i „raubířská pečeně“ na
„Střelnici byli filmovány.
Účastníků bylo velmi mnoho. Přijel každý, kdo
jen mohl.
Jen že počasí zachovalo se dosti macešsky. Ve čtvrtek
k večeru spustil se tak prudký liják, že bylo málo
naděje že bude možno jíti na přátelský večírek.
Večer přestalo sice pršet, a vedor blátu sešlo se tolik
lidí, že sál na „Střelnici“ byl nabit.
Druhý den o hodinu ráno byl budíček (těch, kteří byli
ještě uvnitř ze „Střelnice vyjímaje, protože ještě nespali.

Odpoledne bylo velmi krásné, ještě průvod se vydařil
ale na „Střelnici“ začalo pršet, účastníci se rozutekli,
velká část běžela dolů
Po stránce finanční sjezd se nevydařil, následkem
hrozných lijáků.

Finančně jeví se následovně:

Celkový příjem: Dle dokladů.
4559·60 Kč.
Vydání: 5264·75 „

Ztráta ... 2294·85 Kč.

Mimo to vybráno pro museum:

Při přátelském večírku na „Střelnici“		239·90 Kč
Při výstavě	15/8	155·40 „
„ „	16/8	182·60 „
„ „	17/8	368·50 „
	Celkem	946·40 Kč.

Návrh na přestavbu „Střelnice".

K příležitosti sjezdu lošťických rodáků pokusil se bývalý občan lošťický Dr. Jan Dezort, aby vzbudil zájem o úplnou přestavbu „Střelnice".

Všichni rodáci schvalovali tuto věc a obzvlášť utvořena byla skupina, která měla vypracovat další.

Zatím pořízen byl plán projektované stavby, který se každému zamlouval.

Pozvání nejdříve občané tvrdili, že věc se nezdaří, neb dle plánu jednalo se o kostník velkorysý.

Společnost chtěla stavbu loubou s prostranstvím od města odkoupiti s přiléhajícím prostranstvím a kusem lesa a postaviti tam velký hotel.

Rozpočtený náklad obnášel skoro 3.000.000 Kč.

Za loubou s prostranstvím nabízeli městu asi 130.000 Kč.

Město bylo ochotno koupiti loubou za 140.000 Kč a požadovaný les společnosti pronajmouti.

Když byl společnosti oznámen návrh, zvěděla toto, že nepřistupuje a tudíž věc je jí odložena.

Dlažba dalšího úseku státní silnice.

V měsíci říjnu pokračováno v předlažbě státní silnice od č. zd. malého mostu, v délce 160 m.

Podotknouti sluší, že s dlažbou bylo započato velmi pozdě. Na upozornění nám. starosty, by dlažba pravoblá se z jara 1931, bylo zdělano že v tom příspěvě odpovědné příčděl z min. veřejných prací na r. 1931 a následek bude, že k dalšímu dlážděním nedojde.

Při dlažbě levé strany nastala velmi mizerné počasí, z dlažbou musilo se přestati půda rozmokla, dlažba vypadla tak že bude nutno z jara 1931 celou stranu znova upravit.

Příspěvěk obce na tento úsek činí 17.700 Kč v hotovosti, a nákladem obce počíditi veškeré přídlažby a chodníky.

Při této příležitosti rozhodlo se v městské radě vydláždíti žulovou kostkou vyústění obr. silnice Laštice - Olešov

Vydlážděno celkem 129 m², 60 m² nákladem okresního úřadu a 69 m² nákladem obce.

Okresní úřad zaplatil 4068 Kč.
Obec Laštice zaplatila 4684 Kč.

Velká povodeň na podzim 1930.

Následkem trvajících dešťů stoupla voda ve Třebůvce až 2 m nad normal, stavu jaký nebyl již dlouhá léta
Panující pohled skýtal kraj při cestě Třebůrky u Hoštičan a Doubravice.

Sčítání lidu v Zoštických 1930.

Všech obyvatelů napočítáno 2671

Z toho čechů . . 2572
něměů 68
židů 29
poláků 2

dle náboženství:

Římsko-katol.	1659
československ.	859
Bez vyznání	70
israel.	57
českobratr.	9
Rus-slovensko evang.	1
řecko-katol.	1
pravosl. evang.	1
evang. reform.	4

Sčítacími komisaři byli okr. úřadem v Žábřeze jmenováni: Edmund Švec, hostinský
František Žák, učitel
Tomáš Pudil, m. tajem. v. v.

Stavby a přestavby v roce 1930.

Při silnici z Bouzova za „Skřečkách postavil rodinný domek č. 115 Petr Valenta

Na „Trávníku úplně přestavěn Karlem a Růženou Jevických dům č. 30

Hned v roku naproti na místě shořelé postaven nový dům č. 23 manželi Čvančilovými

---

Stálý vzrůst československé národnosti v republice.

Československé obyvatelstvo přesahuje dvě třetiny všeho obyvatelstva státu.

Státní statistický úřad vydal přehled výsledků posledního sčítání lidu, provedeného v roce 1930, obsahující data ze Slovenska a Podk. Rusi. Po tomto doplnění známých již dat z historických zemí lze si učiniti souhrnný obraz o početnosti a vzestupu či poklesu jednotlivých národností v Československu. V tomto obraze jeví se národnostní rozložení v naší republice podle stavu z r. 1930 takto:

Z celkového počtu obyvatelstva, který činí 14,729.535, je československých státních příslušníků 14,479.565, cizinců 249.971.

Vyjádřeno v procentech znamená to, že čsl. stát. příslušníků je 98.3 proc., cizinců 1.7 proc.

Podle národnostního příslušenství projevovala se v r. 1930 u čsl. stát. příslušníků tato početnost jednotlivých národností:

československé	9,688.770
ruské	549.169
německé	3,231.688

Nová kolonie domků na „Kocíčce."

Na obecním pozemku patřícím k „Polskému mlýnu" nyní, elektrárně stavěné se nová kolonie.

První domek č. 411 postavil p. Havlíček dělník na „Kocíčce."
Vedle stojí domek č. 422 který postavil pan Pecka zedník. – Alois Hanker čís. 423

---

maďarské	691.923
židovské	186.642
polské	81.737
rumunské	13.004
srbochorvatské	3.113
cikanské	32.209
jiné	1.310

Vyjádřeno percentuálně znamená to, že v r. 1930 bylo v Československu 66.91 proc. občanů národnosti československé 3.79 proc. ruské, 22.32 proc. německé, 4.78 proc. maďarské, 1.29 proc. židovské, 0.57 proc. polské, 0.20 proc. cikanské.

Při srovnání s daty z r. 1921 dospíváme k významnému poznání, že počet příslušníků československé národnosti vzrostl o 1.38 proc. Mimo čsl. národnost vykazuje absolutní i relativní vzrůst národnost ruská. Ostatní národnosti vykazují úbytek, který je patrný zejména u Maďarů a Němců. Němci poklesli sice jen relativně, avšak přírůstek jejich počtu je tak malý, že kdyby dosavadní vývoj pokračoval beze změny, poklesl by do 20 let počet německých

Přívalový mračen a povodeň v noci na 21. června.

V noci ze soboty na neděli o 11 hod. probuzeni byli občané města troubením na poplach.

Splavy vody hnalo všemi ulicemi, pro-vodní kanály nestačili vodu pojmouti.
Majitel lodárny na dřevěné čepy Al. Lauk zapomněl vytáhnouti si rybníka, stavidla, voda se převalila přes hráze rybníka a celé stavení bylo zatopené vodou.
V noci byl těžký přístup ke stavidlům.

Nábytek ve světnicích stál ve vodě, některé kusy plavali. Konečně podařilo se několika lidem hučící vodou přebrodit ke stavidlům a tyto vytáhnouti.
Řečnička byla přeplněna a voda tekla přes hráze.
To bylo v cestě zmizelo.
Jeden před povodní zřízen byl pod zahradami u „Řečničky kamenný práh, aby břeh, kudy se chodí se jím nesesouval.

Kůra nebylo po taraseu ani památky, očkolice se použilo balvanů až 1½ q těžkých ke stavbě.

---

i. příslušníků u nás pod 20 proc. Maďaři poklesli v počtu relativně i absolutně. –

Obyvatelstvo naší republiky podle náboženství.

V konečných výsledcích sčítání lidu, jež byla právě vydána, je i statistika obyvatelstva podle náboženství.

Uvádíme ji v procentech se srovnáním podle sčítání z r. 1921:

	1921	1930
římskokatolické	76.30	73.54
řeckokatolické a arménskokatolické	3.91	3.97
evangelické	7.29	7.67
československé	3.86	5.39
pravoslavné	0.54	0.99
starokatolické	0.15	0.15
israelské	2.60	2.42
bez vyznání	5.32	5.80

Obecní volby v roce 1931.

Dne 27. září r. 1931 odbývaly se v Lošticích volby do obecního zastupitelstva.

K volbám podáno bylo celkem 7 kandidátních listin.

Č. 1. Republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu a Domoviny domkářů a malorolníků v Lošticích.

Č. 2.
Československé strany lidové v Lošticích.

Č. 3.
Československé nár. demokracie v Lošticích.

Č. 4.
Národní obce fašistické v Lošticích.

Č. 5.
Českosl. soc. demokratické strany v Lošticích.

Č. 6.
Českosl. živnost.-obchod. strany středostav. v Lošticích.

Č. 7.
Živnost.-občanské strany nepolitické v Lošticích.

Odevzdáno bylo celkem platných lístků.

Pro zbytky hlasů zúčastnily se:

a) Strana: čsl. lidová,
" : Republikánská,
" : Obec Fašistická,
" : Živnost.-občanská.

b) Strana: Živnost.-obchod. středostav.
" : Čsl. soc. demokratická.

Vypočtené volební číslo bylo 49.
Obdržely:

Čísla	1.	hlasů	mandátů	1. a	zbyte.h.
"	2.	"	"	9 "	"
"	3.	"	"	3 "	"
"	4.	"	"	1 "	"
"	5.	"	"	8 "	"
"	6.	"	"	3 "	"
"	7.	"	"	2 "	"
		"			

Z obmyšlením na zbytky obdržela: Skupina a)
č. 1. „Republikánská" obdrží 1 mandát, má tudíž 2. m.
č. 4. „Fašistická" obdrží 1 mandát, má tudíž 2. m.

Jednotlivým na zbytky odhlasováno: skupina 6.)

Č. 6. Československá živnostensko-obchodnická strana dělnická 1 mandát

má hlasů 4 mand.

Zvolení dle pořadí, čísel a kandidátů, jmenově:

Č. 1. 1. Skopal Jan profesor hosp. školy
2. Beneš Josef, rolník.

Č. 2. 1. Kunc Bohumil, obchodník
2. Brtníček Fabián, rolník
3. Švec Edmund, hostinský
4. Švarc Alois, obchodník
5. Linhart Bohumil, rolník
6. Rosůlek Jan, rolník
7. Volf František, rolník
8. Jeviotký Karel, obchodnice
9. Linhart František, rolník.

Č. 3. 1. Nesvadbík František, učitel
2. Pleskal Adolf, zahradník
3. Švrný Karel, továrník

Č. 4. 1. Lavička Václav, zubní technik
2. Hlavsa Karel, mlynář.

č. 5.

1. Pokorný František, odb. učitel
2. Veselý Josef, obuvník
3. Kriegel Josef, železn. zaměstnanec
4. Stěger Antonín, učitel
5. Wolf Josef, dělník
6. Hroudek František, dělník
7. Doležel Reimund, polír.
8. Horák Josef, hostinský.

č. 6. 1. Pšenný Karel, cukrář
2. Dohnánek František, hostinský
3. Zapletal Libor, drogueriista,
4. Oroílek Ludvík, svrškař.

č. 7. 1. Dubský Jaroslav
2. Benda Jaroslav

Volba: starosty, náměstků a rady.

Dne 14. listopadu konala se volba starosty, náměstka a rady.

Volbu řídil zástupce okr. úřadu vr. rada Brothánek za předsedu místního nejstaršího člena p. K. Doležela.

Volba provedena, s následujícím výsledkem:

Při volbě starosty obdržel:

Dubský Jaroslav 18. hlasů
11 lístků prázdných.

Starostou zvolen
Dubský Jaroslav.

Při volbě 1. nám. starosty:

Kunc Bohumil 15 hlasů
Benda Jaroslav 1 hlas
13 lístků prázdných.

Druhým náměstkem zvolen byl 18 hlasy

Purš Karel, továrník.

Další členové rady:

Vzájemnou dohodou strany republikánské a N.O.P. stanoveno:

Radním za stranu republikánskou bude ze
poloviče funkčního období
Beneš Josef rolník
Za N.O.P. o druhé poloviči funkčního období
Kocar Karel mlynář.

Strana čsl. lidová má kromě I. náměstka
radní:
Batníček Fabian, rolník
Švec Edmund, hostinský.

Strana: čsl. soc. demokr. má v radě:

1. Pokorný František, odb. učitel
2. Kriegel Josef, účetní zaměstnanec
3. Plejgel Antonín, učitel.

Strana živn.-obchod. středostav.

Pýšný Karel, cukrář.

Věnováno panu Alois Chudobovi řed. obl. pozk. škol v Jošticích.

Narodil se 27. června 1868 ve Smržicích u Prostějova. Studoval na zemské vyšší reálné škole v Prostějově, kde v roce 1886 vykonal zkoušku maturitní s vyznamenáním.
Ve školním roce 1886/7 byl na abiturientském kursu při učitelském ústavě v Brně, kde 25. června 1887 složil zkoušku dospělosti a 27. listopadu 1889 zkoušku učitelské způsobilosti.

V květnu r. 1892 vykonal tamtéž zkoušku pro školy měšťanské.

V roce 1896 byl na kursu pro učitele škol pokračovacích, pořádaném při české státní průmyslové škole v Brně.

V listopadu 1903 vykonal zkoušku z jazyka německého v Kroměřížském učitel. ústavě.

Od 1. září 1887. do 28 února 1893 působil na obecné škole trojtřídní v Kelčích u Kroměříže.
Od 1. března 1893. do 25 září 1895 vyučoval na měšťanské škole v Holešově.

Výnosem zem. školní rady v Brně z dne

16. září 1895 čís. 8.938 ustanoven byl odbor. učitelem na odborné nové měšťanské škole v Lošticích.

V Lošticích počal vyučovati od 1. října 1895. Již r. 1909 - od 9. ledna - 15. července a potom opět od 15. září svěřena jemu za dobu dovolené jeho ředitele Antošta Kopřivy správa zdejších škol, po jmenutí tohoť byl dekretem zemské školní rady ze dne 21. února 1910. ředitelem zdejších škol.

Po rozdělení zdejších škol na školy obl. pecian a dívčí v roku 1921. zůstal ředitelem školy obl. pecké, obecné i měšťanské.

V únoru roku 1925 dostal zdravotní dovolenou a od 1. září 1925, odchází na trvalý odpočinek.

Výnosem zemské školní rady ze dne 19. října 1925 čís. 41.105 vyslovena jemu pochvalné uznání za dlouholetou a úspěšnou činnost ve školní službě.

Jako odborný učitel i také jako ředitel dle potřeby vyučoval na zdejší pokračovací škole.

Od r. 1921 až do svého penzionování byl správcem též živnostenské školy.

Český odbor zemské rady živnostenské v Brně udělil jemu v květnu r. 1925 diplom uznání za zásluhy o živnostenský stav.

Pan Alois Chudoba, ředitel měšt. škol v. v. zesnul dne 20. listop. 1938 ve věku 71 let. Pohřeb se konal dne 24. listopadu 1938 z Husova sboru v Šoštících. Ředitel p. Josef Urbášek se rozloučil se zesnulým jménem školy a učitelstva a ocenil jeho práci školskou. O činnosti ve veřejném životě a ve spolcích zábavných a vzdělávacích promluvil ředitel v. v. p. Fran. Nesvadbík. Zpopelnění bylo provedeno dne 25. listopadu 1938 v krematoriu v Olomouci.

Novostavby v roce 1931.

2:c

Ulici „Hradské postavili dům č. 416
sestry J. a H. Šubelkové.

Ve „Výmolech" postaven dvojdomek č. 418
který postavil p. Ploražek dělník
a Jos. Blažek. č. 417

Na pravém břehu „Mlýnského" potoka
postavil domek č. 420 p. Ant. Klein.

Ed. Josef Váňka mul. domek ve Vejmolích č. pop. 419
Jan Blechta školník domek čís. 428 za chudobincem
Josef Zdrahal " " 429 "
Mořic Heidenreich " " 430 "

Usnesením obecního zastupitelstva obce města
Loštic ze 12/5 1933 jmenován kronikářem
Tomáš Pudil, m. tajem. v. v. naroz. 25/11 1865.

Německá škola v Lošticích.

Německá místní školní rada a israel. obec náboženská v Lošticích zakoupily v roce 1911 na stavbu dvojtřídní německé školy od manželů Jana a Františky Červinkových č. pop. 193 v Lošticích část pozemku p. č. 992 a od Antonína Gerlicha č. pop. 173 část pozemku p. č. 993 a to z toho důvodu, že místnosti v židovském domě č. XI již nevyhovovaly.

Proti povolení stavby, byly stavebním úřadem I. instance podávány námitky, tak že záležitost tato došla až ku správnímu soudnímu dvoru ve Vídni a stavba nemohla se provésti dříve, až teprve za světové války v roce 1917.

Po převratu r. 1918 byla tato škola pro malý počet žáků, zásluhou zdejšího rodáka Dra Richarda Fischera, advokáta v Olomouci, výnosem předsednictva moravské zemské školní rady v Brně ze dne 9. září 1919 č. 1364, zrušena.

Dne 1. listopadu 1919 byly učebny německé školy zabrány pro českou obecnou školu.

Budovu bývalé německé školy koupil v roce 1931 M.U.Dr. Karel Kukula, státní obvodní lékař v Lošticích.

Elektrárna města Loštic.

Doplněk ku straně 3.8 a 138.

Dne 6. června 1909 ujednáno v zasedání obecního výboru, zakoupiti od Karla Lenharta, mlynáře v Lošticích „Dolský mlýn" č. pop. 87 i s pozemky ve Vřicích za 59.000 K – na stavbu městské elektrárny.

Zároveň ujednáno zažádati o povolení půjčky 160.000 K – na zakoupení turbiny a naftového motoru. Úplné stojní a elektrické zařízení provedla fa. E.A.S. dříve Kolben a spol za 78.145 K 69 h.

Zařízení obsahovalo:

1. Vodní turbina Francis na 1500 l. otěrů 42 HP.
2. Dieselův naftový motor 50 HP.
3. Dva elektrické třífásové generátory, každý na 40 Kva na 3150 V.
4. Dva transformatory 24 a 18 Kva 3150/220 – 127.

Ve schůzi obecního výboru dne 10. listopadu 1909 byl jmenován Karel Pavlásek z Bílovic, správcem elektrárny.

Týž nastoupil v r. 1914 službu vojenskou. Dne 28. října 1914 byl na ruské frontě zajat a dopraven na Sibiř. Tam vstoupil do československých legií a vrátil se dne 1. září 1919, jako legionář do Loštic.

Dne 3. prosince 1910 připojeno žárovek 1935 a 16 elektromotorů celkem 67 HP. – V době války, kdy bylo svítivo těžce k dostání, bylo elektrické světlo pro Loštice pravým dobrodiním.

V roce 1930 koupen nový naftový motor „Junkers" 120 HP za 168.000 Kč. bez cla. K tomu přikoupen od fy. Meas v Brně, elektrický generator 120 Kw. s příslušenstvím za 100.000 Kč.

Dne 31. prosince 1932 připojeno žárovek 4413 a 151 elektromotorů jedy celkem 506 ks.

Kamenné lomy obce města Loštic.

Když v roce 1909 v nově zvoleném okresním silničním výboře Mohelnickém dosáhla česká strana většinu a předsedou silničního výboru zvolen JUDr. Jan Dezort, advokát v Mohelnici, tedy usnesl se silniční výbor r. 1910, zakoupiti drtič na štěrk i elektrický motor a vyráběti v Lošticích (v t. zv. Horce) štěrk pro silniční potřeby.

Obec Loštická stanovila pro štěrkový drtič cenu elektr. proudu na 30h za KW hodinu s určitými slevami a v „Horce" pozemné 60hal. za 1 m³.

Jelikož lepší jakost kamene v Horce byla již vylámána a další složení kamene zvětralé, tedy byl v roce 1921 drtič přeložen do lomu „Kozí vrch" v Lošticích, kde až dosud se kámen láme a drtí na štěrk.

Pozemné bylo stanoveno za 1 m³ štěrku na 1 Kč 20h a z lomového kamene za 1 m³ na 2 Kč. Obec má pouhého důchodu z lomu asi 6000 Kč a elektrárna 8 až 11000 Kč.-

---

Výtah

ze spisku 50 let činnosti silničního výboru Mohelnického okresu 1865–1915 napsal zdejší rodák JUDr. Richard Fischer, advokát a zemský poslanec v Olomouci.

Okresní silnice z Loštic k Jeřmani.

Dne 3/7 1870 obrátily se Loštice novou žádostí zemskému výboru o silnici Loštice – Jeřmani a až 20/1 1891 předložen byl zem. výborem projekt vypracovaný

/.

inženýrem Jenischem z Mohelnice (náklad pro Mohelnický silniční výbor 17158zl., k čemuž interessenti uvolili se přispěti 6580zl. Loštice nabídly pozemky, pozemní práce ve svém obvodu a polovici do vozného na štěrk). -

Silniční výbor litovelský oznámil 8/4 1891 zemsk. výboru, že stavbu ve svém okrese provede r. 1892.

Zemský výbor výnosem z 2/5 1891 stavbu této silnice konečně schválil, a už 22/11 1891 zadána byla firmě Gebrüder Fritscher z Včic s 15% slevou z rozpočtových cen per 17158zl 44kr. - Po provedené kolaudaci v r. 1894 byl náklad silnice tento: Loštice-Markvartka (délka 4118·5m) 15493zl 97kr. Loštice zaplatily 4853zl 26kr. a na vyrovnání 287zl 29kr. -

---

Okresní silnice k Moravičanům.

Tuto silnici stavěla svým nákladem obec města Loštic protože okresní silniční výbor neměl prostředků k její stavbě.

Usnesl se, že poskytne Lošticám značnější subvenci, když ji postaví samy.

Dne 29/3 1895 konalo se komisionelní řízení o této stavbě a dne 27/8 1895 schválil zemský výbor usnesení silničního výboru, jenž zadal stavbu tuto Aloisu Veselovi z Loštic za rozpočtený obnos se slevou 2½%. Po provedení kolaudace r. 1898 byl účet podnikatele Aloise Vesela upraven a uznán obnosem 13737zl 61kr. -

Dne 9 září 1910 usnesl se silniční výbor provésti rekonstrukci této silnice až k Moravičanskému nádraží vlastním nákladem. Spořitelna Mohelnická vrátila silničnímu výboru

žádost o půjčku, že byla česká, a proto usneseno vypůjčiti si peníze v loštické spořitelně.

Posléze učiněny byly návrhy na soustavnou stavbu silnic mezi nimiž z Loštic přes Šišnici, Bušín do Studené Loučky nákladem 80000 K a rozšíření silnice Loštice-Moravičany o 3 metry a zřízení chodníku nákladem 12000 K.

Dne 19/9 1911 usnesl se silniční výbor, aby silnice II. třídy Moravičany-Loštice v délce 3120 m. změněna byla rozšířením v silnici I. třídy nákladem 53498 K 68 h, k čemuž Loštice uvolily se přispěti obnosem 6000 K.-

Rekonstrukci silnici Loštice-Moravičany provedl silniční výbor na zkoušku ve vlastní režii, a pokud jen se osvědčil.

Rozpočet zněl na 53498 K 68 h a náklad celkový (čítaje v to i vícepráce 4314 K) činil 47247 K 66 h takže se ušetřilo přes 10.000 K. Dne 15/11 1913 resignoval předseda výboru Dr. Jan Dezort i na členství (následkem přesídlení do Zidlochovic).

Místo něho zvolen 8 z 10 hlasů předsedou Josef Fiva, starosta z Loštic.

Okresní silnice z Loštic k Pavlovu.

Okresní silniční výbor ve schůzi 23/1 1903 usnesl se o stavbu silnice Loštice-Pavlov až k Zavadilce s podmínkou, když dá obec shotoviti projekt a zaváže se, že poskytne silničnímu výboru potřebný k tomu kapitál, jejž silniční výbor bude bez úroků obci splácetí v ročních lhůtách, na což zúčastněné obce přistoupily. - Dne 24/3 1903 konala se obchůzka silniční

krati a dne 3/2 1905 komisionelní jednání za účelem prozkoumání projektu za účasti zemského inženýra Medáka.

Při této komisi zavázala obec Loštická jménem svým a jménem osady Žadlovic, pak velkostatku Žadlovického, dále zástupci obcí Pavlova, Újezdu-Žadlovic a Zavadilky, že postoupí ku stavbě silnice potřebné pozemky bezplatně resp. zaplatiti za ně kupní cenu, provésti pořádek v pozemkové knize na své útraty, zříditi příjezdné můstky a rampy ku přilehlým pozemkům a cestám, jakož i zaplatiti 6/10 nákladu štěrku a jeho dovozu a obstarati potřebný ku stavbě kapitál, jejž má silniční výbor počíti splácetí. Teprve 3/4 1906 usnesl se silniční výbor vypsati veřejné řízení na stavbu silnice a zadána stavba inženýru Novákovi se slevou 6–10%. R. 1908 byla dokončena a dne 4/7 1909 kolaudována.

Délka silnice byla celkem 5543m, náklad obnášel 61012K 13h. Na Loštice připadl příspěvek 3364K 96h.

Okresní silnice Loštice-Obectov

Tato silnice byla již roku 1872 zemským výborem povolena, ale na žádost obcí okresu Litovelského a Mohelnického nestavěna dotud, pokud nebude vystavěna silnice z Loštic k Jeřmani, ačkoliv projekt byl hotov, avšak ležel u silničního výboru v Mohelnici, nevyřízen.

Dne 23/1 1903 usnesl se silniční výbor Mohelnický většinou hlasů, že příště mají se stavěti silnice v pořadu 10, kde na posledním místě uvedeno Loštice-Obectov.

Zemský výbor výnosem 27/2 1906 vyzval silniční výbor ku stavbě silnice Obectovské, ale tento odpověděl, že přikročí k této stavbě, jakmile ostatní silnice budou hotovy, a obce splní podmínky silničního výboru.

Na interpelaci poslance Dra Rich. Fischera a soudr. ve sněmu dne 2/3 1907, bylo okresnímu silničnímu výboru nařízeno, provésti stavbu okresní silnice z Loštic do Obectova. Dne 5/4 1907 konala se komise při níž zjištěno, že délka silnice činí 2032 m a stavební náklad dle projektu 26000 K.- Zástupcové Loštic prohlásili, že město dle usnesení obecního výboru ze dne 16/7 03 dá zdarma potřebné pozemky resp. jich cenu zaplatí, že provede na své útraty knichovní pořádek, zřídí nutné můstky a rampy příjezdní a konečně zaplatí 6/10 dovozného škřídu a štětu. Potřebný kapitál obstará též město Loštice a bude ho silniční výbor bezúročně splácetí (do 1961).-

Náklad byl rozpočten na . . . . 26.000 K -
příspěvek Loštic činil . . . . 7775 K 33 h
připadalo tudíž na silniční výbor . . 18224 K 67 h.-

Silniční výbor toto ujednání schválil 18/5 07 a zadal 4/9 07 stavbu jediného offerenta inž. Leopoldu Novákovi z Olomouce (bez slevy).-

Zemský výbor povolil stavbu silnice výnosem 26/9 07 a schválil její zadání inž. Leop. Novákovi z Olomouce.

Dne 10/1 1910 konala se kolaudace této silnice a zjištěna její délka . . . . 2044 m.
a sice v území Losticském 1937 m.
" Šaloumském 107 m.

Připočítá-li se vydání za zábradlí, pozemné a 1.d. činil celkový účet 30808 K 04 h. Z toho připadalo na Loštice 9529 K 54 h a zbytek zaplatil silniční výbor 21279 K 50 h do 10 let. Za obec Palonín příspěvek 1979 K 86 h zaplatil silniční výbor.

Okresní silnice z Loštic k Lišnici.

Důležité projekty silniční projednaly se ve schůzi okresního silničního výboru ze 17/3 1911 a usneseno bylo mezi jinými, vystavěti silnici Loštice–Lišnice a dne 19/9 1911 usnesl se silniční výbor, aby stavba silnice z Loštic do Lišnice provedla se ve dvou dílech:

prvý v délce 3523 m. nákladem . . . 26749 K –
druhý " 2750 m. " . . 27095 K –

Na stavbu silnice Loštice–Lišnice dostal silniční výbor státní subvenci 10.000 K –.

Kolaudace silnice Loštice–Lišnice:

Tato trať je dlouhá 3453 m. a stála (prováděl ji silniční výbor ve vlastní režii . . . 23037 K 69 h
rozpočet byl na . . . . . 26749 K 40 h
docíleno tedy úspory . . . . 3711 · 71 h

Dne 4. března 1930 zemřel v sanatoriu v Podolí v Praze následkem ochablosti srdce M.U.Dr. Michal Bakovský, státní obvodní lékař v. v. ve věku 65 let. Byl rodákem z Rovenska u Turnova a zahájil lékařskou praxi v Lošticích v roce 1896 jako obvodní lékař. Hned na počátku svého působení v Lošticích věnoval se pilně veřejnému životu.

Zesnulý se činně účastnil práce v Sokole, byl členem zakládajícího výboru, konal v prvních letech řadu přednášek při čemž si zvláště volil témata v oněch dobách dosti choulostivá: O Bílé Hoře, o Husovi a státoprávním postavení zemí Koruny české a podob. V roce 1907 byl zvolen starostou Sokola a tuto funkci zastával přes celou válku až do r. 1920. Zvláště v době válečné se osvědčil jako neohrožený a sebevědomý sokolský činovník, který se nikdy nelekal hrozeb rakouské vlády a statečně čelil různým šikanám četnickým. Politicky se hlásil ke straně lidovo-pokrokové. Po převratě se stal členem národní demokracie a byl za tuto stranu zvolen do městského zastupitelstva a místní školní rady. Byl členem a místopředsedou okresní školní rady v Zábřeze. Za války pevně věřil ve vítězství dohody a byl přesvědčen, že náš národ dosáhne samostatnosti.

Uvítal proto s jásavou radostí převrat 28. října 1918 a on to byl, který pozdravil naše shromážděné obecenstvo při oslavě tohoto převratu pořádané 29. října 1918.

Zasahoval zesnulý po 25 let velmi živě do našeho života a jeho vliv bylo cítit jako vliv silného, bystrého, vzdělaného a prozíravého muže. V posledních letech vzdaloval se veřejného života následkem srdeční choroby, jíž také podlehl.

Byl zpopelněn 8. března v krematoriu na Olšanech a dle jeho přání bude urna s jeho popelem uložena v jeho rodné obci

Rovensku.
Pokoj jeho popeli.

Doplňovací volba starosty a radních.

Následkem odchodu starosty I. Dubského, jemuž choroba zne-
možňuje další vykonávání funkce starostenské, bylo nutno provésti
novou volbu na zbytek funkčního období. Volba se konala 25. srpna 1933
o 2 hod. odpolední. Za dohlédací úřad byl přítomen vrchní komisař
Mornstein ze Žábřeha. Volby se zúčastnilo 30 členů zastupitelstva.

Volbu řídil nejstarší člen zastupitelstva R. Doležel, člen strany
soc. dem. Na počátku volby prohlásil příslušník lidové strany B.
Kunc, že se sdružily pro volbu I. náměstka strana lidová, živno-
nepolitická a fašistická, které mají dohromady 13 mandátů.

Následkem toho byla provedena volba starosty a II. náměstka
zbývajícími 17 členy, jakožto příslušníky strany republikánské, nár.
demokratické, živnostensko-středostavovské a soc. demokratické.

Všemi 17 hlasy byl zvolen starostou Frant. Nesvadbík, ředitel
měšť. školy dívčí, příslušník strany nár. demokr., II. náměstkem Jos.
Beneš, rolník, příslušník strany republikánské. Do městské rady
byli pak zvoleni za stranu živnostenskou Karel Týsný cukrář, za
stranu soc. dem. Ant. Steiger, učitel, Jos. Kriegl, železniční zaměstna-
nec, Frant. Pokorný, odborný učitel; dále za stranu lidovou Edm. Švec,
majitel domu, a F. Brtníček, rolník, za stranu živn. nepol. Jar. Benda,
stavitel.

Dr. Karel Živný.

Dne 14. listopadu 1933 se dožívá Dr. Karel Živný 75 let!

Kdo ví, za jak nepříznivých poměrů žil a pracoval, podivíse, jakou životní sílu projevuje tento stařec ještě dnes, po tolika strádáních a ukřivdách, po tolika rodinných neštěstích!

Dr. Karel Živný narodil se 14. listopadu 1858 v Lošticích.

Po maturitě (1878) studoval práva na universitě vídeňské. Při kterés příležitosti seznámil se v té době s Eimem, který přivedl ho k Dru Skrejšovskému a získal pro redakci „Tribüne" a „Parlamentára", které tehdy Dr Skrejšovský ve Vídni vydával. Od té doby Živný studoval, řečnil a psal jako žurnalista.

R. 1883 byl promován v Krakově na doktora práv; téhož roku oženil se s nejstarší dcerou Skrejšovského Martou a vstoupil do tehdejší české adv. kanceláře Dra Mosera ve Vídni. Brzy na to zemřel tchán jeho a v závěti ustanovil svého zeťe ředitelem „Tribüny a „Parlamentára.

Dr Živný věnoval se v té době politickému studiu a studiu pol. dějin, zej. slovanských. Podnikl cestu na jih i do Ruska a zpracoval tehdy monografii o Dimitriji Soluňském, která ve formě přednášky byla přeložena do ruštiny a srbštiny.

Než na podnět Bismarckův nastala brzy reakce proti radikální činnosti dr. Živného ve Vídni. Bismarck obával se slovanského hnutí ve Vídni a upozornil rak. vládu na nemilé mu politické následky. Důsledek této intervence byl, že dr. Živný na Štědrý večer 1887 byl zatčen. Porota ho však osvobodila.

R. 1888 navštívil dr. Živný podruhé Petrohrad, r. 1889 vydal se na cesty po Chorvatsku, Slavonsku, Srěmu, Bačce, Banátu a znovu na Rus. Po návratu řečnil na schůzi polit. jednoty v X. okrese Vídeňském, ale pro výrok proti císaři byl zatčen, dán do vazby a odsouzen na 6 měsíců; trest odpykal si v okovech

v trestnici rakouské ve Steinu na Dunaji.

Dr Živný v té době dostoupil vrcholu svého politického vlivu na Rusi a v Srbsku. Tu však v r. 1919 utrpěl v Dvinsku při seskupování s vozu úraz; zlomil si nohu a poranil se na hlavě. Byl dopraven do Petrohradu, kdež musil se podrobiti operaci. Několik pak let mohl choditi jen o berlách. Od r. 1913 uplatňoval se opět žurnalisticky; v témže roce nabídl mu Lev Kasse, ruský ministr vyučování universitní stolici, ale dr. Živný churavý a nedůživý, netroufal si ji přijmouti a odmítl.

Sotva vypukla válka, dostavili se detektivové do bytu dra. Živného a vykonali prohlídku bytu, postavili ho pod dohled státní policie, nejstaršího dceru Ludmilu vzali do vyšetřovací vazby, zatím co syn Vladimír zařazen byl do německého vojska před Verdunem.

R. 1917 počalo vyšetřování dr. Živného divisním soudem vídeňským, který konečně však musil uznati, že dr. Živný pro svou nemoc nemohl aktivně upleténi svého protirakouského smýšlení a řízení zastavil.

Dr Živný, ač zlomená noha mu působila bolesti, přes své vysoké stáří, pořádal po převratu opět lidové schůze na podnět Hrany ve Vídni a na rakouském venkově. Na stará léta vrátil se ke své studentské idei – působiti k obrodě českého lidu ve Vídni.

Přejeme panu dr. Živnému klidného stáří po bouřlivých duech jeho průbojnictví. Zaslouží si toho plnou měrou.

J. V. Vahala.

Publicista Dr Karel Živný zemřel ve stísněných poměrech životních ve stáří 81 let v Praze a pochován dne 26. října 1939 o 11 hod. na Olšanech z ruské pravoslavné kaple.

Dne 20. ledna 1892 zemřel P. Jan Urban, farář a vicedekan v Lošticích. Jeho nástupcem stal se P. Jan Kašpar, kaplan z Uničova; investován byl dne 11. května 1892 a uvítán v Lošticích dne 17. května 1892.

P. Jan Kašpar narozen v Ohnicích u Olomouce dne 11/7 1861.

Studoval na českém gymnasium v Olomouci až do I. třídy gymnasiální do roku 1877, načež dokončil studie gymnasiální v Třebově. R. 1880 vstoupil do Kohaslovi a byl roku 1884 vysvěcen na kněžství. První stanice byla v Horním Městě u Rýmařova do 22/10 1885, pak 6 neděl administrátorem v Rešově a 7 let kaplanem v Uničově. V roce 1921 vzdal se úřadu a byl roku 1922 pensiován.

O prázdninách 1922 se přestěhoval do Třepčína a tam zemřel 24/10 1931. a pohřben ve Slatinicích.

Pohřbu se zúčastnilo hojně občanů z Loštic.

V pondělí dne 7. srpna 1933 zemřel v Lošticích po delší chorobě dp. Konsist. rada P. Antonín Skácel, farář a místodékan v Lošticích.

Zesnulý narodil se r. 1874 v Kovalovicích u Nezamyslic.

Studoval v Kroměříži, kde na českém gymnasiu maturoval. Na kněze byl vysvěcen r. 1900. Ustanoven hned kooperátorem v Lošticích, kde zůstal až do smrti, posledních 10 let jako farář.

Vynikal zejména tichosti, takže byl v Lošticích všeobecně oblíben.

Pohřeb konal se ve čtvrtek 10. srpna o ½10 hod. dopoledne na místní hřbitov. O v p.

Světová hospodářská krise se světovou válkou.

Opakuje se totéž co stalo se po válkách napoleonských, v letech šedesátých a sedmdesátých.

Za války a nějaký čas po ní stoupají ceny: jednak pro nedostatek zboží, jednak protože peníze potřebné k vedení války a pak i s její likvidaci opatřují se inflací.

Pokles cen a důchodů, který následoval, jest značně neúměrný, vrstvy se zmenšenými cenami svých výrobků s menšími důchody nemohou proto koupovat stejné množství výrobků, které se nezlevnily.

Tedy nezaměstnanost způsobuje především disparita ve vývoji cen a důchodů. Disparitou jest nejvíce postiženo zemědělství.

Jeho ceny se zhroutily nadprodukcí v zámořských zemích.

V Postýnech bylo státní správou podporováno nezaměstnaných ve způsobu poukázek ku zakoupení zboží a sice:

V roku 1931 bylo vydáno poukázek v lednu 20 kusů po 10 Kč.-
v únoru 123 " " 10 Kč.-
v březnu 146 " " 10 Kč.-
v září 20 " " 10 " -
v listopadu 20 " " 10 " -

V roce 1932 bylo vydáno poukázek za leden 100 " " 10 " - 35 nezaměst.
" únor 400 " " 10 " - 50 "
" březen 520 " " 10 " - 188 "
" květen 190 " " 10 " - 181 "
" červen 300 " " 10 " - 77 "
" červenec 200 " " 10 " - 65 "
" srpen 300 " " 10 " - 92 "
" září 400 " " 10 " - 112 "
" říjen 350 " " 10 " - 133 "
" listopad 350 " " 10 " - 125 "
" prosinec 450 " " 10 " - 140 "

Vánoční příděl 160 poukázek á 10 Kč.

V roce 1933 v lednu vydáno 500 poukázek po 10 kč. – 187 nezaměst.
v únoru 850 „ – „ – „ 196 „
v březnu 700 „ – „ – „ 218 „
v dubnu 580 „ – „ – „ 135 „
v květnu 400 „ – „ – „ 155 „
v červnu 500 „ – „ – „ 141 „
v červenci 500 „ – „ – „ 166 „
v srpnu 350 „ – „ – „ 116 „
v září 350 „ – „ „ 74 „
v říjnu 300 „ – „ „ 100 „
v listop. 310 „ – „ „ 97 „
v prosinci 300 „ – „ – „ 122 „

V roce 1934 Od 1/1 – 4/II 360 „ 1 j. 3600 kč. pro 122 „ osob
5/II – 14/III 430 „ „ 4300 „ „ 129 „ „
12/III – 15/IV 630 „ „ 6300 „ „ 140 „ „
16/IV – 20/V 400 „ „ 4000 „ „ } 136 „ „
16/IV – 20/V 270 „ „ 2700 „ „
21/V – 24/VII 360 „ „ 3600 „ „ 114 „ „
25/VII – 29/VIII 320 „ „ 3200 „ „ 99 „ „
30/VIII – 3/9 420 „ „ 4200 „ „ 134 „ „
3/9 – 7/10 380 „ „ 3800 „ „ 125 „ „
8/10 – 11/11 400 „ „ 4000 „ „ 117 „ „
12/11 – 16/12 500 „ „ 5000 „ „ 159 „ „
17/12 – 20/1 1935 – 700 „ „ 7000 „ „ 175 „ „

celkem . . kč. 51.700

Mimo to poukázán obnos 2000 kč. na zakoupení brambor v zimním období 1934/35 pro nezaměstnané.

Na chléb bylo v roce 1934 vydáno 4000 poukázek.

Na mléko bylo vydáno v roce 1934 poukázek 1000 a placeno za toto mléko . . . . 4655 kč.

Vánoční dětské poukázky 160 po 10 kč. a v měsíci srpnu rozděleno pro 72 rodin pro 1 dítko 0·75 kg. –

viz str. 271

V létě roku 1931 bylo viděti v Lošticích a okolních lesích procházeti se šedovlasého, mile se usmívajícího a známým radostně ruku podávajícího pána, který přišel naposled sem se podívati.

Byl to J. U. Dr. Jan Dezort, advokát ze Židlochovic.

J. U. Dr. Jan Dezort, otevřel advokátní kancelář, jako první český advokát roku 1900 v úplně německém městě Mohelnici. V Lošticích zakoupil r. pozemek zvaný „Teichtingruv Klenek", kde postavil si krásnou vilu a odtud dojížděl denně do Mohelnice. Tam účastnil se pilně všech prací v předpře„vratové nepatrné menšině mohelnické a proto byl velmi obliben.

Roku 1902/3 stal se předsedou kuratoria zimní hospodářské školy v Lošticích a jako týž odevzdal dne 23/10 1904 školní budovu prvnímu řediteli Ivanu Čižkovi.

Roku 1908 stal se členem výboru obecního zastupitelstva a roku 1911 zvolen do městské rady v Lošticích. Brzy stal se členem všech českých spolku a sám byl zakladatelem okrašlovacího spolku v Lošticích.

Svojí prozíravostí získal velkých zásluh o rozšíření železniční zástav„ky v Moravičanech, o postavení městské elektrárny v Lošticích a o stavbu a úpravu všech okresních silnic.

Byl také členem okresní školní rady v Zábřeze.

Roku 1909 byl zvolen ve skupině obcí venkovských, členem okresního silničního výboru mohelnického a roku 1910 stal se jeho předsedou.

On byl také příčinou českého vítězství v německém okresním silničním výboru mohelnickém; jemu po boku stálo tenkráte mnoho loštických funkcionářů v čele s tehdejším starostou R. A. Schönhöfferem.

Roku 1913 odstěhoval se do Židlochovic a proto vzdal se předsed„nictví jmenovaného výboru. Na jeho místo zvolen byl Josef Sova, stavitel a starosta z Loštic.

Za války a po převratu rád sem dojížděl a radostně procházel se v pěkných a jemu tak milých lesích loštických.

V měsíci dubnu 1932 došla do Loštic truchlivá zpráva, že Dr. Jan Dezort zemřel po těžké a bolestné nemoci v Brně a tam je také pohřben.

„Čest budiž jeho památce!"

Když dne 29. června 1934 k večeru rozšířila se po Lošticích zpráva, že Mistr Adolf Kašpar je mrtev, nechtěl tomu nikdo ani věřit.

A přece bylo tomu tak. Brzy na to došlé parte potvrzovalo, že „zemřel náhle ranen mrtvicí v klínu Šumavy v Železné Rudě dne 29. června 1934 o půl 9. hodině dopolední ve věku 56 roků."

Adolf Kašpar narodil se dne 27. prosince 1877 v Bludově na severní Moravě. Rodiče jeho měli tam kupecký krám. Roku 1888 přestěhovali se do Olomouce. Tam chodil Kašpar nejprve do německé měšťanské školy a pak vstoupil na německý učitelský ústav (českých škol toho druhu tam tehdy nebylo). Přes tuto německou výchovu zůstal Kašpar dobrým Čechem a upřímným vlastencem.

Roku 1899 vstoupil do figurální školy profesora Pirnera na umělecké akademii v Praze, kterou absolvoval s velmi dobrým prospěchem. Do Loštic přijel Kašpar po prvé s rodinou r. 1910 na letní pobyt. Bydlel u obuvníka Josefa Hustého v domě č. pop. 178 pod Střelnicí.

Na Loštice upozornil Mistra Kašpara jeho přítel Stanislav Lolek, rovněž akademický malíř, rodák z Valonína, kdež jeho otec byl řídícím učitelem. Lolek přijížděl často do Loštic, aby krásný náš kraj zachytil v četných obrazích. Bydlel v zahradním domečku při vile v č. 337, kterou tehdy vlastnil Dr. Jan Dezort, advokát v Mohelnici. S ním udržoval Lolek přátelské styky.

Hned při prvním pobytu zalíbilo se Mistru Kašparovi v Lošticích tak, že si tu koupili velkou starou zahradu od zdejšího rodáka docenta pražské university Dra J. Langa a v ní si v roce 1911 postavili jednopatrový dům s podkrovním pokojíkem, kde byla Mistrova pracovna. Je to dům č. 343. Připsán byl do vlastnictví jeho choti, paní Jitky Kašparové.

Později, to už po světové válce, Mistr dům rozšířil směrem do zahrady a upravil.

Velmi milá byla Mistrovi zahrada při domě, o kterou vzorně pečoval. Stále ji upravoval, doplňoval a zvelebo val.

Na ni se vždy velmi těšil, když delší dobu dlel mimo Loštice.

V Lošticích byl Mistr velmi rád. Pravidelně trávil tu s rodinou každoročně celé léto. V zimě bydlel v Praze, kde měl krásný byt na Rampě u Karlova mostu. Ale do Loštic se vždy těšil, byl tu šťasten a spokojen. Říkával, že zde se mu nejlépe a nejklidněji pracuje.

Tam v té útulné, světlé podkrovní pracovně s krásným výhledem k Moravičanům a k Žádlovicům vznikaly ty krásné obrázky k dílům Jiráskovým, Raisovým a j.

Zde vyrůstala a do školy chodila jeho jediná dcerka Jitka.

Zde byl blízko svému otcovskému příteli Romualdu Prombergrovi, knihkupci v Olomouci, který trávíval léto ve svém domě na Dolách v krásném údolí pod Bouzovem. Zde měl též kroužek přátel a známých, s nimiž si rád poseděl při skleničce vína.

Mistr rád koulel Kuželky. Společnost Kašparových známých scházívala se pravidelně dvakrát v týdnu na „partii" na „Pešti," kde byla stará, ale pěkná kuželna. Mistr ji zvěčnil v Jirásková kronice „U nás" v díle II. na str. 307.

R. 1932 se u Kašparů~~vých~~ mnoho změnilo. Z neznámé příčiny znechutilo se chotí Mistrově v Lošticích vše, město, lid, na konec i kraj.

Proto dům v Lošticích chtěli prodati, ale jediný kupec, který žádanou sumu dával, byl sám Mistr. S prodeje sešlo a chotí Mistrova rozhodla se postaviti si valašskou dřevěnou chalupu na Rusavě, kam už dříve Kašparovi občas zajížděli.

Mistr byl proti stavbě, ale nakonec přece se odstěhoval na Rusavu. Odcházelo se mu těžko, se zahradou nemohl se rozloučiti.

Pak už se v Lošticích jen na krátko zastavoval, to když jel z Prahy na Rusavu nebo odtud nazpět.

Když pak na podzim r. 1933 pronajala paní Kašparová téměř celý dům se zahradou zdejšímu lékaři Dru Valentovi, byl Mistr opět proti tomu a nemoha jinak tomu zabrániti řekl rozhořčeně: „Já už do Loštic nepřijedu."

A už nepřijel.

Loštický kraj měl Mistr Kašpar velmi rád. Jako dobrý turista poznal velmi dobře blízké i vzdálenější okolí Loštic. Co pěkného a rázovitého tu viděl, zachytil svým štětcem. Někdy i použil toho ~~ve~~ svých ilustracích děl.

Je to na příklad:

Starý židovský domek čís. XII, jenž do základu vyhořil při velkém požáru v Lošticích r. 1928 -, v knize „Na rozcestí" od V. Rakouse na str. 19.

Staročeský Rostelík ve Výšehoří v knize „Zapadlí vlastenci" od K. V. Raise na str. 25, 87. a 121.

Dvůr gruntu č. 3 v Paloníně v téže knize na str. 61.

Mistr Kašpar pohřben byl žehem dne 4. července 1934 v novém pražském Krematoriu o 9. hodině dopolední.

Nad rakví promluvili zástupcové různých spolků výtvarníků, jichž byl Adolf Kašpar členem, rozloučil se tu s ním i zástupce rodného Bludova a j.

Dne 27. prosince 1934, právě v den 57. narozenin Mistra Kašpara, napsal

Frant. Sitta odbor. učitel v Lošticích.

Za zesnulým továrníkem Jaroslavem Dubským.

Ve středu dne 25. července 1934 pohřben byl v Lošticích majitel velkozávodu sýrařského Jaroslav Dubský, místopředseda Svazu sýráren severo a středomoravských.

Narodil se dne 24. dubna 1883 v Radobicích v píseckém kraji v Čechách.

Přišel do Loštic jako odborový učitel hospodářské školy. Poznal tam svoji choť, dceru mistra tvarůžkářské výroby A. Veselse, s níž založil v r. 1912 výrobu Olomouckých tvarůžku v malém rozsahu. Roku 1924 přestěhoval svůj závod do nově zřízených budov a r. 1930 byly tyto opět zvětšeny a od té doby pracuje po továrnicku, zaměstnávaje na 70 lidí.

Tak závod stal se jedním z nejpřednejších podniků toho druhu v Č. S. R. Od založení Svazu sýráren severo a středomoravských byl jeho místopředsedou a zúčastnil se činně všech akcí směřujících k povznesení československého průmyslu sýrařského. Kromě toho byl po řadu let členem výboru Svazu průmyslníků v Olomouci. Mnoho péče a obětavé práce věnoval městu Lošticím a jeho obyvatelstvu, které ho zvolilo svým starostou, na kteroužto funkci musel však pro těžkou chorobu resignovati.

Pohřeb zesnulého konal se za ohromné účasti veškerého občanstva loštického a velké řady korporací odborných i všenárodních.

Před radnicí rozloučil se zesnulým nynější starosta města p. Fr. Nesvadbík, nad hrobem pak jménem obchodní a živnostenské komory v Olomouci a Svazu sýráren předseda p. Hrabě a jménem celé řady korporací jich zástupců.

V Jaroslavu Dubském ztrácí československé sýrařství jednoho z nejlepších odborníků a obětavých pracovníků.

Oslavy 85. narozenin presidenta republiky Tom. G. Masaryka v Lošticích dne 6. března 1935.

Dne 6. března 1935 konána slavnostní schůze obecního zastupitelstva města Loštic na počest 85. narozenin presidenta republiky, za předsednictví starosty města Františka Nesvadbika.

O presidentu republiky promluvil starosta, jenž zhodnotil životní dílo T. G. Masaryka.

V závěru jednání bylo jednomyslně usneseno udělití presidentu republiky čestné občanství města Loštic a mimo to usneseno poslati panu presidentu hold ovací telegram tohoto znění:

Kancelář presidenta republiky:

Pane presidente!

„Zastupitelstvo města Loštic se usneslo ve své dnešní schůzi u příležitosti Vašich 85. narozenin vysloviti Vám projev úcty, oddanosti a vděčnosti za Vaši celoživotní práci ve službách národa a přáti Vám i nadále pevného zdraví.

Současně jmenovalo Vás svým čestným občanem a prosí, abyste toto jmenování milostivě přijal."

Toho dne večer konal se slavnostní pochodňový průvod městem, jehož účastnilo se mnoho obecenstva.

Smutné vánoce 1933.

Byly smutné loni a jsou ještě smutnější letos 1934.

Nezaměstnaných stále počítáme u nás v republice statisíce, továrny stojí nebo pracují, jen aby pracovaly aspoň pro udržení kádru svých dělníků, zahraniční obchod je stále na zhasnutí, naší státní zaměstnanci těžce nesou důsledky dřívějšího našeho velikášství a obchody i živnosti nesou všeho toho těžké důsledky. A nálada širokých vrstev je přirozeně málo vánoční.

Dlouho, dlouho po válce jsme myslili, že nastal blažený věk, v němž není potřebí počítati s nebezpečím konfliktů, poněvadž lidstvo vykrvácelo a poznalo strašné hrůzy moderní války.

Věřilo se tomu, po čem toužili vítězové - ale ne poražení.

Až přišlo ošklivé probuzení a poznání, že zejména my jsme obklopeni vášnivou touhou po odplatě. A tu všichni, kdož nehledali úspěchy ve vědomém sebeklamu, musili poznati, že mravně nejsme na výši, abychom mohli bez obav hleděti vstříc budoucnosti s jejími těžkými, hrozivými záhadami. Jde o mládež, která nám roste a od níž závisí naše budoucnost.

Jak stoupla nezaměstnanost vždy v lednu v česl. republice je vidno z následující tabulky.

Rok	Počet nezaměstnaných koncem		Vzestup	
	prosince	ledna	absolutní	relativní v %
1930/31	239.564	313.511	73.947	30. 9
1931/32	486.363	583.138	96.775	19. 9
1932/33	746.311	872.775	126.464	16. 9
1933/34	779.987	838.982	58.995	7. 6
1934/35	752.328	817.983	65.655	8. 7

1936 - bylo v celé republice 618.000 nezaměstnaných.
Znamená to proti konci listopadu vzestup o 107.600 osob
a proti stavu před rokem pokles o 176.600 osob.

1937 bylo 451.484 neumístěných uchazečů o práci.

Hasičská zbrojnice.

Roku 1932 dal vystavěti hasičský spolek v Lošticích zbrojnici, při které je umístěna vodoměrná stanice a transformátor městské elektrárny. Zbrojnice nachází se u železného mostu, jenž spojuje oba břehy řeky Třebůvky, vedle domu čís. 247. Postavil ji Jaroslav Benda, stavitel v Lošticích za 40.000 Kč.

Členové hasičského sboru pomáhali zdarma nejen vlastními povozy, ale i stavebním materiálem. Na amortisaci dluhů a úroky přispívá město Loštice ročně 5000 Kč.

Městská Střelnice.

Roku 1934 rozhodla se obec Loštice přestavěti a upraviti městskou Střelnici, která postavena jest na kopci zvaném „Lušt" ve výši 56 m nad řekou Třebůvkou.

Budova nadstavěna byla 3 pokoji pro letní hosty a dolní místnosti, jakož i sál vyloženy byly parketami.

Pod Kopcem, na němž budova se nachází, zřízen byl vodovod, který zásobuje, dostatečným množstvím dobré, pitné vody, Střelnici. Přestavbu prováděl stavitel Jan Sova z Loštic.

Díváme li se ze Střelnice k severu, vidíme půvabné údolí řeky Moravy, jak daleko oko naše dozírá, s úrodnými poli, četnými, v kvetoucích zahradách umístěnými vesnicemi. V mlhavé dáli vypíná se Kralický Sněžník s rozhlednou. Odtud na jihovýchod táhnou se jako mohutné hradby Jeseníky, nesouce na svých temenech modrou klenbu nebeskou. Za jasného dne vidíme zřetelně mohutný vrchol Vysoké Hole a v levo od něho část hřebene Pradědu, ještě v pozdním jaru, sněhem pokrytého.

Na východ uzavírá údolí rozsáhlá Doubrava, levý břeh Moravy lemující. Za touto rozkládá se již rovina úrodné Hané, z níž

vyčnívají dvě věže radnice a chrámu v Litovli. Dále, poněkud v levo, jest město Uničov a ještě dále, již na samém úpatí Jeseníků, město Šternberk.

Za jasného dne, již v šedavé dáli, vypíná se sv. Kopeček, se svým dvouvěžatým chrámem, povinně olomoucké vévodící.

Díváme li se k západu, spočine náš zrak s rozkoší na nevelikém sice, ale velmi pěkném zámku žadlovickém, který ze zelených skupin stromů a křovin vesele pohlíží v půvabné údolíčko potoka Lišničky, v Lošticích do řeky Třebůvky se vlévajícího.

Ještě dále směrem západním, ku hranicím českým, stoupá mírně Českomoravská vysočina, poskytujíci svými stráněmi, většinou jehličnatými lesy pokrytými, překrásný pohled. Z údolí Třebůvky obnáší výška 56 m.

Stavba silnice ke „Kozímu vrchu".

Roku 1932-1936 zřízena byla tato silnice v délce 1·3 kilom.

Přes mlýnský náhon poblíž domu č. XXII (Koželužna) zřízen byl betonový mostek a přes řeku Třebůvku postaven dřevěný most, který postavil stavitel Jan Sova z Loštic za 69.676 Kč.

Městu Loštickým byla roku 1932 poskytnuta nouzová podpora ve výši 15.000 Kč. od ministerstva sociální péče.

Náklad na tuto stavbu obnášel celkový náklad 325.000 Kč.

Tuto silnici převzal do své správy okresní úřad v Zábřeze v roce 1936 a přispěje celkem 26.200 Kč. v 5ti ročních lhůtách počínaje rokem 1937.

Volby do poslanecké sněmovny a senátu 19/V 1935

odevzdané hlasy

strany které dostaly mandát	sněmovna	senát	počet mandátů sněmovna	počet mandátů senát
republikanská	1,176.517	1,042836	45	23
čsl. soc. dem.	1,034.804	909.501	38	20
čsl. nár. soc.	755.931	671.621	28	14
lidová	615.851	557.410	22	11
ludová (Hlinka)	564.267	495.300	22	11
živnostenská	448.004	393.613	17	8
Nár. sjednocení	456.358	410.108	17	9
fašistická	167.440	145.043	6	—
Komunistická	849.485	737.635	30	16
něm. soc.dem.	299.925	270298	11	6
něm. agrárníci	142.388	128916	5	—
něm. křest. soc.	162.797	154.506	6	4
Henlein	1,249.497	1,083721	44	23
madařská	291.828	259.707	9	5
národniari	—	—	—	—
madar. křest soc.	—	—	—	—
Sojuz	—	—	—	—

Výsledek voleb v Lošticích.

Republ. strana	139	129
česl. soc.dem.	424	383
česl. nár. soc.	59	51
lidová	358	318
živnostenská	317	280
Nár. sjednocení	103	87
fašistická	105	100
německá křest. social.	4	4
Komunistická	58	34
Henlein	26	15
Bund der Landwirte	—	1

Výsledek voleb do okresů a země 26/5 1935 v Lošticích

	okres	Zem
Republ. strana	143	144
Česl. soc. dem	468	443
Česl. národ. soc.	31	37
Lidová	343	337
Živnostenská	306	294
Nár. sjednocení	134	99
Něm. křest. social	1	3
Komunistická	38	37
Něm. soc. demokr. dělnická	1	1
Česl. strany křest. sociální	2	2 (2)
Henlein	19	19 (45)
Fašistická		72

Šedesáté narozeniny zdejšího rodáka J. U. Dra Richarda Fischera, advokáta a starosty hlavního města Olomouce.

Ve schůzi městského zastupitelstva konané dne 23. 4. 1932 v Lošticích, oznámil starosta města Jaroslav Dulaský, že účastnil se s pp. J. Benešem, J. Krieglem, B. Kuncem, K. Pivným a K. Pyšným, oslavy šedesátých narozenin zdejšího rodáka J. U. Dra R. Fischera v Olomouci, která se konala dne 29. III. 1932 v Nár. domě. Zároveň přečetl děkovný přípis, jenž městská rada loštická Dru Fischerovi zasílá.

V téže schůzi jednomyslně ujednáno jmenovati Dra Rich. Fischera čestným občanem města Loštic a předati mu při oslavě, která mu bude na Střelnici v Lošticích pořádána diplom čestného občanství, jenž vyhotoví zdejší rodák, akadem. malíř Jan Smilal.

Za zesnulou učitelkou Janou Mertovou.

V neděli dne 23/6 1935 rozloučily se Loštice a okolí se zesnulou industr. učitelkou v. v. Janou Mertovou, která působila v Lošticích skoro 40 roků a také odpočinek ve stáří zde prožila.

Jako vzorná, svědomitá, a pracovitá učitelka vychovala celou řadu žáček, které velikou účastí na pohřbu projevily jí svoji úctu a vděčnost.

Byla vzorem příkladné pečlivosti a přesnosti ve svém konání, milovala vše dobré, krásné a ušlechtilé, což dokázaly četné projevy na hřbitově, kde rozloučili se s ní starosta města ředitel škol v. v. p. Frant. Nesvadbík, pí. Bedř. Steigerová lit. učitelka, pí. Boh. Friedlová, choť lékárníka z Loštic a P. Jos. Maliček, farář z Loštic.

Úctu zesnulé kolegyni vzdalo také Pěvecké sdružení učitelů severomoravských, které zazpívalo u domu a na hřbitově pěkné smuteční sbory.

Přejeme jí, aby klidně dřímala svůj věčný sen na našem lošťickém hřbitově.

Veřejné uznání za občanskou statečnost a obětavost.

V měsíci srpnu r. 1935 otevřeno bylo v Lošticích pod mlýnským stavem, nové koupaliště, v němž bylo ihned velmi živo. Malí i velcí radostně používali blahodárného působení slunce a vody.

Dne 10. srpna počalo tonouti malé, neznámé děvčátko, které zachránil 10letý syn učitele z Loštic Radomír Pudil. Týž hoch pozoroval dne 12. srpna t. r. že jeho spolužák Hynek Burča, tone a proto skočil za ním a plavaje znak tohoto s nasazením vlastního života zachránil.

Dne 25. srpna t. r. dostalo se mu veřejného uznání za statečnost a obětavost, veřejným hlášením česl. rozhlasu v poledne a požádána obec, aby tento čin zaznamenán byl v obecní kronice.-

Sjezd loštických rodáků r. 1935.

První sjezd loštických rodáků konal se v srpnu 1908, druhý v roku 1914 znemožnila válka a došlo k němu teprve r. 1930. Letos konal se sjezd třetí.

Již počátkem t. r. konala se schůze při níž zvolen byl širší a užší výbor.

Pozvánek se rozeslalo 1350 (do ciziny přes 60). Je dosti také těch loštických rodáků, mimo Loštice bydlících, kteří nebyli, pro neznalost adres, některými vedoucími činiteli, pozváni a jež byli tímto jednáním velmi nemile dotčeni. Ku sjezdu byly ulice a náměstí řádně vyčištěny domy obíleny a prapory ozdobeny. Večer před hlavním dnem sjezdovým konal se přátelský večírek na Střelnici, kde uvítal přítomné rodáky nynější starosta Fr. Nesvadbík a olomoucký starosta Dr. R. Fischer přečetl dopisy a pozdravy těch rodáků, kteří byli pozváni, ale nemohli se dostaviti.

Pozdravy zaslali:

Alois Pavelka ze Sofie (Bulharsko)

Karel Bobek z Homécourt (Francie)

Jos. a Ferd. Kubíčkovi z Buenos Aires (Jižní Amerika)

Frank Volek – Moravský dům P.O. New Germany, Natal, South Afrika.

P. Wagner, farář Vlkoše u Přerova.

Jan Koutný z Cernauti (Rumunsko).

Hlavní den sjezdový utonul v mračnech a dešti, přesto ale byla výstava loštických malířů umělců J. Smítala a Boh. Oškádala velmi četně navštívena. Příhodný proslov pronesl loštický starosta F. Nesvadbík. Potom se konal sjezd absolventů měšťanských škol, na kterém promluvil bývalý ředitel Al. Chudoba a nynější ředitel J. Heidrich.

Jménem absolventů poděkoval pravoslavný farář O. Hoffmann.

Na sjezdu absolventů hospodářské školy, jenž řídil předseda Al. Král z Palonína, promluvil senátor Jakubec a Dr. Kameníček z Brna.

Před druhou hod. odpol. konal se na náměstí koncert a po 14 hod. vyrazil velký průvod na Střelnici, kde účastníci sehrali v přátelském rozhovoru až do večera. Večer sehrál Sokol Stolbovu veselohru.

V pátek konány v římsko-katol. i československ. chrámě bohoslužby, potom navštíveny oba hřbitovy, kde promluvili farář P. Silhavý z Kunovic a kaplan P. Linhart z Březové.

Odpoledne konalo se již za příznivého počasí, zbojnická pečeně na Střelnici. V sobotu dával se v sokolském kině film „Zapadlí vlastenci" a v neděli v Lidovém domě opereta „Perly panny Serafinky."

Tím ukončen letošní sjezd loštických rodáků na kterém ujednáno, že příští sjezd koná se za 5 roků.

President T. G. Masaryk odstoupil.

T. G. Masaryk odchází z vysokého úřadu presidenta Československé republiky.

Vzrušení veřejnosti je stejně hluboké a obecné, jako její pohnutí.

Po sedmnáct let stál T. G. Masaryk v čele našeho státu, po sedmnáct let spravoval s ústavními vládami mladou republiku a řídil její osudy. Mimořádná osobnost, nesena filosofickým i politickým kredem síly vlastní individuality – Masaryk nutil všechny duchovní směry a proudy i politické strany, aby se s ním vyrovnávaly v demokratické svobodě a otevřenosti, ke které se sám přiznával, který byl přesvědčeným vyznavačem a spoluobhájcem.

Sloužil svému národu, Československé republice se statečností bojovníka, který právě tam, kde jde o společné zájmy, o společnou věc, v ničem neustupuje od svého štítu, od svého vnitřního přesvědčení a který rád čelí v zápasišti národa i lidstva mužnosti nesentimentální, barvě přiznané a jasné.

Osud ho postavil v čelo našeho zahraničního odboje a obdařil jeho neohrožené a moudré vedení cti i štěstím, dojíti s legiemi v svaté jednotě s domovem – neodstrašeným, a hrdinně vytrvávajícím, i když Rakousko-Uhersko postavilo hlavu národa, ve vlasti, Dra Karla Kramáře, pod šibenici – k zázračnému ovoci nezapomenutelných obětí všeho lidu a jeho neznámých vojínů, k svobodě a státní samostatnosti. Jsme všichni T. G. Masarykovi vděčni – bez ohledu na své přesvědčení, bez ohledu na své vyznání – za věrné a neustávající úsilí,

s kterým právě tak ve válce, jako v míru, se všemi spolupracovníky ať z tábora jeho, ať z táborů jiných, spoluutvořil naši republiku a staral se o její bezpečnost a sílu.

V národě a ve státě nelze stát všem jen na jednom břehu.

Proto T. G. Masaryk i jako filosof, i jako politik, i jako státník – také tenkrát, kdy v úřadě presidenta republiky zasahoval osobními projevy a akty do vnitřních věcí národa a státu – respektoval splnou odpovědnosti své osobnosti i svého úřadu názory i vůli československé demokracie, jak se projevovaly soutěžením a zápasením vzájemným, byť i v stateckné otevřenosti diskuse a důvodů, stavěných třeba proti názorům jeho vlastním, zachovávaje a chráně základy pravé demokracuje, věrnost ústavě, nepoušelnost zákonů, bezpečnost právní.

Úctou a vděčností se skláníme před osobností odstupujícího presidenta republiky T. G. Masaryka. Návrh zákona, který připravila vláda republiky a kterým prvnímu presidentu republiky se dostane čestného titulu „President osvoboditel", je výrazem obecného přesvědčení, že v dějinách československého národa bude T. G. Masaryk žíti jako jedna z největších postav našich zápasů a osudů. Kéž rozkvět a síla republiky a její úspěchy jsou stálým průvodcem jeho života mezi námi, ozdobou a odměnou jeho díla a plodů jeho práce, které bohdá našemu národu nikdy nebudou odňaty.

Dr. Edvard Beneš, druhým presidentem „Československé republiky."

První president Československé republiky Dr. T. G. Masaryk vzdal se, na radu lékařů, vlády. Při volbách nového presidenta, dne 18. prosince 1935, bylo odevzdáno 440 platných hlasů.

Z těchto bylo na jméno Dr. E. Beneše odevzdáno 340 hlasů, 24 na jméno Dra. Boh. Němce a 76 hlasů bylo prázdných.

Byl tedy presidentem republiky zvolen velkou většinou

Dr. Edvard Beneš.

Náš nový president narodil se v Kožlanech na Křivoklátsku.

Ve 12 ti letech vstoupil na gymnasium na Vinohradech; tam kromě povinné látky, pilně četl a vzdělával se soukromně a nejvíce ho bavila nauka o socilogii; také francouzštině se pilně učil.

Po gymnasiu vstoupil Beneš na universitu, kde se dal zapsati na filosofii. Po druhém roce studia na universitě, odejel na sorbonskou universitu do Paříže. Po třech letech, jako 24 letý vrací se domů. V září 1909 stal se profesorem národního hospodářství na obchodní akademii v Praze.

Půl roku před tím složil obě rigorosa a v červenci byl promován na doktora filosofie. Téhož roku se oženil se slečnou Annou Vlčkovou.

V roce 1914, když Beneš dovršil svůj třicátý rok, nabízí své síly a své schopnosti, profesoru Masarykovi. Po útěku prof. Masaryka do ciziny, prchá i Beneš 1. září 1915 do Německa a 4. září setkal se s ním ve Švýcarích. Tři roky usilovné práce postavily ho spolu s Masarykem v čelo nové republiky. T. G. Masaryk se stal

presidentem Československé republiky, Dr. E. Beneš ministrem zahraničí; v téže funkci zůstal až do 18. prosince 1935, kdy se stal presidentem, druhým presidentem Československé republiky.-

Olomoucký starosta vyznamenán rytířským křížem čestné legie.

V pondělní schůzi 30. prosince 1935 městského zastupitelstva v Olomouci se přihlásil o slovo Dr. Václavek a vřelými slovy blahopřál starostovi města Dru. Richardu Fischerovi k francouzskému vyznamenání, kterého se mu dostalo.

Francouzský vyslanec v Praze oznámil dopisem Dru. Fischerovi, že byl vyznamenán rytířským křížem Čestné legie za zásluhy, které má o vzájemné uplatnění snah a cílů spřátelených států.

Dr Václavek za potlesku celého zastupitelstva zdůraznil, že toto uznání ze zahraničí je vyznamenáním též pro město a celý kraj.

Za zesnulým lékárníkem Ferdinandem Friedlem.

V neděli dne 3. listopadu 1935 pohřben byl v Lošticích bývalý první lékárník Mr. Ph. Ferdinand Friedl. Zesnulý narodil se 22. května 1860 v Uh. Hradišti. Praksi lékárnickou konal u Mr. Ph. lékárníka Klabyhoudka v Olomouci, nyní Šumova lékárna, odborná studia ve Vídni, kdež obdržel taktéž lékárnický diplom. Pak nastoupil jako Mr. Ph. ve Frýdku na Mor., Olomouci, načež stal se provisorem v Kojetíně v lékárně pí. Kubíčkové, kdež pracoval 15 roků.

V roce 1899 byla mu udělena lékárnická koncesse v Lošticích, kdež zakoupil dům (nynější lékárnu) od Jakuba Mollera č. 121.-

Byl to v té době hostinec, který k účelům lékárnickým zrestauroval v roce 1900 a lékárnu otevřel 1. května 1900. V roce 1901 se oženil s Bohumilou Schönhofferovou, dcerou Josefa Schönhoffera, obchodníka a měšťana v Lošticích. - Veřejně a politicky nevystupoval, ale byl členem všech kulturních a hospodářských spolků v Lošticích.

V roce 1924 byl operován na hrtanovou rakovinu (tak konstatovali v Praze!) u Dra Kutvirta v Praze, pozbyl řeči, t.j. možnosti přirozeným způsobem mluviti a naučil se uměle mluviti, což mu ovšem působilo velké potíže a poslední léta života mu velice ztrpčilo.

Zemřel 31. října 1935 bělokrevnosti a mozkovou mrtvicí.

Za † bratrem Josefem Filipem, farářem v Lošticích.

Dne 4. února 1936 zemřel v Lošticích jeden z prvních pracovníků církve československé, br. Josef Filip. Narodil se 17. března 1884 v Želušicích, okres Čáslav, a byl po gymnasiálních studiích vysvěcen na kněze v Hradci Králové. Působil na různých místech v Čechách.

Když vznikla církev československá, přihlásil se brzy do jejích řad. Dne 1. února 1923 přišel na Moravu a byl ustanoven duchovním správcem náboženské obce v Lošticích, kdež působil až do své smrti, která ho vyrvala předčasně z jeho díla. Zanechává zde vdovu a malého synáčka, když před dvěma lety pochoval svého prvního synka.

Zanechává zde také svou starou matičku, která ho provázela s příkladnou starostlivostí na Moravu.

Bratr Filip byl jedním z těch duchovních, kteří svůj úkol brali opravdově a poctivě. Ve věku 41 let ujímá se úkolu duchovního správce v Lošticích a v horách bouzovských. Pastorace této náboženské obce byla pro nepříznivé komunikační prostředky velmi těžká, než nikdy nebylo slyšeti jeho stěžků a nářků na těžkou práci.

Byl u svých farníků pro svou milou a srdečnou povahu velmi oblíben. Nejkrásnějším vysvědčením jeho pastorační činnosti bylo, že setrval na svém místě až do své smrti. Církevní úřady ho vždy považovaly za jednoho z nejschopnějších duchovních, čehož si také plně zaslouží. Byl skromný a nedělal si nikdy nějakých ambicí. Byl to dobrý pastýř, který miloval ovečky své a miloval je až do své smrti. U jeho urny, která bude uložena ve sboru loštickém, který je v neposlední řadě jeho památníkem, budou se zastavovati ve svých vzpomínkách ti, jimž byl učitelem a dobrým rádcem jako duchovní, a z jejich tichých modliteb budou zaznívati tichá slova, že je jeho odchodu škoda.

Roku 1935

Počet celkový	Počet svobod.	– ženatých	– děti	– lístky mléčné	– chlebové	– stravovací
174	58	116	190	125	700	700
168	~~116~~ 47	121	163	100	750	750
181	45	136	170	100	1000	1000
170	34	136	181	100	800	800
163	38	125	167	100	800	800
118	24	94	127	100	550	550
130	23	107	107	100	650	650
144	37	107	179	100	640	640
142	36	106	178	85	680	680
155	26	129	196	90	600	600
147	23	124	173	100	750	750

Při počtu 155 bylo vydáno 50 mc. brambor
Celkem bylo vydáno za stravování 79.200 kč.

Roku 1936

188	28	160	125	125	920	920
167	49	118	185	125	1150	1150
151	41	110	176	125	850	850
151	41	110	176	100	800	800
112	24	98	154	75	700	700
116	18	98	157	75	300	300
70	7	63	107	75	400	400
62	10	52	94	70	350	350
73	12	61	70	75	450	450
76	10	66	72	65	250	250
112	14	98	140	130	700	700
114	16	98	143	175	750	750
133	20	113	145	–	800	800

Mimo toho bylo vydáno: brambor 1500 kg.
cukru 1140 "
mouky 2250 "
krup 770 "

Suku . . . . . 765 kg
uhlí . . . . . 750 „
Kávy . . . . . 100 „

Vánoční příspěvek pro děti 190 poukázek á 10 Kč = 1900 Kč
Za stravování bylo celkem vydáno 83.300 Kč.

Státní stravovací akce v celé republice v r. 1936.

Jsoní bylo rozděleno nezaměstnaným 22,533.000 bochníků chleba po 1½ kg, 42.456 q pšeničné mouky, 22.435 q krup a 8.443 q ječné kávy. Mimo to bylo rozděleno v zimním období 1936/37 celkem 62.594 q pšeničné mouky a 200 q ječné kávy.

Vládě bylo doporučeno, aby ve stravovací akci pokračovala a ji pokud možno ještě rozšířila.

Poštovní úřad v Lošticích.

Roku 1863 podaly Loštice a 20 okolních obcí žádost poštovnímu ředitelství o zřízení poštovního úřadu v Lošticích.

Když nedocházela odpověď, urgovala obecní rada 8. února 1864 vyřízení.

Přípisem z 11/2 1864 sdělilo poštovní ředitelství, že si o věci vyžádalo zprávu okresního úřadu v Mohelnici.

Mohelnický poštmistr Drescher intervenoval proti nové poště v Lošticích, že by byl zkrácen a tak povolena byla pro Loštice jen sběrna dopisů.

Dne 14/8 1867 podala obec novou žádost, že toto opatření nestačí, že ze 3000 obyvatel je 600 židů, kteří se zabývají výhradně obchodem a vedou značnou korespondenci. 25 okolních obcí má blíže do Loštic než do Mohelnice.

Od dubna do konce prosince 1867 prodalo se jen v Lošticích za 400 zl. poštovních známek ač invasí nepřátel, vojska obchod po 2 měsíce utrpěl.

Dne 14. září 1868 opakovaly obce znovu toto žádost a konečně se jí vyhovělo. Přípisem z 29/1 1869 č. 844 sdělilo poštovní ředitelství, že poštovní úřad je povolen. Úřadovati se začalo 20/6 1869, od 1/8 1870 jezdila pošta třikráte denně do Mohelnice.

Do obvodu poštovního úřadu v Lošticích byly přiděleny místní obce
1) Doubravice s Mikovicemi
2) Loštice, předměstí „Závodí", osada Vlčice a Dolský mlýn.
3) Místní obec Pavlov, osady Lechovice a Markrabka.
4) Palonín s hostincem „Labuť."
5) Osada Žádlovice.

Poštmistrem byl jmenován městský účetní Osvald Sommer narozen 1837 jenž 14/III 1871 zemřel.

Dne 16/III 1871 vypsán byl konkurs na toto místo poštmistra (roční služné 120 zl., paušál 30 zl a 450 zl paušál na jízdní poštu třikrát do Mohelnice. – Výnosem poštov. ředitelství v Brně ze 9/5 1871 č. 5974 uděleno místo to Adolfu Fialovi loštickému měšťanu.

Od roku 1886 připojena byla do Loštic poštovna z Bílé Lhoty, která měla spojení s poštovním úřadem Litovelským.

Roku 1893 zřízen byl samostatný poštovní úřad v Bílé Lhotě, jenž vysílal denně jednou pěšího posla do Loštic.

Roku 1908 1/9 povolena byla pošta jízdní, ale nikoliv do Loštic, nýbrž do Moravičan. Správu poštovního úřadu bělolhotského od r. 1886 – 1912 vedl Ign. Vyhnálek.

Dne 22/10 1896 podal Bouzov a správa velkostatku žádost poštovnímu ředitelství o zřízení a zavedení přímého spojení poštovního z Loštic k poštovní ambulanci vlakové do Moravičan (nádraží) i s osobní dopravou osob na nádraží. Dne 9. prosince 1896 podaly Loštice rovněž žádost a uvedly, že věnovaly ke zřízení zastávky železniční v Moravičanech r. 1890 obnos 3000 zl., že k ní vystavěly silniční nákladem 8000 zl a že by doprava poštovní do Moravičan značně získala.

Ministerstvo obchodu výnosem z 20/9 1897 č. 46331 povolilo zřízení jízdní pošty z Loštic do Moravičan 4 kráte denně počínaje 16/10 1897 /4 hod. 30 min. ráno, 9 hod. 55 minut dopoledne, 3 hod. 50 min. odpoledne a 8 hod. 40 min. večer /.

Dne 27. dubna 1898 podala obec žádost o zavedení poštovního posla k polednímu vlaku do Moravičan, což povoleno bylo výnosem 27/1 1899.

Dne 14/3 1904 byl za Adolfa Fialu ustanoven administrátor Josef Nehera, poštovní adjunkt z Olomouce, po něm syn Max Fiala.

Dne 28/3 1905 byl Adolf Fiala dán do pense.

Dne 27/4 1905 ustanoven byl poštmistrem Vincenc Stiborek z Křelina, jenž dnem 1/5 1905 nastoupil a místnosti poštovní zřízeny v domě č. 64, který dům Stiborek od Rašnera zakoupil.

Dnem 1/4 1905 byla zřízena služba přespolního listonoše, jenž kromě neděle dochází do obcí, Žádlovice, Pavlova, Lechovice, Radnice, Salonina a Obecnova. Týmž dnem byla poštovna v Pavlově zrušena.

Dne 21/12 ~~1892~~ 1912 jednala městská rada o zřízení telefonního spojení mezi Lošticemi a Moravičany a dne 20/10 1913 usnesla dáti na to zálohu 1900 K.—

Telegraf.

Dne 23. března 1872 usnesl se obecní výbor v Lošticích o návrhu E. Bermanna žádati o zřízení telegrafní stanice a zavázal se po 3 léta – i déle – poskytnouti pro ni místnost a otop.

Dne 8/7 1872 zvolil pak zvláštní komitét (z české strany Gustav Fischer a Josef Schönhöffer), aby tuto záležitost projednal. Ve schůzi příští 9/11 1872 usneseno, aby obec na zřízení telegraf. spojení věnovala 120 sloupů dřevěných bezplatně. Dne 2/7 1873 schválil obecní výbor ujednání, s poštmistrem Ad. Fialou, že obec bude jemu za vedení telegrafní stanice poskytovati po 5 let (do konce r. 1877) zdarma 3 sáhy dřeva i s dovozem a za dodání každého telegramu poplatek 15 kr.

Telegrafní stanice v Lošticích byla pak zahájena 12. února 1873.

Roku 1896 zavedeno bylo telegrafní spojení z Loštic na Bouzov.

Telefon.

Roku 1892 počalo se jednati o připojení Loštic k síti telefonní, ale ve schůzi obecního výboru dne 15/4 1892 sdělil starosta, že žádost o to byla zamítnuta. Tím se obecní správa nedala zastrašiti, podnikla novou agitaci a subskripci, a dne 28/12 1894 usnesla se přispěti k tomu účelu obnosem 50–100 zl. z obecní pokladny.

Dne 9/2 1895 sdělil pak starosta výboru, že sebral obnos 429 zl.

Než poštovní správa nepovolila pro nedostatek peněz, a proto obecní výbor 27/2 1896 se usnesl, vybraný obnos 429 zl. dárcům vrátiti.

Ve schůzi 5/3 1904 jednal obecní výbor znovu o zřízení telefonního při„ spojení a usnesl se obnos 1350 K požadovaný dáti.

Dne 16/5 1905 usneseno věnovati z obecní pokladny 600 K a inte„ ressenti upsali 375 K, ale obchodní komora činila podmínku, aby upsali 750 K (a 600 K od obce to jest 1350 K). –

Konečně výnosem ze dne 17/2 1906 č. 11567 sdělilo brněnské poštovní

ředitelství, že ministerstvo obchodu povolilo zřízení telefoní sítě z Litovle přes Loštice, Mohelnice do Zábřeha a dnem 29. srpna 1907 otevřena byla v Lošticích telefonní stanice.

Dne 8. května 1912 usnesl se obecní výbor žádati o telefonní spojení se stanicí Moravičany, což po dlouhém jednání r. 1904 bylo uskutečněno.

Roku 1934-1936 provedena stavba dálkových telefonních kabelů z Pardubic přes Svitavy-Loštice a Olomouce a provoz začal v únoru 1936.

V měsíci dubnu 1922 byl dán do pense poštmistr Vincenc Stiborek a jako administrátor ustanoven Jan Němec z Dambořic, pak František Heger z a Jan Pospíšil ze Zábřehu a dne 1/3 1923 ustanoven administrátorem Martin Hynšt z Chudobína, který dne 31. března 1923 byl jmenován vrchním poštmistrem v Lošticích.

Dne 15/4 1931 byl jako ~~zvláštní~~ revident přeložen do Uničova.

Než však mohl toto místo nastoupiti, onemocněl a zemřel v zemské nemocnici Olomouci dne 21. května 1931.

Dne 1. srpna 1931 obdržel místo poštmistra v Lošticích Fran. Stejskal z Mírova.

Poštovní úřad nalezá se v I. patře domu č. 117 na náměstí.

Městská rada v Lošticích vydala pamětní list
k uctění památky
profesora Jana Havelky
slavného rodáka Loštického při příležitosti 50. výročí jeho úmrtí.

Vzpomínkový večer na oslavu téhož konal se v sobotu 5. prosince 1936
o 8 hod. večer v sále sokolského kina.

Pořad:

1. Zahájení. 2. Mužský sbor: Moravěnko. 3. Slavnostní řeč pana Dra Rich. Fischera z Olomouce. 4. Mužský sbor „Věno." 5. Mužský sbor „Sláva Tobě."

Dr Rich. Fischer napsal a vydal knižně:
Profesor Jan Havelka, rodák Loštický jeho život a práce, vydáno k 50 letému jeho úmrtí.

Jan Havelka narodil se 23. listopadu 1839 v Lošticích v domku č. 194. Studoval od r. 1852 do 1862 na něm. gymnasiu v Olomouci a na podzim toho roku odebral se do Vídně na universitu studoval profesuru (odbor historicko-zeměpisný). Dnem 1. října 1867 stal se suplentem na piaristickém gymnasiu v Příboře, v únoru 1869 povolán byl na reálné gymnasium v Uh. Hradišti, v listopadu 1870 dostal se na slovanské gymnasium do Olomouce, kde působil až do smrti, která ho stihla náhle dne 20. října 1886.

V dopise ze 4. dubna 1866 píše Havelka z Vídně, že se už zapracoval do práce v tajném archivu, kde pracoval 10–12 hodin. Když odevzdal prvou práci, zavolal ho ředitel dvor. archivu Lang, pochválil ho a nabídl mu od 1. července definitivní místo scriptora v tajném archivu za 800 zl. ~~ročně~~ měsíčně. Havelka odmítl sdíky, že dokud nemá profesorskou zkoušku, nemůže to místo přijati. Ale pak odešel z Vídně, přijal suplentské místo v Příboře a o službu v archivu se už nehlásil.

Z dopisu Havelkova Dru Wanklovi zedne 14. ledna 1876 dovídáme se, že Havelka složil státní zkoušku pro archivářský úřad z čehož byl by mohl míti i hmotné výhody, kdyby se dostal do Prahy nebo do Brna.

Proč se však potom nevěnoval archivářství, nikde v dopisech se Havelka nezmínil.

Dne 11. května 1876 oženil se s Vlastou, dcerou známého archeologa M U Dra J. Wankla, lékaře v Blansku a dne 14 března 1877 narodila se jim jediná dcera Milada (provdaná pak za akad. malíře Schussera v Praze).

Dne 17. června 1882 zemřela jeho matka, 17. října 1882 jeho otec, a 22. července 1882 jediný jeho přítel a švagr Dr Vilibald Absolon, lékař v Boskovicích.

R. 1873 začal prof. Havelka vydávati v Olomouci učitelský časopis „Komenský", r. 1876 založil zábavný list pro lid „Koledu", která se dožila šesti ročníků.

R. 1883 založil s Achánem Drem Wanklem, jenž se přestěhoval do Olomouce, a jinými vlastenci „Vlastenecký musejní spolek" a tím dal základ k vybudování Vlasteneckého musea v Olomouci. R. 1884 začal vydávati časopis musejního spolku v Olomouci s P. Jg. Wurmem a svou chotí a dal podnět k důležitým pracím národopisným.

Vděčné rodiště Havelkovo uctilo památku svého rodáka tím, že dne 16. srpna 1891 zasadilo na jeho rodný domek pamětní desku, a studenstvo loštické založilo r. 1893 v Lošticích Havelkovu knihovnu prolid.

Při I. sjezdu loštických rodáků r. 1908 založili jsme Havelkovo stipendium pro českého studenta a r. 1918 položili jsme základ k městskému museu Havelkovu v Lošticích.

Od léta roku 1936 až do jara r. 1937 zařádila si smrt mezi známými občany pensisty nebo soukromníky loštickými.

Prvního z nich vybrala si p. Tomáše Smitala, bývalého obchodníka v Lošticích, který poslední dobu velmi často sedával na různých lavičkách na loštickém náměstí. Krátce před smrtí ve stáří 75 let jel se léčiti do lázní Poděbrad, ale pomoci již nebylo. Ředitel lázní doporučil mu nemocnici v Olomouci. Cestou z Poděbrad do Olomouce byl na olomouckém nádraží raněn srdeční mrtvicí, takže do nemocnice převezli již jen jeho mrtvolu, která byla v Olomouckém krematoriu zpopelněna a urna s popelem uložena v loštickým ~~krematoriu~~ kolumbariu.

Téhož roku a to 12. prosince došla do Loštic smutná zpráva že v Praze v nemocnici zemřel p. František Helekal, odhadce zastavárny v Praze v. v. a loštický rodák, ve věku 62 let a zpopelněn byl v krematoriu ve Strašnicích.

Panu Františku Helekalovi říkali jsme „První vlaštovka loštických letních hostů", protože každoročně první navštívil a poslední opouštěl Loštic.

Rád sedával s panem Tom. Smitalem, s nímž byl velmi spřátelen na „Hájku" a potom na Střelnici, kde byl velmi milým a vítaným hostem.

A jako by ten nový rok t. j. 1937 nechtěl se usmířiti vybrala si neúprosná smrt dalšího z loštických pensistů a rodáků pana Jana Syrovátku, vrchního ředitele patentn. úřadu v. v. ve věku 64 let.

Ředitel Jan Syrovátka jel dne 22. ledna 1937 do Jábřeha k okresn. úřadu a zpět se již živý nevrátil. Mezitím, kdy jeho paní odešla na pastu, odebral se do jedné restaurace na přesnídávku a tam byl raněn srdeční mrtvicí. Jeho mrtvola byla zpopelněna v Olomouckém krematoriu a popel uložen v loštickém kolumbariu.

Za dva měsíce po úmrtí p. J. Syrovátky došla nás zase smutná zpráva, že v Hustopeči zemřel loštický rodák pan Felix Mollík, soudní rada a přednosta okresního soudu tamtéž.

Zemřelý přijížděval každoročně do Loštic a na Střelnici zahrál si velmi rád Tarokovou partičku.

Po úmrtí dne 28. března 1937, ve věku 58 let, byla jeho mrtvola převezena

do Loštic a dne 31. března, na loštickém hřbitově uložena k věčnému odpočinku. Tedy v necelých 7 měsících odešli na věčnost 4 známí občané a rodáci, kteří Loštice měli rádi pro své milé chování byli u loštických občanů velmi oblíbení.

Za Janem Léharem. V Lošticích na Moravě zemřel 2. února 1937 býv. knihovník Obch. a živnost. komory v Praze Jan Léhar, ve věku 73 let. Byl u nás jedním z prvních, kteří pochopili význam i výhody desetinného třídění a použil již v roce 1910 této mezinárodní soustavy při budování věcného katalogu komorní knihovny. Viděl v decimální bibliografické soustavě dílo mezinárodní kulturní pospolitosti, a četní zdejší i zahraniční uživatelé komorní knihovny s uspokojením po[vrz]tvrzují, že tato soustava se zde prakticky dobře osvědčuje.

Také inž. B. Mansfeld ve své publikaci: „Katalogy technických knihoven v Praze a jich vztahy k veřejnosti", spravedlivě zhodnotil jeho práci již v r. 1924. Léhar zanechal po sobě základy dobré práce, na níž se zdarem mohou budovati příští generace; proto si zaslouží, aby ho bylo vzpomínáno v dobrém a vděčně.

Jan Léhar narodil se 14. února 1864 v Hrabí okres Litovelský a bydlel v Lošticích po několik roků.

V pátek dne 13. srpna 1937 se rozpoutala na severní Moravě zejména však nad Lošticemi a okolím prudká bouře s vichřicí, provázena také velkým krupobitím. Kroupy značné velikosti bičovaly zahrady, pole i domy, kde bylo mnoho oken rozbito.

Velké škody způsobeny byly ovšem hlavně na ovoci. Na náměstí bylo při prudkém lijavci tolik vody, že nebylo lze ani přejíti státní silnici.

Voda zaplavila stejně tak luka, zahrady i pole, kde všude nahromadila spoustu škod. Vnikla v Lošticích i do chlévů a sklepů, takže hasiči z Loštic a Salonina museli zakročiti motorovými stříkačkami.

Bouře ustala asi o 18 hodině.

Prázdninová dětská osada v Lošticích, vydržovaná Péčí o pracující dorost v Praze.

Dne 21. července 1937 přijelo na zotavenou do Loštic 119 dítek a 12 členů personálu a byli všichni ubytováni ve školní budově.

Počítá-li se s denním vydáním na jedno dítě 10 Kč, činí celkové vydání na osadu, trvající 42 dní, přibližně 48.000 Kč. Z tohoto obnosu zůstalo u zdejších obchodníků takřka 75%, t. j. 36000 Kč. za potraviny, topivo, svícení a prostředky ku čistění, zbývajících 25% připadá na cestovné, zakoupení inventáře, různé práce v osadě a platy personálu.

Na Konicku konala se v srpnu r. 1937 velká vojenská cvičení, kterých se účastnil president republiky Dr. Edv. Beneš se svojí družinou. Ubytován byl v Olomouci u arcibiskupa Dra Tre- jána a odtud podnikl cestu do manevrového území.

Jelikož se měl zastaviti na Bouzově, vědělo se, že pojede Lošticemi a proto konány horlivé přípravy a výzdoba města. Na náměstí, které bylo nádherně vyzdobeno očekával pana presidenta okresní hejtman, starosta Loštic s městským zastupitelstvem, žák Antonín Tudil a žákyně Olga Rašnerova obec. školy s kyticí, žáci všech zdejších a okolních škol, krojované spolky a ohromný dav lidu.

Dne 24 srpna 1937 o 9 hod. dopol. projížděło auto s presidentem a ministrem Machníkem za zvuku národní hymny ulicí Olomouckou, Jungmanovou a náměstím do ulice Hradské směrem k Bouzovu.

Shromážděný lid jásavě pozdravoval pana presidenta a jeho druži- nu. Starosta obce a městské zastupitelstvo, čekali, že pan president vystoupí přijme hlášení a podepíše se do pamětní knihy avšak nedošlo k tomu. K večeru vracel se pan president s družinou, ale již rychleji, Lošticemi do Olomouce.

Za T. G. Masarykem.

„První president Československé republiky Tomáš Garrigue Masaryk skonal na zámku lánském v úterý 14. září 1937 ve 3 hodiny 29 minut, dovršiv 87 let, 6 měsíců a 7 dni života."

Tato tíchlivá zpráva letěla dnes v časných hodinách republikou, vzbuzujíc upřímnou žalost ve všech vrstvách občanstva státu.

Československo zahalilo se ve smutek, který s ním sdílí celý vzdělaný svět.

Neboť ne pouze našemu národu, nýbrž všemu kulturnímu lidstvu patří. la velká, v pravdě dějinná postava zesnulého presidenta. Jeho paměť zůstane věčná.

V československém národě bude pokolení po pokolení žehnat památce velikána, jemuž Prozřetelnost svěřila nesmírně zodpovědné, ale i nanejvýš slavné poslání: aby porobený lid československý uvedl do řady svobodných národů světa a stal se prvním představitelem jeho jeho obnovené státní svrchovanosti.

Smuteční schůze městského zastupitelstva v Lošticích se konala 15. září, proslov přednesl starosta Fr. Nesvadbík.

Smuteční tryzna za presidenta Osvoboditele T. G. Masaryka čestného občana města Loštic konala se v sobotu dne 18. září 1937 v sále městské střelnice a zahájil ji starosta města Fr. Nesvadbík.

Proslov učinil odb. učitel Fr. Pokorný. Sál byl účastníky přeplněn.

V pátek dne 17. září 1937 večer převezeny ostatky Masarykovy k poslednímu holdu do Plečnikovy síně, kde je president Masaryk na katafalku vystaven, aby s ním mohla se rozloučiti celá republika; halí se v černý smutek kdysi triumfální brána vítězného vjezdu, brána Matyášova.

Přes 3/4 milionu lidí přišlo se poklonit Velkému mrtvému.

President republiky Dr. Edvard Beneš loučí se jménem státu s velkým zesnulým a když končil svou řeč z pohu prvního hradního nádvoří se velebně nese chorál „svatý Václave" zapěný sborem pražských

učitelů a po něm husitský chorál „ kdož jste, boží bojovníci."

Přes tisíc oficielních hostí hledí v tichu na rakev, kterou šest generálů odnáší Matyášovou branou do hradu.

Na druhém hradním nádvoří položili ji na dělovou lafetu. Rozezvučely se všechny svatovítské zvony. Sto šedesát letadel čsl. armády zahrachotilo za krásně slunné oblohy a děla zaburácela stojednu ránu, když první nejvyšší velitel nového našeho vojska od dob husitských opouštěl pražský hrad k poslední cestě Prahou ...

Účastníci průvodu.

1. Zástupce rodiny a president republiky,
2. Skupina zástupců hlav cizích států,
3. " " cizích vlád a cizí delegace,
4. Předseda vlády Dr. Milan Hodža
5. Skupina členů pražského diplomatického sboru
6. členové poslanecké sněmovny a senátu N. S.
7. Skupina presidentů nejvyšších soudních tribunálů,
8. " generálů,
9. " bývalých ministrů republiky Československé,
10. " církevních hodnostářů různých církví,
11. Také všechny školy vyslaly k pohřbu své delegace,
12. Skupina smuteních hostí tvořili starostové hlavních měst,
13. Pak kráčela delegace československé armády.
14. Další velký oddíl smutečního průvodu tvořilo legionářské bratrstvo.

Na dělové lafetě tažena šestispřežím pokryta státní vlajkou spočívala rakev ostatky prvního vrchního velitele armády presidenta T. G. Masaryka.

Nejprve pochoduje pěchota.

Za pěchotou následuje jezdectvo.

Závěr tvoří dělostřelectvo.

Také letectvo zúčastnilo se průvodu.

U nádraží Wilsonova

Poslední rozloučení.

Příjezd do Lán krátce po 17 hodině

Vůz vlaku jímž přijela též rodina a president republiky Dr. Edvard Beneš s choti a rodina presidentova, snali rakev nosiči za zpěvu zpěvácké ho spolku „Hlahola", který zazpíval „Ach synku, synku" rakev byla snata a odevzdána železničním zaměstnancům.

Za pohnutí nastoupila rodina presidentova za rakev, stanula u smutečních hostů a ke chvíle zazněl další smuteční sbor „Dobrú noc."

Za naprostého ticha byla rakev pronesena presidentským salonkem.

Rakev pak již převzali lánští občané.

Přednosta zdraví naposledy mizící rakev a železniční zaměstnanci stojí v úctyhodném pozoru.

Nastupuje četa legionářů, aby uzavírala smuteční průvod, který zvolna spěje ke hřbitovu.

Pohřeb v Lánech.

Pohřební průvod překročil hřbitovní práh o 18 hod. 45 minutách.

Světlomety zaplavily ostrým modravým světlem východní kout lánského hřbitůvku, ve kterém byl vykopán hrob pro presidenta Masaryka. Malý jest lánský hřbitov, proto dostali se tam pouze členové rodiny zesnulého, president republiky s choti, zástupci Národního shromáždění, členové vlády a několik nejvýznačnějších oficielních hostí.

Předstoupil kazatel československé bratrské jednoty Fr. Urbánek v občanském šatě a přečetl žalm 23. „Hospodin jest můj pastýř" a potom kapitolu 21. ze zjevení sv. Jana. „Potom viděl jsem nebe nové a zemi novou" a kapitolu 22. „Ukázal mně potok čisté živé vody."

Pomodlil se také Otčenáš se závěrečnými slovy: „Neboť tvé jest Království, tvá jest moc a sláva na věky věkův."

Pražský pěvecký sbor „Smetana" zazpíval státní hymnu a při ní rakev presidenta T. G. Masaryka byla spuštěna do hrobu, kde leží vedle rakve jeho choti.

Do hrobu uložena byla také prst z měst a obcí, které měly v životě zesnulého význam:

prst z rodného města Hodonína, vybraná právě z místa, kde stával rodný presidentův domek, prst z Kustopečí, kde začal zvěčnělý studovat, prst z Vajnor, které posvěceny jsou památkou Milana Rostislava Štefánika a prst ze slovenské vísky Bystřičky, kde zvěčnělý tak rád prodléval. Ministr školství a národní osvěty Dr. Franke uložil pak do hrobu prst z hrobu Jana Amose Komenského.

Bylo 19 hodin, když tělo prvního presidenta bylo uloženo do hrobu.

Polární záře, viditelna v Lošticích.

Úterý dne 25. ledna 1938 po 20. hodině byl spatřen u nás velmi vzácný zjev, polární záře, jevící se jako rudá záplava, prostoupená několika světlejšími, skoro nažloutlými sloupy.

Lidé se zprvu domnívali, že je to zář od velikého, vzdáleného požáru, hvězdárny však rozhlasem oznámily, že je to nádherný zjev přírodní, jehož vznik není ještě tak zcela objasněn. Podle nejnovějších bádání jest příčinou jeho fluorescence, vznikající elektrickými výboji ve velmi řídkých plynech horních vrstev atmosféry. Také intensivní činnosti slunečních skvrn se rudé zabarvení polární záře vysvětluje. Zprávy o polární záři došly nejen z celé severní Evropy, nýbrž i z míst dosti na jih položených.

Včelařský spolek pro Loštice a okolí konal dne 27. března 1938 členskou schůzi a mimo jiné bylo usneseno, zasaditi na dvoře domu č. 71 v Lošticích, kde od mnoha let stává spolek Občanská beseda jubilejní lípu což se ihned uskutečnilo.

V měsíci září 1937 ustavila se v Lošticích Národní garda a přihlásilo k ní 40 členů činných. Velitelem byl zvolen Vincenc Majer, měšťan v Lošticích.

Významná slavnost v Lošticích.

Město Loštice není bohato pomníky. Na hřbitově a po smrti staví se obyčejně drahé a přepychové pomníky i lidem, kteří žili skromně a nenáročně, ale jinak tu máme prostou pamětní desku prof. Havelkovi, zdejšímu rodáku, pak pomník padlým před školou, desku na česlov. kostele na oslavu hrdinů na zahraničních bojištích a v neděli 15. května 1938 odhalena byla na městské radnici pamětní deska padlým legionářům loštickým,

Richardu Škůrkovi
Vilému Švecovi
Josefu Grygarovi a
Karlu Špičkovi.

Loštická organisace legionářská postarala se o to a slavnostní odhalení stalo se právě 15. května 1938. Protektorem slavnosti byl generál Lička z Olomouce, okresní hejtman ze Zábřeha, sokolská župa Severomoravská a Legionářská a městská rada v Lošticích.

Slavnost konala se za nádherného počasí a za velké účasti legionářů, hasičstva, sokolů, orlů, Nár. gardy a všech loštických spolků.

/.

Zahájil ji plukovník justiční služby J. Koukal, slavnostní řeč prosloval plukovník v.v. Randák z Olomouce, pak pronesl pozdrav za Legionářskou župu stavitel Smékal z Prostějova, za Hasičskou župu učitel Bosan, za loštické rodáky, olomoucký starosta Dr. Fischer, za okr. úřad rada Šmíd ze Zábřeha, za sokolskou žup. starosta Malý ze Zábřeha, pak zástupci Národní gardy položili věnec s prosloven, za měst. radu v Lošticích poděkoval všem starosta Nesvadbík. Deska má nápis: Hrdině padli, aby národ byl svobodný (svobodná žil)! Josef Grygar střelec rus. legií, padl 5. dubna 1918 u Kirsanu, Rich. Skůrek, střelec úderného praporu ruských legií, padl 3. září 1918 u Uskinského závodu. Karel Špička, střelec 12. pluku rus legií, dne 14. července 1918 u Tajgu a Vilém Švec, střelec 33. pluku italských legií, dne 7. června 1918 na Piavě. Všichni čtyři padli r. 1918 krátce před dosažením naší svobody. -

Slavnosti byl přítomen gen. Lička z Olomouce a ppl. Krátký a několik důstojníků ze Šumperka a z Olomouce, účinkovala při slavnosti a odpoledne na střelnici hudba pěšího pluku ze Šumperka. Velmi vkusná deska na radnici bude věčně hlásati památku padlých hrdinů loštických a vděčnost jejich rodáků a přátel. Dne 27. května 1937 odkalena byla na sboru česl. církve pamětní deska se slovy: Zborov - Terrone - Dos Alto „Za svobodu národa!"

Vláda zajišťuje klid a pořádek.

úř. – Praha 21. května 1938.

Ministr národní obrany povolal podle příslušných ustanovení branného zákona se souhlasem vlády jeden ročník zálohy a náhradní zálohy, doplněný příslušníky speciálních zbraní k mimořádnému cvičení.

Důvodem tohoto opatření jest nutnost zacvičit záložníky v používání nově zavedených zbraní (stejně jako se to děje v jiných státech).

Zároveň byl vzat zřetel k potřebě zvýšit nedostatečné dnešní stavy a zajistit v dnešní pohnuté době klid, pořádek a bezpečnost státu, jakož i zabránit jakýmkoliv dalším incidentům, jaké se vyskytly v některých místech republiky.

K této úřední zprávě dovídá se ČTK. z kompetentních míst:

Jak z textu zprávy je patrno, jedná se tu o opatření ministra národní obrany, jež bylo učiněno z důvodů ve zprávě uvedených, a nejde tedy o žádnou mobilisaci, ke které by samozřejmě nestačilo pouhé opatření ministra národní obrany; bylo by k němu třeba rozhodnutí příslušných ústavních činitelů.

Ministr národní obrany učinil toto opatření na základě ustanovení § 22 branného zákona.

Z Loštic povoláni byli:

Bubeník Miroslav
Doležel Rajmund
Ehrlich Hermann
Götzl František
Gerlich Adolf
Grygar František
Heidenreich Mořic
Husťý Josef
Hlúza Josef
Horák Hubert
Jahoda Adolf
Jančí Stanislav
Jevický Antonín
Jevický Stanislav
Jedelský Prokop
Keslar Zdeněk
Kriegl Miroslav
Konečný Václav
Krobot František
Kovář Maxm.
Malík Augustin
Mollík Jan
Linhart Vincenc
Nejezchleba Rudolf

Nič František
Osládal Bohuslav
Poláček Vincenc
Rosůlek Antonín
Staněk Josef
Suchomel Zdeněk
Směšák Jarolím
Silberský Arnold
Spička Jiří
Šindl František
Sedláček Jan
Šenk Jaroslav
Švec Jan

Vařeka Rudolf
Vitoul Jaroslav
Vlček Josef
Vyroubal Josef
Weiss Max
Zalloukal Stanislav
Zachar Arnošt
Zezula Jindřich
Zemánek Ladislav

Z Tělocvičné jednoty „Sokol"
dobrovolně

Hofman Antonín
Dudek Vlastimil
Orálek Ludvík
Šafr Antonín
Trnka Frant. ml

Z tělocvičné jednoty „Orelské"
dobrovolně

Jevický Rudolf
Hopliček Jan ze Žadlovic
Motka Zdeněk
Rosůlek Jan
Kessler Frant.
Linhart Bohumil
Kozičkovi Adolf a Rudolf ze Žadlovic
Hel Jan
Ehrenberger Frant.

Československo stojí na cestě německém „Drang nach Osten" a proto má býti smeleno. Berlín se však zalekl vojenské síly „malého národa", který za jedinou noc dovedl soustřediti na hranicích skoro půl milionu vojáků výborně vyzbrojených a hotových brániti svou vlast.

Naši záložníci splnili dobře svůj úkol vojáku i občanu státu a byli 20 června 1938 propuštěni ku svým občanským povoláním.

Čestní občané města Loštic.

Loštice jmenovaly presidenta Dra Edvarda Beneše a předsedu ministerstva Dra Milana Hodžu v slavnostní schůzi městského zastupitelstva konané dne 27. května 1938 čestnými občany.

Schůze zúčastnili se zástupcové škol, církvi, spolků a s nadšeným souhlasem vyslechli projevy starosty Františka Nesvadbika a odbor. učitele Františka Pokorného, vysílané též místním rozhlasem občanstvu shromážděnému ve velikém počtu na náměstí před radnicí.

Obecní volby. 29/I 1938

Jak se dalo očekávati, prošly klidně. Bylo podáno 6 kandidátek a obdrželi:

1.	Strana lidová	410 hlasů	=	7 mandátů
2.	Republ. strana spojená s národním sjednocením	255 hlasů	=	5 mandátů
3.	Soc. dem. strana	556 „	=	10 „
4.	Komunisté	89 „	=	2 „
5.	Fašisté	73 „	=	1 „
6.	Živnost. strana	295 „	=	5 „

Podle kandidátních listin zvoleni:

I Strana lidová:

1. Kunc Bohumil, obchodník v Lošticích č. 14.
2. Maliček Josef, farář „ „ 22
3. Římot Antonín, rolník „ „ 208
4. Linhart František, rolník „ „ 65
5. Rošůlek Jan, „ „ „ 249
6. Veselý Stanislav, stolář „ „ 260
7. Mollík Jan, rolnický syn „ „ 234

Jako náhradníci zvolení:

1. Nejezchleba František, rolník v Lošticích č. 103
2. Karkoš Jan, " " 44
3. Schwarz Alois, obchodník " 293

II. Republ. strana zemědělského a malorolnického lidu a Národní sjednocení (zakladatel Dr Karel Kramář)

1. Kuba František, rolník v Lošticích č. 142
2. Nesvadbík František, ředitel v.v " " 48
3. Beneš Josef, rolník " " 77
4. Sova Jan, zednický a tesař. mistr " " 336
5. Hauser František, rolník " " 120

Jako náhradníci:

1. Kosek Josef, zahradník " " 20
2. Poláček Vincenc, rolník " " 35
3. Kögler František, maj. strojírny " " 201

III. Československá sociálně-demokratická strana dělnická.

1. Pokorný František, odb. učitel v Lošticích č. 368.
2. Kriegel Josef, želez. zaměst. " " XV
3. Horák Hubert, elektrotechnik " " 13
4. Steiger Antonín, učitel " " 367
5. Neubauer Jan, dozorce " " 196
6. Hnoupek František, dělník " " 377
7. Doležel Rajmund, polír " " 294
8. Horák Josef, hostinský " " 13
9. Nejezchleba Rudolf, zedník " " 306
10. Hejný Vilibald, dělník " " 74

Náhradníci:

1. Vařeka Josef, zednik " " 261
2. Funěk Ladislav, dělník " " 402
3. Žák František, učitel " " 369

4. Grygar (František) Dominik, dělník, v Lošticích č. IV.
5. Mrázek František, dělník " " 309

IV. Komunistická strana Československa (sekce komunist. internacionály)

1. Kubica Rudolf ml. dělník v Lošticích č. 205
2. Kryl Stanislav, malorolník " " 81

Náhradník:

1. Ohnmacht František, dělník " " 105

V. Národní obec fašistická (vůdce gen. v. R. Gajda)

1. Mayer Vincenc, rolník v Lošticích č. 116

Náhradník:

1. Pospíšil Vratislav, trhovec " " 424

VI. Československo živnostensko-obchodnická strana středostavovská.

1. Zaplelal Libor, drogista v Lošticích č. 124.
2. Tománek František, hostinský " " XXI
3. Appel Adolf, sýrárna " " II
4. Trnka František, kominík " " 183
5. Silperský František, bednář " " 158

Náhradníci:

1. Pospíšil Alois, strojírna " " 70
2. Rmol Josef, kolář " " 91
3. Winkler Josef, autodopravce " " 461

Volba starosty v Lošticích.

Dne 28. června 1938 konala se ustavující schůze nového městského zastupitelstva. Jako zástupce dohledacího úřadu byl přítomen pan Vladimír Šmíd rada politické správy v Zábřeze.

Zástupce politického (dohlédacího úřadu) vzal především všechny přítomné členy do slibu věrnosti československé republice.

Starostou zvolen František Pokorný odb. učitel
I. náměstkem zvolen Bohum. Kunc, obchodník
II. " " Libor Zapletal, drogista

Do městské rady byli zvolení:

Jan Rosůlek, rolník
Josef Beneš, "
Vincenc Mayer, "
Josef Kriegel, železn. zaměst.
Antonín Steiger, učitel
Stanislav Kryl, malorolník
František Tománek, hostinský

Úprava náměstí je skončená a svěží zeleň mile překvapí každého příchozího do Loštic.

Až rozkvetou záhony růží (je vysázeno 360 růžových keřů) záhony hledíků a floxů, tak se snad smíří s touto úpravou Masarykova náměstí a budou pár kroků obcházeti. Vzhled Loštic se každým rokem zlepšuje a je na občanstvu, aby květiny a růže nepaškrtovalo a nepouštělo do ulic husy, psy a jinou havěť, která natropí nejvíce škody a ulice znečišťuje.

Úpravu náměstí provedl náměstek starosty p. Boh. Kunc a patří mu za to dík veřejnosti.

Pěkná oslava konala se v Lošticích dne 29/12 1938.

Občané vzpomínali na historický okamžik, když 14. a 15. prosince 1888 zvítězili Češi ve všech sborech při volbách do obecního zastupitelstva a Loštice se staly českými. Slavnost uspořádala městská rada. Promluvil pamětník té doby P. Geisler, pak pozdravil účastníky starosta města Litovle Msgr. Horák, načež promluvil starosta města Olomouce dr. Fischer. Jeho vývody doplnil prof. dr. V. Kubíček, a starosta města Loštic slavnost ukončil. Pan lékárník s paní zahráli několik skladeb na housle a klavír, slečna Čokorná a paní Sudilová zazpívaly duetta za doprovodu slečny Sovové.

Návštěva byla veliká a radostně byla uvítána deputace města Litovle a ústř. výboru Nár. jednoty z Olomouce.

Velký pracovník z Moravy zemřel v Praze.

Jan Mollik, ministerský rada v. v. v Praze zemřel dne 2. ledna 1939. Byl rodákem z Loštic (nar. 28. dubna 1873). Studoval olomoucké gymnasium, pak práva v Praze, od r. 1900 byl ve službách politické správy v Tišnově, od r. 1903–1919 v Brně u místodržitelství (od r. 1908 přednostou živnost. instruktorátu pro Moravu), a po převratě byl ministrem dr. Stránským povolán do ministerstva obchodu. Na odpočinek odešel r. 1934 a zůstal v Praze. Vykonal po Moravě velký počet přednášek a napsal mnoho úvah o živnostenském právu a nemocenském pojišťování. Měl velmi živý zájem o veřejný život a byl věrným příslušníkem strany dra. K. Kramáře, což nikde nezapíral. Na veřejnost však nevystupoval, věnoval se jen rodině a dějinnému studiu. Nad jiné měl rád své rodiště Loštice, kde trávival svátky a prázdniny a s radostí sledoval a podporoval každý jejich pokrok. Olomoucký starosta dr. Fischer byl jedním z jeho nejlepších a nejstarších přátel.

Škoda jeho odchodu!

Zemřeli rodáci Loštičtí v Praze.

Jan Reneš narodil se 20. listopadu 1864 v Lošticích číslo 130, jako syn Martina Reneše, hrnčíře. Vystudoval české gymnasium, potom bohosloví, které nedokončil. Vstoupil do služeb magistrátu města Prahy, kde se stal r. 1888 účetním úředníkem a konečně vrchním účetním radou.

Od r. 1920 žil na odpočinku v Praze a často zavítal s rodinou na letní pobyt do Loštic. Zemřel dne 6. února 1939 v Praze, kde je také pohřben.

Arnošt Drkoš narodil se 31. prosince 1874 v Lošticích č. 205, jako syn Antonína Drkoše, obuvníka. Studoval v Olomouci, Litomyšli a v Praze. Po vykonaných studujích dostal se do státní služby politické a roku 1919 k ministerstvu obchodu v Praze. Potom stal se senátním

presidentem nejvyššího správního soudu v Praze, kde ~~15.~~ 14. března 1939 zemřel a v Praze pochován.

Město Loštice s okolními obcemi patřilo k Zábřežskému okresu.

Zabráním okresního města ocitlo se osamoceno a bez příslušnosti k okresnímu úřadu. Nyní bylo rozhodnuto, aby zatím jak Loštice tak i obce Žadlovice, Vranová, Čalonín, Moravičany, Doubravice s osadou Mitrovice, Pavlov, Lechovice, Veselí a Bezděkov byly podrobeny příslušnosti okresního úřadu v Litovli.

Studánka Černuvka byla upravena.

V úžlabině, skryté v lese za „Kozím Vrchem", je studánka Černuvka. Její křišťálová voda, kdysi osvěžovala za parných dnů mimojdoucí, ba mnozí přisuzujíce vodě léčivou moc, přicházeli sem a odnášeli si v nádobách vodu i domů.

Studánka pak pustla, nikdo se o ni nestaral.

Až teprve letos 1939 péčí loštické obce vyčištěna, prohloubena, prameny její svedeny v jeden proud a její okolí vhodně upraveno.

Okrašlovací spolek v Lošticích pořídil tam stolek a dvě lavičky. Přijďte se ochladiti za horkých dnů do tohoto ~~slunného~~ stinného koutku a osvěžiti se černovkou. Žlutá značka vás tam zavede.

Loštický rodák Vincenc Řiha byl dne 29. června 1939 vysvěcen na kněze v Hradci Králové. První mši obětoval ve farním chrámu v Lošticích dne 5. července o 10 hod. dopoledne.

Město Loštice, dnes nejsevernější české město severní Moravy, hledá posilu a upevnění. Žádá o zřízení okresního soudu, berního úřadu, jelikož do Litovle je daleko (z Loštic 15 km) a z některých obcí, které patřily soudem do Mor. Třebové aneb Ševčíka, je do Litovle až 30 km (do Loštic mnohem blíže). O tom všem koná se úřední šetření. V posledních dnech byla zde udělena tiskárenská koncese dvěma majitelům, kteří museli uprchnouti a měli tiskárnu v Žábřehu a Šumperku.-

Měšťanská česká z něm. Mohelnice přeložena byla do Bůzova.

Německá obecná škola v Lošticích byla slavnostně otevřena v neděli dne 13 srpna 1939. Umístěna je v budově na radnici. Dětí je zapsáno 21.- Pro německé děti bylo ve školní budově uspořádáno kino. Přítomen byl vrchní zemský rada Dr Beierla z Prostějova, který na adresu Čechů prohlásil, že musí přestat staré národnostní neshody a že jest povinnosti Němců i Čechů svorně pracovat k prospěchu společné vlasti. Slavnosti se zúčastnil také český starosta Fr. Pokorný v Lošticích.

Zaslouženým pracovníkům.

Dne 31. října 1939 odešel na odpočinek ředitel zdejší dívčí měšťanské školy Jar. Ošťádal, rodák z Odrlic. Přišel k nám roku 1909, tedy působil u nás celých 30 let, a to nejen ve škole ale i mimo ni.

Byl to hlavně Sokol, kde se uplatňoval (je starostou jednoty) a jiné kulturní spolky. Prodělal celou válku světovou na bojišti, a byl 3x dvakrát raněn. Jeho životní práci pro Loštice ocení jistě pero povolanější.- Jeho přítel Josef Urbášek, ředitel chlapecké školy měšťanské odešel na odpočinek už 30 června 1939. Také on věnoval celý život

našemu městu ve škole i spolcích. Oba odcházejí na odpočinek zdrávi, věkem a prací nezlomeni, a věříme, že svého odpočinku užijí opět k dobru a rozkvětu Loštic, s kterými srostli duchem i svými rodinami.

Ředitelem měšťanské školy chlapecké jmenován Frant. Sitta a ředitelem m. školy dívčí v Lošticích byl jmenován Edm. Smékal.

Dosavadní m. tajem. Svoboda odešel z Loštic a na jeho místo přišel Fr. Jan Kubelka, rodák z Hor. Studýnek u Šilperka.

Osobní. Dne 1. prosince 1939 odešel na zdravotní dovole. nou pro těžký oční neduh p. učitel Ant. Steiger. Se rodákem z Vel. Bystřice a v Lošticích je učitelem od roku 1912.-

Účinkoval si veřejných záležitostí a byl dlouho členem obec. zastup. a náměstkem starosty. Pojal za manželku Bedřišku Strakovou, která působila na zdejší škole též od r. 1912 a letos 1939 odešla na odpočinek. Učitele Steigra donutila k nuceném klidu jen oční choroba. Rozen je r. 1889.

Oba manželé rádi přispívali ke kulturnímu povznesení Loštic.

V Lošticích bude berní úřad.

Do Loštic přišel v pondělí 4. prosince 1939 dotaz, aby město sdělilo, jestli by mohlo umístiti berní úřad, v úterý přijel tajemník zemského finančního ředitelství osobně zjistiti poměry.

Vyhlédnuty jsou místnosti na radnici v I. poschodí.

Výstava knih byla uspořádána v Lošticích péčí osvětové komise v budově měšťanské školy. V jedné místnosti vystavoval knihkupec Patka, v druhé M. Kovář. Uspořádání bylo pěkné a účelné a zájem byl také pěkný. Snad i výsledek bude dobrý, ovšem ne hned, nýbrž postupně.

Pensionování. Všechto dnech odstěhoval se z Lošťic dlouholetý správce městské elektrárny Karel Havlásek.

Nastoupil místo v Lošticích dne 27. června 1909 v nově zřízené tehdy elektrárně.

Dne 1. března 1939 odešel do výslužby a přestěhoval se nyní do svého rodiště Bílovic n/Bv.

Štědré ruce vděčného rodáka.

Městská rada děkuje panu Janu Brtníčkovi, řídícímu učiteli v.v., loštickému rodáku, za dar 1000 K, který složil u městského úřadu na kulturní a sociální účely města. Je to opravdu až dojemné, jak loštičtí rodáci lnou ke svému rodnému městu a jak všemožně mravně i hmotně město podporují.

Městská rada usnesla se přidělíti věnovanou částku městskému muzeu.

Za Čenkem Fischerem.

Na Nový rok 1940 odpoledne zemřel po delší nemoci pan Čeněk Fischer, rolník a měštan v Lošticích v 71 roce svého věku. Byl starším bratrem Olomouckého advokáta Dra Rich. Fischera. Od mládí se účastnil ve svém rodišti národního života a hospodářské práce ve sboru čes. dobrovol. hasičů, jehož byl spolu-zakladatelem, a v okresním hospodářském spolku, kde byl po mnoho let členem výboru. Byl členem měst. zastupitelstva, městským radním a po jedno období starostou za agrární stranu. Byl též ve správní loštického rolnického pivovaru a líhovaru. Zemřel bezdětný, zůstala po něm jen vdova.

Pohřben byl ve čtvrtek 4. ledna na loštickém hřbitově za veliké účasti obecenstva z města i kraje. I z Olomouce přijeli hosté a severní Moravy. Ze spolků se zúčastnili v občanském obleku Sokol, český sbor dobrovol. hasičů, Hospodářský spolek a zástupci průmyslových podniků. Nad hrobem promluvil farář dp. P. Maliček a starosta města Fr. Pokorný. - Rozcházeli jsme se ze hřbitova s lítostí, že opět odešel z našeho středu dobrý člověk. Loštice a všichni, kteří ho znali v širokém okolí zachovají ho v dobré paměti.

Zakoupení část lesa od velkostatku Bízovského.

Prvá žádost o příděl lesů podána městskou radou v Lošticích dne 4. října 1919 ministerstvu zemědělství prostřednictvím pana Dra R. Fischera, aby k dosavadnímu lesnímu majetku Loštic 254 ha byly obcí přiděleny lesní parcely č. 152/1, 152/2, 154/1, 154/2, 154/3 a 155 v katastru obce Obectova, které sousedí z Loštickými lesy. Pak 15/4 1926 opakována žádost stát. Pozemkového úřadu do Prahy. – Dne 29/5 1926 se konalo úřední jednání v Žábřehu u přídělového komisaře St. P. Ú. v Žábřehu.

Dne 21. března 1928 uspořádala městská rada za účelem informace veřejnosti veřejnou schůzi v Lošticích.

Roku 1932 bylo přerušeno přímé jednání města s řádem německých rytířů, jelikož žádal vysokou cenu a St. P. Úř. byl 18. ledna 1932 požádán o stanovení ceny lesa.

Ústředí Č. O. legionářů podporovalo žádost Loštic.

Poslanec Václav Novák za Hlezsko upozornil, že statky řádu něm. rytířů jsou lénem koruny české, jak úředně bylo zjištěno, a měly býti dle čl. 208 St. Germainské smlouvy vyvlastněny bez náhrady, jak se stalo se statky komory Těšínské. –

Také bylo žádáno o příděl lesní půdy z velkostatku Žadlovic a sice revír Rodlen ve výměře asi 100 ha. načež bylo sděleno, že Dubskému v Žadlovicích vzato více zemědělské půdy, dle dohody mělo mu býti ponecháno více lesa.

Dne 1. prosince 1929 bylo na společné schůzi v Lošticích ujednáno společný postup města se svazem obcí na Bízovsku o příděl lesů.

Dne 26. října 1932 společné jednání u St. P. Ú. v Praze.

Dr Kollinger žádá za 1 ha. ind. budov a investic 2600 Kč netto, a veškeré poplatky. Obec Loštice dává za 1 ha. 2080 Kč a řád aby platil veškeré poplatky.

Předání přídělených lesů se stalo ve dnech 28. a 29. února 1936 na Bízově a v Lošticích, dle výměru ministerstva zemědělství ze dne 21/2 1936 č. 147354 – IX – II/2 – 1936.

Dle presidialního návrhu z 13/3 1934 měly Loštice dostati z velkostatku Bílzov lesní půdu s myslivnou a deputátními pozemky ve výměře 384.57 ha za cenu 2700 Kč za 1 ha (schváleno gremiální poradou 18/1 1936), v čemž byly zahrnuty i budovy. Odevzdalo se v uvedených dnech 3.6647 ha zemědělské půdy a 390.36.35 ha jiné (lesní) půdy, tedy celkem 394 ha 42 aru 82 m², za dojednanou cenu 1,964.956 Kč splatnou do 1. dubna 1936. Obšírně byly stanoveny podmínky vedlejší, na příklad, že město v případě potřeby odstoupí zpět ministerstvu k drobnému přídělu 35 ha půdy za náhradu jiné půdy v téže výměře, že město přejímá do svých služeb lesního správce Oskara Mosche v Obectově, že držení a užívání přidělených lesů nastalo už 1. října 1936 a k tomu dnes se vyúčtují vzájemné nároky obce a St. P. Ú. a Ministerstvo si ponechalo pro další pozemkové reformy do revíru Obectova lesní část „Skalky" ve výměře 8 ha 72 aru 79 m² a další lesní oddíl 2 f ve výměře 2 ha 22 a 58 m²

Za město podepsali: Frant. Nesvadbík, starosta
Bohumil Kunc, jeho náměstek
Josef Beneš, radní, a zástupci St. P. Ú. a velkostatku.

Hůře bylo s opatřením zápůjčky na zaplacení kupní ceny. Peněžní ústavy jen nerady a velmi opatrně poskytovaly větší a dlouhodobé půjčky a loštické ústavy nestačily. Objevili se sprostředkovatelé až z Prahy žádající % provise z povolené zápůjčky, ale ani tak nebylo naděje. Pak se však vlivem Olomouckého starosty pana Dra R. Fischera podařilo získati zápůjčku 960.000 Kč na 4.75% — 5.75%, 6% úrok z prodlení a vedlejšími náklady do výše 98.000 Kč. Velké obtíže a průtah vzešly schválením přídělové listiny u St. Pozemkového úřadu v Praze, knihovním zápisem na městský knihovní majetek Loštic, schválením dluhopisu ze dne 19/6 1936 a jeho vložením (na městský velkostatek v Lošticích vl. č. 278 zemské desky), pak na získané lesy vl. č. 79, 82, 84, 85, 86, 87, 88, 98, 119 a 126

v obci Obectově vl. 125 v Podolí vl. č. 86, 350, 351, 392, 1371 a 1491 v Losticích. Po dlouhém jednání a intervenováním v Praze.

Tyto záležitosti provedl p. J. U. Dr. Luboš Nevěřil, advokát v Olomouci.

Na základě dlužního úpisu a dodatku ze 1/2 1937 a 19/6 36 vloženo bylo právo zástavní na městské nemovitosti vl. č. 86, 350, 351, 1371 a 1491 v Losticích – vložka č. 139 v Jeřmaní
" " 230 v Podolí
" " 148 v Obectově pro 980.000 Kč s 9% ve prospěch spořitelny města Olomouce.

Za zesnulým Rich. Mittagem.

V úterý 4. března 1940 zemřel ve stáří 74. roce svého věku Rich. Mittag, klempířský mistr v Lošticích. Do Loštic přišel v polovici 80 let minulého století (z Valašska) a zařídil si dobrý obchod klempířský.

Byl znám v dalekém okolí v mlékárnách jako dodavatel konví.

Účastnil se pilně spolkového života, byl zakladatelem českého hasičského sboru jako činovníkem a dlouholetým velitelem.

Po několik let byl též členem městského zastupitelstva a předsedou společenstva řemeslných živnostníků.

Politicky se hlásil k straně lidově pokrokové, pak živnostenské.

Jeho působení v Lošticích asi 55 let bylo obci k prospěchu.

O výrobě sirek v Lošticích.

Do r. 1820 byly jediným zapalovadlem na světě ocilka a pazourek s hubkou. Teprve od r. 1832 a od r. 1833 ve Vídni se počaly vyrábětí sirky namáčením dřívek do fosforu a síry. V Lošticích se tato výroba ujala už od let čtyřicátých, podle vyprávění prý ji zavedl J. Šedivý, který se přestěhoval do Loštic z Kyšperka. Ale spisy je dokázáno, že už r. 1838 Jan Lederer se označil na loštickém magistrátě jako výrobce sirek, a že v okolí 6–24 mil není takové výroby. Měl dílnu v domě č. 306, vedle hostince U modré hvězdy a začal asi r. 1844.

Antonín Staršovic vyráběl sirky dle koncesse z 20 října 1854 v domě č. 202, od r. 1862 Ant. Kominek, v domě č. 306, Jan Kalous Na skřečkách, v domě č. 260, Ant. Böse (z Chornic) v domě č. 102 od r. 1866. Böse udal jako svědek u soudu, že je „továrník zápalek."

Výroba sirek byla hodně primitivní a proto okresní hejtmanství

výměrem ze dne 10. ledna 1871 č. 122 nařídilo výrobcům různé zdravotní a bezpečnostní opatření, ale 2 roky potom shledal okresní lékař dr. Rosa vše při starém a zjistil několik případů nemoci „nekrosy čelisti z fosforu. Jenom nařízené odstranění závad nepomohlo a proto výměrem 11. března 1873 byly zavřeny tři dílny a teprve r. 1874 po provedení oprav byly zase otevřeny. R. 1875 se sirkaři udávali sami navzájem.

R. 1879 koupil Jan Svozil v exekuční dražbě od Jiřího Kalouse sirkárnu č. 260 za 1260 zl. a pokračoval ve výrobě. Odbyt sirek se dál na zádech nebo na trakařích po kraji a Loštickým lidem se říkalo „sirkaři." Způsob výroby zůstával stále starý, jeden po druhém přestávali a od let devadesátých zůstal Jan Svozil sám. Na naléhání úřadů zakoupil Svozil r. 1899 od Č. Fischera pozemky za hřbitovem a postavil továrnu č. 20 R. 1905 přijal Vojt. Scheinosta za společníka, však za několik let se rozešli a Vojt. Scheinost si postavil továrnu v Postřelmově. R. 1913 prodal Svozil továrnu firmě Helios, r. 1917 zemřel, podniky Helios provoz v továrně v Lošticích zastavily a r. 1922 ji prodaly p. J. Rozsypalovi, který tu zavedl výrobu měřidel.

Viděl 12. VII. 1949
Josef Hubálek,
okres. knihov. inspektor.

Do roku 1940 psal zápisy do pamětní knihy Tomáš **Pudil**, dlouholetý městký tajemník ve výslužbě, narozený v Lošticích 25. listopadu 1865.

21. října 1940 vydalo min. školství a osvěty výnos čís. 129.247/40-IV/4, v němž se praví: „Tyto pamětní knihy neodpovídají svým obsahem, zvláště při záznamech o době světové války, ale také na jiných místech, dnešním státoprávním poměrům, takže jich ponechání u obecních úřadů jeví se v této době nevhodným. Proto po dohodě s min. vnitra se okresním úřadům ukládá, aby s největším urychlením vyzvaly obce s českou správou, aby své pamětní knihy ve stavu naprosto neporušeném odevzdaly okresnímu úřadu, který je hromadně zašle příslušnému zemskému archivu k úschově. Nová obecní kronika budiž opatřena na na náklad obce a než se tak stane, budte záznamy pro obecní kroniku činěny do příručního sešitu."

Ze zemského archivu se pamětní kniha vrátila po válce, r. 1945. 1. III. 1946 zvolil MNV (místní národní výbor) letopiseckou komisi: Frant. Pokorný, předseda MNV i komise, Bohuslav Ošťádal, Josefa Marxová a Frant. Hekele. Kronikářem zvolen učitel Josef **Lichnovský**, ale ten se toho vzdal.

23. VIII. 1949 zvolena opět letopisecká komise: Frant. Pokorný, předseda MNV i komise, Josef Kriegl, Josef Veselý a Frant. Žák. Kronikářem zvolen Jaromír **Ošťádal**, kterému připadla úloha popsati dobu od roku 1938, t. j. dobu okupace a dobu po ní.

Jaromír **Ošťádal** narodil se v Odrlicích na okresu litovelském 25.X.1884. Vystudoval gymnasium, maturoval r. 1904 v Zábřeze. Po učitelském kursu v Kroměříži stal se učitelem roku 1905. Působil v Jakubovicích, v Krumpachu, v Bušíně a opět v Jakubovicích. 15.X.1909 byl přeložen do Loštic na měšťanskou školu chlapeckou, aby převzal III. odbor po Aloisi Chudobovi, který převzal správu loštických škol, když ředitel Arnošt Kopřiva měl pro nemoc dovolenou. Na chlap. měšť. škole učil jen s přestávkou za I. světové války, ve které vystřídal 3 pluky: 93. pěší, 13. zeměbranecký a 31. střelecký. Byl také třikrát raněn. 15.XI.1938 byl přeložen na dívčí měšťanskou školu v Lošticích jako ředitel po ředitelce Jos. Mazepové. 1.XI.1939 byl po dosažení 55 roků dán dle tehdejšího nařízení na trvalý odpočinek.

Mimo školu byl činným hlavně v Sokole. Vr. 1911 byl vzdělavatelem, od r. 1912 jednatelem, od r. 1919 místostarostou, od r. 1925 do r. 1941 matrikářem, od r. 1937 starostou. 8.X.1941 byl s jinými sokolskými činovníky zatčen a 30 dní vězněn gestapem v Olomouci.

Od 1.XI.1942 do 31.V.1947 byl zaměstnán v zásobovacím oddělení města Loštic.

Strýci kronikářovi Josef a František Ošťádalovi z Odrlic byli dobrými přáteli největšího rodáka loštického, profesora Jana Havelky. František byl s ním v jedné třídě na něm. gymn. v Olomouci a pak ve Vídni.

Rok 1938 po Mnichov.

Vážné obtíže působila Československé republice německá menšina. Celkem 3¼ milionu německých občanů, národnostně velmi uvědomělých, politicky i kulturně vyspělých a hospodářsky velmi silných, mělo odmítavý poměr k naší republice v první době jejího trvání, kdy usilovali o připojení k novému Rakousku. Ale zdálo se, že síla skutečných poměrů a politická rozvážnost těch, co řídili politiku státu, způsobí obrat příznivý. Ústava i veškeré zákony zaručovaly i Němcům jejich národní práva. V zákonodárných sborech, ve správě zemí, okresů i obcí měli zastoupení zcela odpovídající jejich početní síle. V hospodářském životě se mohli uplatnit dokonce lépe než Čechové, protože mnohá průmyslová odvětví i peněžní ústavy zůstaly v jejich rukou.

Roku **1926** vstoupili do vlády zástupci Svazu německých zemědělců a strany křesťansko-sociální. Roku **1929** je následovali němečtí sociální demokraté. S české strany nebylo opomenuto ničeho, co by mohlo Němce připoutat ke státu a k lidu českému. Přes to vše setrvávala značná část Němců nadále nejen v oposici proti vládě, nýbrž i v naprosto odmítavém postoji k Československé republice. Tito Němci nalézali útulek hlavně v německé straně národně socialistické, která byla mateřskou skoro stranou stejnojmenné organisace v Německu, vedené Adolfem **Hitlerem**. K jejímu rozmachu vzhlíželi proto i opoziční Němci z Če-

skoslovenska se sympatiemi i s nadějí a proto neobyčejně zesilovali svou agitaci, když se zmocnil v lednu 1933 Adolf Hitler vlády v Německu.

Pokus německých národních socialistů o vytvoření jednotné německé fronty se však nezdařil a strana usvědčená z velezrádných rejdů se rozešla těsně před úředním rozpuštěním.

Němci změnili zcela svoji taktiku. Místo politiků postavili v čelo sjednocovací akce nenápadného sudetoněmeckého turnérského vůdce Konráda **Henleina.** Ten vystoupil 1. října **1933** s výzvou k budování jednotné sudetoněmecké fronty. Okázalým předstíráním, že sudetští Němci uznávají československý stát a hlásí se k základním demokratickým požadavkům, podařilo se Henleinovi získati důvěru zahraničemi a shovívavé posuzování části české veřejnosti. Toto zdůrazňování loyality bylo ovšem od začátku neupřímné a lstivé, jak poznala ihned značná část českého lidu a jak později (r. 1941) přiznal i sám Henlein.

Ve volbách do poslanecké sněmovny v květnu **1935**, které Henleinovi financovala nacistická strana v Německu, dobyla sudetoněmecká strana rozhodného úspěchu, získala 1¼ mil. hlasů a 44 mandátů, zatím co ostatní německé strany měly jen 33 mandáty. Z počátku vystupovala sudetoněm. strana ve sněmovnách umírněně. Souviselo to s tím, že tajně vyjednávala hlavně s agrárníky o spolupráci a o vstup do pravicové vlády. Zvláště před volbou presidenta republiky na konci roku 1935 se pokoušeli agrárníci získat Hen-

leinovce pro volbu svého kandidáta a tím dosíci změnu ve vnitřní i zahraniční politice. Když tento plán selhal, přecházeli k bojovnější politice. Projevovalo se to tím, že Henlein i jeho stoupenci, jejichž důvěrné styky s nacisty v Německu, dříve obratně utajované, byly zjevnější, hledali posilu mezi opozičními skupinami doma (hlavně u slovenských ludáků), i v mezinárodní veřejnosti. Lživými zprávami se snažili vzbudit mínění, že Československo utiskuje Němce a vhání je tím do náruče Berlína, kde jsou nuceni hledat pomoci. A již tehdy vyslovovali Henleinovci požadavek plné autonomie.

Při tom nedbali, že v únoru r. **1937** slíbila vláda ČSR závazně německým vládním stranám, že bude dbát německých přání a požadavků, které tyto strany shrnuly do memoranda předloženého v lednu téhož roku vládě.

Tehdy již bylo vidět, že Německo se připravuje k válce. Proto i naše republika věnovala velkou péči naší armádě. Starala se o řádnou moderní výzbroj, na hranicích stavěna opevnění. Civilní obyvatelstvo cvičeno v protiletecké ochraně. Konaly se kursy, přednášky a cvičení.

V Lošticích byl okresním hejtmanstvím v Zábřeze jmenován velitelem **CPO** (civilní protiletecké ochrany) Jaromír **Ošťádal**, odborný učitel, jeho zástupcem byl František **Havlíček**, lesní správce. Hlásnou a poplachovou službu vedl učitel Stanislav Pudil smládeží do 20 roků, službu asanační, proti bojovým látkám vedl lékárník Ph Mr. Karel Voborský, službu zdravotní měl na

starosti holič Vlastimil Boháč, službu hlídkovou vedli Miloslav Urban, Ferdinand Kopp a jiní. Službu požární obstarával hasičský sbor vedený Frant. Trnkou.

V únoru **1938** prohlásili president republiky i **předseda vlády**, že mají upřímnou snahu dohodnout se s Němci. Když se to projevovalo i skutky, vyhlásil veřejně Hitler 20. února 1938 přímý zájem **Německa** na Němcích v Rakousku i Československu. Tento projev a 13. března připojení Rakouska k Německu způsobily hluboké změny v politice **našich Němců**. Za několik dní vystoupila z vlády německá strana zemědělská a splynula se stranou Henleinovou. Ještě v březnu ji následovala strana **křesťansko-sociální**. Jen strana německá sociálně demokratická zůstala věrna demokratickému řádu, ale její ministr vystoupil z vlády.

Ve dnech 23. a 24. dubna **1938** konal se sjezd Henleinovy strany **v Karlových Varech**, jehož požadavky byly shrnuty v osm **bodů**: změna zahraniční politiky, odklon od SSSR a jiných spojenců, úplná rovnost Němců s Čechy, uznání sudetoněmecké skupiny za právní osobnost, zajištění a uznání německého sídelního území, vybudování německé samosprávy pro všecky obory veřejného života, zákonné opatření na ochranu Němců žijících mezi Čechy, odstranění bezpráví spáchaných na Němcích po roce 1918 a náhrada škod, dosazení německých veřejných zaměstnanců do německých oblastí a úplná svoboda přiznávat se k nacionálně socialistickému světovému názoru.

Česká veřejnost s výjimkou fašistických ně-

kterých skupin tyto požadavky naprosto odmítala. Za to však dostávala naše vláda z Francie i z Anglie rady, aby se snažila Němce uspokojit.

Nebezpečná podrážděnost v pohraničí a přesuny německých vojsk v blízkosti hranic přiměly ministra národní obrany k tomu, že **21. května 1938** povolal do zbraně jeden ročník zálohy a některé speciální jednotky. Jejich rychlý a nadšený nástup ukázal světu odhodlání československého lidu bránit republiku a její demokratický ráz. (Viz str. 290.)

21. května 1938 promluvil president Dr. Eduard **Beneš** v Táboře. Nabízel Němcům dalekosáhlé ústupky a úplné zrovnoprávnění. Sudetoněmečtí vůdcové jednali lstivě s Hodžovou vládou dále a podali jí memorandum, žádající rozdělení státu na skupinu českou, slovenskou, **německou**, maďarskou a polskou, při čemž společnou vládou by byly spravovány jen zahraniční politika a národní obrana. Vláda odpověděla **návrhem nového národnostního statutu**, který přiznával všem národnostem rozsáhlou **samosprávu v rámci samosprávy zemské**. Když Henleinova strana odmítla, ujal se jednání sám president republiky. Když ani jeho úsilí nevedlo k cíli, podala vláda počátkem září nový tak zvaný čtvrtý plán jako poslední mez možných ústupků a doklad opravdové snahy a ochoty k smíru.

12. září 1938 pronesl **Hitler** neobyčejně ostrou řeč, v níž ohlásil, že Německo vezme utiskované sudetské Němce v ochranu. Za tři dny na to ohlásil Henlein, že není vůbec myslitel-

né, aby Čechové a Němci žili pospolu v jednom státě a že Němci chlějí domů, do říše. Vláda pak sudetoněmeckou stranu rozpustila.

Otázka Němců v Československu stala se zatím otázkou mezinárodní nejen tím, že Německo se přiznalo ke spojení s Henleinovou stranou, nýbrž i zásahem západních států Anglie a Francie. Anglická vláda poslala do ČSR se souhlasem naší vlády lorda **Runcimana**, který měl radou a prostřednictvím přispěti k odstranění rozporů. Způsob, jakým Runcimanova misse pracovala, budil však již od počátku v české veřejnosti nedůvěru v její nestrannost a vyvolával i podezření z jejího zaujetí. A skutečně Runciman sice obvinil Henleina z přerušení jednání, ale ve věci samotné přijal stanovisko německé a doporučil okamžité připojení sudetoněmeckých pohraničních okresů k Německu.

15. září 1938 vypravil se spěšně anglický ministerský předseda **Chamberlain** za Hitlerem do Berchtesgadenu, aby přímo zjistil jeho požadavky. 17. září konali v Londýně angličtí státníci porady s politiky francouzskými. Hned následujícího dne doručili vyslanco vé anglický a francouzský přímo presidentu Benešovi souhlasnou notu, v níž se velmi důrazně doporučovalo, aby byly Německu odstoupeny pohraniční okresy, v nichž bydlí více než 50% Němců. Naše vláda se po dlouhých vážných jednáních usnesla, že návrhy přijmouti nemůže, že však je ochotna podrobiti se v té věci rozhodčímu řízení na základě dosud platné arbitrážní smlouvy mezi ČSR a Německem z r. 1925. Na to oznámily vlády francouzská a anglická po půlnoci 21. září,

že trvají na okamžitém přijetí návrhu a pohrozily současně, že se obě země odvrátí od ČSR, způsobí-li odmítnutím vojenské zakročení Německa. Po dlouhých poradách se rozhodly vláda i zvláštní parlamentní výbor povoliti tomuto neobyčejnému nátlaku. Žádaly však, aby všechny podrobnosti byly stanoveny v dohodě s československou vládou. O tomto svém tragickém rozhodnutí zpravila vláda ještě téhož dne československý lid veřejným provoláním a vyzývala k klidu a k rozvaze. **22.září** vláda Hodžova odstoupila a byla sestavena vláda nová v čele s generálem Janem Syrovým.

22.září 1938 odletěl Chamberlain za Hitlerem do **Godesbergu** s kladnou odpovědí československé vlády. Hitler jej však překvapil novými dalekosáhlými požadavky, podle nichž se měly ihned Německu odstoupiti ještě nové kraje, zahrnující i úplně české kraje a o dalších velikých oblastech se mělo rozhodnouti plebiscitem. Vlády anglická a francouzská vzdaly se vzhledem k Hitlerově neústupnosti naděje v možnost pokojného řešení sporu. 23.září večer daly nové československé vládě oznámit, že jí nemohou doporučit, aby dále čekala na výsledky jednání a nepřipravila se k nutné obraně.

23.září 1938 večer o 10. hodině vyhlásila vláda všeobecnou **mobilisaci**, která byla lidem přijata s jásotem a která byla provedena rychle, přesně a klidně.

Hned po vyhlášení mobilisace rozhlasem velitel **CPO** (civilní protiletecké ochrany) dle předpisů vyhlásil sirénou poplach, nařídil přísné zatemnění a rozdělil služby. Všeobecně se čekalo, že

Němci budou letecky kazit provedení mobilisace. Brzy po vyhlášení mobilisace počali se na náměstí shromažďovati záložníci připravení na cestu k svým plukům. Již v noci projížděla Lošticemi auta s vojenskými oddíly a s vojenskou výzbrojí. Časně z rána 24. září 1938 odjel z Loštic na dvou nákladních autech tak zvaný oddíl **SOS**, v počtu 30 mužů již dříve k tomu určených, na četnické stanici obleče-ných do vojenských uniforem a řádně vyzbrojených, na hranice naší republiky. Současně odjely vlakem z Moravičan sokolské a orelské hlídky, které měly za úkol hlídati na předem určeném úseku železniční trať po několik dní, než je vystřídá vojsko.

24. září 1938 bylo Československu odevzdá-no memorandum o nových Hitlerových požadavcích, oznámených v Godesbergu Chamberlainovi. Českoslo-venská vláda je zamítla. Také porada anglických a francouzských státníků dospěla 26. září 1938 k pře-svědčení, že ty podmínky jsou nepřijatelné. Proto se Chamberlain obrátil osobním dopisem na Hitlera a doporučil mu sjednání dohody za účasti českoslo-venských i britských zástupců. Téhož dne pronesl **Hitler** neobyčejně hrubou a surovou řeč proti Československu, v níž lživě líčil strašná utrpení sudetských Němců a ohlásil, že Německo neustou-pí od jejich osvobození. Dokládal, že jsou to je-ho poslední územní požadavky v Evropě a že – vyrovná-li se Československo se svými menšina-mi – jest ochoten garantovati jeho nové hra-nice, neboť Německo nechce ve svém státě žád-né Čechy.

27. září 1938 provedly Anglie a Francie menší vojenská opatření. Chamberlainův vzkaz presidentu Benešovi i jeho rozhlasový projev upozorňovaly, že Československu hrozí rozdrcení, nepřijme-li německé podmínky. A ještě téhož dne učinil Chamberlain po dohodě s anglickou a francouzskou vládou nový pokus o sjednání dohody. Hitlerovy naděje tím jenom vzrostly, že si Německo přece jen bez boje získá velkých úspěchů. Tak bylo dohodnuto, že sudetoněmecký problém rozřeší schůzka Hitlera, Chamberlaina, Daladiera a Mussoliniho v **Mnichově.**

Sovětský svaz, který se v průběhu celé krise stavěl plně za Československo a byl ochoten mu přispět nejen diplomaticky, nýbrž i vojensky podle své smlouvy, nebyl k žádným jednáním, ani k mnichovské konferenci pozván. Byl to důsledek nestatečného ústupu západních mocností před Hitlerem, největším odpůrcem Sovětů. Současně to byl i důsledek politiky západních států, které měly obavu, že by se SSSR plně postavil za spojenecké Československo a tím zabránil jejich plánům na rozřešení krise. Tato politika přinesla ovšem Německu veliký prospěch. Ani Československo nebylo k jednáním mnichovským pozváno, jeho zástupci měli pouze vyslechnouti výsledek jednání a vzíti jej na vědomí.

Jednání byla vedena 29. září 1938 a jejich výsledek byl sdělen československým zástupcům po půlnoci **30. září 1938** s podotknutím, že k platnosti ujednání není vůbec po-

třebí souhlasu Československé vlády.

Usnesení mnichovské konference stanovilo, že rozsáhlá pohraniční území se mají ihned postoupiti Německu ve čtyřech etapách tak, aby odevzdání bylo skončeno do 7.října 1938. Území se musila vydat se vším vojenským i železničním zařízením, s opevněními i oslatním materiálem. Mimo to měli zástupci čtyř mocností určit i další území, páté pásmo, a kraje, v nichž se mělo provést lidové hlasování o státní příslušnosti. Od počátku října se konaly v Berlíně porady. I nyní podlehli neněmečtí zástupci hrubému nátlaku nacistů a stanovili podle přání německé vojenské správy, dle osobních přání sudetoněmeckých činitelů, páté pásmo tak, že Německu byly dány nejen kraje smíšené, nýbrž i kraje úplně české a to bez jakéhokoli hlasování. Asi milion Čechů setím octlo v Německu. Komunikační spoje byly přetrhány, hospodářská stavba státu byla zcela rozrušena.

5.října 1938 ve středu večer došlo do Prahy usnesení velmocenské konference v Berlíně o vymezení **pátého pásma,** které mělo býti do 10.října obsazeno německým vojskem. V noci se sešla ministerská rada, již bez presidenta republiky Dr. Eduarda **Beneše,** který byl německým nátlakem přinucen vzdáti se úřadu svého 5.října 1938. Schůze vlády trvala od 1 do 6 hodiny ranní. Vláda nemohla nic jiného než přijmout. O způsobu, jak se o nás rozhodovalo, svědčí to, že zákla-

dem delimitace bylo poslední sčítání lidu před rokem 1918, tedy z roku 1910. A to bylo ještě sčítání rakouské.

Rozhodnutí o V. pásmu bylo veřejnosti oznámeno ve čtvrtek **6. října 1938** o 17. hodině. Bylo to mimořádné vysílání rozhlasu. S hlubokým pohnutím jsme poslouchali a sledovali výpočet obcí, které tvořily hranici německou a obcí, které tvořily hranici českou. Počalo to jižní Moravou, následovaly jižní Čechy, pak západní, severní a přešlo to na severní Moravu.

O našem úseku hlášení znělo:
„V úseku Orlických hor a dále na východ, případně na jih a v úseku severní Moravy obsadí německé síly tato místa: ..... Moravská Třebová, Buková, východně Mohelnice, Mladeč západně od Litovle, Uničov, Šternberk ..... Na naší straně vroubí okupační čáru místa: .... Jevíčko, Pacov, Mezihoří, Veselí, Loštice, Litovel..."

Obsazeny byly také Moravičany, Doubravice, Bílá Lhota, Červenka. Tylo obce byly až po dlouhém jednání také zásluhou loštických činitelů osvobozeny a vráceny republice **19. listopadu 1938.** Hned v neděli po osvobození uspořádali občané z Moravičan a Doubravice mohutný průvod s hudbou do Loštic. Na náměstí četné shromáždění uvítal starosta města Loštic František Pokorný a jménem osvobozených poděkoval starostovi i jiným občanům Loštickým za pomoc rolník z Moravičan Jar. Vavrouš.

O přesnou hranici u Loštic jednalo se

celý týden. A celou tu dobu se nevědělo, zda celé Loštice zůstanou v republice. Hlavně bývalý hrabě žádlovický Adolf Dubský usiloval kvůli svému panství, aby hranici tvořila Třebůvka až po Jeřmaň, aby celé panství měl Dubský v říši. Jednání bylo tak vážné, že finanční pohraniční stráž a státní policie najednou dostaly rozkaz odstěhovati se za Třebůvku, na Střelnici. Tehdy jsme měli opravdu vážné obavy, že Loštice budou roztrženy. Ale dobře to dopadlo hlavně zásluhou rázného velitele české delimitační komise, plukovníka **Bartoše.**

Loštice staly se pohraničním městem. Proti Mohelnici a proti Moravičanům, pokud byly obsazeny, šla hranice s malými odchylkami po hranicích loštického katastru. Ze Žádlovic připadl do říše zámek s parkem a oborou a dvůr s hostincem na Pešti. **Hraniční závory** byly u hospodářské školy, později na Hraničkách, u hostince na Pešti, v Žádlovicích u zámku, na křižovatce silnic k Pavlovu a k Vlčicím, na moravičanské silnici kousek za Pannou Marií. K přechodu hranic byla nezbytná propustka, ale bylo velmi obtížné ji dostati.

Spojení se světem bylo velmi obtížné. Dokud byly obsazeny Moravičany, mohlo se jeti vlakem až ze Střeně. Dokud byla Bílá Lhota obsazena, mohlo se povozem nebo autem jeti do Litovle jen přes Obectov, Podolí, Olešnici, Hvozdečko, Kovářov, Slavětín, Chudobín.

Z celého zábřežského okresu zůstaly v republice jen tyto obce: Loštice, Palonín, Žádlo-

vice bez zámku a bez dvora, Pavlov, Radnice, Veselí, Bezděkov a Vranová. Tyto obce byly přinojeny k soudnímu i politickému okresu litovelskému. Brzy počal jezditi do Litovle státní autobus dvakrát denně.

Hned po vyhlášení rozhodnutí mnichovských, z části také již před ním, viděly Loštice, poněvadž leží na hlavní silnici, velké **stěhování lidu** českého z pohraničí. To bylo povozů a nákladních aut, které odvážely české rodiny s majetkem, který si mohly vzíti s sebou. I do Loštic se přistěhovalo více rodin ze zabraného území. Lošticemi procházely i projížděly oddíly vojenské, které byly po mobilisaci poslány, aby bránily naše hranice, a nyní musily bez boje ustupovati před Němci, kteří po Mnichovu obsazovali severní Moravu.

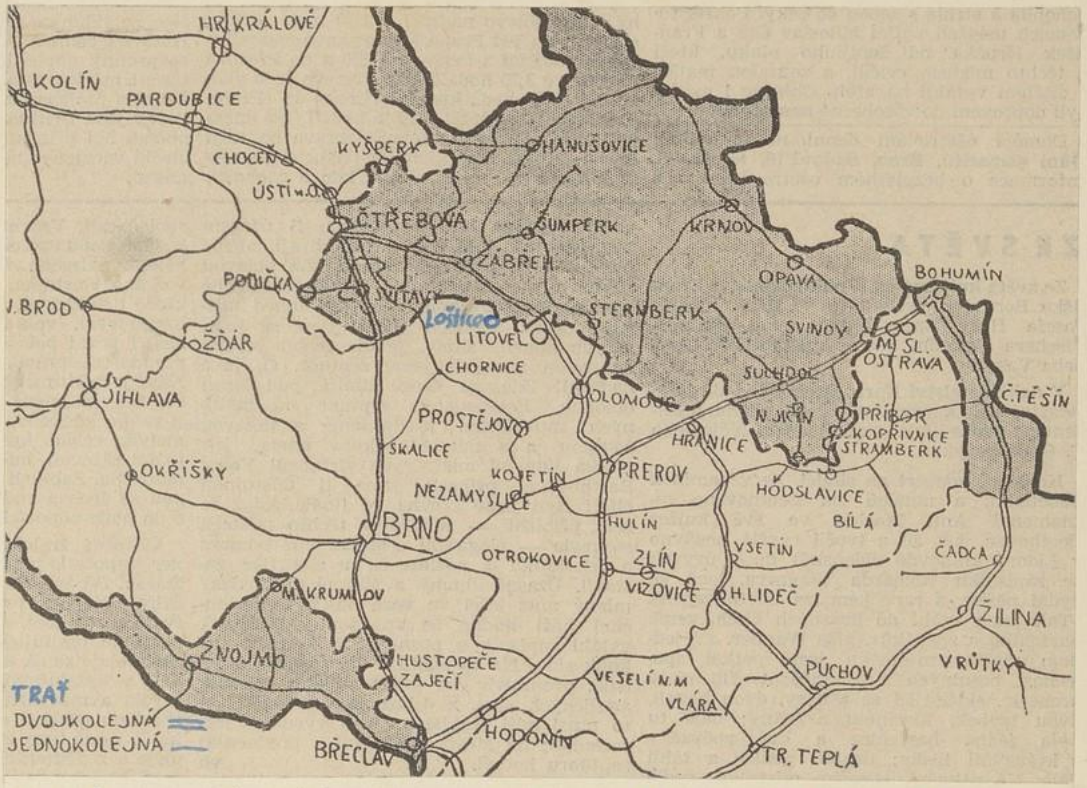
Do Loštic ustoupila také finanční pohraniční **stráž** i celní úředníci, aby konali službu na nových hranicích ČSR – u Loštic. V Lošticích také se zastavil na kratší dobu oddíl státní policie, která od mobilisace konala v pohraničí službu.

Do Loštic byla stěhována zařízení ze státních **škol** v německých obcích. Tak zařízení ze škol v Mohelnici, ve Slavoňově, na Mírově a j. Zařízení a školní pomůcky měšť. školy v Mohelnici byly brzy odvezeny na Bouzov, kde byla pak v prosinci otevřena nová měšťanská škola s mohelnickým učitelským sborem. Také řada učitelů ze severní Moravy přišla do Loštic, kde čekali na další urče-

ní. Byli to hlavně učitelé ze státních škol v německých obcích, které byly před obsazením zrušeny. Ale také někteří učitelé ze škol veřejných, kteří měli u Němců pro svoji činnost nějaký vroubek, pro který jim hrozilo pronásledování se strany německé.

Vraceli se do svých domovů záložníci, kteří při vyhlášení mobilisace s takovým nadšením nastupovali ke svým plukům. Vraceli se neradostně. Ozývalo se mezi nimi mnoho hlasů, že přece jenom se neměla naše republika tak lehce vzdávati svých pohraničních krajin. Však nám to také později Mussolini, italský vůdce fašistů řekl, že jsme nezaslouželi jiného jednání, když jsme ani nedovedli učiniti gesto. Když se Lošťicemi vraceli **vojáci** od hranic, byli to většinou jinací vojáci, než ti které jsme viděli po mobilisaci. A nebylo divu. Nic nepůsobí tak zhoubně na armádu jako ústup, zvláště když je bez boje. Byly ovšem také případy, že oddíly si vojenskou kázeň udržely. Jeden hraničářský prapor přišel do Loštic v dešti a tak stál promoklý i se svými důstojníky na náměstí, žádnému z nich ani nenapadlo se vzdáliti, až dostali rozkaz k dalšímu pochodu. Také však jsem byl svědkem případu, který jsem sám viděl a který se mně jako starému vojáku, záložnímu důstojníku nemohl líbiti. Přijeli na náměstí autem osobním dva důstojníci v parádní, ne v polní uniformě, jeden kapitán, velitel praporu a druhý poručík, jeho pobočník, tento z Loštic, a tázali se mne, kde je jejich prapor. Ztratil se jim.

Tak vypadala **země Moravskoslezská po Mnichovu.** Dobře je na mapce vidět, jak byly přerušené železniční spoje mezi Olomoucem a Českou Třebovou a jinde.

Také **polská vláda** podala naší republice ultimatum, v němž žádala odstoupení značného území. Vládě naší nezbylo než přijmout polské požadavky a odstoupit Polsku okresy: těšínský, bohumínský, fryštátský a Jablunkovský. Bylo to území, které obsahovalo nejcennější uhelné doly i velké závody těžkého průmyslu a na němž vedle 80.000 Poláků žilo na 120.000 Čechů.

Uprchlíků do konce roku 1938 bylo z obsazených území na 150.000. Počet jich vzrůstal o nové desítky tisíců ze Slovenska a Podkarpatské Rusi. Byli to hlavně státní zaměstnanci.

OD MNICHOVA PO 15. BŘEZEN

II. REPUBLIKA.

Brzy po Mnichovu došlo k úplné změně stranického politického života v českých zemích. Činnost Komunistické strany Československa byla vládou zastavena a pak v prosince 1938 byla strana KSČ rozpuštěna. Utvořila se strana Národní Jednota ze stran: agrární, národního sjednocení, lidové, živnostenské a národně socialistické (z části). Strana sociálně demokratická s částí strany národně socialistické přetvořily se na Národní stranu práce. Organisování těch dvou stran dálo se však velmi zvolna, i v Lošticích, neboť občanstvo většinou ztratilo po těžkých zkouškách důvěru v politické strany.

5. října 1938 byl president Dr. Eduard **Beneš** nucen na nátlak Němců vzdáti se svého úřadu a 22. října 1938 odletěl do ciziny. Sám o tom napsal ve svých „Pamětech": „1. října 1938 - nazítří po podepsání Mnichova - řekl maršál H. Göring oficielně Dr. V. Mastnému, československému vyslanci v Berlíně, že Německo by nemohlo dovolit, abych po Mnichově podržel úřad presidenta republiky. Nebude prý už vůbec se mnou jednat. Naznačil zároveň, že jestliže nebudu ihned resignovat, bude prý Německo postupovat vůči Československu při uplatňování mnichovské dohody s naprostou bezohledností."

5. října 1938 se Dr. Ed. Beneš rozloučil rozhlasovým projevem s československým lidem. Byl diskretní a umírněný, takový, jak toho situace tehdy žádala. Žádal v něm své spoluobčany, aby se vystříhali hádek mezi sebou a aby neztratili ani sebedůvěru, ani víru ve spravedlnost naší svaté věci. Naznačil, že další události přijdou, že Mnichov je jen začátek, že zůstane věren svým zásadám a demokracii a že bude pracovat pro národ na jiném místě. Původně chtěl zůstati v Sezimově Ústí nějakou dobu, ale pražská vláda na nátlak z Berlína několikrát ho žádala, aby opustil zemi, až jen bude moci. A tak již podruhé jel do ciziny, aby usilovně pracoval pro naši svobodu s mnoha jinými, kteří na západě i na východě pustili se do práce.

30. listopadu 1938 došlo k volbě nového presidenta republiky. Byl zvolen Dr. Emil **Hácha**, dosud president nejvyššího správního soudu. Schůzi bylo přítomno 313 členů Národního shromáždění, 209 poslanců a 104 senátoři. Bylo 312 platných lístků. Z toho bylo 39 prázdných. Hácha dostal 272 hlasů. V čele nové vlády byl postaven Rudolf Beran, předseda agrární strany, který s jinými členy agrární strany vyjednával s Henleinovci proti stranám socialistickým a který se 1. ledna 1938 ve Venkově vyslovil pro změnu zahraniční politiky ve prospěch Německa.

Tehdy také byly okolnostmi značně posíleny různé skupiny fašistické u nás, kterým již dávno imponoval fašistický režim v Italii a v Německu. Nastaly štvanice proti systému demokratickému

a proti všem jeho mrtvým i živým stoupencům zvláště proti Masarykovi a Benešovi a jejich spolupracovníkům a přátelům se vrhli, že zavinili národní a státní pohromu. I v Lošticích nepřátelé Benešovi a Masarykovi nezůstávali pozadu. Jsou pamětníci toho, jak se v Lošticích agitovalo obžalovacím spisem na presidenta republiky, který do Loštic přivezl poslanec za olomoucký volební kraj a starosta města, profesor Sedláček. Dalo také dosti mnoho práce, aby se zabránilo demonstrativnímu sundání obrazu presidenta Beneše v sokolském kině. Několik fašistů a polofašistů mermomocí chtělo to provésti uprostřed filmového představení.

Největší starosti však působila všude v druhé republice malá menšina německá, která u nás po Mnichovu zůstala. Zprvu byla naděje, že se její příslušníci přestěhují do německé říše, kam je to tak táhlo před Mnichovem. Ale záhy se ukázalo, že jich říšsko-němečtí politikové chtějí použíti k dalším plánům. Proto byli vyzýváni, aby neopouštěli svých domovů a naopak pod různými záminkami se stěhovali k nám noví a noví Němci. Ti měli připravovat připojení našich zemí k Německu. Šířili u nás neklid a pracovali k rozvratu. Přes to, že vláda vyhovovala ve všem německým přáním a požadavkům, mělo Německo stále nové námitky proti útisku Němců u nás.

17. ledna 1939 sdělil okresní úřad v Litovli, že členové Komunistické strany Československa ztratili členství v městském zastupitelstvu i v komisích. Místo rolníka Stanislava **Kryla**

byl ~~do městské rady~~ jmenován do městské rady František **Sitta**, ředitel měšťanské školy chlapecké.

V nejhorší době nás hanebně zradili Slováci. V jedné politické straně, ve které se sjednotili všichni Slováci po Mnichovu, ve straně ludové, neustále nabývali větší moci Hlinkovci, kteří chtěli úplnou samostatnost. Byl to hlavně **Tiso**, člen československé vlády, který neustále jednal s Němci. 10. března 1939 byl proto zbaven úřadu. On se však obrátil přímo na Hitlera

Hitler pozval Tiso do Berlína a již 13. III. 1939 byla sjednána smlouva o zřízení samostatného slovenského státu. Slovenský sněm to schválil v pohnuté schůzi 14. III. 1939. Hlavou Slovenska stal se Tiso, který na to požádal Hitlera, aby přijal ochranu nad Slovenskem. To se také ihned stalo. A to byl konec Česko-slovenské republiky.

Mezitím již vyjednal náš zahraniční ministr Chvalkovský Háchovu návštěvu v Berlíně. Pražský rozhlas nám hlásil 14. III. 1939 po 10. hodině večer, že president **Hácha** je na cestě **do Berlína** a že bude mít těžké jednání, neboť vojenské oddíly německé prý již jsou ve východní Moravě u Mor. Ostravy. Tam v Místku se jim postavil náš vojenský prapor se střelbou na odpor.

Hácha byl hned v noci po příjezdu do Berlína přijat **Hitlerem** a ten mu oznámil, že časně ráno 15. března 1939 obsadí němec-

vojska české země. Vojsku nesmí býti kladen odpor. Háchovi bylo předloženo k podpisu prohlášení, podle něhož svěřoval osud českého národa a českých zemí do rukou Hitlerových. Hácha váhal. Po telefonickém hovoru s předsedou vlády, Rudolfem **Beranem** a po delším naléhání a jednání, za něhož bylo nutno Háchu lékařsky ošetřit, Hácha i Chvalkovský po 4. hodině ranní dne 15. března 1939 prohlášení podepsali.

Od časných ranních hodin 15. března 1939 obsazovala německá vojska, již dávno soustředěná na hranicích, české země. Češi, kteří k nám po Mnichovu často chodívali ze zabraného území a kteří nám přinášeli zprávy, co jest u nich nového, vyprávěli nám, jak se u nich hromadí vojenské oddíly, důkladně vyzbrojené.

Kronikář se o obsazení dověděl ráno již po 5. hodině. Starosta města Loštic, František **Pokorný**, vzkázal mu to, jako veliteli CPO, po svém synovi studentu Jirkovi. Hned jsem se oblékl a spěchal na náměstí. Tam již starosta čekal. Mlčky jsme si stiskli ruce a mlčky jsme chodili od radnice k Coufalovým a zpět. Do řeči nám nebylo, ani jsme mluvit nemohli. Před 6. hodinou objevilo se od Mohelnice malé osobní auto a zastavilo u Coufalových. Přijel v něm v Lošticích dobře známý velitel německé pohraniční stráže, říšský Němec **Linke**, který od podzimu často chodíval k Coufalům na dobré jídlo a pití.

Linke žádal loštického starostu, aby se postaral o klidný průjezd německého vojska, aby nikdo nekladl odporu. Při sebemenším odporu mají prý němečtí vojáci rozkaz střílet. A za chvíli již se objevila první auta osobní i nákladní, plná vojáků v plné zbroji, kteří se velmi sebevědomě rozhlíželi kolem sebe. Pak se střídala obrněná auta stanky a dělostřeleckými oddíly. Všechno se valilo po státní silnici směrem na Olomouc.

Německá armáda přivezla k nám s sebou zříše novinku. Již dopoledne 15.III.1939 bylo nařízeno po německém vzoru jezdit po silnicích **na pravo**. U nás do té doby se vyhýbalo v levo. S počátku to způsobilo dosti mnoho nehod, než si na to lidé na povozích i na autech zvykli. Také koně i krávy si na to musili zvykati. V zabraném území se tomu naučili již před půl rokem. I tam bylo mnoho úrazů i smrtelných. Tak například v Postřelmově byl hned první den okupace 1938 při vyhýbání usmrcen vojenským autem i v Lošticích známý rolník Alois Jursa, akcionář a člen správní rady loštického pivovaru. Rolník velmi uvědomělý, bratr známého autora pěkných čítanek pro národní školy, profesora Jana Jursy.

V té době, když se všech stran se k nám hrnuly oddíly německé armády, pražský rozhlas neustále napomínal občany ke klidu a k práci.

Tam, kde se vojenský oddíl zastavil, byly hned obchody plny vojáků. Byli plni pe-

něz a hodnotných. Bylo vydáno nařízení, že německá **marka** platí našich **10 korun**. Správný poměr měl býti 1 : 6·5, tedy 1 marka za 6½ Kč. I to si uměli Němci dobře zařídit. A kupovalo se všechno. Nejprve ovšem, co se dalo jísta pít. Již dávno odvykli dobrým věcem, kterých u nás byl ještě nadbytek. V Německu vše obětovali ve prospěch věcí potřebných k vedení války. Ve věcech potřebných k živobytí se Němci již řadu roků musili uskromňovati. A proto si to nyní hleděli za málo peněz vynahraditi. Nebylo zřídka viděti vojáka, jak s velkou chutí kouše do celé čtvrtky másla, třeba i bez chleba. Vždyť je asi již několik roků neviděl. Jiný vyšel od řezníka nebo uzenáře a podobně kousal do celého dlouhého kusu salámu. A když se teprve dostali do cukrárny! Nebylo divu, že velké procento našich ochránců hned v prvních dnech ochrany stonalo různými poruchami zažívacími. A když přišli do hostince, vypadalo to také tak. Byli to němečtí vojáci, kteří u nás zavedli nepěkný zvyk, ke každému půllitru piva vypíti aspoň stopečku anebo raději čtvrtečku něčeho silnějšího.

Večer 15. března 1939 přijel do Prahy sám **Hitler** s mnoha politickými říšskými činiteli. Usídlil se na hradě českých králů a v sídle našich presidentů. Na hradě vlála vlajka s hákovým křížem. Hácha byl ještě v Berlíně, vrátil se až 16. března 1939.

16. března 1939 vyhlášen byl výnos

o zřízení Protektorátu Čechy a Morava. Text výnosu nebyl smluven s žádným českým činitelem. Hácha pak oznámil české veřejnosti, že dostal od Hitlera slib, že Čechům bude zachována svébytnost a svérázný národní vývoj.

Protektorát Čechy a Morava nebyl samostatným celkem mezinárodním, nýbrž byl součástí říše německé. Byla mu sice přiznána v určitých věcech jakási autonomie, ale ta byla neustále, ale jistě více a více omezována. Nejvyšším úřadem v protektorátě byl úřad říšského protektora, jenž měl bdíti nad tím, aby protektorát užíval přiznaných práv jen v souladu s politickými, hospodářskými a vojenskými zájmy říše. Protektorovi podléhalo 15 oberlandrátů, kteří měli největší pravomoc ve svých obvodech a dohlíželi i na české úřady.

Loštice podléhaly oberlandrátu, který měl napřed sídlo v Prostějově, později v Olomouci.

Prvním protektorem byl šlechtic Konstantin **Neurath**. Státním tajemníkem byl jmenován bývalý poslanec Henleinovy strany Karl Hermann **Frank**, surový nepřítel Čechů, jenž na všech zločinech proti českému národu měl největší podíl, anebo byl vůbec sám jejich původcem a strůjcem.

Postavení Němců v Čechách a na Moravě bylo upraveno tak, že se stali přímo říšskými občany a podléhali německým soudům.

V ROCE 1938 ZEMŘELI:

2.I. Jan **Melcher**, pekař, narozený 1.IV.1868.

7.II. František **Tomášek**, soustružník, nar. 21.XI.1876.

12.IV. František **Brtníček**, bednář, narozený 30.IX.1875.

1.V. Karel **Lang**, rolník a obchodník, nar. 26.IX.1887. Byl nadšený a obětavý pracovník sokolský, býval náčelníkem jednoty sokolské i sokolského okrsku loštického a místonáčelníkem sokolské župy Severomoravské.

9.VI. Miroslav **Hekele**, letecký poručík vzálohe, narozený 19.I.1915. Střítil se s letadlem u Nových Zámků na Slovensku a zabil se.

30.VII. Marie **Hynštová**, rozená Mittagová, provdána za Antonína Seidla, hostinského v Besedě, vdova po Martinu Hynštovi, poštovním revidentovi; nar. 4.X.1894.

2.VIII. Hedvika **Sedláčková**, vdova dělnice, narozená 1867.

20.XI. Alois **Chudoba**, ředitel chlapecké školy měšťanské ve výslužbě, nar. 27.VI.1868. V Lošticích byl od založení měšťanské školy, od roku 1895. Viz strany 229-231.

16.XII. Pavel **Nikl**, správce kamenolomu ve výslužbě, narozený 29.VI.1865.

LOŠTICKÉ ŠKOLY V II. REPUBLICE.

Ve školním roce 1938-1939 bylo na školách loštických velmi mnoho změn v počtu žactva i v učitelských sborech. Po okupaci pohraničí, kdy byla zrušena v Mohelnici měšťanská škola česká, počalo do Loštic chodit do měšťanských škol nových 101 chlapců a 25 děvčat. V prosinci 1938 byla otevřena na Bouzově nová měšťanská škola s učitelským sborem mohelnickým. Od nás tam odešli žáci z Bouzovska, 74 chlapci a 20 děvčat.

Mnoho změn bylo v učitelstvu. Z pohraničí odešli všichni učitelé ze státních škol v německých obcích i někteří učitelé zveřejných škol v obcích českých. Mnoho učitelů se také vrátilo ze Slovenska a z Podkarpatské Rusi. Následkem toho byli ustanovováni učitelé přespočetní. Ale to nestačilo. V prosinci vydala vláda nařízení číslo 379-38, dle kterého vdané učitelky se mohou vzdáti služby a učitelé po dovršení 55 let, učitelky po dovršení 50 let, byli dáni na trvalý odpočinek.

Učitelský sbor chlapecké školy obecné:

Na počátku roku učili: Jarmila **Chmelová**, Marie **Kubínová**, Stanislav **Pudil**, František **Žák** a Josefa **Marxová**. 4.XII.1938 byl ustanoven Metoděj **Dubový**, jako učitel přespočetný, který učil 17 roků ve Svitavách. 1.II.1939 odešla ze služby dle vládního nařízení čís. 379-38

učitelka Marie **Kubínová**. 1. III. 1939 propuštěna ze služby dle vládního nařízení čís. 379-38 Jarmila **Chmelová**. 1. III. 1939 povoleno na škole hospitovati Bohumile **Friedlové**. 6. II. 1939 přidělen na školu Josef **Klimeš**, ale již 10. III. 1939 byl přeložen do Pavlova. 7. III. 1939 přidělen na školu Leopold **Hřivna**. 15. III. 1939 přidělen Stanislav **Adam**.

Učitelský sbor dívčí školy obecné:

Na počátku roku učili: Marie **Smékalová** do 31. X. 1938, pakodešla na trvalý odpočinek, Bedřiška **Steigrová** do 31. I. 1939, pak byla propuštěna dle vládního nařízení čís. 379-38, Růžena **Pokorná** do 31. I. 1939, pak propuštěna, Eliška **Vaňharová**, Antonín **Steiger**. 29. XI. 1938 byl přidělen Adolf **Valenta**, 15. XI. 1938 Jaroslav **Ambrož**, 1. II. 1939 přišel Josef **Lichnovský**, 1. II. 1939 ustanoven byl Vincenc **Komárek** a Josef **Tomíček**. Ručním pracem učila na obecné i měšťanské škole a také v Obecnově Hedvika **Kubelková**.

Náboženství na obou obecných školách učili: katolické farář Josef **Maliček** a kaplan František **Hýža**, československé katecheta Jan **Kopa**.

Učitelský sbor dívčí školy měšťanské:

Na počátku roku učili: ředitelka Josefa **Mazepová** do 15. XI. 1938, pak měla zdravotní dovolenou a od 1. XII. 1938 byla dána na trvalý odpočinek, Edmund **Smékal**, František **Pokorný**, který byl v srpnu 1938 zvolen staro-

stou města a měl proto zmenšenou učební povinnost, František **Sitta**, který byl 1.VII.1939 přeložen na měšťanskou školu chlapeckou jako ředitel po Urbáškovi, František **Obr**, byl od 23.IX. do 15. XII. ve službě vojenské a od 1.II.1939 byl přeložen na měšťanskou školu chlapeckou. Františku Pokornému přidělena učitelská praktikantka Anna **Nezbedová**. 6.III.1939 přišel Edmund **Švec** z Bludova, 7.IV. učitel Luboš **Sklenář**, 13.IV.39 profesorka Elvíra **Popová**, Jan **Blechta** 1.XI. Ruční práce a domácí nauky učila Božena **Kubíčková**.
Náboženství katolickému učil kaplan František **Hrnčiřík** a československému Jan **Kopa**.

Učitelský sbor chlapecké školy měšť.:
Na počátku roku učili: ředitel Josef **Urbášek**, Jaromír **Oštádal** do 15.XI.1938, pak přeložen na dívčí školu jako ředitel po Josefě Mazepové, Anna **Švestková**, Vladivoj **Chmela**, Bohuslav **Oštádal**, Jaroslav **Kobza**, Růžena **Oštádalová** do 28.II.1939, pak „propuštěna ze služby dle vládního nařízení číslo 379-38, Květoslava **Hloušková**, učitelka němčiny, Hedvika **Kubelková**, učitelka domácích nauk v kursu, Jan **Kopa**, katecheta československého náboženství, učitel katolického náboženství František **Hrnčiřík**.
Nově ustanovení: 6.III. František **Obr** ze školy dívčí a Jan **Blechta** 24.XI. ze školy dívčí, Jaroslav **Volf** 15.XI.1938. z Darkova.

Počet žactva 1. IX. 1938:

Chlapecká obecná:

I. 23, II. 24, III. 29, IV. 22, V. 28, 126.

Dívčí obecná:

I. 27, II. 24, III. 26, IV. 24, V. 25, 126.

Chlapecká měšťanská:

I.A 34, I.B 33, II.A 32, II.B 31, III. 51, celkem 181.

Dívčí měšťanská:

I.A 31, I.B 29, II. 43, III. 54, celkem 157.

Jednoroční učební kurs 50 žáků. Všech 640.

Nařízení MŠANO (ministerstva školství a národní osvěty) v II. republice:

5. I. 1939 nařízeno pověsiti ve třídách místo obrazů obou presidentů na průčelí státní střední znak a kříž. Obraz T.G. Masaryka mohl býti pověšen na jiné stěně mezi jiné slavné muže.

V únoru nařízena první revise žákovské školní knihovny, ale ne poslední. Bylo jich více.

V únoru nařízen ve školách sběr cenných odpadků, který se pak konal pravidelně.

8. II. 1939 nařízeno 7. III. vzpomenouti narozenin T.G. Masaryka, naposledy dor. 1946.

Okresní školní inspektor František **Úlehla** byl v listopadu 1938 ze Zábřeha vypovězen, odstěhoval se do Loštic, dozíral na školy ve zbytku z okresu zábřežského do 20. ledna 1939, kdy byl přeložen na okres místecký. Později zahynul v koncentráku Mathausenu.

Noví učitelé, kteří byli u nás delší dobu:
Jaroslav Ambrož narodil se 10.XI.1900 v Paloníně, kde byl jeho otec nadučitelem. Když byl na odpočinku, žila jeho rodina v Lošticích. Vychodil 2 třídy měšťanské školy v Lošticích, pak reálné gymnasium v Litovli. Po maturitě 1920 vykonal doplňovací maturitu v Olomouci 1921. Učil v Kosově, v Zábřeze, v Pavlově, ve Studené Loučce, v Ropici u Českého Těšína, v Puncově, v Hanušovicích a na Mírově, kde byl řídícím na státní škole a odkud musil uprchnouti po Mnichovu. Jako výborný zpěvák obnovil v Lošticích pěvecký sbor pod firmou odboru Národní Jednoty. Do Lošťic byl ustanoven na dívčí obecnou školu 15.11.1938. 15.III. 1941 byl přeložen z návodu Němců do Lysic na Boskovicku.
Adolf Valenta narodil se 7.II. 1900 v Písařově. Vychodil německou měšťanskou školu v Červené Vodě, vystudoval německý učitelský ústav v Olomouci 1918. Zkoušku způsobilosti konal pro německé školy v Olomouci, pro školy české v Praze. Vykonal zkoušku z němčiny pro měšťanské školy. Učil v Janůšově, v Moravské Třebové, v Leštině, v Janoslavicích, v Třeštině, ve Žvoli a v Šilperku, kde byl 14 roků. Po návratu z vojenské služby za mobilisace byl ustanoven v Lošticích na dívčí obecné škole 29.XI.1938. V roce 1940 vedl občanský kurs němčiny. 1.X.1942 byl ustanoven řídícím na Baťově obecné škole ve Zruči nad Sázavou. – Od 1.XII.1941 přidělen na hlavní školu jako učitel němčiny.

Josef Lichnovský narodil se 22. IX. 1893 ve Vlčovicích u Frenštátu. Studoval na měšťanské škole a na učitelském ústavě v Příboře, kde maturoval 1912. Učil na Kyjovsku ve Vracově v Šardicích a v Hýslích. V červnu 1915 nastoupil vojenskou službu u zeměbraneckého pluku č. 31. Na podzim odešel do pole na ruskou frontu. V červenci 1916 byl zajat. V Rusku vstoupil do legií a sloužil u 3. a u 2. pluku do roku 1920. Pak učil opět na Kyjovsku v Žarošicích a v Miloticích. V srpnu 1923 byl přikázán ministerstvem školství za správce státní školy v Runářově u Konice. Tam byl až do evakuace 24. XI. 1938. Do Loštic byl ustanoven 1. II. 1939 na školu dívčí obecnou. V roce 1940 byl dán jako legionář na odpočinek. Za okupace vypomáhal na městském úřadě jako tlumočník a překladatel úředních spisů z němčiny do češtiny a z češtiny do němčiny. Při velkém zatýkání 28. března 1944 byl také gestapem zatčen a vězněn měsíců v Olomouci. Po návratu z vězení opět vypomáhal na radnici. 9. V. 1945 počal býti tlumočníkem ruským. Po prázdninách 1945 se vrátil do služby školní jako učitel ruštiny na měšťanských obou školách. Je knihovníkem Havelkovy městské knihovny.

Edmund Švec narodil se v Lošticích jako syn varhaníka a hostinského 3. VIII. 1906. Vychodil měšťanskou školu v Lošticích a v Olomouci učitelský ústav. Po maturitě 1925 učil ve Štěpánově, v Čes. Bohdíkově, ve Štědrákově Lhotě a v Bludově na škole obecné i měšťanské. Do Loštic přišel 6. III. 1939.

Jaroslav Volf

narodil se 11. III. 1902 v Růžově, okres Litovel. Vystudoval gymnasium v Prostějově, kde maturoval r. 1922. Byl výpomocným učitelem v Pavlově, okres Zábřeh. R. 1923 vykonal doplňovací zkoušku učitelské dospělosti v Přerově. Ve škol. r. 1923/24 – 1930/31 učil na Uherskobrodsku v Březůvkách „v Bystřici pod Lopeníkem, ve Vlachovicích a ve Studlově, kde byl od 1. VIII. 1927 řídícím učitelem. R. 1926 vykonal zkoušku učit. způsobilosti pro školy obecné a r. 1931 pro školy měšťanské z I. odboru (v Přerově) v Příboře. Ve škol. r. 1931/32 – 1937/38 působil jako odborný učitel na měšťanských školách v Bludovicích, okres Těšín, ve Fryštátě a v Petrovicích, okres Fryštát. Po evakuaci Těšínska v říjnu 1938 byl přikázán na vlastní žádost na měšťanskou školu chlapeckou v Lošticích 17. listopadu 1938.

Jaroslav Medek

narodil se 13. VII. 1905 v Bozkově, okres Semily v Čechách. V rodišti vychodil obecnou školu, v Semilech 4 třídy měšťanské školy, pak v Jičíně učitelský ústav, kde maturoval r. 1925. V prosinci r. 1925 počal učiti v Raškově, okres Šumperk, kde byl do 30. IX. 1927. Od 1. X. 1927 do 30. XI. 1928 konal presenční vojenskou službu. Po návratu byl opět v Raškově do 31. VIII. 1929. Od 1. IX. 1929 do 30. VI. 1931 byl správcem státní obecné školy v Řepové, okres Zábřeh. Od 1. VII. 1931 do evakuace r. 1938 byl učitelem na obecné škole v léčebném ústavu v Šumperku. 7. XII. 1938 byl přiká-

zán na obecnou školu do Moravičan a 1.VII.1939 byl ustanoven na chlapeckou obecnou školu v Lošticích.

Stanislav Adam

narodil se 30.IV.1889 v Lošticích, č.120, kde jeho otec Rudolf Adam působil jako učitel obecné školy 44 roků. Též děd Arnošt Adam a praděd Josef Adam byli učiteli a působili na školách v Jesenci a v Křemenci u Konice a v Hor. Štěpánově u Jevíčka. Vystudoval gymnasium v Zábřeze, kde maturoval r. 1909. Po doplňovací maturitě učitelské v Soběslavi r. 1910 působil od r. 1910 do r. 1914 v Hrabenově, pak jako správce školy ve Lhotě Štědrákově, okr. Šumperk, odkud nastoupil 15.I.1915 vojenskou službu jako jednoroční dobrovolník k 31. domobr. pluku (Těšín) t.č. v Pirniku u Uničova. V prosinci 1915 byl přidělen k etap. dom. pl. č. 212 do Ruského Polska, odkud se vrátil do svého rodiště 8.XI.1918. Od 1.I.1919 do 15.IX.1919 učil v Lošticích; když byl pak přeložen na obecnou školu do Bludova, působil tam až do r. 1938. 15.III.1939 byl ustanoven na obecné škole chlapecké v Lošticích. Je výborným hudebníkem a hudebním skladatelem.

LOŠTICE ZA OKUPACE, PO 15. III.

Zřízení Prolektorátu Čechy a Morava způsobilo i velké změny v organisaci českého politického života. Již 21. III. 1939 byla zastavena činnost Národního shromáždění a později i činnost zemských zastupitelstev a výborů. Dosavadní dvě politické strany, Národní Jednota a Národní strana práce, které ještě nebyly ani řádně vybudovány, byly rozpuštěny a byla organisována jen strana jediná, Národní souručenství. Do tohoto se přihlásilo přes 95 % všech dospělých českých mužů. Svou přihláškou ovšem nechtěli manifestovati pro změny 15. března, nýbrž pro svornost v národě. NS se mělo starati hlavně o věci kulturní a sociální a býti prostředníkem mezi protektorátní vládou a národem. Ač byly několikrát jeho zásady, jeho organisace i jeho vůdčí osobnosti změněny, nedosáhlo nikdy váhy v národním životě a zkomíralo. Brzy také jeho činnost v některých krajích i v našem olomouckém byla Němci zastavena.

Také v Lošticích bylo Národní souručenství budováno. Vedoucím jeho byl u nás jmenován z okresu Bohumil Kunc, rolník a obchodník.

Daleko větší vliv měly, ale pro národ velmi škodlivý, a daleko větší činnost pod ochranou německou vyvíjely různé menší skupiny fašistické. Ty se domáhaly přiznání Čechů k říšské myšlence a k programu Hitlerovu. U nás v Lošticích, kde byla od roku 1926 silná bašta Národní obce fašistické /byla založena 21. III. 1926/, kam

často dojíždíval její vůdce bývalý generál Rudolf Gajda, posledně v létě 1938, se fašisté úplně odmlčeli a rozešli. Bylo to zásluhou rozumnějších lidí mezi nimi.

Mezi první opatření Němců patřila jazyková nařízení, podle kterých se mělo v Čechách a na Moravě v úředním styku užívati němčiny a češtiny. Postupně však se dávala němčině taková nadpráví, že se prakticky úřadovalo německy a jen výjimkou německo-česky.

Hned po příchodu Němců do našich zemí byla naše československá armáda rozpuštěna a její bohatá výzbroj a výstroj v hodnotě asi 24 miliard odvezena bez náhrady do říše. Však se tím Hitler v jedné ze svých pověstných řečí v říšském sněmu chlubil a vypočítával, co všechno ta veliká neválečná kořist obsahovala. Později v létě 1939 zřízeno bylo jen několikatisícové tak zvané vládní vojsko, jehož činnost však byla značně omezena a Němci pečlivě střežena. Konalo hlavně služby strážní, napřed doma, později v severní Italii.

27. března 1939 byla zároveň s rozpuštěním armády zastavena veškerá branná výchova. Byla uzákoněna 1. VIII. 1937, kdy již se zvětšovalo válečné nebezpečí. Jejím účelem bylo pěstovati v občanstvu ony mravní vlastnosti, znalosti a dovednosti, jichž je třeba k obraně státu.

Městské zastupitelstvo v roce 1939:

Obecní volby byly provedeny 29.V.1938, ustavující schůze byla 28.VI.1938. Podrobně jest to popsáno na stranách 292 až 295. Starostou města byl František **Pokorný**, odborný učitel na dívčí škole měšťanské, od 1.IV.1942 ředitel měšťanské školy chlapecké. I.náměstkem byl Bohumil **Kunc**, obchodník a rolník, II. náměstkem byl drogista Libor **Zapletal**. Radními byli: Josef **Beneš**, Stanislav **Kryl**, Josef **Kriegel**, Vincenc **Mayer**, Jan **Rosůlek**, Antonín **Steiger** a František **Tománek**.

17.I.1939 sdělil okresní úřad v Litovli, že členové komunistické strany po jejím rozpuštění ztratili členství v zastupitelstvu i v komisích. U nás to byli Stanislav **Kryl** a Rudolf **Kubica** mladší. Místo Stanislava Kryla byl okresním úřadem jmenován do městské rady František **Sitta**, ředitel měšťanské školy chlapecké. Byl pro něho zřízen nový odbor propagační.

9.II.1939 povolil okresní úřad v Litovli týdenní **trh na selata** v Lošticích.

18.II.1939 byl konán na Střelnici veliký **ples** pohraniční finanční stráže Loštického úseku pod protektorátem zemského finančního rady Dr.Stejskala, okresního hejtmana z Litovle Dr.J.Drábka a loštické městské rady. Ples měl velmi četnou návštěvu. Byli také přítomni členové německé pohraniční stráže, kteří se vyznamenávali pitím silných lihovin v takovém množství, jakého by naši lidé nesnesli.

3.III.1939 byli přiděleni městskému úřadu

ministerstvem vnitra Ladislav **Urbánek**, aktuárský adjunkt z Třebíče a Jan **Gongol**, policejní nadstrážník z Karviné.
23. V. 1939 povolena autodopravci Josefu Vinklerovi koncese k hromadné dopravě studentů na trati Loštice – Litovel.
23. V. 1939 usneseno v městském výboru na návrh městské rady, aby byla ihned veřejnou soutěží zadána stavba městského chudobince z nadace Františka **Koudelky**, který zemřel roku 1928.
14. VII. 1939 byla zadána stavba chudobince jednomyslně staviteli Jaroslavu **Bendovi**, za obnos 259.861·70 K. Firma Jan Sova byla dražší o 1415·30 K. Usneseno, aby veškeré práce řemeslnické kromě stavitelské a tesařské byly zadány místním řemeslníkům. Dále usneseno, aby stavba byla prováděna za technického dozoru a za dozoru členů komise: Josefa Kriegela, Bohumila Kunce, Antonína Rmota, Rajmunda Doležela a Bohumila Linharta.
14. VII. 1939 představil starosta městskému zastupitelstvu kapitána dělostřelectva z povolání Jana **Svobodu**, jenž koná u městského úřadu samosprávnou praxi.
18. VIII. 1939 schválilo městské zastupitelstvo žádost loštických obchodníků o zavedení nedělního **klidu** v obchodech.
18. VIII. 1939 oznámil v městské radě propagační referent František Sitta, že 11. VIII. ukončil **značkování cest** v našem lese. Vyznačkovány a orientačními tabulkami opatřeny tyto úseky: Kame-

nec–Sv. Hubert–Bouzov, Kozí vrch–Žernovka, Kozí vrch–Sv. František, Sv. František–Sv. Hubert. K značkování poskytla odbočka Klubu českých turistů barvy, štětce a jiné potřeby. Vydatně pomáhal jednatel odbočky Jiří Špička, účetní z pivovaru.

6. IX. 1939 byl schválen **obecní rozpočet** na r. 1940:

Celková potřeba 453.130 K,
celková úhrada 215.197 K,
schodek 237.933 K se uhradí přirážkami 75% k dani domovní a činžovní a 300% k daním ostatním.

24. IX. 1939 vydal okresní úřad v Litovli výnos, dle kterého musily býti veškeré **nápisy,** úřední označení, jakož i pouliční a místní tabulky v obci provedeny dvojjazyčně tak, že německý jazyk měl přednost.

27. IX. 1939 sdělil v radě propagační referent Fr. Sitta, že 14. IX. 1939 byl úplně sešlý **obrázek sv. Josefa** na nové turistické cestě vedoucí lesem na Bouzov nahrazen novým krásným obrázkem téhož světce. Obraz je přinýtován na starém dubě v Pasekách. Namaloval jej loštický rodák akademický malíř **Jan Smital.** Obraz má cenu 1100 K. Pořízen byl z darů dobrodinců. Fr. Sitta požádal, aby obraz byl převzat do majetku a ochrany města Loštic.

24. VIII. 1939 byla zadána dlažba Moravičanské ulice firmě bratři Jaškové z Přerova.

27. X. 1939 přivítal starosta města poručíka Františka **Kubelku,** rodáka z Horních Studének, který byl 26. X. přidělen městu na praxi.

31.X.1939 se z Loštic odstěhovala filiálka Pozemkového ústavu v Olomouci, která se musila po Mnichovu v říjnu 1938 odstěhovati z Mohelnice. Vedl ji ředitel Mahr, který v září 1937 zakládal Národní Gardu v Lošticích.
6.XI.1939 ohlásil František **Sitta** okresnímu úřadu v Litovli, že se vzdává členství v městské radě i v zastupitelstvu. 16.XI. byla jeho resignace schválena.
16.XI.1939 bylo povoleno Václavu **Patkovi** přenesení koncese knihkupecké do Loštic ze Zábřeha, odkud byl vypovězen Němci.
19.XII.1939 bylo na rozkaz okresního úřadu v Litovli v zastupitelstvu jednomyslně odhlasováno zrušiti usnesení městského zastupitelstva ze dne 27.V.1938, jímž bylo uděleno čestné občanství města Loštic presidentu republiky **Dr.Ed.Benešovi.**

Hned v začátcích protektorátu několik lošťických českých občanů provedlo divný kousek. Sedli do aut a jeli **do Prostějova** k oberlandrátovi. Stěžovali si na starostu Františka **Pokorného** a žádali ho, aby místo starosty jmenoval komisařem města Němce Bruno **Hauka.** Němec oberlandrát je vyslechl a řekl jim, že se měli obrátit na svého litovelského okresního hejtmana, kterým byl tehdy dobrý Čech, **Dr.J.Drábek.** Oberlandrát telefonoval Drábkovi o té věci, ale loštičtí se tam nezastavili. A tak okresní hejtman přijel do Loštic věc vyšetřit. To bylo omlouvání a vymlouvání, skončilo vše velkou ostudou. Ostuda byla tím větší, že s nimi byl Němec Hauk a že

celou věc připravil český lékař MUDr Alois Valenta, který se tak chtěl pomstiti starostovi za neshody, které vznikly při stavbě Valentova domu. Účastníkům bylo prý řečeno, že ve všech městech mají býti dosazeni komisaři a že je nebezpečí, že bude u nás komisařem říšský Němec.

Otevření německé školy v Lošticích.

Hned po 15. březnu 1939 ozvalo se volání po německé škole v Lošticích. 22. VI. 1939 ohlásil okresní úřad v Litovli, že po prázdninách bude německá škola otevřena. Němec zemský president rozhodnutím z 3. VIII. 1939 zrušil výnos z 9. IX. 1919, kterým byla německá škola v Lošticích zrušena pro nedostatek žactva a povolil německou školu znova. Slavnost otevření konala se **13. VIII. 1939** v Lidovém domě za přítomnosti mnoha Němců z dalekého okolí, zvláště z Mohelnice. Účastníky pozdravil za loštické Němce Bruno **Hauk**. Slavnostním řečníkem byl oberlandrát z Prostějova Dr. Beierle, který mezi jiným slavnostně prohlašoval, že Loštice byly, jsou a vždycky budou městem německým. Litovali jsme zástupce města starostu Františka Pokorného a radního Vincence Mayera, kteří se musili slavnosti zúčastniti a vyslechnouti tyřeči. Oni také se necítili dobře, když šli v rozjásaném německém průvodu. Dobře to na nich bylo vidět. Škola byla nejprve umístěna na radnici v I. poschodí nad průjezdem, kde bývala třída české školy. První učitelkou byla Marie Adamusová z Nového Bohumína. Do školy bylo hned zapsáno 18 dětí, z nichž však skoro nikdo neznal němec-

kého jazyka. Na radnici byl nápis „**Deutsche Schule**" a před radnicí byl stožár, na kterém vždy byla před vyučováním vztyčována říšská vlajka s hákovým křížem. Brzy nebyli však Němci spokojeni s umístěním školy a chtěli něco lepšího. V pivovaře byly upraveny místnosti pro hospodářskou školu a budova školy hospodářské byla důkladně přestavěna pro německou školu. Než to bylo hotovo, byla německá škola umístěna v ředitelském bytě v české škole.

Německou školní radu vedli Bruno Hauka Gustav Breitenstein, ředitel vlčické papírny.

Německých učitelek se v Lošticích vystřídala celá řada : Elfriede Bayerová, nar. 27. VII. 1924 v Kroměříži, Anni Bergmannová, nar. 23. XII. 1922 v Böhmischdorfu u Frývaldova, Christa Dietrichová, nar. 22. III. 1924 v Erfurtu, Eugenie Kihslingová, nar. 19. XII. 1920 v Jevíčku. O této se vyprávělo, že byla ze smíšené česko-německé rodiny a že byla cvičitelkou v Sokole.

Němci si také zřídili v nově upravené škole internát pro přespolní děti a školní kuchyň.

Později si také založili mateřskou školku, která byla v novém domě Knöpfelmacherově v Žádlovické ulici číslo 67. Školka byla velmi pěkně vypravena, Němci se o ni dobře starali. Pěstounkou byla Marie Hassalová, nar. 1915 v Novém Jičíně. V květnu 1945 přišla do Loštic zpráva, že přišla o život někde u Moravské Třebové na útěku před Rudou armádou. O této pěstounce se říkalo, že také byla ze smíšené rodiny, dokonce že byla pěstounkou českou.

Měšťanské školy újezdními od r. 1939.

Dlouho bylo pracováno na tom, aby náklad na měšťanské školy byl spravedlivě rozdělen mezi obce, které do nich posílají žáky. Zákon o újezdních či obvodních školách byl vydán, ale provádění jeho bylo brzděno ve prospěch venkovských obcí – agrárníky. Teprve ve školním roce 1938–39 se staly školy měšťanské újezdními. Okresní hejtman z Litovle Dr. J. Drábek svolal do Loštic k Coufalům zástupce okolních obcí i Loštic a ředitele obou škol měšťanských a tam jim s okresním školním inspektorem Cyrilem Nemeškalem vysvětlili práva i povinnosti vůči újezdu. Vydání se rozdělí dle daňové základny. Újezdní školní rada má dva odbory: A) pro školy obecné, B) pro školy měšťanské. Ustavení školní rady újezdní bylo v květnu 1939. Odbor A) pro obecné školy měl tyto členy: za školy: Antonín Steiger, František Žák, Josefa Marxová a Hedvika Kubelková; za občanstvo: Adolf Ampel, Jan Bartoň, Libor Zapletal, Jan Nevěřil. Odbor B) pro školy měšťanské měl tyto členy: za školu: Josef Urbášek, po něm František Sitta, Jaromír Ošťádal, po něm Edmund Smékal, František Pokorný, Vladivoj Chmela, po jeho jmenování členem okresního školního výboru Bohuslav Ošťádal, a Božena Kubíčková, po ní Anna Švestková; za občanstvo: Fr. Hlavsa, Hub. Horák, Vinc. Mayer, Jan Linhart, Ant. Rmot, Fr. Šilberský a Jos. Vinkler. Předsedou byl Antonín Steiger, po něm František Žák. Školní újezd tvořily obce: Loštice, Žádlovice, Pavlov, Radnice, Moravičany, Doubravice, Palonín a Obectov.

12. XII. 1939 rozloučila se městská rada s Janem **Svobodou**, kapitánem československé armády, který byl přidělen 14. VII. 1939 městskému úřadu za účelem praktického výcviku ve vedení agendy obecní samosprávy. Starosta František Pokorný mu poděkoval za jeho velmi svědomitou a horlivou činnost v úřadě. Vždy rád a pilně pracoval mnohem více, než byla jeho povinnost.

Pro školy byla dána v roce 1939 řada nařízení.
27. III. odvolalo MŠANO brannou výchovu ve školách.
28. III. nařídilo MŠANO odstraniti ze tříd střední státní znak.
V dubnu nařídilo ministerstvo vnitra, aby v den narozenin vůdce a říšského kancléře Adolfa **Hitlera** 20. dubna byly na školách vztyčeny vlajky protektorátní (trikolora bílá, červená a modrá) a říšská (s hákovým křížem černým v bílém kruhu na červeném plátně).
28. IV. nařídilo MŠANO první revisi učitelských knihoven.
6. IX. nařídil okresní školní výbor v Litovli, aby byly ze tříd a jiných místností i z čítanek odstraněny obrazy presidenta Dr. Ed. Beneše. Zároveň bylo nařízeno, aby zakázané učebnice byly vyloučeny, zabaleny a poslány na okresní úřad.
22. XI. bylo MŠANO zakázáno shromažďování žactva na ulicích, před školou, hromadné odchody ze školy, na cvičiště. Také byly

zakázány vycházky, výlety a zájezdy žáků. Zákazy tyto platily jen pro žáky české. Žáci němečtí mohli choditi v průvodu bez omezování.

Změny v učitelstvu v roce 1939 byly ještě velmi četné. 1.VII.1939 odešet na trvalý odpočinek dle vládního nařízení č. 379-38 ředitel měšťanské školy chlapecké Josef **Urbášek.** Jeho nástupcem se stal odborný učitel na dívčí měšťanské škole Frant. **Sitta.** Na místo Sittovo na dívčí měšťanské škole byla ustanovena Anežka **Chudá.** Narodila se v Mor. Huzové, vystudovala reálné gymnasium v Olomouci a v roce 1930 složila v Olomouci zkoušku učitelské dospělosti. Napřed učila na Žďársku, pak v Pavlově a v Paloníně. V Lošticích učí od 1.IX.1939. 1.XI.1939 byl přeložen do Suchdola u Konice Luboš **Sklenář.** 1.XI.1939 byl dán na trvalý odpočinek dle vládního nařízení č. 379-38 ředitel dívčí měšťanské školy Jaromír **Oštádal.** Jeho nástupcem se stal odborný učitel Edmund **Smékal.** 20.XI. nastoupila na měšť. škole dívčí Magdalena **Urbáškova,** která byla v Dubicku propuštěna německými úřady. Její manžel, poštovní úředník, byl již dříve na poště v Lošticích. Učitelka domácích nauk Božena **Kubíčková** nastoupila 1.IX.1939 zdravotní dovolenou a byla dána na odpočinek. Učitel Antonín **Steiger** odešel 1.XII.1939 na zdravotní dovolenou a 1.IV.1940 byl dán s čestným titulem „řídící učitel" na odpočinek. Na jeho místo na dívčí obecné škole byla ustanovena Eliška **Kvapilová,** rozená Majkusová, která již v letech 1920-1923 u nás učila.

Na měšťanské škole chlapecké učil od 1.IX.1939 do 28.II.1940 Vladimír **Nohyl**, který byl pak přeložen do Přemyslovic. Ze školy obecné chlapecké byl přeložen 1.IX.1939 Metoděj **Dubový** do Palonína a na jeho místo přišel 1.IX.1939 Jaroslav **Medek** z Moravičan.

Počet žactva 1.IX.1939:

Chlapecká obecná škola:

I. 35, II. 24, III. 25, IV. 28, V. 22, celkem 134.

Dívčí obecná škola:

I. 22, II. 23, III. 24, IV. 26, V. 25, celkem 120.

Chlapecká měšťanská škola:

I.a 34, I.b 33, II.a 32, II.b 31, III.a 27, III.b 27, celkem 184.

Kurs: 20 hochů a 13 děvčat, celkem 33.

Dívčí měšťanská škola:

I.a 30, I.b 29, II.a 27, II.b 28, III. 39, celkem 153.

Na všech školách celkem 624.

Ještě nikdy nebylo na loštických školách tolik tříd. A učiren bylo ve školní budově málo. Aby byly získány potřebné místnosti bylo vyučování zařízeno takto: Na obecných školách byl zaveden střídavý ferální den. Učilo se i v malé bývalé sborovně. Za učebnu bylo použito kreslírny. Jedna třída byla v ředitelském bytě. Tam byla také školní kuchyně, v níž také bývalo českomoravské náboženství. VI.a II. třídě učilo se dopoledne střídavě za sebou. Také tělocvična nestačila, bylo povoleno cvičení v Lidovém domě. — Učitelské sbory měšťanských škol se na mimořádné konferenci 23.II.1940 usnesly požádati újezdní školní radu, aby postavila pro měšťanské školy novou budovu. Ale přišel zákaz staveb.

Ošacovací akce pro loštické děti 1939.

Ošacovací akce byla provedena společně pro obě obecné a obě měšťanské školy před vánočními svátky. Akci provedla Místní péče o mládež. Podělěno bylo celkem 216 dětí. 22 hochů dostalo hotové obleky, 48 hochů látku na oblek, 30 dívek látku na zimní plášť, 9 hochů látku na zimník, 27 dívek látku na šaty, 6 dívek hotové šaty, 2 dívky svetry, 72 dětí dostalo obuv.

Vydání na ošacování činilo **12.116·90K.** Okresní péče o mládež přispěla obnosem 1000 K, město Loštice 2500 K, K. Pivný 1000 K, Mar. Dubská 800 K, Tělocvičná jednota Sokol 1000 K, Tělocvičná jednota Orel 500 K, loštické peněžní ústavy 900 K, Karel Karafiát 300 K a sbírka mezi občany vynesla 4116·90 K.

První potravinové lístky 1.X.1939.

Vázané hospodářství s potravinami počalo 2. října 1939. První potravinové lístky platné na 4 týdny vydávali učitelé ve škole 1.X.1939. Byly na tyto potraviny: chlebovin, maso a masné výrobky, tuky, cukr, vejce, pochutiny a mléko. Dávky pro spotřebitele nad 10 let byly tyto: chlebovin gramů 11.600, masa 2000 g, másla, sádla a umělých tuků po 280 g, celkem tuků 840 g, mléka 7 litrů. Pro děti do 6 let byly dávky stanoveny mnohem menší a to: chlebovin 5200 g, masa 1000 g, másla 320 g a mléka 21 litrů. Pro všechny spotřebitele pak bylo 1600 g cukru a 4 vejce. Němci měli kromě těchto dávek různé přídavky.

Počátek II. světové války 1. IX. 1939.

Když na podzim 1938 Hitler prohlašoval, že připojení pohraničních našich území je jeho poslední územní požadavek, tu mu ještě mnoho státníků věřilo. Věřili mu bláhově také západní spolutvůrci Mnichova. Věřili, že svým ústupkem Hitlerovi zachránili na dlouho světový mír. Ale brzy soudili jinak. Hitler místo slíbené záruky hranic II. naší republiky obsadil bez boje republiku celou. Po 15. březnu 1939 bylo již všem jasno, že nezůstaneme poslední obětí. Také již každý věděl, že nejbližší obětí bude soused Německa — **Polsko.** A přece bylo Polsko s Německem od doby germofila Pilsudského v úzkém přátelském poměru v nepřátelském se Sovětským svazem. I v době Mnichova stáli Poláci s Němci svorně proti nám.

1. IX. 1939 došlo k německému přepadení republiky Polské. Francie a Velká Britanie vyhlásily za to Německu válku a tak počala druhá světová válka.

Již v první den války došlo k velkému pronásledování příslušníků českého národa. Dříve již také, hned po 15. březnu, docházelo k persekuci četných Čechů, hlavně z řad komunistické strany, Sokola, legionářů a příslušníků armády, zvláště důstojnictva. 1. IX. 1939 bylo zatčeno tisíce Čechů ze všech vrstev obyvatelstva a odvezeno do koncentračních táborů. Odnesla to hlavně okresní města. Tak v Litovli byli zatčeni mezi jinými tito známí lidé: okresní školní inspektor Cyril Neměškal, pracovník sokolský a legionářský, Artuš Mikulášek, starosta sokol-

ské župy Severomoravské, Dr. Kunert, i v Lošticích známý, velitel státní policie v Mohelnici do Mnichova, pak komisař u okresního úřadu v Litovli a jiní. Zatčení prováděla německá tajná státní policie – gestapo, která stejně jako útvary SA a SS rozšiřovala počet svých členů na území Čech a Moravy. Zatčení z našeho kraje byli sveženi do Štěpánova, do staré továrny, odtud byli odvezeni do tábora koncentračního v Dachau a v Buchenwaldě.

Již v září 1939 obsadili Němci celé Polsko. Opiti vítězstvím tak rychlým vládli u nás čím dále tím krutěji a tím také vzrůstala živelná nespokojenost českého lidu. Jejím prvním zevním projevem byly demonstrace protiněmecké **28.X.1939**. zvláště v Praze byly obrovské manifestace pro republiku a pro Dr. Ed. Beneše. Při demonstracích byl smrtelně raněn MUC Jan **Opletal**, rodák z Nákla. Při jeho pohřbu 15.XI.1939 došlo k novým protiněmeckým bouřím. Za to bylo na rozkaz Hitlerův zásluhou K.H. Franka 9 studentů popraveno a asi 1200 studentů odvezeno do Německa do pracovních táborů. Všecky vysoké školy v Čechách a na Moravě byly na 3 roky zavřeny a za okupace pak vůbec nebyly otevřeny. Studenti byli sice lákáni na studie do Německa, ale málo se jich k tomu dalo svésti. Studenti si musili hledat zaměstnání. V Lošticích MUC Karel **Arnold** byl zaměstnán až do konce války v zásobovacím oddělení, MUC Jaroslav **Nesvadbík** převzal obchod firmy R.A. Schönhöffer.

V ROCE 1939 ZEMŘELI:

11. I. Marie **Mayerová**, rolnice výměnice na čísle 116, narozená 23. V. 1865.
12. I. Karel **Valda**, dělník, ve stáří 76 roků.
10. III. Marie **Fialová**, vdova po poštmistru a po posledním německém starostovi, nar. 7. III. 1846.
10. III. Josef **Pfau**, obchodvedoucí, Němec, narozený 17. VI. 1900, spáchal sebevraždu.
12. III. Františka **Eksteinová**, vdova nar. 13. IV. 1849.
30. III. Alois **Tichý**, rolník, bývalý hostinský, narozený 18. VIII. 1886.
1. VI. Terezie **Švecová**, výměnice na čísle 261, narozená 9. X. 1850.
30. VI. Jan **Červinka**, stolař, čís. 193, nar. 22. IV. 1859.
8. VII. Alois **Toulec**, soukromník, nar. 12. VIII. 1868.
31. VII. Alois **Ehrenberger**, rolník, nar. 29. I. 1877.
8. IX. Jan **Kohoutek**, dělník, obecní chudý, narozený roku 1862.
26. XII. František **Švec**, knihař a rolník, narozený 28. XI. 1891.
31. XII. Jan **Rolný**, kominík, nar. 19. I. 1876.

Školní rozpočet na rok 1939:

Obecné školy: Příjem 41.075·20 K,
vydání 39.760·70 K.
Měšťanské školy: Potřeba 49.680 K,
újezdní obce uhradily 42.680 K,
okres přispěl částkou 7.000 K.

Ceny některých potravin 1.1.1939:

1kg pšeničné mouky krupičkové 2·95 Kč.
1rohlík 20 haléřů, 1kg soli 1·80 Kč, 1 litr octa 3·- Kč.
1kg cukru krystalového 6·- Kč, kostky a moučka 6·20.
1kg čajového másla 24·- Kč, 1kg tvarohu 3·80 Kč.
1kg lískových oříšků loupaných 28·- kg.
1kg mandlí 28·- Kč, 1kg hrozinek 14·- Kč.
1kg zrnkové pražené kávy střední jakosti 48·- Kč.
1kg krup 2·50 kg, 1kg rýže 3·- Kč, 1kg kaše 3 Kč.
1kg krupice 3·20 Kč, 1kg hrachu 3·10 Kč, čočky 4·50.
1kg sladové kávy 6·60 Kč, 1 cikorka 1·80 Kč.
1kg kakaa 16·- Kč, 1kg umělého tuku 10·40 Kč.
1kg pepře 15·20 Kč, 1 citron 60 haléřů.
1kg mýdla 5·- Kč, 1 krabička zápalek 30 haléřů.

LOŠTICKÉ PENĚŽNÍ ÚSTAVY:

Spořitelna města Loštic 1.1.1939:

Ředitelství: předseda Boh. Kunc, místopř. Frant. Žák, Fr. Řmot, Ant. Šašr a Ant. Pudil, vedoucí úředník.
Předseda spořitelního výboru: Frant. Pokorný.
Vklady: 11,321.558·- Kč

Občanská záložna 1.1.1939:

Ředitel Frant. Nesvadbík, pokladník Alois Král, kontrolor Fr. Tománek, prokurista Mil. Urban.
Předseda dozorčí rady Jaroslav Poštulka.
Vklady: 7,928.017·80 Kč.

Lidová záložna 1.1.1939:

Starosta Pius Geisler, účetní Fr. Linhart, předseda dozorčí rady Dr. Václav Kubíček.
Vklady: 6,048.206·15 Kč.

Všechny ústavy vkladů: 25,297.781·95 Kč.

ČINNOST LOŠTICKÝCH SPOLKŮ V ROCE 1939:

Tělocvičná jednota SOKOL Loštice

měla valnou hromadu 1.II.1939. Při zahájení vzpomněl starosta Jaromír Ošťádal zemřelých členů v roce 1938: Karla Langa, Aloise Chudoby a Marie Hynštové. Cvičební i divadelní činnost byla v roce 1938 dvakrát přerušena: vkvětnu brannou pohotovostí a podzimními událostmi. X. všesokolského sletu v Praze 1938 se zúčastnilo 18 žáků, 16 dorostenců, 17 dorostenek, 39 mužů a 42 ženy. V roce 1938 cvičilo 97 žáků, 98 žaček, 39 dorostenců, 35 dorostenek, 47 mužů a 55 žen. Členů bylo v r. 1938: 210 mužů a 140 žen.
V roce **1939** byli činovníci: starosta **Jaromír Ošťádal**, I. náměstkem František **Žák**, II. náměstek Božena **Kubíčková**, náčelník **Bohuslav Ošťádal**, náčelnice Květoslava **Hloušková** a od 1.IX. Josefa **Heidenreichová**, vzdělavatel Jaroslav **Kobza**, jednatel Vladivoj **Chmela** a pokladník Ladislav **Chyťa**. Členský příspěvek 18 K. Členů bylo: mužů 225, žen 140, všech 365. Cvičilo: žáků 106, žaček 84, dorostenců 38, dorostenek 32, mužů 59, žen 52, celkem 371. Veřejné cvičení bylo 9.VII. Průvod byl zakázán. Cvičilo na něm: žáků 51, žaček 51, dorostenců 17, dorostenek 26, mužů 52, žen 32, všech 229. Na podzim přišel zákaz nositi členský odznak. Židé musili býti škrtnuti. Ani žáci židé nesmějí cvičit.

V sokolském kině počínali hned po 15.III.1939 poroučeti Němci. Krátce po zřízení protektorátu byli zavoláni do kina jednatel kinoodboru Antonín **Gärtner** a starosta jednoty Jaromír **Ošťádal,** na něhož byla psána kinová licence. V kině již čekali: ředitel **Kubisch,** filmový pověřenec pro olomoucký kraj, Němec, jeden gestapák a za loštické Němce asistoval Edmund **Bühn.** Oba byli vyslýchání, data narození, politická činnost atd. Dostali příkazy o dalším vedení kina, musí býti německočeské plakáty a programy, nutno odstraniti z kina obraz T.G.Masaryka a poprsí zakladatelů Sokola Tyrše a Fügnera. Německých filmů musí se předváděti více atd. Byli propuštěni s vyhrůžkou: stane-li se v kině něco nejmenšího proti říši nebo proti Němcům, budou hned oba gestapem odvezeni.

Divadelní odbor Sokola v roce 1939 sehrál jen 2 divadla, činnost byla přerušována.

25. VI. od Josefa Štolby „Zlatá rybka", nacvičil a řídil Jaromír Opravil.

15. VIII. od Snížka „Příklady táhnou", nacvičil a řídil Jaroslav Nesvadbík.

Olomoucké divadlo pozvané Sokolem sehrálo:

12. XI. od V.Štecha „Habada a Jordán."

8. XII. od L.Stroženžnického „Mikuláš Dačický z Heslova."

8. XII. od V.Sedláčka „Chytrý Honza", pohádka pro děti.

Předsedou divadelního odboru byl Jaroslav **Nesvadbík,** místopředsedou Ant. **Gärtner,** jednatelem Jar. **Opravil,** pokladníkem Frant. **Kácel.**

Jednota divadelních ochotníků v Lošticích.

J.D.O. byla založena v roce 1939. Stala se pokračovatelkou dělnického (sociálně-demokratického) vzdělavacího spolku **Pokrok**, který po 15. březnu 1939 musil zaniknouti. Ustavující valná hromada byla konána 12. VI. za účasti 16 členů. Stanovy byly schváleny Zemským úřadem v Brně dne 23. V. 1939 a činnost povolena tímtéž dnem výnosem číslo 16.654 – III/13.

Do prvního výboru byli zvoleni: Emil **Vítek** předsedou, Augustin **Mrázek** místopředsedou, Oldřich **Švec** ze Žadlovic jednatelem, Zdeněk **Zdráhal** pokladníkem, Vilém **Linduška** kulisářem a matrikářem, Josef **Veselý** knihovníkem, členy výboru: Hubert Horák, Alžběta Zemánková, Drahomíra Krieglová-Vítková; náhradníky: Alois Weiser, Miroslav Marek, Milada Ganzarová; revisory účtů: František Pokorný a Jan Weiser mladší.

Spolkovou místností s jevištěm zůstal Hotel Horák. Jednota stala se členem ÚMDOČ (Ústřední matice divadelních ochotníků českých) dne 26. VIII. 1939 přípisem ze dne 26. VIII. čís. 1990/39 a zařazena pod katastr. čís. 1086. Byla přidělena k okrsku Severomoravskému sesídlem v L.

Prvním představením byla Jankovcova opereta **Lojzička**, která byla sehrána 4x, poprve 21. VIII. 1939. V tom roce sehrána ještě 4x opereta „Na tý louce zelený."

V roce 1940 sehráno 5 her v 30 představ.

Jednota československého Orla Loštice 1939.

Činovníci: starosta Jan **Hoplíček** starší, rolník ze Žádlovic, místostarosta Alois **Rotter**, jednatel Fr. **Vyroubal**, pokladník Stanislav **Veselý**, vzdělavatel farář Josef **Maliček**, režisér kaplan František **Hrnčiřík**, II. režisér pro žáky kaplan František **Hýža**, kronikář Antonín **Schwarz**, náčelník Emil **Hekele**, náčelnice Anna **Krejčí**.

Počet příslušníků: 30 žáků, 38 žaček, 8 dorostenců, 12 dorostenek, 22 členů cvičících a 37 přispívajících, 20 členek cvičících a 28 přispívajících.

16. VII. 1939 bylo konáno veřejné cvičení na hřišti SK (sportovního klubu), neboť orelské cvičiště u „Pešťě" bylo v území zabraném.

Orelský slet v Praze nebyl povolen, místo něho konány orelské pouti. Loštický Orel se súčastnil pouti na sv. Kopečku u Olomouce.

Jednota se společně súčastnila sv. zpovědi a sv. přijímání v čase velikonočním a vánočním.

Divadel sebráno 5: „Soud Boží", „Vandrovali sladovníci," „Srdce za milion" (opakováno pohostinsky v Července), „V tom domečku pod Emauzy," „Písnička srdce".

Žactvo sebrálo 2 hry: „Bílé růže" sezpěvy a tanci, „Kája Mařík v pohádce".

Pohostinsky sebrál divadlo stréček Křópal.

5. VII. 1939 účastnila se jednota v slavnostních krojích primice svého člena novokněze Vincence Říby.

Rybářský spolek v Lošticích 1939.

V červnu 1933 přišel spolek o vodu. Při novém pronájmu u okresního úřadu v Zábřeze vydražil nájem Třebůvky Hanácký rybářský spolek v Olomouci za ročních 1440·-Kč. Obnos tento zdál se býti loštickým zástupcům vysoký. Činnost spolku se odtéda by omezila jen na objednávku a prodej vánočních kaprů. Teprve počátkem roku 1939 přepustil spolek olomoucký, hlavně zásluhou Vl. Blumy, Třebůvku spolku loštickému.

Valná hromada byla 27. II. 1939 za účasti 15 členů. Byli zvoleni činovníci (na 3 roky): Předseda Josef **Urbášek**, řed měšť. školy chlapecké místopředseda Jaromír **Ošťádal**, řed. m. školy dívčí, členové výboru: Jan **Matyáš**, holič, jednatel, Miloslav **Urban**, účetní, pokladník, Josef **Raška**, řed. hospodářské školy, Josef **Beneš**, rolník, Stanislav **Rudil**, učitel, František **Sekanina**, účetní. Náhradníci: Vlastimil **Boháč**, holič, Bruno **Bittner**, obchodník.

Ceny za průkazky byly: Členové na rok 50·-, na měsíc 30·-K. Hosté: na 2 měsíce 60·-, na 6 týdnů 50·-, na měsíc 40·-, na den 8·-K.

Hájené pásmo bylo od Rosůlkoyých za vilu Vavrouchovu. Porybnými byli: Josef Pospíšil, štábní rotmistr v.v. pro horní část a četnický štábní strážmistr v.v. Kulíšek pro tok dolní. 21. VIII. 1939 byl konán rybolov do saků a čeřeňů. Začalo se „pod skalou" a skončilo se u elektrárenského splavu. Chytlo se jen 45 kg.

Za vánoční kapry bylo zaplaceno 6928 K.

Včelařský spolek v roce 1939.

1.I.1939 měl spolek 95 členů s 811 včelstvy. Na podzim 1938 zůstalo v zabraném území 27 členů v 11 obcích s 256 včelstvy. Nejhorlivější z těch členů zvolila valná hromada 6.II.1939 čestnými členy: **Kadlec** ze Stavenice, **Kahánek** z Úsova, **Janíček** a **Tichý** z Třeštiny a **Nohýl** z Míravy. —— Činovníci byli: předseda Jos. **Žitný** z Rimic, místopředseda Ant. **Šafr**, zem. zahradník z Loštic, jednatel a pokladník Jaroslav **Krejčí**, řídící učitel z Rimic, 14 důvěrníku z jednotlivých obcí, z Loštic František **Reif**. Revisoři byli: Jaromír **Oščádal** a Josef **Urbášek**, ředitelé měšť. škol.

Spolek měl knihovnu s 84 knihami, 2 vaříky na vosk, 1 z nich daroval včelařům v zabraném.

Rok 1939 měl snůšku velmi slabou. Včely se musily celý rok přikrmovati, jinak hynuly hladem.

Přednášeli na členských schůzích: Jan Horský, říd. uč. z Holice „Včela, její tělo, ústrojí a škůdci," „Jak zacházeti s medem a jeho výživnost" a Jos. Žitný, „O včelí pastvě v zahradách i na poli."

Valná hromada o činnosti v roce 1939 byla 8.XII.1939 v Besedě. Nejstarší člen spolku Ad. **Bednařík**, rolník dříve v Lošticích nyní ve Vranové Lhotě, byl zvolen čestným členem.

Byl koupen nový vařák na vosk.

ROK 1940:

Germanisace kulturního i hospodářského života se stupňovaly se vzrůstem německého sebevědomí posilovaným válečnými událostmi. V září 1939 obsadili Němci Polsko, na jaře 1940 Belgii, Holandsko a Lucembursko. V květnu a červnu porazili Francii. V červnu dostalo Německo posilu, Italie vstoupila do války po boku Německa. Němci byli přesvědčeni, že válka je pro ně vyhrána a proto zostřili i u nás svou persekuci.

Ale i mnozí čeští lidé ztráceli naději na dobrý konec. Náš rozhlas opakoval propagandu německé říše vedenou pověstným ministrem Goebbelsem, všechny české noviny, které ještě nebyly zastaveny, psaly zrovnatak, jako německé. A tu nám byly jediným zdrojem posily a útěchy české programy rozhlasových stanic zahraničních. Jak na západě, tak na východě v SSSR byli četní emigranti, kteří v těch těžkých dobách nás dovedli posílit a povzbudit.

Těžce byli pronásledováni Židé. Hned po 15. březnu 1939 vztahovaly se na ně tytéž předpisy jako v říši. I u nás měli býti úplně vyhubeni. A přece bylo mezi nimi tolik takových, kteří z počátku nedali na Hitlera dopustiti. I u nás v Lošticích měl mezi židy Hitler dosti obdivovatelů. V červnu 1940 byli židé odstraněni z veřejného života. Do Loštic byli soustředěni všichni židé z Litovle, kde čekali na další osudy.

Městské zastupitelstvo v roce 1940:

V složení městkého zastupitelstva se starostou Františkem Pokorným v čele nebylo velikých změn. Jen na uprázdněné místo po resignaci radního Františka Sitty byl v dubnu 1940 okresním úřadem v Litovli jmenován Němec, hostinský Edm. **Bühn**. Převzal v radě po Vincenci Mayerovi odbor policejní a V. Mayer dostal Sittův odbor propagační. A tak se dostal městský výbor i městská rada a městský úřad pod přísnou německou kontrolu.

8. I. 1940 schválila městská rada návrh Dr. Richarda Fischera a Dr. Václava Kubíčka, aby byl městský **archiv**, který dosud byl ve velmi nedůstojném stavu, uspořádán za obnos asi 4000 K. Obnos zatím zapůjčí musejní výbor a Sokol a obec obnos ve vhodné chvíli vrátí. Zemský archivář byl požádán, aby poslal vhodného odborníka. 23. II. bylo rozhodnuto, aby archiv byl umístěn na radnici v té místnosti, v níž byla do 31. XII. 1939 německá škola.

2. III. 1940 byly cenovým úřadem stanoveny **ceny** palivového **dřeva**:

Ceny za 1 m³:	Dříví měkké:	Dříví tvrdé:
Štěpiny A)	88 K	99 K
Štěpiny B)	79 K	88 K
Kuláče	72 K	79 K
Vláknina	65 K	~
Větvové dříví	53 K	~

17. III. 1940 byla městská elektrárna zapojena na síť SME.

16. IV. 1940 přidělil okresní úřad v Litov-

li městskému úřadu v Lošticích znova Jana **Svobodu**, bývalého dělostřeleckého kapitána, nyní aktuárského tajemníka. Občané loštičtí ho rádi přivítali, neboť ho za dřívějšího působení v Lošticích poznali jako svědomitého a ochotného úředníka. A milý kapitán Svoboda se ani v nejhorších dobách nezměnil. Jako výborný Čech získal si ve svém úřadování velkých zásluh. Až do konce války, do 9. V. 1945 vedl zemědělskou zásobovací agendu tak obezřetně, že s ním zvláště rolníci byli vždy spokojeni, neboť se jich při každé příležitosti zastával a uchránil je od trestů.

22. V. 1940 na rozkaz okresního úřadu v Litovli zvolen byl v městské radě výbor pro sbírku na **německý červený kříž**, která byla vykonána od 19. V. do 2. VI. 1940. Byli ve výboru:
Za město: Fr. Pokorný, Boh. Kunc a Libor Zapletal.
Za Sokola: Jos. Heidenreichová, Vladivoj Chmela a Jar. Ošťádal.
Za Orla: Anna Krejčí, Gust. Vitoul a Rud. Jevický.
Za školy: Frant. Sitta a Edmund Smékal.
Za český červený kříž: Anna Šestková, Karel Vobor-ský a Vlastimil Boháč.
Za církev katolickou: farář Josef Malíček.
Za církev českomoravskou: farář Vilém Hýbl.
Za Sbor hasičů: Fr. Trnka, Karel Weiser, Marie Poštulková.
Bylo usneseno, aby byla sbírka občanům ohlášena bubnem a letáčky. Sbírka vynesla **10.637·70K.**
15. V. – 15. VI. 1940 proveden v Lošticích jako jinde sběr starého železa a papíru.

22. V. 1940 dle přípisu okresního úřadu v Litovli přeneseno provádění civilní protiletecké ochrany z místních výborů CPO na starosty obcí.

16. V. 1940 přeložil okresní úřad v Litovli z Loštic do Moravičan respicienta finanční stráže Karla Technika a místo něho byl ustanoven do zásobovacího úřadu v Lošticích respicient finanční stráže Metoděj **Gajdůšek**. Byl tam zaměstnán až do konce války, do 9. V. 1945.

6. VIII. 1940 přečten v městské radě přípis okresního úřadu v Litovli číslo 803/1/40, dle něhož se mají ihned z veřejnosti odstraniti všechny upomínky na T. G. Masaryka. V Lošticích jednalo se o změnu pojmenování Masarykova náměstí. Náměstí pojmenováno **Hauptplatz - Hlavní náměstí**.

6. IX. 1940 byl v radě přečten přípis okresního úřadu v Litovli, dle něhož se má v Lošticích pro občanstvo uspořádati kurs německého jazyka. Byl hned proveden soupis účastníků. Přihlásilo se 120 účastníků. Vyučovali: německá učitelka Marie Adamusová a český učitel Adolf Valenta.

16. X. 1940 byli přidělení zemským finančním ředitelstvím v Brně Otto **Volkmann** a Karel **Lebloch**. Otto Volkmann, inspektor finanční stráže, byl až do svého zatčení 28. III. 1944, ~~byl~~ přednostou zásobovacího úřadu, kde si získal svým chováním úcty a vděčnosti všeho občanstva i úcty a lásky celého zásobovacího oddělení, do kterého také kronikář patřil. Karel

Lebloch, vrchní respicient finanční pohraniční stráže, byl v zásobovacím oddělení až do 9.V. 1945. Měl na starosti zásobování textiliemi a obuví. V Lošticích se oženil s Marií Špičkovou. Po osvobození vrátili se oba k původnímu povolání.

Vrácení polesí panství bouzovskému.

30.X.1940 byl v městském zastupitelstvu přípis okresního úřadu v Litovli ze dne 24.X.1940, o zpětném převedení lesních území, která byla svého času odňata Řádu německých rytířů a přidělena Lošticím. Právní nástupce Řádu „Společnost ke zvelebování a péči o německé kulturní památky" domáhá se zpětného převedení toho majetku. Úřad oberlandráta v Olomouci žádá, aby mu byl podán návrh, jak nejjednodušším způsobem provésti předání toho majetku.

Bohumil **Kunc**, I.náměstek starosty a předseda lesního odboru, podal vysvětlení, jak se městu dostalo přídělu, a upozornil, že hospodářské důvody, za nichž byl les městu přidělen, trvají dále. Proto se město nemůže lesa vzdáti. Navrhl, aby se ve věci jednalo přímo s oberlandrátem v Olomouci. Většina návrh schválila.

Ve schůzi byl Němec Edmund Bühn, který v jedné své zprávě oberlandrátovi, která se po válce našla, vylíčil, jak si počínali tehdy Bohumil Kunc a Libor Zapletal.

13.XI.1940 znova se jednalo na rozkaz okresního úřadu v Litovli o návrhu vrácení polesí. Po debatě zase přijat návrh většinou hlasů, aby usne-

sení minulé schůze zůstalo v platnosti. Doplňuje se v tom smyslu, aby bylo dále jednáno u úřadu oberlandráta v Olomouci.

Po schůzi městského zastupitelstva žádali někteří členové městské rady svolání nové schůze rady, která by přezkoušela dosavadní stanovisko ve věci vrácení polesí.

14. XI. 1940 konala se schůze rady. Na základě zprávy okresního úřadu a po uvážení všech rozhodujících skutečností bylo usneseno, aby bylo ihned zahájeno přímé jednání se Sturmbannführerem **Ratzem** na Bouzově o podmínkách, za kterých by bylo možno les předati. K jednání byli zvoleni: starosta Frant. Pokorný, Bohumil Kunc a Vinc. Mayer. Místo nemocného Boh. Kunce účastnil se jednání II. náměstek Libor Zapletal. Jednání potvrdilo, že odpor města proti vrácení lesa je bezúčelný. Naopak přímé jednání může přinésti lepší cenu.

Bylo pak jednáno se zemským úřadem. I tam bylo řečeno, že přímé jednání má pro město výhody. Společnost je korporace veřejná a panství Bouzov může býti posuzováno jako majetek státní. Z toho důvodu je prý vrácení lesa nutností. Každé zdržování nebo maření tohoto jednání může znamenati škodu pro obec.

25. XI. 1940 schválilo městské zastupitelstvo již bez debaty, aby lesní pozemky z pozemkové reformy byly vráceny nástupci Řádu německých rytířů. Podkladem jednání o náhradu má býti přídělová cena, kterou zaplatilo město. Při tom

žádá městské zastupitelstvo, aby s ohledem na svízelnou situaci města byl při stanovení náhrady vzat zřetel na kulturní a sociální úkoly města.

13.XII.1940 schválilo městské zastupitelstvo výpočet předávací ceny s podmínkami, který provedli: za Společnost Lesmistři Jakš a Schmidt a za město Loštice starosta Frant. **Pokorný** a lesní správce Frant. **Havlíček.** Cena byla tato:

Cena, kterou zaplatilo město r. 1936	1,064.956·15 K
Cena za les „Skalka" r. 1939	25.310·– K
Cena lesní chaty u sv. Huberta	7.671·30 K
Celkem	1,097.937·45 K
Od toho se odpočítává:	
50% těžba nad normál 1939-40	376.440·35 K
za prodanou myslivnu v Obectově	65.000·– K
Bude tedy hotově vyplaceno	**656.497·10 K.**

Další podmínky předání byly stanoveny:

1. Lesy budou předány k 1. říjnu 1940.
2. Společnost nepřejímá žádného zaměstnance.
3. Společnost nepřejímá závazků ohledně dodávek dříví.
4. Obec je povinna dáti vymazati z pozemkové knihy břemena.
5. Kolkovné a převodní poplatky zaplatí Společnost, dávku z přírůstku hodnoty zaplatí město.

13.XII. 1940 vzdal se 1. náměstek starosty a lesní referent Bohumil **Kunc** členství v městském zastupitelstvu prý pro nemoc. Tak je to zapsáno v protokole. Ve skutečnosti to bylo v souvislosti s jednáním o

vrácení lesa. Bohumil Kunc jako předseda lesního odboru stavěl se velmi ostře proti vrácení lesa panství bouzovskému. Byl proto zatčen a vězněn gestapem 16 dní od 9.XI.1940 do 24.XI.1940.

Aby bylo zachováno, jak těžko a s jakým nebezpečím se v zastupitelstvu pracovalo, uvádím zde jednu ze zpráv, které Němec Edmund Bühn posílal německému oberlandrátovi do Olomouce. Je z ní vidět jasně, proč vlastně byl jmenován členem zastupitelstva.

Jedna z udavačských zpráv radního Edmunda Bühna.

Jako člen městské rady a zástupce Němců v Lošticích pokládám za svou povinnost oznámiti Vám něco z Loštic. Asi před půl rokem byl jsem jmenován členem městské rady panem oberlandrátem v Prostějově prostřednictvím okresního úřadu v Litovli. Prohlásil jsem hned tehdy, že jako jediný Němec v městské radě nebudu stačit na těžké úkoly. Byla mně předána funkce policejního komisaře, kterou svědomitě zastávám, pokud mi to má pravomoc dovoluje. Dal jsem ihned odstranit veškeré **pamětní desky** českých legionářů, zesílil zatemňovací opatření, která byla v Lošticích velmi zanedbávána, upravil jsem, pokud bylo nutno, bytové poměry chudých vrstev, v první řadě Němců.

Referovati o politickém postoji členů městské rady je velmi těžké. Počínají si tak opatrně, že není možné dokázati jim něco trestného. Ale jedno je jisté, že není možno ponechati pány nynější městské rady delší dobu na jejich místech.

Starosta Pokorný ještě většinou svým povinnostem vyhoví, nechá se však velmi ovlivňovat svými oběma náměstky, Bohumilem Kuncem a Liborem Zapletalem. Stejný případ byl také v mnoha schůzích městského zastupitelstva a obecní rady, týkajících se vrácení lesů, které byly městu Lošticím přiděleny pozemkovou reformou v bývalém českém státě. Pan **Kunc** choval se hůř než pacholek, tloukl zaťatou pěstí na stůl a řval: „Les jsme koupili, je náš, nedáme ho." Také Libor **Zapletal** se stejně choval. Když jsem pány upozornil na to, že lesy byly pozemkovou reformou odňaty Řádu německých rytířů a že toto bezpráví musí býti napraveno, odpověděl pan Zapletal: „Prosím, ukažte, co umíte." Vždyť si dovedete představit, co bych byl nejraději s tím chlapíkem udělal. *Edmund Bühn oberlandrátovi.*

Kuncovi byla okresním úřadem vyměřena pokuta 5000 K za předražování při prodeji dřeva. Obecní rada povolila zaplatiti pokutu z obecní pokladny, já jsem samozřejmě s touto úmluvou nemohl souhlasit, poněvadž pan Kunc předepsanou pokutu sám zavinil. Teprve, když jsem pány radní upozornil, že bych na tuto věc musil upozorniti pana oberlandráta, prohlásil pan Kunc, že pokutu zaplatí sám.

Po každé schůzi městské rady zůstávají páni radní ještě delší dobu v obecní kanceláři a jednají o různých věcech, o nichž samozřejmě nesmím nic vědět, potom jdou do hotelu Coufal a porady pokračují.

V obci se má vykonat mnoho nutných prací, každý z městských radních dbá jen o vlastní oso-

Edmund Bühn oberlandrátovi.

bu. Na příklad pan radní **Kriegel**, který bydlí v Židovské ulici, dal si ulici upravit dle svého přání, ačkoli na jiných místech by byly opravy nutnější.

Chudobinec, který je nyní ve stavbě, mohl býti postaven před mnoha lety, poněvadž náklad pro dům byl darován před mnoha lety.

Obec kupuje od různých vlastníků stavební místa za 50 K za 1 m² a prodává je se stoprocentním ziskem. Kupní smlouvy byly dle mého mínění rafinovaně sestaveny, celá záležitost vyžaduje přesného šetření.

Že páni na obci všechno německé bojkotují, je samozřejmé. Mezi úředníky jsou bývalí důstojníci, financi a staří darebáci z dřívějška.

Dalo mně mnoho práce, než byl dán **obraz vůdce** do obecní kanceláře. O obraze v policejní strážnici nechtěli vůbec slyšet, až jsem byl energický, byl obraz koupen, leží však dodnes u pana **Kunce**, starostova náměstka nezarámován. Říkal, že právě nemá čas nechat obrazy zarámovat.

Pomalu ztrácím chuť chodit do kanceláře obecní, když vidím, jak se pracuje proti dnešním nařízením. Do očí se chovají páni velmi přátelsky, ale za zády se hned radí, jak by obratně pracovali pro blaho české většiny zde v Lošticích.

Těmto neplechám v Lošticích mohl by býti učiněn konec jenom jmenováním vládního komisaře.

S německým pozdravem Bühn Edmund, v.r.

V ROCE 1940 ZEMŘELI:

1. I. Čeněk **Fischer**, rolník, č. 53 a majitel cihelny narodil se 4. IV. 1869, býval dlouhá léta v obecním výboru a v období 1927–1931 byl starostou. Dlouhá léta až do své smrti byl starostou sboru hasičského. Viz stranu 302.
5. III. Richard **Mittag**, klempíř, nar. 21. X. 1866 na Valašsku. Vyráběl zboží pro mlékárny, hlavně konve na mléko, dobře cínované. Býval členem obecního výboru, dlouhá léta byl předsedou společenstva řemeslných živností a dlouho velitelem hasičského sboru. Viz stranu 306.
1. VI. MUDr Václav **Kubr**, městský lékař v. v., nar. 1866.
6. VI. Klement **Bartel**, nar. 22. XI. 1868, ve Štemberku v ústavu choromyslných.
6. VIII. Josefa **Rážová**, vdova, matka účetního v sirkárně a hostinského, narozená 1. III. 1854.
23. IX. Magdalena **Langová**, vdova, nar. 7. VI. 1852, matka předčasně zemřelého velmi nadějného docenta Karlovy university MUDr Jana Langa.
4. XII. Vladimír **Paťák**, zřízenec berního úřadu ve výslužbě, narozený 9. V. 1863. Býval správcem kluziště Okrašlovacího spolku na vrchním rybníku.
6. IX. Františka **Nevrlá**, rozená Sekaninová, narozená 3. XI. 1870 v Hněvotíně, manželka sýraře Ferdinanda Nevrlého.
16. XII. František **Jeneš**, bývalý tvarůžkář, nar. 1859, poslední léta úplně slepý.

NĚMCI V LOŠTICÍCH ZA VÁLKY:

V Lošticích bylo jen málo rodin úplně německých, daleko více bylo rodin smíšených, kde se vedl život český. Před válkou Němci nějak nevystupovali, naopak stýkali se s Čechy docela přátelsky, dokonce i bývali za československé politické strany členy městského zastupitelstva i místní školní rady jako například Alois Schwarz, Anton Gerlich, Klement Hauk. Ale Mnichov a ještě více 15. březen přinesly změnu. Následkem agitace a tak příznivých poměrů pro Němce probouzelo se u nich sebevědomí. Němci měli různé výhody, zvláště v zásobování měli mimořádné německé příděly, méně zámožní dostávali velké podpory. Také děti německé jak ve škole, tak v mateřské školce i v poradně pro matky a děti, to měly daleko lepší než děti české. To všechno působilo k tomu, že Němců neustále přibývalo. I takoví lidé se k nim hlásili, o kterých se už ani nevědělo, že se vlastně jako Němci narodili, tak už se v Lošticích přizpůsobili. Ze starších Němců byli jen málokteří loštičtí rodáci. Ta hrstka rodin německých, která s židy a českými odrodilci do roku 1889 vládla městu Lošticím, již dávno vymřela. Němci nynější se do Loštic přistěhovali. Ale počet Němců rozmnožili i rození Češi, kteří pro hmotný prospěch i svůj národ zradili. Za to však byli v Lošticích i takoví skutečně rození Němci – poznal to na nich každý, když promluvili —, kteří se ani teď k vůli českým svým rodinám k Němcům hlásit nechtěli,

ač se na ně útočilo a výhody se jim slibovaly. Mezi takové patřili na příklad Josef Schwarz, bratr mnohem mladšího Aloise, kutého Němce, František Reif, otec četné rodiny a ve Vlčicích to byl Lachnit.

Velkou posilu měli naši Němci v blízkém sousedství. Byl to v Žádlovicích bývalý hrabě a rakouský diplomat Adolf **Dubský**. Nemohl odpustiti republice po roce 1918, že mu vzala šlechtický titul a část polností při pozemkové reformě. Po roce 1918 počal se horlivě učiti české řeči, učitelem jeho byl ředitel Chudoba, tehdy si asi vzpomněl na své české předky, ale brzy zase na ně zapomněl a učiti se přestal, zůstal raději Němcem. Také těžko nesl, že byl jeho zámek s dvorem a s částí Žádlovic odloučen od německé obce Újezda a přijnojen k české obci Žádlovicím, když se tyto v roce 1924 staly samostatnou obcí. Již v květnu 1937 hostil na svém zámku vůdce sudetoněmecké strany Konráda Henleina, který ten den řečnil v Mohelnici. Oba synové Dubského byli velíkáni zatčeni pro účast na nacistickém spiknutí a pak z Rakouska vypovězeni. Syn Osvald byl také u nás před Mnichovem mohelnickou státní policií zatčen a odvezen do Olomouce k soudu. Po 1.X. byl však propuštěn. Hned potom i se svým bratrem Eugenem vstoupili do německé armády a ve válce oba zahynuli. Také hraběnka byla velkou ctitelkou Hitlerovou. Dokonce i ve Vídni za války mluvila do rozhlasu a vybízela německé matky ke krajním obětem. Byla rozená Lützowová, blízká příbuzná PhDr Františka hraběte **z Lützowů**, který byl horlivým propagátorem všeho českého v Anglii a který napsal

v roce 1909 pěkné dějiny našeho národa pod názvem „Čechy, nástin historický" a již před tím roku 1899 dopsal a vydal „Dějiny českého písemnictví." 8. V. 1945 zastavili se v žádlovickém zámku na útěku před Rudou armádou němečtí důstojníci a ten den zmizeli navždy manželé Dubských již bezdětní, neboť i jejich dcera za války zemřela, ze žádlovic a jejich panství bylo zabaveno.

Předákem loštických Němců byl Bruno **Hauk**, majitel pily a dílny na dřevěné zátky a nějakou dobu vyráběl také dřevěné hračky. Byl majitelem tak zvané „Valchy". Tuto koupil roku 1892 jeho otec Klement Hauk, rodák z Podolíčka u Mohelnice. Byl rodem Němec, ale ne čistokrevný, neboť jeho matka byla Češka, rozená **Homoláková** z Moravičan. I manželka Klementa Hauka byla Češka, rozená **Hélová**, dcera krupaře v Lošticích. Bruno Hauk má tedy v sobě dosti mnoho české krve po matce a po dvou bábách a po jednom dědovi. Klement Hauk nevystupoval na venek jako Němec, staral se jen o svůj závod jako dobrý odborník. Byl člověk všeobecně vážený a oblíbený. Dcera jeho si vzala Čecha, holiče Jevického. Na závodě bývala jen firma česká, na hřbitově je také český nápis na pomníku „Rodina Haukova a Hélova." V prosinci 1941 byl Bruno Hauk jmenován oberlandrátem v Olomouci členem zastupitelstva a rady na místě již rok prázdném po Boh. Kuncovi. Po zatčení starosty Fr. Pokorného v březnu 1944 stal se jako I. náměstek jeho zástupcem. Byl jím až do dubna 1945, kdy byl

povolán ke konání vojenské služby. Bruno Hauk byl jeden ze slušnějších Němců. Němci mu vytýkali, že nadržuje Čechům, jeden z nich to dokonce udal ~~udal~~ gestapu. Po osvobození byl zatčen, vězněn a také souzen. Byl osvobozen, poněvadž nějaké menší hříchy byly vyváženy dobrými činy ve prospěch Čechů. Měl být odsunut do říše, ale byl z transportu vrácen, poněvadž má smíšenou rodinu. Jeho manželka je Češka, rozená Veselá.

Mezi lošťickými německými ženami činností vynikala Sidonie **Kubrová**. Narodila se v Lošticích 7. XII. 1875 jako dcera poštmistra Adolfa **Fialy**, posledního německého starosty v Lošticích, do r. 1889. Byla provdána za Němce Zimmera, skterým se rozešla. Měla s ním dvě dcery. Po první světové válce stala se horlivou členkou československé strany lidové a Orla. Pak se začala podepisovati Zdeňka. Na počátku okupace se provdala znova, za vdovce MUDr Václava **Kubra**, státního městského lékaře v. v. dobrého vlastence, 73letého boháče. Starý pán však již 1. VI. 1940 zemřel. Hned po jeho smrti se stala zase Němkou Sidonií. U ní se scházely německé ženy a radily se, jak podporovati německé příslušníky, zvláště německou mládež. Její dům nejčastěji zdobil prapor s hákovým křížem, hákovým křížem zdobila si prsa. Když přišla 9. V. 1945 Rudá armáda, vystrčila prapor republiky, ale nepomohlo jí to. Musila s jinými Němkami zametati náměstí. Brzy byla od práce osvobozena. Těžce nesla, že její bratr Fiala Max nechtěl se dáti zapsat mezi Němce.

Povedeným Němcem byl Alois **Schwarz**, ovocnář. Narodil se v sousedních Krčmách u Mohelnice 27. VIII. 1870. Oženil se v Lošticích s Marií Špičkovou. Nejvíce se zabýval obchody sovocem. Kupovával celé aleje třešňové i jabloňové. Říkával o sobě, že je prvním socialistou v Lošticích. Také byl za stranu sociálně-demokratickou zvolen roku 1919 ~~zvolen~~ do obecního výboru a do místní školní rady. Ale dlouho tam nebyl. Nepohodl se ve straně a byl míst zbaven a vyloučen. Byl pak volen za stranu občanskou a konečně za lidovou. Po 15. III. 1939 přešel jako rozený Němec do NSDAP, stal se správcem několika židovských domů a účastňoval se rekvisicí dobytka. Jinak ho nebylo vidět na městě než s novou aktovkou. Lidé mu říkali „pane komisaři." Byl až do konce přesvědčen, že to Hitler vyhraje. Tak mu věřil. Po převratu musil choditi na práce, ale byl brzy osvobozen pro stáří. Zemřel 21. 1. 1948.

Mezi horlivé Němce za okupace patřil také Josef **Pfau**. Narodil se ve Bzí u Semil v Čechách. V Lošticích koupil bývalou Langrovu vatárnu, v níž se tehdy vyráběly fotografické plotny. Výrobě se nedařilo. Pfau přišel do Loštic s dvěma syny, třetí nejstarší byl zaměstnán v Kolíně nad Rýnem. Nejstarší mluvil přesně česky, druhý Vilém již nemluvil tak dobře, třetí Josef neznal vůbec česky. Vilém zemřel před okupací, Josef si vzal život 10. III. 1939. Byla to záhadná rodina. O mladém Josefovi bylo známo, že se stýkal v roce 1938 s mla-

dým Dubským že Žádlovic a že ho vozil na motocyklu po severní Moravě. Hned po vyhlášení mobilisace 23.IX.1938 přišel ke mně na radnici jako k veliteli CPO a hlásil se do služby a to do noční. Odbyl jsem ho zkrátka, že ho nemohu vzít do služby. Poně jaké době za mnou přišla jeho matka, kterou mrzelo moje odmítnutí, a celé tři hodiny mně dokazovala, jaká byla jejich rodina vlastenecká. Všude, kde byli, v Polsku, Německu, Chorvatsku atd., všude prý byli středem české společnosti. A přišel 15. březen a ten takový český vlastenec stal se takovým vlastencem-německým. Zase vzpomínka: Bylo to poslední neděli v lednu 1942, Němci z Loštic a z Mohelnice oslavovali lednové vítězství Hitlerovo v roce 1933. Seděli jsme s ředitelem Fr. Nesvadbíkem vzadu u Coufalů a otevřenými dveřmi do přední místnosti mohli jsme vidět a slyšeti rozdováděné Němce. A nejvíce vyváděl starý Pfau. Žádný neuměl tolik německých písniček, kupletů, anekdot a jiných veselých kousků jako on. A tak to prý bývalo častěji. Málokterý z Němců choval se k Čechům tak vyzývavě jako on. Po osvobození byl s jinými Němci zavřen, chodil na nucené práce, pokud nebyl té povinnosti zbaven pro stáří. Majetek jeho byl zabaven.

Mezi nejhorší Němce patřil přistěhovalý hostinský Edmund **Bühn**. Narodil se 13.XII. 1906 v Heralticích u Šilperka. Do Loštic přišel r. 1934, kdy si najal hostinec od Edmunda Švece včísle 49 v Kostelní ulici, tak zvanou Sakristii. Českých hostí míval dosti, ačkoli brzy byl podezříván, že je německým špehounem. Po zřízení protektorátu

Edm. Bűhn. hned se ukázal jako horlivý nacista. V černé uniformě SS snažil se při každé příležitosti ukazovati své němectví. Když se Fr. Sitta vzdal členství v zastupitelstvu i v radě, byl místo něho oberlandrátem jmenován Ed. Bűhn. Byl mu dán odbor policejní. Místa svého užíval k dohledu a k udavačství, jak o tom ukazují jeho zprávy. Lidem ve své hospodě říkal, že dostává udání od českých lidí na Čechy, ale že si je všechny schovává a zapisuje, a zatím se v archivu po oberlandrátovi v Olomouci našly jeho zprávy a udání, z nichž je viděť, že byl všeho schopen. Tam na příklad se chlubí, že z Loštic odstranil Adolfa **Fialu**. Také o jednáních v radě a v zastupitelstvu podával oberlandrátovi zprávy, na příklad o jednání v otázce předání lesa panství bouzovskému. V jednom dopise udal 6. X. 1941, bylo to krátce po příchodu Heydrichově, po vyhlášení stanného práva, oberlandrátovi v Olomouci Salingerovi jako velmi nebezpečné nepřátele Německa 6 občanů loštických. Byli to tito: Hugo **Šilberský**, stavitel, Václav **Patka**, knihkupec, Adolf **Valenta**, učitel, JUDr Jaroslav **Škrobal**, advokát, Rudolf **Přichystal**, JUDr Richard **Fischer**, advokát. Udání končí slovy: „Betone nochmals, dass sämtliche hier angeführten Herrn sehr gefährliche Gegner des Deutschtums sind und es wäre an der Zeit die Kerls von Loschitz verschwinden zu lassen."

K posouzení jeho činnosti uvádím aspoň výňatky z jeho dopisu, kterým odpovídal 27. V. 1941 na dopis oberlandrátův ze 17. V. 1941. Můžeme z něho také se dověděti o poměrech v Lošticích zajímavé věci z doby válečné. Bűhn píše:

„Co se týká poměrů v městě Lošticích, nemám k oznámení ničeho, co by mělo zvláštní politickou cenu. Největší rebelant, pan Bohumil **Kunc**, byl pro neslušné chování a různé politické výroky vyloučen z městské rady, když bylo jednáno o vrácení lesů, odňatých pozemkovou reformou hradu Bouzovu. Do dnešního dne nebyl, bohužel, za něho ustanoven náhradník, ačkoli byl navržen Bruno **Hauk**. Musíte přece sám nahlednout, že jediný německý člen rady nemůže mnoho prosadit, ačkoli se nenechám v nejmenším zastrašit obratnými řečmi Čechů.....

Zpráva Edm. Bühna obervlandrátovi.

Mně byla předána funkce policejního komisaře. Slíbil jsem, že budu vykonávati povinnosti ve své funkci co nejlépe. Starám se, aby zatemňovací nařízení byla prováděna dle předpisu. Bylo sice mnoho pořádkových trestů, dnes však všechno přesně klape, poněvadž protiletecká služba pod mou kontrolou bezvadně funguje.

Dále se starám o provádění německo-českého označení firem.

Jen v přestěhování špatně bydlících německých rodin do prázdných českých domů mám velké těžkosti, to se mi nepodařilo ani v jednom případě. Kdyby se mi nebylo podařilo jako pověřenci nad všemi Židy v Lošticích umístit většinu německých rodin v židovských bytech, bydleli by ještě dnes v malých, mokrých bytech. Prosím však, abyste vzal na vědomí, že ještě několik německých rodin bydlí v malých a mokrých bytech, bohužel, nemám práva umístit je v uprázdněných bytech Čechů, poněvadž ti se vždy obratně vymluví, na příklad: „byt jsem již dávno slí-

Zpráva Edm. Bühna oberlandrátovi.

bil té neb oné rodině," nebo: „ta neb ona rodina dala mi již závdanek." Prosil jsem již v několika případech pana oberlandráta o radu a pomoc, bohužel, nedostal jsem ani jednou odpověď.

Politický postoj Čechů je občas uspokojivý, to znamená, že člověk musí míti na očích a kde je to nutné, ostře zasáhnout, jak se mi to nedávno podařilo u značně nebezpečného mladíka Adolfa **Fialy.**

Nejvíce práce mám s židovskou sebrankou. Z náměstí a hlavních ulic jsem je vystěhoval do domů jejich souvěrců, kteří bydlí stranou vnitřního města. Do uprázdněných bytů přestěhoval jsem opět německé rodiny. Ve dvou případech podařilo se mi zde usídliti sudetské Němce z Mohelnice, aby bylo posíleno německví v Lošticích, poněvadž je zde značně slabé. Nejvíce německých rodin v Lošticích tvoří smíšená manželství, téměř samé dělnické rodiny, dnes však má již většina přijatelný výdělek. Staří a churaví soukmenovci jsou podporováni NSV.

Jak sám víte, máme pěknou školu, právě se staví místnosti pro žákovský domov. Pro mateřskou školku jsem reservoval jeden z nejlepších židovských domů, je velmi pěkně zařízen, děti chodí rády ke své „tetě." Také pro akci „Matka a dítě" našel jsem vhodné místnosti v jednom židovském domě.

Mohu Vás ujistit, že soukmenovci v Lošticích jsou úplně spokojeni až na tři rodiny, které ještě špatně bydlí. Slibuji Vám však, že také těmto rodinám opatřím byt hodný člověka, pokud to bude v mé moci.

Dovoluji si Vám také sděliti, že mám již výzvu od branné moci. Prosil bych pana oberlandráta, aby mi sdělil, komu mám v případě rychlého povolání předat policejní komisařství a pověřenectví, jsem pověřencem nad 17 židovskými rodinami.

Předem děkuji a zůstávám s německým pozdravem Heil Hitler!

Policejní komisař Edmund **Bühn**, v.r.

Loštice."

Zavolali si Bühna na vojnu počátkem roku 1942. Po jeho odchodu jeho manželka hostinec zavřela a již nebyl otevřen. Berta **Bühnová** odstěhovala se na náměstí do domu Löffova čís. 54, kam nasháněla mnoho věcí z majetku židovského. Ale při tom byla pověstná antisemitka, která dovedla vlastnoručně nafackovati židovce, která se proti zákazu zdržela na městě po 20. hodině. Bühn se občas ukázal v Lošticích jako voják a pak zmizel. Jeho manželka se před osvobozením narychlo odstěhovala prý do Šumperka, pomáhali jí při tom němečtí vojáci, kterých bylo tehdy v Lošticích plno na ústupu před Rudou armádou.

Nástupcem Bühnovým v městské radě byl 26. III. 1942 jmenován Ferdinand **Deimer**. Narodil se 25. V. 1884 v Modřicích u Brna. Za I. světové války byl v Lošticích četnickým strážmistrem za pověstného velitele stanice Zemana. Tehdy neměl pověst nejhorší. Po válce se oženil s Češkou Marií Kolbovou, s níž měl dvě dcery. Obě i se svou matkou zůstaly Češkami. Deimer nebyl tak zlý Němec jako Bühn. Sám příliš nevěřil

ve vítězství Hitlerovo. Vyslovil se o tom kdysi, když při dělení sokolského cvičiště na zeleninová políčka nejen mezi chtivé Němce, ale i mezi ještě chtivější Čechy, odklidil ze studny elektrický motor. Bylo by ho prý škoda, kdyby se zkazil, musil by si Sokol (tehdy již rozpuštěný) kupovat nový. Měl hlavní zájem na tom, aby všichni lidé pracovali. Byl v úzkém spojení s litovelským pracovním úřadem. Postaral se také o to, aby učitelští pensisté dostali zaměstnání v zásobovacím oddělení městského úřadu. Byl asi jediný Němec v Lošticích, který měl i za války rodinu českou. Zemřel náhle, raněn mrtvicí, 30. XI. 1942.

Gustav **Breitenstein** byl ředitelem papírny ve Vlčicích od roku 1937. Byl to Němec z Rumunska. Česky neuměl. Po 15. březnu 1939 stal se vlivným sloupem loštických Němců, který poroučel všem. Staral se zvláště o německou školu a školky. Jinak byl pověstný svým nestřídmým životem. Často opilý zůstal někde ležet. Když už viděl, že je se slávou německou zle, v dubnu 1945 z Vlčic zmizel. Ale po osvobození byl kdesi vypátrán, dovezen do Loštic a zavřen. Chodil na práci. Také několik dní na radničním dvoře s Gongolem řezal dříví. Pak byl odvezen.

Julius **Hertl**, kovářský pomocník, narodil se 5. IV. 1882 v Pacově u Moravské Třebové. Dlouho pracoval u strojníka Aloise Pospíšila. V Lošticích se oženil s Češkou Marií Koželouškovou. Žil dlouho již v Lošticích klidným životem, rodinu měl českou. Sám sice mluvil trochu tvrdě, ale nikdo ho za Němce nepovažoval. Až teprve

rok 1939 v něm probudil zase Němce. A to Němce tvrdého. Byl pověřen vybírati u Němců různé příspěvky, roznášel pozvání na německé schůze.

Anton **Gerlich**, tvarůžkář na čís. 173, narodil se 4.XII. 1862. V roce 1915 prodal pozemek na stavbu německé školy. Cítil se vždy Němcem. Syn jeho, který si vzal židovku, vdovu pohostinském ve Vlčicích Maxi Langrovi, byl Němci pronásledován, vězněn v pracovním táboře, stejně jeho manželka. Dcera Gerlichova Marie, provdaná a rozvedená Kuminková, byla nadšenou Němkou. Pro Němce pracovala ve školní kuchyni a v poradně pro matky a děti. Když cítila německý konec, skočila i se svým slabomyslným synem se skály u Vlčic 2.V.1945 a oba se zabili.

Mezi obávané Němce patřil Franz **Schneider**, dělník, ovocnář, houbař, ponocný, městský bubeník, který skoro každé hlášení nějak komolil. Vždyť i ze svého německého představeného přihlášení vždy udělal oblan-dranta. Narodil se 13.V.1882 v Hanušovicích. Celou rodinu kromě syna Viklora přihlásil za Němce. Že by sám byl rozený Němec, nikdo před válkou nevěděl. Dva jeho synové byli v německé armádě. Pomáhal dozírati Gongolovi na přenášení potravin. Lidé se ho báli, podezřívali ho z udavačství.

Adolf **Belaček**, průvodčí ČSD v.v., narodil se 17.VII. 1875 v Mrsklesích u Olomouce. Rodina jeho byla česká. On sám byl dříve klidným Němcem, ale čím více Hitler vítězil, tím jeho německství rostlo. Vždy mu zářila tvář, když se po úspěchu Němců s někým sešel.

Ferdinand **Friedel,** poštovní úředník, narodil se 27.II.1899 v Linhartících u Moravské Třebové. Do Loštic přišel brzy po I. světové válce a zakrátko se oženil s Hermínou Nevrlých. Pilně se učil česky, zúčastňoval se českého žiŕota a vystupoval jako rozumný, pokrokový československý úředník. Po Hitlerově nástupu počal své smýšlení měniti a v roce 1938 již byl stoupencem Henleinovým. Tu již se stýkal jenom s Němci. Brzy po 15.III.1939 byl přeložen do Mor. Třebové, kam si později vzal také své děti, aby mohly choditi do německých škol. Syn jeho padl ve Francii, jedna ze dvou dcer za války zemřela. Po válce byl odsunut do Německa, jeho manželka s dcerou zůstaly v Lošticích a byla jim vrácena československá příslušnost.

Několik roků před válkou byl v Lošticích poštmistrem Němec s českým jménem František **Stejskal.** Češtinu ovládal špatně. Syn jeho vystudoval české gymnasium v Zábřeze. Nebyl zlý. Po 15.III.1939 odešel z Loštic do pohraničí.

Za války přišla do Loštic na poštu německá úřednice Brunhilda **Raschendorferová,** narozená v Hlivicích u Uničova. Česky nemluvila, říkala, že neumí. Ale rozumněla dobře. Na poště nebyla dlouho pro nějaký schodek v pokladně. Pak ji však musil zaměstnat městský úřad. Práce moc nedělala. Rozdávala poukazy na nádobí. Jinak na radnici dávala pozor na úředníky. Později byla tajemnicí Haukovou, když byl starosta zatčen.

I mezi četníky se vystřídalo mnoho Němců. Již hned před válkou byl v Lošticích **Blaschke,** který

byl tuhým Němcem i s rodinou. Česky mluvil velmi málo. Pocházel z Rymařovska. Již před Mnichovem zúčastňoval se piklů proti republice. Každou chvíli ho bylo vidět v důvěrném, opatrném rozhovoru s některým Němcem. Divili jsme se, jak mohl zrovna tento Němec býti velitelem oddílu SOS při obou mobilisacích v roce 1938. Po 15.III.1939 byl přeložen do pohraničí a roku 1944 byl v lese u Jedlí zastřelen partyzány při honičce na ně.

Leopold **Ritschka** byl rozeným Němcem od Mikulova. Za I.republiky byl pensionován, poněvadž neudělal zkoušku z českého jazyka. Za okupace byl znova povolán do služby, ale byl úplně neškodný. Po válce byl odsunut do Německa.

Jindřich **Kania**, rodem Čech z Petřvaldu u Fryštátu, přidal se k Němcům po 15.III.1939. Jeho manželka se stala předsedkyní německých žen. Byl z Lošťic brzy přeložen.

Josef **Přidal**, vrchní četnický strážmistr, narodil se v Slatinicích u Olomouce jako Čech. Jako četník byl 16 roků v Čes. Bohdíkově a lidé ho tam měli rádi. Na podzim 1938 u Pavlova pobil nějakého Němce a byl zato dán do pense. V roce 1939 se dal k Němcům asi proto, že manželka jeho byla rozená Němka a aby se zase dostal do služby. I potom se u nich doma mluvilo jen česky. Jeho syn Vlastimil nechtěl chodit do německé školy. Přidal, ač Němec, mnoha Čechům pomáhal, třeba ne vždycky nezištně. Po osvobození byl jako Němec zatčen, vyšetřován, ale osvobozen, nebylo mu dokázáno nic zločinného proti Čechům.

Největší nepřítel Čechů za války v Lošticích

Byl jím beze sporu Jan **Gongol**, kterého nám přidělilo 1. III. 1939 ministerstvo vnitra. Dříve byl policejním strážníkem v Karviné, odkud musil 1938 uprchnouti před Poláky, kteří obsazovali Těšínsko. Z počátku vystupoval jako Čech, rodinu měl českou. Ale brzy, aby se měl lépe, hlásil se k Němcům, ačkoli neuměl skoro slova německého, jak to ukázal na okresním úřadě v Litovli při povinné zkoušce z němčiny. Dlouho to trvalo, než ho Němci přijali, musil si to nejprve zasloužit. A také si to zasloužil svou řízností zvláště v zásobování. Rád stával na křižovatkách nebo u mlýna a běda, když někdo nesl nebo vezl něco zakázaného. Ale brzy chodily na Gongola stížnosti pro opilství a pro úplatnost. Když i jeho šéf Bühn na něho zanevřel, byl suspendován. Němci ho však vzali na milost, na rozkaz byl znova přijat do úřadu a zadržený plat mu byl doplacen. Konal pak službu v zásobovacím oddělení s textiliemi a obuví. Rád konal domovní prohlídky zásob šatstva a obuvi. Zajímavé bylo, když k němu přišel pro něco Němec. Uměl-li náhodou Němec česky, snadno se domluvili. Horší bylo, když přišel Němec, který česky neuměl. Tu musil „Němec" Gongol shánět tlumočníka. Obyčejně zachránil situaci Lebloch, Čech. Bylo o něm známo, že je udavač nebezpečný a přece měl mezi Čechy tolik přátel. Když na příklad přišel do hostince, hned byl obklopen a měl se dobře. Po osvobození byl kdesi vypátrán, zatčen a vězněn a jeho válečné zločiny vyšetřeny. Hlavní přelíčení bylo 1946. Rozsudek zní:

Jménem republiky!

Mimořádný lidový soud v Olomouci uznal po hlavním přelíčení, dne 13. května 1946 konaném, takto právem: Obžalovaný Jan **Gongol**, nar. 23. června 1896 v Karvinné, policejní strážník, bytem v Karvinné, t.č. ve vazbě, **jest vinen**, že v době zvýšeného ohrožení republiky a ve službách a v zájmu nepřítele, t.j. Německa, využívaje situace přivedené nepřátelskou okupací, pro činnost jednak skutečnou, jednak vymyšlenou, **udal** uvedené osoby:

1.) v květnu 1943 u gestapa v Olomouci:

a) Jana **Rosůlka**, že schvaloval pád Stalingradu, že podle hlášení londýnského rozhlasu si poznamenával na mapě ústup německé armády, že u Stalingradu padlo 22 německých generálů a 300.000 Němců bylo zajato, že ruská armáda se valí k nám, že bude opět československá republika, že Hitler nebere Čechy do války, protože tito by rozbili nacistické Německo, dále, že Rosůlek chodil k Sršňům a Vaňharům poslouchati zahraniční zozhlas, že prohlásil, že s nasazenými ženami to Vaterland ani vůdce nevyhraje.

b) Marii **Rosůlkovou**, že prohlásila, že obžalovaný Gongol si neměl kupovat německý klobouk, že už mu to nestojí za to.

2.) V létě 1942 u německého policejního komisaře Deimera v Lošticích **udal** Jana **Jahodu**, že poslouchá zahraniční rozhlas a vodí si k tomu účelu kamarády do bytu.

3.) V září 1943 u četnictva v Lošticích **udal** Josefu **Lilkovou**, že uprchla z přikázané práce z Německa.

4.) V září 1942 u německých četníků v Mohelnici opětovně **udal** Josefa **Zendulku** (na Pešti), že má doma velké zásoby sádla a potravin a že dodává do Loštic na černo selata.

5.) V srpnu 1943 u německého náměstka starosty města Loštic Bruno Hauka a u gestapa v Olomouci **udal** Dra. Richarda **Fischera**, že je velmi nebezpečný Němcům a že v úřadovně ohlašovacího úřadu v Lošticích si sám pořizoval výpisky z kartotéky osob.

6.) V létě 1943 u gestapa v Olomouci **udal** Bruno **Hauka**, že tento prozradil, že obviněný Gongol spolupracuje s gestapem, zejména, že dodal gestapu seznam 27 osob, které nesouhlasí s nacistickým režimem, dále, že Hauk nadržuje Čechům, že se vyhýbá Němcům, aby je nemusil zdravit nacistickým pozdravem a že Potácelovou a žáka zaměstnal v městské spořitelně, ač tito měli býti nasazeni do říše.

7.) V roce 1942 u německého komisaře Bühna a u okr. hejtmana v Litovli **udal** starostu města Loštic Fr. **Pokorného**, že městským zaměstnancům, kteří byli legionáři a důstojníci, ponechal vánoční výpomoc 150 K, ač na ni neměli nárok, že zakázal obviněnému Gongolovi choditi pro poštu proto, že Gongol drží s Němci a jeho dítě chodí do německé školy.

Svým udáním ad 1.) a) zavinil ztrátu svobody čsl. občana Jana **Rosůlka**.

Jeho udání sub 3.) mělo za následek smrt Josefy **Lilkové**.

II. Dopustil se zločinu veřejného násilí vydíráním:
1.) podle § 98 b) trestního zákona, že v Lošticích

a) dne 23. VII. 1941 **pohrozil** Marii **Sršňové** újmou na majetku a újmou na svobodě jejího manžela, aby na ní vynutil nějaké konání, totiž vyvěšení plakátů s písmenem „V" – Viktoria,

b) v roce 1940 Rudolfu **Eliášovi pohrozil** újmou na cti a na svobodě, zatčením gestapem, aby na něm vynutil nějaké jednání, totiž rozbití pomníku českého lva, při čemž pohrůžky byly v obou případech takového rázu, že se jimi mohla v tom, komu vyhrožováno, vzhledem na okolnosti a osobní povahu jeho i na důležitost zla, jímž bylo hrozeno, vzbuditi důvodná obava.

2.) Podle § 28 a) trestního zákona spáchaná tím, že v lošticích v zimě 1941–42 jako dozorce pracovní skupiny židů těmto skutečně **násilí učinil**, totiž bil je gumovým obuškem, aby na nich vynutil plnění, totiž zvýšení pracovního výkonu, **čímž spáchal:**

Ad I.) zločin udavačství podle § 11 retrib. dekretu,

Ad II.) zločin podle § 5, odst. 2 retribučního dekretu

a odsuzuje se za to

podle § 11 retrib. dekretu s ohledem na § 34 tr. z. a § 29 retrib. dekretu k trestu těžkého žaláře **na doživotí.**

Do trestu se započítává vazba zajišťovací....

Obžalovaný pozbývá občanské cti navždy.

Obžalovaný odpyká si celý trest ve zvláštních nucených pracovních oddílech.

Obžalovaného jmění propadá ve prospěch státu.

Obžalovaný jest povinen nahraditi náklady řízení trestního.

Mimořádný lidový soud v Olomouci
dne 13. května 1946.

Ostatní Němci v Lošticích za války:

Žofie Skorpiková, vdova po rukavičkáři Skorpikovi a její sestra Vilma Tschujanová, obě z Frývaldova, byly odsunuty do Německa. — Velká rodina Ohmachtů, před válkou komunistická, za války nacistická, pocházela z Pustých Žibřidovic, 10členná byla odsunuta. Ferdinand a Filomena Wottavovi byli odsunuti. — Gustav Scholz z Lišnice odsunut se ženou a dítkem. Gerda Dvořáková ze Swineműnde v Německu odsunuta s dcerou. — Franz Au z Přáslavic. Vilém Frank z Mohelnice. — Josef Erletz ze Studené Loučky. — Rudolf Czisliński ze Studené Loučky. Josef Fritscher z Mohelnice. — Josef Kreuzer ze Sobotína. — Hubert Mekyska z Řepové. — Josefa Mikschová z Grundorfu. — Josef Thiel z Pustých Žibřidovic. — Matylda Kukulová ze Slavoňova. — Marie Donátová, žena továrníka ve Vlčicích, dcera plukovníka Koláře. — Julius Knirsch se ženou, rozenou Češkou, a 5 dětmi uprchl po Mnichovu z Mohelnice. — Josef Schilhab, rakouský Němec. — Rudolf Wolf z Vlčic. — Edmund Smékal a Josefa, roz. Kolářová z Moravičan a 4 děti. — Josef Röhrich, pensista ČSD. — Jaroslav Šrot a žena Ida. — Karel Krč, autodopravce, žena Eliška, roz. Sekaninová z Mohelnice. — Josef Nejezchleba, zedník z Obectova a žena Františka. — Alfred Tilz z Bílé Vody. — Konrád Weimann z Niederwiegsteinu. — Josef Červinka z Loštic. — Hans Dichtel ze Šanova. — Alois Hanker z Vyšehoří. —

Německý plán na poněmčení Loštic.

Aby zvětšili počet Němců v Lošticích, vypracovali Němci seznam Čechů, kteří měli býti prohlášeni za Němce. Jsou v seznamu takoví, u nichž v rodině byl nějaký Němec. Při tom spolutvůrce seznamu Hauk zapomenul, že má v sobě daleko více krve české než německé.

V seznamu byli: Adolf Appel vč. II. a 2děti. František Böse, farář v.v. Aloisie Ehrenbergrová a 4děti. JUDr Richard Fischer a 3děti. Bohumila Friedlová a 2děti. Mořic Fritscher. Adolf Gerlich a 2děti. František Hauser a 4děti. Marie Hejná a 4děti. Rudolf Heumann a 2děti. Marie Hustá a 2děti. Pavel Holan a 7dětí. Jan Geisler, starší, a 2děti a Jan Geisler, mladší a 1dítě. Ludvík Gruss a 4děti. Rudolf Jevický, holič, a 1dítě. Aloisie Jevická, jeho sestra. Antonín Jevický, jeho bratr Stanislav Jevický a 2děti. Edmund Klecker a 2děti. Walter Klecker. Marie Kammermayerová a 2děti. František Kögler a 2děti. Rudolf Kukula. Růžena Jevická a 1dítě. Růžena Konečná. Amalie Koníčková. Bohumil Linhart a 4děti. Jan Linhart a 4děti. František Linhart a 2děti. Vincenc Linhart a 4děti. Marie Poštulková a 1dítě. Josef Lachnit a 4děti. František Reif a 6dětí. Jan Sedláček a 2děti, jeho sestra Berta Sedláčková. Štěpánka Staršovicová a 3děti. Jan a Josef Švecovi a 3 a 2 děti. Hugo Šilberský a 2děti. Anna Vinklerová a 3děti. Emil Víteka 1dítě. Justina Vítková a 1dítě. Marie Zendulková. Alois Zimmermann a 8dětí atd.

16. V. 1950
Josef Hubálek, okr

OBSAH:

Vojtěch Bubeník:

Loštice do roku 1914 1
Světová válka 1914 19
Rok 1915 26
Rok 1916 33
Rok 1917 52
Rok 1918 67
29. říjen v Lošticích 73
Rok 1919 78
Kolkování peněz 84
Linky svobody 88
Obecní volby 89
Rok 1920 101
Rok 1921 109
Seznam padlých ve válce 109
Rok 1922 116
Rok 1923 119
Obecní volby 1923 124
Rok 1924 127
Obecní volby 1924 131
Rok 1925 140
Volby do Národ. shrom. 142
Popis Loštic od r. 1672 144
30 let měšťanské školy 146
Rok 1926 146
Válka v roce 1866 151
Obecní volby 1888 158
Rok 1927 161
Malíř Josef Kessler 161

Karel Pyšný:

Vojtěch Bubeník † 165
Rozpuštění zastupitelstva 167
Obecní volby 1927 168
Výroční trh 173
Lékárna v Lošticích 174
Josef Sova † 1928 176
Stavby a předlažby 180
Požár v Lošticích 1928 183
Okresní a zemské volby 188
Přestavba zálożny 188
Kruté mrazy 1929 189
Oprava radnice a hodin 191
Českosl. církev v Lošticích 194
Gustav Fischer † 1929 195
Volby do Nár. shrom. 1929 200
II. sjezd rodáků 1930 212
Dlažba státní silnice 217
Sčítání lidu 1930 218
Povodeň 1931 221
Obecní volby 1931 223
Alois Chudoba, řed. šk. 229

Tomáš Pudil:

Německá škola v L. 234
Elektrárna v Lošticích 235
Kamenné lomy v L. 236
Silnice z Loštic 236
MUDr M. Bakovský † 1930 242
Volba starosty 1933 243
Dr Karel Živný † 244
Farář Jan Kašpar † 1931 246
Farář Ant. Skácel † 1933 246
Hospodářská krise 247
Dr Jan Dezort † 1932 249
Adolf Kašpar † 1934 250
Jaroslav Dubský † 1934 253
85. narozeniny TGM 1935 254
Nezaměstnanost 255
Střelnice 256
Silnice ke Kozímu vrchu 257
Volby do Nár. shrom. 1935 258
Volby okresní a zemské 259
60. narozeniny Dr. K. Fischera 260
Učitelka Jana Mertová † 261
Uznání Rad. Pudilovi 261

III. sjezd rodáků 1935 262
T.G.Masaryk odstoupil 264
Dr.Ed. Beneš zvolen 266
Lékárník Ferd. Friedel † 269
Katech. Jos. Filipt † 1936 270
Poštovní úřad v L. 273
Telegraf, telefon 275
Oslava Jana Havelky 277
Tomáš Smital † 1936 279
Frant. Helekal † 1936 289
Jan Syrovátka † 1937 279
Felix Mollik † 1937 279
Jan Léhar † 1937 280
Bouře 1937 281
Dr.Ed. Beneš v L. 1937 282
T.G.Masaryk † 1937 284
Polární záře u nás 287
Legionářská slavnost 288
Branná pohotovost 1938 290
Beneš a Hodža čestní obč. 292
Obecní volby 1938 292
Úprava náměstí 296
Oslava roku 1888 296
Jan Mollik † 1939 297
Jan Beneš † 1939 297
Arnošt Drkoš † 1939 297
Žernůvka upravena 298
Jar. Ošťádal do pense 299
Jos. Urbášek do pense 299
Antonín Steiger 300
Karel Havlásek do pense 301
Čeněk Fischer † 1940 302
Koupě lesa 1936 303
Rich. Mittag † 1940 306
O výrobě šírek v L. 306

Jaromír Ošťádal: 309
Rok 1938 do Mnichova 310
CPO v Lošticích 312
Sjezd v Karl. Varech 313

Runciman v ČSR 315
Chamberlain u Hitlera 315
Mobilisace 23.IX.1938 316
Mnichov 318
Sovětský Svaz 318
Hranice ČSR u Loštic 321
Dr.Ed.Beneš odstoupil 325
Od Mnichova po 15.III. 325
Dr.Emil Hácha zvolen 326
Hácha u Hitlera 328
15. březen 1939 329
Protektorát Čechy a Mor. 332
Školy v II. republice 334
Noví učitelé 338
Po 15. březnu 1939 342
Městské zastupitelstvo 344
Otevření německé školy 348
Újezdní měšťanské školy 350
Školy v Lošticích 1939 351
Ošacovací akce školní 354
První potravinové lístky 354
Počátek II. světové války 355
V roce 1939 zemřeli 357
Ceny potravin 1939 358
Loštické spolky 1939 359
Rok 1940 365
Městské zastupitelstvo 366
Vrácení lesa Bouzovu 369
Zpráva Němce Bühna 372
V roce 1940 zemřeli 375
Němci v Lošticích za války 376
II. zpráva Bühnova 383
Rozsudek nad Gongolem 391
Plán na poněmčení Loštic 395

AM
LOŠTICE
1923 - 1945
i.č. 119a
1
91a